

| Sıra Sayısı | Bildiri Başlığı                                                                                                    | Bildiri Özeti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.          | Pazar Etkileşiminin İyileştirilmesinde Hassas Veri Yönetimi ve Rekabet Hukuku Riskleri Bağlamında Güvenli Limanlar | <p>Teşebbüsler gerek rekabet baskısının yüksek olduğu pazarlarda rakiplerine karşı belli alanlarda rekabetçi avantaj elde etmek amacıyla gerekse artan maliyet baskılarını hafifletmek ve potansiyel etkinlik alanlarını daha iyi yöneterek operasyonel sürdürülebilirliklerini güçlendirmek amacıyla son dönemde bir yandan üretim zincirinin her aşamasında veri analitiğine dayalı bilgi yönetim sistemlerini karar süreçlerine hızla entegre etmeye çalışmakta diğer yandan üretim zinciri boyunca gerçekleşen pazar etkileşimlerini sahip oldukları imkanlar çerçevesinde daha etkin ve etkili kılma arayışlarını artırmaktadır. Bu çerçevede dijitalleşmenin ve büyük veri kullanımının yaygınlaşması doğrultusunda, teşebbüslerin söz konusu fırsat alanlarında rekabetçi avantaj elde etmeye yönelik davranışları ve muhtelif uygulamaları pazar etkileşimlerinin doğasını değiştirerek rekabet hukukunun müdahale alanını genişletmektedir. Bu nedenle hem gündelik operasyonlar hem de stratejik karar alma seviyelerinde veri yönetiminin rekabet hukuku bakımından “güvenli liman” sınırlarının nerede çizileceği hususu uygulayıcılar açısından halen kaygan bir zemin oluşturmaktadır.</p> <p>Temel olarak bir teşebbüs nazarında hassas veri kullanımının değerlendirildiği bu çalışma, kapsayıcı bir bakış açısı kazanmadırmak amacıyla varsayımsal bir senaryoda yer alan konglomera bir yapı içinde ve bu yapıdaki farklı ilgili pazarlarda faaliyet gösteren iştirakler ve üçüncü taraf hizmet sağlayıcılarının da dikkate alındığı, çok katmanlı bir veri trafiği açısından ele alınmaktadır. Hassas veri kullanımı, pazar etkileşiminin gerçekleştiği dört farklı seviye özelinde ayrı ayrı incelenmektedir:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>Üst Pazar ile Etkileşim: Satın alma süreçlerinde alıcı gücü oluşturma ve özel marka ürünlere yönelik tedarik ilişkileri.</li><li>Birleşme ve Devralmalar (Henüz Üçüncü Taraflarla Etkileşimler): Rekabet otoritesi değerlendirme süreci esnasında ve koşullu izin işlemlerinde verilen taahhütlerin yerine getirilmesi sürecinde geçerli bilgi yönetimi.</li><li>Pazar araştırma şirketlerinden elde edilen veriler ve grup içi etkileşimler ışığında veri yönetimi.</li><li>Alt Pazar ile Etkileşim: Dağıtımıcılar ve son satış noktaları ile etkileşimler.</li></ol> <p>Çalışmamda, gerek Rekabet Kurulu kararları gerekse uluslararası içtihat örnekleri dikkate alınmak suretiyle öncelikle varsayımsal bir örnek üzerinden karmaşık bir veri ağı ve bilgi işleme mekanizması içeren yapı mimarisi oluşturulmakta; ardından bu yapının pragmatik iş sonuçları elde etmek amacıyla ve fakat hukuki açıdan güvenli bir çerçevede kalınarak nasıl tasarlanması ve işletilmesi gerektiği tartışılmaktadır. Bu kapsamda, farklı sektörlerden</p> |

|    |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                             | <p>gelen verileri birleştirerek daha sofistike öngörülerin üretilmesi senaryosu rekabet hukukunda yaygın olarak uygulanan Çin Seddi, ağ güvenlik duvarları, bilgi bariyerleri, yapısal ve işlevsel ayrıştırma tedbirleri üzerinde durularak incelenmektedir.</p> <p>Sonuç olarak teşebbüslerin dolaşım sistemlerindeki veriden elde edilen sinerji, hem işletme içi etkinlik hem de tüketici refahı açısından önemli kazanımlar doğurabilmekle birlikte, bu sinerjinin dışlama, ayrımcılık, rekabete aykırı avantaj elde edilmesi, koordinasyonu kolaylaştırma ve tüketici verisinin haksız kullanımı gibi belirli zarar teorileri ile sonuçlanmaması için çok katmanlı bir uyum programı gerekli olmaktadır. Çalışmam, söz konusu riskleri ortaya koyarak otoritelerin olası değerlendirme kriterlerini ve şirketlerin uygulayabileceği pratik uyum önlemlerini sistematik biçimde ortaya koymayı amaçlamaktadır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 2. | Taahhüt Mekanizmasının Rekabet Hukukunda Etkinliği: Türkiye Uygulaması ve Uluslararası Deneyimler Işığında İleriye Yönelik Uyum Perspektifi | <p>Taahhüt mekanizması, rekabet otoritelerinin hızlı ve esnek çözüm araçları arasında öne çıkarken özellikle Türkiye’de 2020 reformları sonrasında giderek daha sık başvurulmuş bir prosedür haline gelmiştir. Kısa vadede teşebbüsler için soruşturma ve para cezası riskinden kaçış imkânı sağlayan bu araç, uzun vadede hem şirketler hem de otoriteler açısından çeşitli öngörülen ve öngörülme-yen sonuçlar doğurabilecektir.</p> <p>Türkiye’de bugüne kadar çok sayıda vaka taahhüt süreciyle kapatılmış, özellikle dikey kısıtlamalar ve dağıtım anlaşmaları alanında yoğunlaşan kararlar alınmıştır. Henüz doğrudan taahhütlere uyulmaması konusunun yaptırıma tabi tutulmasını ele alan bir gerekçeli karar bulunmamakla birlikte, uluslararası örnekler bu ihtimalin kayda değer olduğunu göstermekte ve bu mekanizmanın sürdürülebilirliği bakımından değerlendirilmesine işaret etmektedir. Teşebbüsler açısından taahhütler, soruşturma ve yüksek idari para cezalarına kıyasla daha öngörülebilir bir yol sunsa da çoğu zaman cezadan daha uzun süreli ve operasyonel açıdan daha kapsamlı sınırlamalar doğurabilmektedir. Özellikle davranışsal nitelikli taahhütler, şirketlerin ticari karar alma esnekliğini daraltarak ciddi uyum maliyetleri yaratabilmektedir.</p> <p>Rekabet Kurumu bakımından ise taahhütler, dosya yükünü azaltan ve hızlı çözüm sağlayan pratik bir araçtır; ancak ihlal tespiti yapılmadığından caydırıcılık kapasitesinin zayıflaması ve içtihat üretiminde boşluk doğması ciddi bir politika ikilemine işaret etmektedir. Uluslararası literatürde de sıkça vurgulandığı üzere (Wils, Mariniello, OECD çalışmaları), taahhüt kararlarının artışı uzun vadede rekabet hukukunun rehberlik gücünü zayıflatabilmektedir.</p> |

|    |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                                       | <p>Uluslararası karşılaştırmalar, taahhütlerin potansiyel “başarısızlık” risklerini ortaya koymaktadır. AB’de Microsoft’un taahhütlerine uymaması nedeniyle verilen ceza, Fransa’da Google’ın 2024’te taahhüt ihlali nedeniyle cezalandırılması ve Gazprom dosyasındaki politik hassasiyetler, izleme ve caydırıcılık sorunlarını açıkça göstermektedir. Birleşik Krallık’ta CMA’nın “snap-back” hükümleri ve yoğun trustee denetimi, bu risklere karşı geliştirilen pratik araçlara örnektir. Bu karşılaştırmalar, Türkiye’de henüz gözlemlenmemiş ama gelecekte ortaya çıkabilecek sorunlara ışık tutmaktadır.</p> <p>Bildiride ayrıca, taahhütlerin karar sonrası denetimi üzerinde durulacaktır. Otoritelerin kaynak kısıtları nedeniyle sıkça üçüncü taraf “monitoring trustee”lere başvurusu, fakat bu aktörlerin etkinliği ve hesap verebilirliği konusundaki belirsizlikler, mekanizmanın en kritik zayıflık noktalarından biridir. OECD ve AB ex post değerlendirmeleri, izleme eksikliklerinin taahhütlerin başarısızlığına yol açabileceğini göstermekte ve trustee kullanımının güçlendirilmesini önermektedir. Türkiye’de Taahhüt Tebliği raporlama ve denetim usullerini düzenlemekle birlikte, ex post etkinlik ölçümlerine dair kamuya açık veri henüz bulunmamaktadır.</p> <p>Sonuç olarak, bu bildiri Türkiye uygulaması ile uluslararası deneyimleri karşılaştırmalı olarak ele alarak taahhüt mekanizmasının gerçek ve öngörülen faydaları yanında, başta şirketler olmak üzere öngörülmeyen risklerini ve özellikle karar sonrası izleme sorunlarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Şirketler için pratik dersler ile öngörülmeyen riskler ve otoriteler için politika önerileri sunulurken bu yeni aracın uzun vadeli başarısı için hangi tasarım ve gözetim ilkelerinin kritik olduğu tartışılacaktır.</p> |
| 3. | <p>Android Auto ve Nadir Kitap Kararları Işığında Zorunlu Unsur Doktrini:</p> <p>‘Zorunlu’dan ‘Olsa iyi Olur’a Bir Geçiş mi? Yoksa Sadece Yeniden Kalibrasyon mu?</p> | <p>Rekabet otoritelerinin soruşturma kapsamındaki taahhüt ve spesifik ek tedbir/ler içeren yaptırım kararları başta olmak üzere pek çok kararı düzenleyici etkiye sahip bulunmaktadır. Regülasyonun özünde dolaylı bir vergi olduğu dikkate alındığında, müdahalenin geçerli olduğu pazarlar bakımından fiyat teorisinin işleyişinde yaratılan tahrifat yoluyla ilgili pazar/larda birtakım dolaylı veya amaçlanmamış bozulmalara yol açılması muhtemeldir. Ekonomiye mikro iktisadi mekanizmalar üzerinden müdahale eden rekabet hukuku içinde zorunlu unsur doktrini ise yapılan müdahalelerde benimsenen yaklaşıma bağlı olarak pek çok farklı ve önemli sektörde kayda değer bir ölçekte etki oluşturma potansiyeline sahiptir. Zira fiyat mekanizmasına olumsuz yönde müdahale bakımından dolaylı vergilerden farklı olarak kapitalizmin en temel iki özelliğinden mülkiyet hakkı ile teşebbüs ve seçim özgürlüğü ilkelerine doğrudan müdahale anlamına gelen zorunlu unsur doktrini çerçevesinde yapılan yaptırımların bireysel yatırım, girişimcilik ve inovasyon saiklerini dramatik şekilde tırpanlama potansiyeli bulunmaktadır. Rekabetçi</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>avantaj elde etme yolunda girişimcilik, inovasyon ve tamamlayıcı pek çok pazar yatırımı gibi bireysel kaynakların seferber edildiği uzun vadeli bir perspektife oturan bir pazar davranışının hakkaniyet mi eşitlik mi yoksa adalet düzleminde mi değerlendirilmesi gerektiği sorusuna verilecek yanıt, serbest piyasa mekanizmasına bugüne kadar yüklenen kalkınma misyonunun sürdürülebilirliğine de verilecek bir yanıt olabilecektir.</p> <p>Bu hususlara uygun şekilde, gerek AB ve ABD’de gerekse Türkiye’de konuya ilişkin vakalarda uzun zamandır “Önce zarar verme!” ilkesiyle hareket edildiği gözlemlenmektedir. Nitekim Avrupa Birliği Adalet Divanı’nın Oscar Bronner kararı ile şekillenen klasik yaklaşım, erişim yükümlülüğünü yalnızca istisnai koşullarda kabul etmiş; Magill, IMS Health ve Microsoft davalarıyla bu sınırlar özellikle fikri hak ve birlikte işlerlik (interoperability) bağlamında biraz daha somutlaştırılmıştır. ABD’de ise Aspen Skiing istisnası dışında, Trinko ve Linkline kararlarıyla doktrin neredeyse işlevsiz hale gelmiştir.</p> <p>Ne var ki son dönemde özellikle dijitalleşme ve platform ekonomilerinde ortaya çıkan vakalar, bu doktrinin yeniden yorumlanmasına yol açabilecek niteliktedir. Avrupa Komisyonu’nun Google/Enel (Android Auto) kararı, “vazgeçilmezlik” ve “yeni ürün” gibi klasik Bronner ölçütlerini arka plana iterek dijital ekosistemlerde platform geçitlerine erişim ve kendini kayırma risklerini merkeze almıştır.</p> <p>Türkiye’de Rekabet Kurulu’nun Nadirkitap kararı da benzer şekilde, satıcıların kendi verilerine erişimini ve portabilitesini zorunlu unsur kapsamında değerlendirerek doktrini dijital platform bağlamında genişletmiştir. Her iki karar da klasik altyapı/darboğaz yaklaşımından farklı olarak “fiili bağımlılık” ve “veri/uygulama erişimi” ekseninde yeni bir yorum alanı açmakta ve böylece zorunlu unsur doktrininin sıkı kriterlerinin gevşetilmesi eğilimine işaret etmekte ve aslında birbirlerini tamamlayıcı nitelikteki statik rekabet ile dinamik rekabet başlıklarını bir ikileme indirgeyerek bu ikisi arasında hızlı ve fakat prematüre bir tercih yapılması riskini somut hale getirebilecek bir eğilimin başlangıcına işaret etmektedir.</p> <p>Bu bildiri, zorunlu unsur doktrininin altyapı temelli klasik uygulamasından dijital platform ve veri erişimi bağlamına doğru geçirdiği dönüşümü karşılaştırmalı olarak ele almayı amaçlamakta ve zorunlu unsur doktrininin kriter katılığında ortaya çıkması muhtemel yumuşamanın gerek otoriteler gerekse teşebbüsler nazarındaki olası etkilerini öngörmeyi hedeflemektedir. AB ve ABD uygulamaları ile Türkiye ve varsa ilgili diğer ülke örneklerini inceleyerek doktrinin yeniden yorumlanmasının nasıl bir küresel trend oluşturabileceğini ve aynı zamanda uygulama ve uyum açısından şirketler için alınması gereken kritik derslerin ne olduğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır.</p> |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|           |                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>4.</p> | <p>National Security Considerations in Merger Control<br/>Insights from the EU and Türkiye</p> | <p>The intersection of merger control and national security has emerged as one of the most dynamic and debated areas of economic regulation in recent years. Traditionally, merger control has focused on assessing whether a transaction may harm competition and consumer welfare, weighing potential price effects and efficiency gains. However, rising geopolitical tensions, shifts in global supply chains, and rapid technological change have prompted governments to expand merger reviews to include national security and public-interest considerations. This shift reflects a growing recognition that certain investments, particularly in strategic sectors such as energy, defence, and infrastructure, can affect not only markets but also a nation’s sovereignty, resilience, and long-term security.</p> <p>The concept of national security is inherently broad and varies across jurisdictions. Each state defines and enforces it in line with its own political, economic, and strategic priorities. This lack of harmonisation introduces uncertainty for businesses, particularly in cross-border mergers and acquisitions. Transactions that may be routine in one jurisdiction can face intense scrutiny—or even prohibition—in another. The unpredictability of how authorities interpret national security risks raises challenges for investors and companies seeking to navigate an increasingly complex regulatory environment.</p> <p>The European Union (EU) and Türkiye provide a compelling lens through which to examine these developments. The EU, as one of the world’s largest economic blocs, has introduced a comprehensive framework that allows Member States to address legitimate interests, including national security, under the EU Merger Regulation and the Foreign Direct Investment (FDI) Screening Regulation. While merger control remains primarily competition-based at the EU level, the interaction with Member States’ national-security-driven interventions—illustrated in cases such as E.ON/Endesa—has revealed both the potential and the limits of coordination in cross-border mergers.</p> <p>Türkiye, by contrast, has maintained a predominantly competition-focused merger control regime under Law No. 4054 on the Protection of Competition. National security concerns are not expressly embedded in the merger review process, but sector-specific regulations in areas such as defence and energy suggest an implicit recognition of these priorities. Cases such as Sasa Polyester and Mikes Mikrodalga demonstrate how national security considerations can nevertheless surface in practice. The differences between the EU’s more explicit approach and Türkiye’s competition-centric model underscore the challenges businesses face when operating across jurisdictions with divergent legal frameworks.</p> |
|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                                           | <p>This paper explores the evolving role of national security in merger reviews in the EU and Türkiye by analysing recent regulatory trends and landmark cases. It highlights the growing overlap between merger control and FDI screening mechanisms, particularly in sectors deemed strategic or sensitive. It also examines the risks of fragmented or conflicting decisions when multiple regulatory regimes apply to the same transaction, emphasising the need for better coordination to avoid undermining both competition and security objectives.</p> <p>The discussion concludes that the growing prominence of national security in merger control calls for transparent, predictable, and proportionate regulatory measures. While national security is a legitimate and necessary concern, its integration into merger reviews should not unduly hinder legitimate investment or distort competitive markets. Achieving the right balance requires clear definitions, consistent practices, and effective collaboration between competition authorities and security-focused regulators. Drawing on the experiences of the EU and Türkiye, this chapter aims to provide insights into how national security considerations are reshaping merger control and what this means for cross-border investment and strategic business planning.</p> |
| 5. | Rekabet Kurulu’nun Tetra Pak Kararı Işığında Fikri Mülkiyet Haklarına Rekabet Hukuku Araçlarıyla Müdahalede Yeni Dönem: “ <i>Sakin Ol ve Markanı Yavaşça Yere Bırak</i> ” | <p>Modern yaklaşım, rekabet hukuku ve fikri mülkiyet hukukunu genel olarak toplumsal refahın gelişmesi aynı amacına hizmet eden farklı araçlara sahip hukuk disiplinleri olarak konumlandırır ve pratiği bu iki disiplinin koruduğu menfaatler arasında bir denge kurulması gerekliliği üzerine inşa eder.</p> <p>Rekabet Kurulu, kimi zaman Müzik Meslek Birlikleri kararında olduğu gibi sonradan bazı düzeltmelerle de olsa, Bilsa, Modanisa, Kitapyurdu, Easynap, Storytel gibi bir çok kararında fikri mülkiyet haklarının kullanımının hakkın tanıdığı kapsamın ötesine geçip geçmediğinin; ancak her durumda bu kullanımın, rekabet hukuku bağlamında incelemesini yapmış ve çeşitli yaptırım ve tedbirlere hükmetmiştir.</p> <p>İşaret edilen bu yaklaşımın, Kurul’un gerekçesi 17.10.2025 tarihinde yayımlanan 01.08.2024 tarihli ve 24-32/758-319 sayılı Tetra Pak kararında radikal bir şekilde değişim gösterdiğini, kararın bizatihi fikri mülkiyet hakkının varlığını ortadan kaldıran yükümlülükler öngördüğünü ve bu bağlamda önemli tartışmaları ateşleyebileceğini söylemek mümkündür.</p>                                                                                                                                                                                                                                               |

|    |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----|-----------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                       | <p>Bu çalışmanın amacı yukarıda işaret edilen kararı rekabet hukuku ekseninde analiz ederek geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunmaktır. Bu kapsamda öncelikle Rekabet Kurulu’nun fikri mülkiyet hukuku ile kesişen uygulamalarına ilişkin teorik temeli de içeren bir kesit sunulacak, ardından Tetra Pak kararının maddi vakaları üzerinde durularak Ankara 2. Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi (11.05.2016 tarihli, E.2015/378, K. 2016/141 sayılı karar) ile Yargıtay’ın tescile ilişkin kararına (11. HD 20.03.2018 tarihli, 2016/9259 E. ve 2018/2131 K. sayılı karar) değinilecektir.</p> <p>Daha sonra kararın merkezi unsurlarından biri olan “kanuna karşı hile” kavramı, kararda yer verilen gerekçeler çerçevesinde tartışılacak, hâkim durumun güçlenmesine neden olmaları temelinde vazgeçilmelerine hükmolunan fikri mülkiyet haklarının tespitinde kullanılan kriterler üzerinde durulacak ve bu yükümlülüğün hakkın özünün korunması prensibi karşısındaki pozisyonu irdelenecektir. Son olarak Kurulca benimsenen bu anlayışın bundan sonraki uygulamayı ne şekilde şekillendirebileceğine ilişkin olarak öngörüler sunulacaktır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 6. | Competition in Cross-Border Payments: Are Big Banks Anti-Competitive? | <p>Cross-border payments remain significantly slower, more costly, and less transparent than domestic transactions despite substantial regulatory and technological reforms. BIS analyses show that a small group of global correspondent banks continue to intermediate the majority of payment flows, resulting in structural concentration, entrenched network dependencies, and persistent interoperability gaps. The 2023 CPPI monitoring exercise similarly reports only marginal progress in transparency, access, and governance, particularly where domestic payment infrastructures operate in closed silos. Complementary IMF work highlights that the global retrenchment of correspondent banking relationships has further concentrated international flows among fewer institutions, raising barriers to entry and diminishing competitive resilience. These findings suggest that inefficiencies in cross-border payments are not merely operational, but may reflect deeper structural conditions facilitating anti-competitive outcomes.</p> <p>This paper argues that the current architecture of cross-border payments is conducive to the formation and maintenance of collective dominance by large multinational banks. The combination of strong network effects, mandatory reliance on SWIFT messaging standards, high fixed compliance costs (notably in AML/CFT), and the dependence on correspondent accounts yields a closed and difficult-to-contest infrastructure. Such structural features systematically deter entry by non-bank payment providers, limit multi-homing possibilities, and allow incumbents to shape access conditions in ways that may distort competition.</p> |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>Methodologically, the paper adopts an integrated law-and-economics approach. First, it conducts a doctrinal analysis of EU and Turkish competition law, focusing on abuse of dominance under Article 102 TFEU and Law No. 4054, the concept of collective dominance as elaborated in <i>Airtours</i>, the refusal-to-supply and access jurisprudence following <i>Bronner</i>, <i>IMS Health</i>, and <i>Slovak Telekom</i>, and the essential-facilities doctrine’s applicability to financial infrastructures.</p> <p>Second, it incorporates economic insights from two-sided market theory, network externalities, and platform economics, supported by concentration indicators and structural metrics derived from BIS, IMF, and ECB datasets. The objective is to test whether</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>I. correspondent banking networks,</li> <li>II. SWIFT-dependent messaging infrastructures, and</li> <li>III. risk-based de-risking practices collectively generate exclusionary effects or discriminatory access conditions that are legally actionable.</li> </ol> <p>The paper also evaluates whether recent regulatory interventions; PSD2, PSD3, the SEPA Regulation the Instant Payments Regulation, and the Digital Markets Act sufficiently address these competition concerns. While PSD2 successfully introduced domestic access-to-account rights, its reach does not extend to the core infrastructures that govern cross-border payments. PSD3 and the proposed Payment Services Regulation improve transparency and consumer protection but stop short of reducing the structural dependence on bank-controlled cross-border rails. Although DMA-style interoperability mandates offer a potential template for regulating critical financial gateways, their applicability to prudentially supervised payment infrastructures remains uncertain without parallel reforms in financial regulation.</p> <p>The central hypothesis advanced is that cross-border payment rails constitute a form of essential collective infrastructure in which banks jointly hold de facto gatekeeping power, even absent individual dominance. The paper contends that existing competition-law instruments are capable—if employed with greater assertiveness of</p> |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                          | <p>addressing discriminatory access, excessive pricing derived from market power, and structural foreclosure that impedes the emergence of fintech competitors.</p> <p>The contribution of the paper lies in providing one of the first systematic, competition-law-focused analyses of cross-border payments in both Turkish and EU literature.</p> <p>By bridging doctrinal reasoning with payments economics, the study offers a framework for enforcement authorities and policymakers seeking to promote innovation, enhance financial inclusion, and reduce systemic dependence on incumbent financial institutions</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 7. | <p>Dijital Piyasalar Yasasının Doğuğu, Uygulaması ve Metodolojik Yansımaları: <i>ex post</i> Uygulamadan <i>ex ante</i> Modele Geçiş</p> | <p>Son yıllarda dijital platform ekonomisinin çeşitli nedenlerle hızla ölçeklenmesi, geleneksel rekabet hukuku araçlarının dijital piyasalara zamanında ve etkili şekilde müdahale etme kapasitesini zayıflatmıştır. Avrupa Birliği'ndeki Google Shopping, Google Android ve Amazon Marketplace gibi vakalarda ortaya çıkan gecikmeler ve özellikle uygulanan tedbirlerin sınırlı etkisi, Komisyon nezdinde <i>ex post</i> müdahalenin kalıcı pazar gücü yapılarını önlemede yetersiz kaldığı yönünde kurumsal bir farkındalık yaratmıştır. Bu durum, rekabet hukuku ile sektörel regölasyon arasındaki sınırı yeniden tanımlayan bir <i>ex ante</i> müdahale modeline duyulan ihtiyacı belirginleştirmiş; Dijital Piyasalar Yasası (DMA) bu ihtiyaçlara cevap veren ve AB tarihinde istisnai bir hızla kabul edilen bir düzenleme olmuştur.</p> <p>DMA, belirli eşiklerin üzerinde pazar gücü yoğunlaştıran aktörleri geçit bekçileri (<i>gatekeepers</i>) olarak tanımlayarak bu teşebbüslere sundukları temel platform hizmetleri (<i>core platform services</i>) bakımından önceden tanımlanmış davranışsal ve yapısal yükümlölükler getirmektedir. Geçit bekçilerini belirleme sürecinin Google, Apple, Meta, Amazon, Microsoft ve ByteDance gibi teşebbüslerle somutlaşması; arama motorları, sosyal ağlar, uygulama mağazaları, işletim sistemleri ve çevrim içi reklamcılık gibi temel platform hizmetleri kategorilerinin ayrıştırılması, düzenlemenin mimarisinin temelini oluşturmuştur. İlk uygulama yılında veri taşınabilirliği, kendi hizmetlerini kayırma yasağı, üçüncü taraf erişimi, API şeffaflığı ve tercih ekranları gibi yükümlölüklerin pratikte nasıl karşılandığına ilişkin yoğun tartişmalar yaşanmış; Mart 2024'te başlatılan ilk uyumsuzluk soruştırmaları ve takip eden DMA ihlalini işaret eden ön bulgular, uyum süreçlerindeki belirsizlikleri ve gri alanları görünürlü kılmuştur. Platformların gerçekteleştirdiği DMA uyum çalıştayları da yükümlölüklerin teknik yorumlanışına ve Komisyon-teşebbüs etkileşimine dair önemli bulgular sunmaktadır.</p> |

|    |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|----|-----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                       | <p>DMA'nın doğuşu, yalnızca dijital platformların düzenlenmesine ilişkin yeni bir model üretmekle kalmamış; AB rekabet hukukunda uzun yıllar baskın olan etki temelli yaklaşımın (<i>more economic approach</i>) rekabet hukukundaki rolünün sorgulanmasına da yol açmıştır. Özellikle düzenleme hazırlanırken yükümlülüklerin esnekliği, temel platform hizmetleri kategorilerinin yapaylığı ve ekonomik etki analizinin sınırlı rolüne ilişkin eleştiriler gündeme gelmiştir. Bu tartışmalar, DMA'nın ekonomik analizden ziyade önceden tanımlanmış davranış kurallarına dayanmasının, etki temelli yaklaşımın dijital çağdaki konumunu zayıflatıp zayıflatmadığı sorusunun AB içinde görünür bir hale gelmesine yol açmıştır.</p> <p>Bu metodolojik tartışmanın küresel rekabet politikası açısından iki olası etkisi bulunmaktadır. İlk olarak, etki temelli ekonomik analiz yaklaşımının tam olarak yerleşmediği, sınırlı uygulandığı veya idari kapasitenin düşük olduğu yargı bölgelerinde DMA gibi <i>ex ante</i> modellerin yanlış yorumlanması, ekonomik analizden uzak, aşırı kuralcı ve sert regülasyonların benimsenmesine neden olabilir. İkinci olarak, <i>ex post</i> yaklaşımda kalmayı tercih eden ülkelerde dahi dijital platformlara ilişkin küresel baskı ve yaptırım teşvikleri, rekabet hukuku uygulamalarının daha formalistik, davranış odaklı ve analitik temelden kopuk bir yapıya kaymasına yol açabilir. Böylece DMA'nın küresel etkisi, <i>ex ante</i> kontrol modelinin yayılmasıyla sınırlı olmayıp; <i>ex post</i> rekabet hukuku metodolojisinin küresel ölçekte yeniden şekillenmesine yol açabilecek bir kırılma potansiyeli taşımaktadır.</p> <p>Bu bildiri, yukarıda belirtilen hususları somut örnekler üzerinden ele alarak DMA'nın ortaya çıkışındaki kurumsal ve hukuki gerekçeleri, ilk uygulama yılında görülen uyum pratiklerini ve küresel ölçekte ortaya çıkan iki olası metodolojik yönelimi bütünlüklü bir çerçevede analiz etmeyi amaçlamaktadır.</p> |
| 8. | Rekabet Kurulu'nun Tedbir Yetkisi: Hukuk ve İktisat Işığında Sınırlar | <p>Avrupa Birliği'nde Dijital Piyasalar Yasası'nın ("<b>DMA</b>") yürürlüğe girmesinin akabinde geçit bekçisi (=gatekeeper) olarak belirlenen teşebbüsler DMA kapsamında getirilen yasak ve yükümlülüklerle uyum sağlamak için hem iç işleyişlerini hem de sözleşmesel ilişkilerini derinden etkileyen yapısal ve davranışsal değişikliklere gitmek zorunda kalmıştır. Bunlar özellikle uygulama dağıtım kanallarının açılması, varsayılan ayarların özgürleştirilmesi, veri taşınabilirliği altyapılarının kurulması ve kendini önceleme (<i>self-preferencing</i>) uygulamalarının sonlandırılması gibi yükümlülüklerle somutlaşmaktadır. Türkiye'de DMA'e paralel hükümler içeren Rekabet Kanunu Değişiklik Taslağı henüz yasalaşmamış olsa da son dönem Rekabet Kurulu kararları, Rekabet Kanunu'nun esnek yapısının kullanıldığını ve benzer sonuçlara ulaşılmaya çalışıldığını göstermektedir. Aslında DMA'deki yasakların çok büyük çoğunluğunun rekabet hukuku kökenli olduğu ve geçmiş dönemde muhtelif rekabet otoritelerince verilen kararlardan çıkarıldığı düşünüldüğünde, Rekabet Kurumunun DMA'deki yasak ve yükümlülükleri Rekabet Kanunu'nun 6. maddesindeki</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>esnekliği kullanarak hâkim durumun kötüye kullanılması kapsamında ele alması sürpriz değildir. Zaten farklı yargı yerlerinde de benzer bir eğilim olduğu görölmektedir.</p> <p>Öte yandan DMA'deki yasak ve yükümlölüklerin hâkim durumun kötüye kullanılması bağlamında değerdendirilmesi aslında bu yasak ve yükümlölükleri öncül bir düzenleme haline getirmemektedir. Dolayısıyla bu şekilde bir uygulama Rekabet Kanunu Değışiklik Taslağı'nın yasalaşıp doğrudan uygulanması halinde ortaya çıkacak etkiyle aynı etkiyi doğurmaz. Her ne kadar idari para cezası bakımından benzer sonuçlar doğurabilse de doğası gereği ardıl (<i>ex post</i>) işleyen rekabet hukuku uygulaması, DMA gibi genel ve öncül (<i>ex ante</i>) davranış değışiklikleri öngören bir düzenleme rejimi kurmaz. İşte tam da bu noktada Rekabet Kuruluna verilmiş geçici, nihai ve yapısal tedbir yetkileri devreye girmektedir. Rekabet Kurulu bu yetkiler sayesinde bir eylemi hâkim durumun kötüye kullanılması olarak değerdendirdikten sonra adeta sektör düzenleyicisi gibi piyasadaki rekabet ortamını tesis etme amacıyla teşebbüslere belirli yükümlölükler yükleyebilmektedir. Bu yükümlölüklere aykırı davranmanın cezası da günlük idari para cezasıdır. Rekabet Kurumuna bu yetkiler Rekabet Kanunu'nun 9. maddesi çerçevesinde verilmiştir. Bu kapsamda Rekabet Kanunu'nun 9/4. maddesi geçici tedbir mekanizmasını, 9/1. maddesi ise nihai ve yapısal tedbir mekanizmalarını düzenlemektedir.</p> <p>Rekabet Kurumunun bu tedbir mekanizmalarını, Rekabet Kanunu Değışiklik Taslağı yasalaşıydy öncül bir düzenlemeyle uygulama alanı bulacak yasak ve yükümlölükleri de fiilen hayata geçirmek için kullandığı görölmektedir. Bu tür yükümlölükler, Rekabet Kanunu çerçevesinde yürütölen bugüne kadarki soruşturmalarda geçici veya nihai tedbir olarak ortaya çıkmıştır. Öte yandan AB ve ABD'den farklı olarak Türkiye'de Rekabet Kurulunun doğrudan yapısal tedbir uygulama yetkisi bulunmamaktadır. Kanun hükmü, Rekabet Kurulunun öncelikle davranışsal tedbirleri denemesini, bu tedbirlerle rekabetçi endişenin giderilemediğinin nihai kararlar ortaya koyulması hâlinde ise istisnai olarak yapısal tedbirlere başvurabilmesini öngörmektedir. Türk hukukunda tedbirin yapısal veya davranışsal olması diğer yargı yerlerinden farklı olarak Rekabet Kurulunun yetkisi bağlamında ciddi önem arz etmektedir. Nitekim tedbirin yapısal olması durumunda Rekabet Kurulunun doğrudan uygulama yetkisi olmayacaktır. Bu durum da getirölen tedbirin nitelendirilmesini son derece önemli hale getirmektedir. DMA'de yer verilen öncül yasak ve yükümlölüklerin bazılarının yapısal nitelikte olma potansiyeli bulunmaktadır. Rekabet Kurulunun bugüne kadar verdiği geçici ve nihai tedbir kararlarına bakıldığında teşebbüslere veri taşıma yükümlölüğünden kendini avantaj sağlamaya son vermeye kadar muhtelif tedbirlerin getirildiği görölmektedir.</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>DMA'in yürürlüğe girmesinin akabinde geçit bekçisi olarak belirlenen teşebbüsler iş modellerinde muhtelif değişiklik yapmaya başlamıştır. Örneğin Apple, iOS akıllı cihaz işletim sisteminde App Store dışında alternatif uygulama dağıtım platformlarının da faaliyet göstermesine izin verdiği gibi web üzerinden uygulama dağıtımına da müsaade etmiştir. İlaveten Apple, uygulama içi satın alma (<i>in-app purchase</i> – IAP) dışında farklı ödeme araçlarının kullanılmasına izin vermek durumunda kalmış, iOS kullanıcılarına cihazı ilk defa kullanmaya başladıklarında hangi tarayıcıyı kullanmak istediğini sormaya başlamış ve NFC teknolojisini üçüncü tarafların da kullanımına açmıştır. Diğer bir geçit bekçisi olan Google, arama sonuçlarında rakip karşılaştırmalı alışveriş hizmeti sağlayıcılarının görünürlüğüne zarar vermeyecek dizayn değişiklikleri yaptığı gibi Google Flights gibi bazı ürünlerini kaldırmak durumunda kalmıştır. Google, muhtelif ürün ve hizmetleri arasında toplanan kullanıcı verilerini birleştirmeye izin verme konusunda kullanıcılara onay mekanizması da sunmuştur. Google da Apple gibi alternatif dağıtım platformlarına izin vermiş ve uygulama geliştiricilerinin doğrudan ödeme kabul etmesine de müsaade etmiştir. Meta ise WhatsApp ve Messenger gibi ürünlerle üçüncü taraf mesajlaşma uygulamalarının entegre çalışmasına ilişkin teknik altyapı kurmuştur. Meta ayrıca Facebook ve Instagram gibi hizmetleri için tüketicilere reklamsız ancak ücretli seçenek sunmuştur. Meta, kullanıcıların verilerini taşıması için altyapı kurmuştur. Microsoft'a bakacak olursak Bing ve Edge'in silinebilmesine imkân tanımış, Microsoft işletim sistemiyle birlikte işlerliği sağlamış ve LinkedIn için üye veri taşıma API'leri geliştirmiştir. Bu örnekleri çoğaltmak pekâlâ mümkündür.</p> <p>Aslında AB'de DMA marifetiyle getirilen tedbirlerin bazılarını Rekabet Kurulu Türkiye'de Rekabet Kanunu'na dayanarak gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda bazı tedbirlerin uygulanmasına yönelik olası soruşturmaları da başlatmış ve bunlardan bazılarını bitirmiştir. Ne var ki asıl soru AB'de DMA'deki açık düzenlemelere dayanılarak getirilen ve geçit bekçilerinin iş modellerinde değişiklik yapmalarına varan öncül yasak ve yükümlülüklerin Türkiye'de Rekabet Kurulu tarafından Rekabet Kanunu'na dayanarak talep edilip edilemeyeceğidir. Bu Tebliğin temel konusu, DMA'de açıkça düzenlenen ve geçit bekçilerinin iş modelini değiştiren yükümlülüklerin Türkiye'de Rekabet Kurulu tarafından 6. madde ihlali ve 9. madde tedbir yetkisi yoluyla ne ölçüde ve hangi sınırlar içinde talep edilebileceğinin incelenmesidir.</p> <p>Bu Tebliğ kapsamında öncelikle Rekabet Kurulu'nun özellikle dijital platformlara ilişkin geçici ve nihai tedbir yetkisini kullandığı kararlarda uyguladığı tedbirlerin nitelikleri (çözmeyi iddia edilen rekabetçi endişeyle birlikte) güncel iktisadi ve hukuk literatürü çerçevesinde değerlendirilecektir. Bu kapsamda ayrıca, DMA'deki iş modeli değişikliklerinin Rekabet Kanunu'yla erişilebilir olup olmadığı ve ne ölçüde uygulanabilir olduğu</p> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|    |                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                                                                            | değerlendirilecektir. Bu çerçevede, tebliğde hem Kurul’un dijital piyasalardaki iş modeli müdahalelerine hangi hukuki ve iktisadi sınırlar içinde başvuruabileceğine ilişkin pratik bir çerçeve önerilecek, hem de tedbirin yapısal veya davranışsal niteliğinin belirlenmesinde kullanılabilecek uygulanabilir testlere yer verilecektir.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 9. | Yerinde İncelemede Veri Silme: Geri Getirme İmkânı Karşısında Rekabet Kurumu’nun Yaklaşımı | <p>Dijitalleşen iş süreçleri ve çalışan iletişiminin büyük ölçüde mobil uygulamalar üzerinden yürütülmesi, Rekabet Kurumu’nun yerinde incelemelerinde veri silme fiilini giderek daha sık karşılaşılan bir sorun alanı hâline getirmiştir. 4054 sayılı Kanun’un 15. maddesinde yer alan geniş inceleme yetkisi ve 2020 tarihli Dijital Veriler Kılavuzu doğrultusunda Kurul, inceleme esnasında gerçekleştirilen her türlü veri silme davranışını kural olarak “yerinde incelemeyi engelleme veya zorlaştırma” kapsamında değerlendirmekte ve teşebbüslere ağır idari para cezaları uygulamaktadır. Bu yaklaşım, özellikle 2019–2025 dönemindeki Samsung, Unmaş, İstanbul Gübre, Natura, Altun Gıda, Arzum, ProYem ve N11 kararlarında istikrarlı biçimde ortaya konmuştur. Kurul, silinen verinin adli bilişim yöntemleriyle yeniden getirilebilmesini, içeriğinde rekabete aykırılık bulunmamasını veya silme fiilinin çalışanın panik ve refleks davranışından kaynaklanmasını hukuki sonucu değiştirmeyen unsurlar olarak görmektedir. Bu nedenle veri silme, içeriğinden bağımsız şekilde objektif engelleme teşkil eden bir davranış olarak ele alınmaktadır. Buna karşın Balsu kararı, yerleşik yaklaşım içinde sınırlı bir istisna oluşturmıştır. Kararda, çalışan tarafından silinen verilerin adli bilişim uzmanlarınca eksiksiz biçimde kurtarılabilmesi, metadata analiziyle bütünlüğün doğrulanması ve silinen içerikte rekabet karşıtı unsur bulunmaması gibi koşullar nedeniyle teşebbüse idari para cezası uygulanmamıştır. Kurul bu kararında genel prensibin değişmediğini, ancak somut olayın teknik özellikleri ve incelemenin fiilen zarar görmemiş olması nedeniyle farklı bir sonuca ulaşılabilirliğini belirtmiştir. Bu durum, Kurul’un tamamen katı bir sonuç sorumluluğu çerçevesinde hareket etmediğini; ancak esneklik alanının oldukça dar tutulduğunu göstermektedir.</p> <p>Kurul’un veri silme fiiline ilişkin yaklaşımının klasik kusur anlayışıyla değil, “idari kusursuz sorumluluk” olarak nitelendirilebilecek bir modele dayandığını ileri sürmektedir. Kurul, failin kastı veya ihmali değerlendirilmekte; esas olarak silme eylemi ile incelemenin zedelenmesi arasındaki objektif ilişkiye odaklanmaktadır. Bu yaklaşım, TBK’daki ağırlaştırılmış objektif sorumluluk ve tehlike sorumluluğuyla yapısal paralellikler taşımakla birlikte, rekabet hukukuna özgü bağımsız bir idari sorumluluk rejimi niteliği kazanmaktadır. Teşebbüsün sorumluluktan kurtulma imkânı ise fiilin incelemeyi hiç etkilemediğini teknik olarak ispatlayabildiği istisnai durumlarla sınırlıdır. Bu çerçevede bildiri kapsamında, Kurul’un yetkisini daraltmayan ancak hukuki belirliliği artırmayı amaçlayan “iş birliğine dayalı kademeli kusursuz sorumluluk modeli” önermektedir. Model, silinen verinin eksiksiz</p> |

|     |                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                    | kurtarılabirliği, metadata bütünlüğü ve teşebbüsün iş birliği derecesine göre üç kademe öngörmekte; ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurları sistematikleştirmektedir. Böylece hem yerinde incelemelerin etkinliği korunmakta hem de dijital verilerin teknik doğusuna uygun, öngörülebilir ve orantılı bir yaptırım rejimi oluşturulabilmektedir.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 10. | Uzlaşma Usulünün Anayasal Çerçeve de Değerlendirilmesi: Teşebbüslerin Yargı Yoluna Erişim Hakkı ve AB Uygulamaları | <p>Rekabet Kurumu'nun uyguladığı uzlaşma yöntemi, şirketlerin ihlallerini kabul ederek ceza indiriminden faydalandığı ve dosyanın hızla kapatıldığı bir sistemdir. Bu mekanizmanın temel amacı, süreçleri hızlandırıp kaynakları daha verimli kullanmak olsa da uygulamada durum biraz daha karmaşık. Uzlaşma, şirketlerin mahkemeye gitme hakkını fiilen kısıtladığı için Anayasa'nın 36. maddesi açısından tartışmalı bir tablo ortaya çıkarıyor. Şirketler ihlali kâğıt üzerinde kendi istekleriyle kabul etse bile, süreç sonunda dava açma haklarını kaybediyorlar. Bu durum, 'yargıya erişim' ve 'doğal hâkim güvencesi' gibi anayasal hakların pratikte zedelenip zedelenmediği sorusunu akla getiriyor. Üstelik masadaki yüksek cezalar düşünüldüğünde, şirketlerin gösterdiği rızanın ne kadar özgür olduğu da şüpheli denilebilir; çünkü ağır bir cezadan kaçma korkusu, şirketleri mecburi bir kabule sürüklüyor olabilir.</p> <p>Benzer tartışmalar Avrupa Birliği'nde de mevcut. Avrupa Komisyonu'nun uzlaşma kararları da itiraz ve denetim imkanlarını daraltıyor. Bu çalışmada, Türkiye ve AB uygulamaları karşılaştırılarak aradaki benzerlik ve farkların ortaya konulması planlanıyor. Bildirinin temel amacı, uzlaşma usulünün pratikte ne kadar etkili olduğunu ve yüksek cezalarla sıkışan şirketlerin anayasal haklarının bu süreçten nasıl etkilendiğini incelemek.</p>                                                              |
| 11. | Veri İşletmelerinin Birleşmelerinde Davranışsal Taahhütlerin Etkinliği                                             | <p>Dijital dünyadaki veri odaklı şirketlerin birleşmeleri, bildiğimiz klasik piyasalara göre çok daha karmaşık ve çok boyutlu etkilere sahip. Elinde devasa veri tutan, kullanıcı davranışlarını anbean takip edebilen ve piyasalar arası güç aktarımı yapabilen şirketler, bu avantajlarıyla rekabeti kolayca bozabiliyor. Bu yüzden Türk Rekabet Kurumu ve AB Komisyonu gibi otoriteler, son yıllarda bu birleşmelere izin verirken şirketlerden birtakım 'davranışsal taahhütler' istiyor. Ancak sorun şu ki; bu sözlerin uzun vadede takibi zor, denetimi meşakkatli ve teknoloji şirketleri iş modellerini o kadar hızlı değiştiriyor ki, alınan önlemlerin etkisi çoğu zaman tartışmalı hale geliyor. Bu bildiri kapsamında, bu taahhütlerin gerçekten işe yarayıp yaramadığı konusunda hem Türk rekabet hukuku hem de uluslararası örnekler üzerinden bir analiz yapılması amaçlanıyor. Veri paylaşımı, rakiplere API açma, kendi ürününü kayırmama (self-preferencing yasağı) ve veri taşınabilirliği gibi taahhütler içeriyor. Temel olarak bu taahhütlerin pazar gücünü gerçekten dizginleyip dizginlemediği ve pratikte ne kadar denetlenebilir olduğunun sorgulanması planlanmaktadır.</p> <p>Dijital pazarlardaki güç yoğunlaşması karşısında davranışsal taahhütler, kalıcı bir çözümden ziyade sadece 'geçici bir fren' görevi görüyor. Piyasa o kadar dinamik ki, ihlal tespit edilip taahhüt uygulanana kadar geçen kısacık sürede bile</p> |

|     |                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                           | <p>şirketler algoritmalarını veya veri işleme yöntemlerini değiştirip, alınan önlemleri boşa düşürebiliyor. Bu sistemin işleyebilmesi için üç somut öneri getiriyor: (i) Taahhütler esnek bırakılmamalı, net ve sonuç odaklı performans hedeflerine bağlanmalı. (ii) Şirketin sadece 'uyum sağladım' demesi yetmez, teknik denetim mekanizmalarıyla (audit) bu durum düzenli olarak test edilmeli. (iii) Kritik eşikteki pazarlarda 'söz verme' (davranışsal) yöntemi yerine, doğrudan varlık satışı veya verilerin ayrıştırılması gibi 'yapısal' çözümler asıl seçenek olarak değerlendirilmeli. Ancak buna yönelik sıkı bir teknik altyapının kurulmasının yeterliliği ve dijital dünyadaki gelişimlere yetiştirilme de sorgulanmalıdır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 12. | Tedarik Fiyatı Altındaki Satış Politikasının Haksız Rekabet ve Rekabet Hukuku Boyutuyla Değerlendirilmesi | <p>Rekabet en genel manasıyla, piyasalarda aynı tür mal ve hizmet üreten teşebbüsler arasında, aynı dönemde ve belirli kurallar çerçevesinde yapılan yarış olarak tanımlanabilir. Piyasaların düzgün işleyebilmesi ve teşebbüslerin faaliyetlerini devam ettirebilmesi noktasında etkin rekabetin varlığı anahtar bir rol oynamaktadır.</p> <p>Etkin rekabetin teminatı ise ancak gerekli kural ve düzenlemelerin yasal zeminlere kazandırılması bünyesinde sağlanabilmektedir. Bu bakımdan rekabet hukukunun yasal dayanakları ve piyasaların etkin/verimli çalışması arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Piyasalarda düzgün işleyen bu rekabet ortamı ise, tüm katılımcılar için bir takım önemli avantajların ortaya çıkmasına vesile olmaktadır. Rekabetin piyasalarda sağladığı bu avantajlar sosyal bakımdan ve ekonomik bakımdan ikili bir ayırıma tabi tutularak açıklanabilir. Örneğin ekonomik bakımdan rekabet, piyasalarda kaynak dağılımında etkinlik ve verimlilik, yüksek kalite düşük fiyat politikası ve teknolojik gelişmelerin teşvik edilmesi gibi avantajlar ile öne çıkmaktadır. Bu ekonomik avantajlarda sosyal açıdan tüketicilerin, küçük ve orta ölçekli teşebbüslerin ve devletin lehine önemli birtakım faydalar elde edilmesini sağlamaktadır. Burada da belirtildiği üzere, rekabetin özellikle tüketiciler bakımından en önemli avantajlarından bir tanesi, ihtiyaç duyulan mal veya hizmetin birçok alternatif arasından hem yüksek kaliteli hem düşük fiyata alınmasına imkân sağlamasıdır. Fakat düşük fiyat politikası zaman zaman tüketicilerin aleyhine bazı olumsuz sonuçların doğmasına neden olduğu gibi, bazen piyasalarda rekabetin bozulmasına yönelik negatif etkileri de beraberinde getirebilmektedir.</p> <p>Bu açıdan bakıldığında düşük fiyat politikası, bir taraftan rekabetin en önemli faydalarından birisi olarak tanımlanırken, diğer taraftan piyasada ticari ahlakın bozulmasına ve rekabetin ihlal edilmesine yönelik bir araç olarak da kullanılabilir.</p> <p>Örneğin bazı teşebbüsler sadece sınırlı sayıda ürün bakımından belirledikleri tedarik altında satış fiyat politikasını birden çok kere, sanki tüm ürünlerinde ucuzluk yapılmış gibi bir izlenim yaratarak, tüketicileri kendi işletmelerine çekmek ve belki de hiç planlarında olmayan başka ürünlerini satın aldırarak uygulamaktadır. Piyasalarda</p> |

|     |                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                           | <p>hâkim durumda bulunan teşebbüsler ise, rakiplerini piyasa dışına itmek ve piyasalarda rakip sayısını azaltmak için düşük fiyat uygulama (yıkıcı fiyatlandırma) stratejisine başvurmaktadır. Bu yüzden tüketici lehine masum satış politikaları gibi gözükken; fakat piyasalarda rekabetin önemli ölçüde zarar görmesine de neden olabilen bu tip düşük fiyat uygulamaları, belirli kurallar çerçevesinde uygulanmalıdır.</p> <p>Türk hukuk sisteminde tedarik fiyatı altındaki satış politikasının piyasalarda rekabeti bozucu bu tür etkilerinin engellenmesi bakımından, hem 6102 sayılı TTK m.55/1-(a).6 hem de 4054 sayılı RKHK m.6 kapsamında düzenlemeler ön plana çıkmaktadır. Bu çalışma, rekabetin en önemli avantajlarından birisi olan düşük fiyat politikasının hangi durumlarda aynı zamanda bir rekabet ihlali oluşturabileceğini ve bu ihlal karşısında hangi yasal düzenlemelerin devreye girebileceğini, haksız rekabet ve rekabet hukuku arasındaki ilişkiyi göz önüne alarak incelemeyi amaçlamaktadır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 13. | Haklı Gerekçenin ve Etkinlik Savunmasının Dijital Pazarlar Çağındaki Evrimi: AB, ABD ve Türkiye Uygulamalarında Yeni Paradigma mı, Yoksa Etkinlik Savunmasının Çöküşü mü? | <p>Haklı gerekçe doktrini, rekabet hukukunun hem en eski hem de en tartışmalı kavramlarından biridir. Bir davranışın kötüye kullanma niteliğinin belirlenmesinde, hâkim durumdaki teşebbüsün söz konusu davranışa ilişkin ileri sürebileceği ekonomik ve hukuki gerekçeler kritik bir rol oynar. Bu çerçevede haklı gerekçe; nesnel zorunluluk, meşru ticari menfaat ve etkinlik savunması gibi farklı alt başlıklara ayrılmış; rekabet hukukunun gelişimiyle farklı işlevler kazanmış; özellikle dijital pazarlarda yaşanan dönüşümün etkisiyle yeni bir değerlendirme zeminine taşınmıştır.</p> <p>20. yüzyılın ortalarından itibaren AB içtihi, kötüye kullanmanın “nesnel bir kavram” olduğunu vurgulamış; amaçtan ziyade etkilerin ve teşebbüsün pazardaki konumunun önemini öne çıkarmıştır. Bu dönemde haklı gerekçe, pazarın olağan işleyişini bozan dışsal koşullar, ürün güvenliği, arza ilişkin fiziksel kısıtlar gibi sınırlı alanlarda bir savunma aracı olarak öne çıkmıştır. Ancak AB uygulamasında haklı gerekçenin neredeyse hiçbir kararda başarıyla ileri sürülememesi, kavramın literatürde “teorik olarak tanınan fakat pratikte işlevsiz bir savunma” şeklinde değerlendirilmesine yol açmıştır. Bu durum, 2008 yılında Komisyon tarafından yayımlanan ve iktisadi yaklaşımı merkezine alan Rehber’de dahi güçlü bir şekilde ele alınamamıştır. Ancak, AB Adalet Divanı’nın Intel kararları , iktisadi yaklaşımı ve etki analizi yapma zorunluluğunu Komisyon’un ispat yükümlülüğü olarak yeniden teyit etmiş; böylece etkinlik savunmasının teorik meşruiyetini hukuki kural haline getirmiştir.</p> <p>Ancak dijitalleşme, ağ etkileri, veri temelli pazar gücü ve sıfır marjinal maliyetler gibi benzersiz yapısal özellikler nedeniyle rekabet hukuku analizini kökten sarsmış ve etkinlik savunmasını farklı bir değerlendirme zeminine</p> |

|     |                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                              | <p>taşımıştır. Bu yeni ekosistemde, hâkim teşebbüslerin 'güvenlik', 'uyumluluk' ve 'kullanıcı deneyimi' gibi ileri sürdüğü haklı gerekçeler, Google Android ve Google Shopping kararlarında görüldüğü gibi, artık klasik tüketici faydası testine değil, 'daha az kısıtlayıcı araç' testine tabi tutulmuştur. Bu test, savunmanın kabul edilmesi çitasını önemli ölçüde yükseltmiştir.</p> <p>Bu gelişmeler, Komisyon'un Intel/Qualcomm kararlarından kaynaklanan artan ex post ispat yükü zorunluluğunu bypass etmek ve dijital piyasa dinamiklerine hızla cevap vermek amacıyla AB'yi ex ante yaklaşıma yöneltmiştir. Dijital Piyasalar Yasası (DMA), geçit bekçisi' olarak adlandırılan büyük platformlara yönelik, haklı gerekçe ve etkinlik değerlendirmesini devre dışı bırakan kat'i yasakları getirmiştir. Bu, rekabet hukuku uygulamasının köklü bir paradigma değişimini temsil etmektedir.</p> <p>ABD uygulamalarında ise "consumer welfare standard"ın kırılmaya başlaması ve Neo-Brandeis hareketinin yükselişi, business justification testini doğrudan zayıflatmış; geçit bekçilerine yönelik büyük ölçekli davalarda savunmaların önemli bir kısmı kabul görmemiştir. ABD literatüründe, dijital platformların sunduğu birçok etkinliğin "sistematiik olarak rekabeti bozan yapısal avantajların yan ürünü" olduğu değerlendirilmesi ağırlık kazanmıştır. Bu yaklaşım, etkinlik savunmasının artık davranışın meşrulaştırılmasında gerçek anlamda etkili olmadığı, daha ziyade hukuki argüman çerçevesinde teorik bir yer işgal ettiği eleştirisini doğurmuştur.</p> <p>Türkiye uygulaması da tüm bu uluslararası eğilimlerle paralel bir yönelim göstermiştir. Son beş yılda verilen Google, Facebook/WhatsApp, Trendyol ve Yemeksepeti kararlarında Rekabet Kurulu'nun etkinlik savunmasına yaklaşımının oldukça temkinli, hatta çoğu durumda reddedici olduğu görülmektedir. Türkiye'de etkinlik değerlendirmesi, dijital pazarlardaki dışlayıcı etkilerin ağırlıklı olarak veri temelli pazar gücünden kaynaklanması nedeniyle daha da sınırlı bir kapsamda ele alınmaktadır.</p> <p>Bu tebliğ, hâkim durumun kötüye kullanılması analizi ile Intel'in teorik zorunluluğu ve dijitalleşmenin pratik engelleri arasındaki bu çarpışmayı merkeze almaktadır. Çalışma, bu karşılaştırmalı analizin sonucunda, etkinlik savunmasının dijital pazarlar bağlamında fiilen etkisizleştiğini ve uyumluluk yükümlülüğünün artık 'savunma mekanizmasından' 'ürün tasarımının zorunluluğuna' dönüştüğünü iddia etmektedir.</p> |
| 14. | Rekabet Uyum Programlarının Kurumsal Ölçekte | <p>Bu çalışma, rekabet hukuku uygulamalarının teknik ve çok katmanlı yapısının şirketler için doğurduğu riskleri azaltmak amacıyla kurum genelinde bütüncül bir rekabet uyum kültürü oluşturmaya yönelik şirketler için bir kılavuz oluşturmayı hedeflemektedir. 4054 sayılı Kanun kısa bir metne dayanıyor gibi görünse de, ekonomik analiz, hukuki</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|  |                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Yapılandırılması – Kapsam, Planlama, Uygulama ve Örnekler</p> | <p>değerlendirme ve sektör dinamiklerinin birlikte yorumlanmasını gerektiren karmaşık bir alan yaratmaktadır. Bu nedenle, yalnızca hukuk departmanının değil, satıştan pazarlamaya, tedarikten stratejiye, saha ekiplerinden yönetime kadar tüm birimlerin eşgüdümlü hareket ettiği kurum çapında bir uyum şeması kaçınılmazdır. Çalışmanın temel amacı, bu bütüncül yapıyı kurumsal bir rekabet uyum metodolojisine dönüştürmektir.</p> <p>Araştırma, rekabet uyum programlarının kapsamını ortaya koyarken, programın yalnızca bir mevzuat aktarımı değil; aynı zamanda şirketin tüm operasyonlarına nüfuz eden, davranış standartları ve karar alma rehberleri oluşturan kurumsal bir altyapı olduğunu vurgulamaktadır. Bu kapsamda çalışma, hem çok uluslu şirketlerin karmaşık iş modellerine hem de küçük/orta ölçekli yerel şirketlerin daha yalın yapısına uyarlanabilir modüler bir rekabet uyum mimarisi geliştirmeyi amaçlamaktadır. Böylece her şirket, kendi risk profilini ve organizasyonel dinamiklerini gözeterek etkili bir uyum sistemi tasarlayabilecektir.</p> <p>Bu araştırma aynı zamanda, çalışmanın aşağıdaki temel bölümleri içerecek şekilde detaylı bir planlamaya sahip olduğunu ortaya koymaktadır:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Rekabet Uyum Programlarına Neden İhtiyaç Var? (Rekabet Kurumu’nun tavsiyeleri, risk yönetimi, proaktif yaklaşım ve kurum genelinde uyum kültürü oluşturulması)</li><li>• Rekabet Uyum Programına Ne Zaman İhtiyaç Duyulur?</li><li>• Rekabet Uyum Birimi Yapılandırması (şirket içi uyum birimi–dış danışman karşılaştırması, departmanın yeri ve yetkileri, uluslararası şirketler için özel hususlar, programın sürekliliği ve rekabet hukukundaki gelişmelerin takibi),</li><li>• Rekabet Uyum Programı Yapılandırması (ön-analiz, programın üç temel unsuru, etkili uyum ilkeleri)</li><li>• Sonuç ve Örnek Program Önerisi.</li></ul> <p>Bu kapsamlı çerçeve, çalışmanın hem teorik temelleri hem de pratik uygulama boyutuyla şirketlere doğrudan uygulanabilir bir rehber sunmasını sağlayacaktır.</p> <p>Programın planlama sürecinde, birimler arası koordinasyonun uyum mekanizmasının başarısındaki merkezi rolü analiz edilecektir. Rekabet riskleri sadece hukuk departmanında değil; fiyatlama stratejilerinde, satış kampanyalarında, satın alma kararlarında, dağıtım anlaşmalarında, iletişim pratiklerinde ve teşebbüs birliği faaliyetlerinde ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle araştırma, departmanlar arası bilgi akışını, kontrol noktalarını ve sorumluluk paylaşımını kurumsal uyum kültürünün çekirdeği olarak değerlendirecektir. Şirketin pazardaki konumu,</p> |
|--|------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                           | <p>hâkim durum potansiyeli ve sektörel dönüşümler gibi parametreler departman bazlı risk haritalarıyla bütünleştirilecektir.</p> <p>Uygulama bölümünde ise eğitim modülleri, iç politika taslakları, e-posta ve iletişim rehberleri, karar alma süreçleri için "rekabet uyum elçileri", izleme-raporlama mekanizmaları ve danışma kanalları gibi araçlar üzerinden kurum çapında kalıcı bir farkındalık ve refleks kültürü oluşturmanın yolları tartışılacaktır. Bu çalışma, farklı iş birimlerinin günlük operasyonlarında karşılaşılabileceği somut risklere örneklerle değinerek pratik ve uygulanabilir çözümler sunmayı amaçlamaktadır.</p> <p>Son olarak, uluslararası iyi uygulamalar ve farklı ölçeklerdeki şirketler için uyum şemaları sunulacaktır. Çalışmanın hedefi, rekabet uyumunu yalnızca bir "yaptırımdan kaçınma" faaliyeti olmaktan çıkarıp, kurumsal yönetim, etik ve sürdürülebilir iş yapma kültürünün temel bileşeni haline getirmektir. Bu nedenle önerilen rehber, yalın ve uygulamacı bir el kitabı niteliğinde olup değişen mevzuat ve içtihat doğrultusunda güncellenmesi gereken canlı bir yapı olarak tasarlanmaktadır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 15. | Rekabet Otoritelerinin Yerinde İnceleme Yetkileri: Küresel Düzeyde Karşılaştırmalı Analiz | <p>Rekabet otoritelerinin büyük bir kısmı, rekabet ihlallerine ilişkin kanıtların hızla kaybolma riskini bertaraf edebilmek amacıyla, genellikle önceden mahkeme kararı almaksızın teşebbüslerin iş yerlerinde yerinde inceleme yapma yetkisine sahiptir.</p> <p>Bu yetki, otoritelerin öninceleme veya soruşturma aşamasında elde ettikleri bulguların yeterli şüphe doğurması durumunda hemen kullanabilir. Nitelikleri itibarıyla gizlilik arz eden kartellerin ve diğer rekabet ihlallerinin ortaya çıkması ve otoritelerce ispatlanması açısından vazgeçilmez bir mekanizma olmakla ve idari işlemlerin etkinliği ve süratinin temini açısından çok önemli olmakla birlikte, teşebbüslerin özel yaşam ve mülkiyet haklarına yönelik potansiyel müdahaleler nedeniyle bu yetkinin kapsamı ve sınırların her zaman hukuki güvenceler ve yargı denetimi ile dengelenmesi gerekir. Otoritelerin vereceği idari kararlara dayalı olan ve AB ve Türkiye’de yaygın uygulanan bu inceleme modeli, özellikle ABD gibi bazı yargı bölgelerinde bu tür incelemelerin yapılması için mahkeme izni gerektiren sistemlerle temelden ayrılır.</p> <p>Rekabet Kurumunun yerinde inceleme yetkisine ilişkin yakın tarihli Anayasa Mahkemesi (AYM) kararında, bu durum yasal zeminde incelenmiş ve mahkeme kararı almaksızın yapılan yerinde incelemelerin konut dokunulmazlığını ihlal ettiğini tespit edilmiştir. AYM, ihlal teşkil eden bu uygulamanın yasal dayanağı olan 4054 Sayılı Rekabetin Korunması</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Hakkında Kanun'un, Rekabet Kurumuna mahkeme kararı olmaksızın yerinde inceleme yapma imkanı tanıyan hükmünün yeniden değerlendirilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisini (TBMM) görevlendirmiştir. Ancak bu bildirinin sunulduğu tarih itibarıyla TBMM tarafından kanunda henüz bir değişiklik yapılmamıştır.</p> <p>Bu bildiri, söz konusu ulusal tartışmalar ışığında, Rekabet Kurumu ile küresel düzeyde önde gelen rekabet otoritelerinin (örneğin, Avrupa Komisyonu, ABD Adalet Bakanlığı, Birleşik Krallık CMA, Almanya Bundeskartellamt) yerinde inceleme yetkilerinin hukuki dayanaklarını, uygulama pratiklerini ve yetki sınırlarını kapsamlı ve karşılaştırmalı bir analizle incelemeyi amaçlamaktadır.</p> <p>Yöntem ve Kapsam</p> <p>Çalışmada, nitel bir karşılaştırmalı hukuk araştırması yöntemi benimsenecek ve rekabet mevzuatları, otoritelerin yayımladığı kılavuzlar ve ilgili üst mahkeme (örneğin, AB Adalet Divanı, AİHM) içtihatları temel alınacaktır.</p> <p>Bu çerçevede dört temel eksen ele alınacaktır:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Rekabet Kurumu'nun yetkileri ve Anayasa Mahkemesi kararı özetlenerek, Türk rekabet hukukundaki mevcut durum analiz edilecektir.</li><li>2. ABD, AB, Çin ve Körfez Ülkeleri dahil olmak üzere dünyadaki rekabet otoritelerinin yerinde inceleme yetkileri, yerinde inceleme için mahkeme kararı gerekip gerekmediği yönünden değerlendirilecektir.</li><li>3. Dünyadaki diğer rekabet otoritelerinin yerinde inceleme yetkilerinin ele alındığı önemli mahkeme kararları incelenecektir.</li><li>4. Küresel örnekler ışığında, Türkiye uygulaması için somut öneriler sunulacaktır.</li></ol> <p>Beklenen Bulgular ve Özgün Katkı</p> <p>Beklentimiz, otoritelerin yetkilerinin biçimsel olarak benzerlik göstermesine rağmen, özellikle yerinde inceleme yürütülebilmesi için mahkeme kararı gerekliliği hususunda önemli ulusal farklılıklar bulunduğunu somut verilerle ortaya koymaktır.</p> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                               | <p>Çalışmanın özgün katkısı, dünya çapındaki rekabet otoriteleri için yerinde inceleme yetkilerinin standartlaştırılmasına yönelik kapsamlı ve güncel bir yol haritası sunmasıdır. Bu yol haritanın, TBMM’de yapılması beklenen düzenlemeler ve Türk rekabet hukuku paydaşları açısından faydalı ve yol gösterici olması öngörülmektedir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 16. | <p>Rekabet Kurulu’nun ‘Fikri DNA’sı’: Kararlar Arası Atıf Ağı ve İctihat Haritası Analizi</p> | <p>Türk rekabet hukuku uygulaması, çeyrek asrı aşan bir geçmişe ve bu süreçte biriken yaklaşık on bin Rekabet Kurulu kararına dayanmaktadır. Bugüne kadar yapılan akademik çalışmalar, çoğunlukla belirli kararları tekil olarak incelemekte veya kararları belirli sektörler ya da ihlal türleri temelinde gruplandırarak analiz etmektedir. Oysa her bir Kurul kararı, kendisinden önceki içtihattan beslenen ve kendisinden sonrakilere yön veren, yaşayan bir hukuki organizmanın parçasıdır. Bu çalışma, kararları birbirinden bağımsız veri noktaları olarak değil, birbirine görünmez iplerle bağlı devasa bir ağın düğümleri olarak ele alarak Rekabet Kurulu’nun “fikri DNA”sını ve içtihat haritasını ortaya koymayı amaçlamaktadır.</p> <p>Çalışmanın temel hedefi; Kurul kararlarının birbirlerine (iç referans) ve mehzaz hukuk olan Avrupa Birliği Komisyonu kararlarına (dış referans) yaptıkları atıfları inceleyerek, hukuk doktrininin zaman içindeki yayılımını, dönüşümünü ve kökenlerini görünür kılmaktır. Böylece hangi hukuki argümanların hangi dönemde ortaya çıktığı, nasıl benimsendiği ve zamanla nasıl evrildiği izlenebilecektir.</p> <p>Bu amaçla, teknoloji destekli iki aşamalı hibrit bir metodoloji izlenecektir. İlk aşamada, son dönemde hızla gelişen üretken yapay zekâ modelleri kullanılarak on bine yakın kararın tam metni taranacaktır. Her bir kararda yer alan diğer Kurul kararlarına ve AB Komisyonu kararlarına yapılan atıflar tespit edilerek yapılandırılmış veri haline getirilecektir. Bu süreç, sadece insan emeğiyle hazırlanması son derece güç olan kapsamlı ve tutarlı bir atıf veri setinin, görece düşük hata payıyla elde edilmesini sağlayacaktır.</p> <p>İkinci aşamada ise elde edilen bu veriler üzerinden bir ağ analizi gerçekleştirilecektir. Oluşturulacak ağ grafiğinde her bir karar bir “düğüm”, yapılan her atıf ise bu düğümleri birbirine bağlayan bir “bağlantı” olarak modelleneyecektir. Bu görselleştirme ve analiz sayesinde:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Merkezi Kararlar: Hangi kararların diğerleri tarafından en çok referans gösterilerek içtihadın ana omurgasını oluşturduğu,</li> <li>• Kırılma Noktaları: Hukuki yaklaşımın hangi tarihlerde ve hangi “çığır açan” kararlarla yön değiştirdiği,</li> </ul> |

|     |                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                        | <ul style="list-style-type: none"><li>• Mehaz Hukuk Etkisi: AB Komisyonu kararlarının Türk içtihadını hangi dönemlerde ve hangi konularda daha yoğun biçimde beslediği tespit edilebilecektir.</li></ul> <p>Ayrıca, alt konu başlıkları veya sektörler itibarıyla kümelenmeler incelenerek, belirli alanlarda içtihadın ne ölçüde yerel dinamiklere, ne ölçüde mehaz hukuka yaslandığı da analiz edilebilecektir.</p> <p>Sonuç olarak bu çalışma, Rekabet Kurulu’nun karar alma pratiğindeki yapısal kalıpları, içtihadın evrimini ve hukuki gerekçelerin soyağacını mikro düzeydeki atıf ilişkilerinden yola çıkarak makro bir perspektifle görünür kılacaktır. Böylece hem akademi hem uygulayıcılar hem de politika yapıcılar açısından, Türk rekabet hukukunun “nasıl düşünerek karar verdiğini” gösteren ampirik ve görsel bir içtihat haritası sunulacaktır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 17. | İlaç Sektörü ve Hâkim Durumun<br>Kötüye Kullanılması: Yeni<br>Cepheler | <p>İlaç sektörü, yoğun sektörel düzenlemelere ve fikri mülkiyet hukuku düzenlemelerine tabi olup bu düzenlemeler kimi durumlarda ilgili pazarlarda münhasır haklar sağlayarak hâkim durum yaratabilmektedir. Sektörde hâkim durumun kötüye kullanılması tartışmaları uzun süredir farklı davranışlar çerçevesinde ele alınmakla birlikte, son yıllarda yeni tür davranışların da inceleme konusu yapıldığı görülmektedir. Bu gelişmeler, rekabet otoritelerinin müdahale eşiğini yeniden tanımlamakta ve klasik hâkim durum analizlerinin sınırlarını genişletmektedir.</p> <p>Öncelikle, uzun süre yalnızca sınırlı sayıda dosyada değerlendirilen aşırı fiyatlama davranışı, COVID-19 sonrasında birçok ülkede gündeme gelmiştir. Avrupa Komisyonu’nun (“Komisyon”) Aspen kararı, İspanya, İtalya ve Hollanda’daki rekabet otoriteleri tarafından Leadiant isimli ürün hakkında verilen kararlar ile Birleşik Krallık Rekabet ve Pazarlar Otoritesinin Liothyronine, Hydrocortisone ve Pfizer/Flynn kararları bu alandaki önemli örneklerdir. Bu kararlar, aşırı fiyatlamaya ilişkin ekonomik testler ve ispat standardı yönünden güncel yaklaşımları ortaya koymakta ve ekonomik etki analizlerinin yanında iletişim delillerinin sıklıkla kullanılması bakımından öne çıkmaktadır.</p> <p>İkinci olarak, Komisyonun 2024 yılında verdiği Vifor ve Teva kararları, rakip ürünleri kötülemek suretiyle hâkim durumun kötüye kullanıldığına hükmedilen ve bu yönüyle diğer sektörler bakımından da önem arz eden güncel kararlardandır. Vifor kararında, teşebbüsün kendi orijinal ürününün rakibi olan bir ürün hakkında yanıltıcı ve güvenlik endişesi yaratacak nitelikte tanıtımlar yaparak rakibini pazar dışına itmeye çalıştığı iddiaları incelenmiş ve rakip ürün hakkındaki olumsuz algıyı düzeltmeye yönelik kampanya yürütüleceğine ilişkin taahhüt sunulması karşısında ceza uygulanmamıştır. Bu karar, Avrupa Birliği’nde yalnızca kötüleme fiili temel alınarak ihlal tespiti</p> |

|     |                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                          | <p>yapılan ilk karardır. Öte yandan, Komisyonun Teva–Copaxone kararında, Teva’nın rakip ürünlerin güvenilirliği ve etkililiği hakkında sistematik olarak kötüleme çalışması yürüttüğü tespit edilmiş ve bu eylemlerin dışlayıcı nitelikte olduğu değerlendirilmiştir. Ayrıca, Teva’nın benzer içerikli patent başvurularında bulunup bunları stratejik biçimde geri çekerek hukuki belirsizlik yarattığı ve jenerik ilaçların piyasaya girişini engellediği belirlenmiştir. Teva kararı, rekabeti engelleme aracı olarak kullanılan bölünmüş patent başvurularının hâkim durumun kötüye kullanılması kapsamında değerlendirildiği ilk karar olarak fikri mülkiyet hukuku ve rekabet hukuku kesişiminde dönüm noktası oluşturmuştur. Rakip ürüne yönelik kötüleme fiilleriyle birleşen bu davranışın bütüncül bir dışlayıcı stratejinin parçası olduğu değerlendirilmiş ve kararda ekonomik etki analizinden ziyade “amaç temelli” bir yaklaşım öne çıkmıştır. Benzer şekilde, Paris Yüksek Mahkemesi tarafından, Sanofi’nin rakibini kötülemek suretiyle hâkim durumunu kötüye kullandığı ve ulusal sağlık fonunu zarara uğrattığı gerekçesiyle tazminat ödenmesine hükmedilmiştir.</p> <p>Ayrıca, Avrupa Birliği Genel Mahkemesi (“Genel Mahkeme”), Servier kararında Komisyonun bir molekülü tek başına ilgili pazar olarak tanımlayarak ciddi bir metodolojik hata yaptığını ve bu nedenle Servier’in hâkim durumda olduğu sonucuna varılamayacağını belirtmiştir. Ancak, Avrupa Birliği Adalet Divanı (“ABAD”), 2024 yılında verdiği kararla Komisyonun pazar tanımına ilişkin yaklaşımını büyük ölçüde haklı bularak Genel Mahkeme kararını pazar tanımı yönünden bozmuştur. ABAD, sektörün kendine özgü yapısına rağmen, aynı terapötik endikasyona sahip ürünlerdeki fiyat değişikliğinin satışlarda kayda değer bir kaymaya yol açmadığı durumlarda bu ürünlerin ayrı pazarlar olarak değerlendirilebileceğini belirtmiştir.</p> <p>Sonuç olarak, çalışmamızda anılan kararlar ekonomik testler, ispat standartları, amaç temelli yaklaşımlar, sektörel düzenlemeler ile uygulama ve diğer pazarlar üzerindeki potansiyel etkiler bakımından karşılaştırmalı şekilde incelenecektir. Henüz Türkiye’de bu davranış türleriyle ilgili bir ihlal kararı bulunmasa da ilaca erişim sorunları ve pazar yapısındaki benzerlikler nedeniyle bu konularında ülkemizde de gündeme gelebileceği değerlendirilmektedir.</p> |
| 18. | Rekabet Otoritelerinin İzni Olmaksızın Gerçekleştirilen Birleşme ve Devralmalar ( <i>Gun Jumping</i> ): Avrupa Birliği ve Türkiye’deki Güncel Kararların | <p>Son dönemde izne tabi birleşme ve devralmaların rekabet otoritelerinin izni olmaksızın gerçekleştirilmesi (gun jumping) nedeniyle teşebbüslere cezalar uygulanmakta ve bu alandaki denetim artmaktadır. Rekabet Kurulunun (“Kurul”), Avrupa Komisyonunun (“Komisyon”) ve Avrupa’daki yüksek mahkemelerin bu konuda önemli güncel kararları bulunmaktadır. Rekabet otoritelerinin artan odağı ve “teknoloji teşebbüslerinin” devralınmasına yönelik</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|  |                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Analizi ve Doğru Uygulama Örnekleri</p> | <p>işlemlerin ciro eşiklerinden bağımsız incelenmesine yönelik hukuki mekanizmaların geliştirilmesi karşısında, konuya ilişkin güncel kararları ve doğru uygulama örneklerini irdelemenin faydalı olacağı değerlendirilmiştir.</p> <p>İlk olarak, Avrupa Genel Mahkemesi’nin (“Genel Mahkeme”) Altice/Komisyon kararında, kapanış öncesi hedef şirket üzerinde kontrol kurulduğu gerekçesiyle Komisyon’un verdiği ceza hukuka uygun bulunmuştur. Kararda, devralanın kapanış öncesi hedef teşebbüsün üst yönetimini atadığı, fiyatlandırma politikalarına ve ticari kararlarına müdahale ettiği ve hassas bilgi paylaştığı belirlenmiştir. İtiraz üzerine Avrupa Birliği Adalet Divanı (“ABAD”), ceza tutarını düşürerek Genel Mahkeme kararını onamıştır. Komisyon’un Illumina/Grail kararında, Illumina’nın inceleme tamamlanmadan Grail’i fiilen devraldığı tespit edilmiş ve bu nedenle ceza uygulanmıştır. Kararda, işlem kapanışı için gerekli belgelerin imzalandığı, Illumina’nın çeşitli devirler ve hissedar ödemeleriyle Grail üzerinde karar alma gücü kazandığı belirlenmiştir. Ancak ABAD, Komisyon’un ulusal eşiklerin altındaki bir işlemi inceleme yetkisinin olmadığını ve bu eşikleri değiştirme yetkisinin sadece yasama organına ait olduğunu belirterek Komisyon’un kararını iptal etmiştir.</p> <p>Türkiye cephesinde, Kurul’un yakın tarihli üç kararında; video oyunu sektöründe faaliyet gösteren MTG tarafından gerçekleştirilen üç ayrı devralmanın, devralınan teşebbüslerin “teknoloji teşebbüsü” olarak değerlendirilmesi nedeniyle Kurul onayına tabi oldukları belirtilmiştir. Bu kapsamda, söz konusu işlemlerin kapanışının teknoloji teşebbüslerine ilişkin düzenleme yürürlüğe girmeden önce yapılmış olması gerekçesiyle idari para cezası uygulanmıştır. Param/Kartek kararında Kurul, Param’ın Kurul onayı olmadan Kartek üzerinde fiili kontrol sağladığını tespit etmiş ve idari para cezası uygulamıştır. İncelemede, Param’ın Kartek yöneticilerini atadığı, maaş ve terfi kararlarında nihai söz sahibi olduğu ve pazarlama ile günlük yönetim işlerine müdahil olduğu anlaşılmıştır.</p> <p>Elon Musk/Twitter kararında Kurul, Elon Musk’ın Twitter’ın tek kontrolünü Kurul izni almadan devralması nedeniyle ceza uygulamıştır. Twitter, Türkiye cirosunun eşikleri aştığını ve işlemin bildirim gerekliliğine dair iç değerlendirmenin teknoloji teşebbüsü istisnası yürürlüğe girmeden önce yapıldığını savunmuştur. Ancak Kurul, devralma sözleşmesinin teknoloji teşebbüslerine ilişkin düzenleme Resmi Gazete’de yayımlandıktan sonra imzalandığını ve işlemin kapanışının bu değişiklik yürürlüğe girdikten sonra gerçekleştiğini belirleyerek cezaya hükmetmiştir.</p> <p>Kurul’un BMW/Daimler/Ford/Porsche/Ionity kararında, Ionity ortak girişimindeki belirli hisselerin devralınmasına izin için yapılan başvuruyu incelerken ilgili teşebbüslerin bu ortak girişimi 2017’de Kurul onayı almadan</p> |
|--|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                        | <p>kurduklarını tespit etmiş ve ilgili teşebbüslere idari para cezası uygulamıştır. Brookfield/JCI kararında ise Kurul, bu işlemin Kuruma bildirilmeden yaklaşık dokuz ay önce Komisyona bildirildiğini ve kapanıştan beş ay sonra Kuruma bildirildiğini belirleyerek idari para cezası uygulamıştır. Ayrıca, Rekabet Kurumu’nun güncel bir duyurusunda Tekfen hisselerinin Can Grubu tarafından devralınması işleminde, henüz Kurul onayı alınmamışken onay alınmış gibi hareket edildiği için idari para cezası uygulandığı açıklanmıştır.</p> <p>Çalışmamız, yukarıdaki güncel kararlar ile bazı geçmiş kararları ve farklı ülkelerin uygulamalarını karşılaştırmalı ve teorik bir çerçevede ele alacaktır. Özellikle onay öncesi sürece ilişkin “fiili kontrol sağlama” ve “hassas bilgi paylaşımı” gibi kavramların sınırları incelenerek riskli davranışlar ve sözleşme hükümleri tartışılacaktır. Ayrıca değişik otoritelerin kılavuzları ve düzenlemeleri çerçevesinde, ihlal riskinden kaçınmak için imzalanabilecek protokoller ile veri odası ve temiz takım gibi uygulamalar değerlendirilecektir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 19. | <p>Rekabet Hukukunun Amacı ve Sınırları: Güncel Rekabet Kurulu Kararlarının “Regülasyon Ağırlığında” Olup Olmadığı Sorunu ve Dünya Örnekleri ile Karşılaştırılması</p> | <p>Teknolojide ve makro ekonomik koşullarda yaşanan gelişmeler karşısında, son yıllarda rekabet otoritelerinin bazı kararlarıyla geleneksel müdahale araçlarının ötesine geçerek piyasalara yön verdiği, endüstri politikalarını öncelediği ve “regülasyon ağırlığında” yükümlülükler getirdiği gözlemlenmektedir. Bu kararlarda rekabet otoriteleri, rekabet endişelerini gidermenin ötesinde farklı menfaatleri gözetken ve piyasa işleyişine dair ileriye dönük kurallar koyan davranışsal ve yapısal araçlara başvurmaktadır. Bu yaklaşımlar, rekabet hukukunun sınırlarına ve amacına yönelik bazı soruları da gündeme getirmektedir.</p> <p>Ülkemizde yakın zamanda verilen Tofaş/Stellantis ve Ferrero kararları rekabet politikaları ile endüstri politikalarının birbirine yakınsadığı çarpıcı örneklerdir. Tofaş/Stellantis birleşmesi koşullu onaylanırken taraflar bir yatırım planı ve dağıtım kanallarına ilişkin taahhütlerde bulunmuştur. Ferrero hakkında yürütülen soruşturma ise, ilgili teşebbüs tarafından müdahale fiyatının altında fındık almama, yıllık alım miktarını sınırlama ve asgari alım yapma gibi taahhütler sunulması karşısında sonlandırılmıştır. Hatta, Ferrero hakkında verilen karardan sonra rekolte düşüşü yaşanınca Rekabet Kurulu (“Kurul”) taahhütleri revize etmiştir. Kurul, bu kararlarda taahhüt mekanizmasını kullanarak rekabet sorunlarını gidermekle kalmamış, aynı zamanda istihdam, yerli üretimin korunması, sektörel istikrar gibi daha geniş ekonomik/sosyal faydaları hedefleyen koşullar getirmiştir.</p> <p>Güncel Kurul kararlarının bazılarıyla ise teşebbüslere adeta “regülasyon ağırlığında” yükümlülükler getirildiği görülmektedir. Örneğin, Arçelik tarafından yapılan taahhüt başvurularının sonucunda, Arçelik yeniden satıcılarının satışlarının minimum %85’inin fiziki kanallardan yapılması gerektiğine dair bayilere getirilen satış koşulları Kurul</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>tarafından kabul edilmiştir. Yine yakın zamanda Kurul, beyaz et pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin güncellenen satış fiyatlarını alıcılarına duyurdukları andan itibaren uygulamaya koymaları ve ileri tarihli fiyat listesi uygulamalarını sonlandırmaları yönünde tedbirler uygulamıştır. Benzer şekilde, Frito Lay hakkında verilen Kurul kararında rakip ürünlere belli oranda yer ayrılması, satış noktalarına yerleştirilebilecek cips standı sayısının belirlenmesi, satış noktalarına finansal fayda sağlanmasının yasaklanması gibi tedbirlere başvurulmuştur. Bu tür yaklaşımlara dijital pazarlara yönelik Trendyol Buybox, Google Advertising gibi kararlar ile Şişecam kararları gibi farklı sektörlere ilişkin başkaca Kurul kararlarında da başvurulmuştur.</p> <p>Yakın dönemde, birçok rekabet otoritesi dijital pazarlarda hâkim durumda bulunan teşebbüslerin kendi ürün ve hizmetlerini kayırmaya dönük davranışları karşısında “regülasyon ağırlığında” davranışsal ve yapısal tedbirlere başvurmuştur. Ayrıca, Avrupa Komisyonu, Birleşik Krallık Rekabet ve Pazarlar Otoritesi ve diğer rekabet otoritelerinin de dijital pazarlar dışındaki otomotiv, ilaç ve finans gibi daha geleneksel sektörlerde farklı amaçlar gözeterek daha müdahaleci rekabet hukuku araçlarına başvurduğu örnekler mevcuttur. Bu tür tedbirler sürdürülebilirlik anlaşmaları ile çeşitli anlaşma ve uygulamaların çevresel etkileri bağlamında da gündeme gelebilmektedir.</p> <p>Bununla birlikte, Kurul’un son dönemde geleneksel pazarlarda başvurduğu tedbirlerin “müdahalecilik” ve “regülasyon ağırlığında” olma yönünden dünyadaki diğer örneklerin ötesine geçmiş olabileceği ve ülkemizde rekabet politikası ile endüstri politikaları arasındaki sınırın belirsiz hale gelmiş olabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca, bu tür tedbirlere sıklıkla başvurulması, teşebbüslerin getirilen yükümlülöklere uyup uymadığının denetlenmesi bağlamında sorun yaratmaktadır. Bunlar karşısında, anılan hususların rekabet hukukunun ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un uygulama alanı, rekabet hukukunun amacı ve “toplumsal refah” kavramı kapsamında ele alınmasının faydalı olabileceği düşünülmektedir.</p> <p>Bu kapsamda, tebliğde rekabet hukukunun amacına ve rekabet hukuku müdahale araçlarının sınırlarına yönelik normatif çerçeve hukuki ve iktisadi görüşler bağlamında sunulacak ve Kurul’un güncel uygulaması dünyadaki ve Avrupa’daki diğer rekabet otoritelerinin karar ve düzenlemeleriyle karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Kurul’un uygulamalarının “müdahalecilik” ve “regülasyon ağırlığında” olma yönünden dünyadaki diğer örneklerin ötesine geçip geçmediği sorusu irdelenecektir.</p> |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|     |                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 20. | Recent Litigations in Japan's Healthcare Sector under Competition Law Perspective            | <p>The Japanese healthcare industry, expected to reach USD 287.50 billion by 2033 with an anticipated growth rate of 3.51% between 2025 and 2033, has experienced significant growth. However, the healthcare sector has been placed under the spotlight not only because of this promising expansion but also due to recent notable litigation. On May 27, 2025, the Judgment in Toray Industries, Inc. v Sawai Group and Fuso Pharmaceutical's Case, ordering the defendant to pay over JPY 20 billion in damages to the plaintiff, represents a landmark in Japanese litigation. This decision stands as the largest award ever made in the interplay between patent and antitrust regulation in Japanese legal history. The competition in this sector continues to spark disputes surrounding antitrust issues between pharmaceutical companies, including Regeneron Pharmaceuticals, Inc. and Samsung Bioepis Co., Ltd., and between Samsung Bioepis Co., Ltd. and Bayer HealthCare LLC. The unprecedented monetary judgment, along with a series of legal cases, has highlighted intensifying competition and could foreshadow a rise in both the frequency and complexity of high-stakes disputes in the healthcare sector.</p> <p>While prior research has explored aspects of pharmaceutical law and competition law, the review of the legislation and enforcement mechanisms of competition regulation in Japan's healthcare sector, with regard to the implications of recent moves, is absent from existing legal discourse.</p> <p>This research aims to address this deficiency by providing a comprehensive examination of the legal framework governing competition in Japan's life sciences industry. Furthermore, by analyzing the latest litigation through a competition law lens, the research will discuss and clarify the current state of the legislative and judicial framework. Based on this review, the paper will provide insights into the future outlook for the regulatory movements in this critical sector.</p> <p>Through this approach, the study seeks to answer two research questions: 1. What are the implications of recent litigations in Japan's healthcare sector from a competition law perspective? and 2. Is the existing competition regulation and enforcement effectively and adequately regulating the healthcare sector in Japan?</p> <p>By providing a clear and insightful answer to such questions, the researcher is expected to shed light on the effectiveness of current regulations and anticipate future trends shaping the competitive environment in Japan's medical sector, one of the major markets with a broad impact on the global healthcare landscape.</p> |
| 21. | Rekabet Kurumunun Yerinde İnceleme Yetkisinin Temel Haklar Perspektifinden Değerlendirilmesi | <p>Rekabet Kurumunun yerinde inceleme yetkisi, ilk kullanıldığı yıllardan bu yana “rekabet hukuku” alanındaki tartışmalı konular arasında yer almaktadır. Konu, çeşitli akademik çalışmalarda ele alınmış olmasının yanı sıra; Uygulamalı Rekabet Hukuku Seminerleri kapsamında da daha önce farklı açılardan değerlendirilmiştir. Fakat birçok temel hak ve hürriyete müdahale teşkil eden yerinde inceleme yetkisinin, temel hak ve hürriyetler rejimi</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>perspektifinden bütünlüklü olarak ele alınmasına ve sorunlu konulara ilişkin çözüm önerileri getirilmesine ilişkin ihtiyaç yakıcı bir şekilde varlığını sürdürmektedir.</p> <p>Rekabet ihlallerini ortaya çıkaracak delillerin toplanması ve dolayısıyla ekonomik kamu düzeninin korunması bakımından vazgeçilmez nitelikte olan yerinde inceleme yetkisi, yetkinin muhatabı olan teşebbüslerin ve teşebbüs çalışanlarının birçok temel hak ve hürriyetine müdahale teşkil etmektedir. İlk olarak -Anayasa Mahkemesinin 2023 yılının haziran ayında yayımlanan Ford Otomotiv kararında da tespit ettiği üzere- 4054 sayılı Kanun’un yerinde inceleme yetkisini düzenleyen 15. maddesi, konut dokunulmazlığı hakkı bakımından Anayasa ile öngörülen hakim kararı güvencesine uygun değildir. Bunun yanında Anayasa’da sadece konut dokunulmazlığı hakkı bakımından değil özel hayatın gizliliği ve haberleşmenin gizliliği haklarına yapılacak bazı müdahaleler açısından da hakim kararı güvencesi yer almaktadır. Yerinde incelemeler kapsamında Rekabet Kurumu uzmanları tarafından e-posta hesaplarının, whatsapp yazışmalarının ve hatta teşebbüs çalışanlarının şahsi cihazlarının dahi inceleniyor olduğu göz önünde bulundurulduğunda, Anayasa’da öngörülen hakim kararı güvencesi başta olmak üzere ölçülülüğü sağlayacak çeşitli güvencelerin bütün bu hususları kapsayacak şekilde tartışılması gerekmektedir.</p> <p>Özel hayata saygı hakkının çeşitli kategorilerine müdahale teşkil eden yerinde inceleme yetkisinin, ayrıca adil yargılanma hakkı bakımından ele alınmasına da ihtiyaç bulunmaktadır. Nitekim bilindiği gibi AİHM, AİHS’in adil yargılanma hakkını düzenleyen 6. maddesinin 2. fıkrasında yer alan “cezaî alanda yöneltilen suçlama” veya “suç ile itham edilme” ifadelerini özerk bir şekilde yorumlamaktadır. Bu doğrultuda -idari yaptırım niteliğinde olmalarına rağmen- rekabet otoriteleri tarafından verilen cezalar da oldukça yüksek olabilmeleri ve muhatabı üzerinde belli bir oranda lekelenme sonucunu doğurmaları nedeniyle cezaî alanda kabul edilebilmektedir. Dolayısıyla bu kapsamda yerinde inceleme yetkisi; itham hakkında bilgilendirme yükümlülüğü, susma hakkı, avukat-müvekkil gizliliği ve avukat bulundurma hakkı gibi birçok ilke ve güvence bakımından yeniden düşünülmelidir.</p> <p>Bunlara ek olarak idari para cezaları, mülkiyet hakkına yapılan müdahalelerdir. Bu doğrultuda hem yerinde incelemeye ilişkin usul cezalarının ölçülülük ilkesi bakımından ele alınması hem de hukuka aykırı yerinde incelemelerde elde edilen delillere dayanılarak uygulanan idari para cezalarının mülkiyet hakkının usul güvenceleri yönünden değerlendirilmesi gerekmektedir.</p> <p>Ayrıca yerinde incelemeler sırasında belirli teşebbüs çalışanlarının habersiz şekilde dışarı çıkmamasının ya da en kısa zamanda teşebbüse dönmelerinin istenmesi de söz konusu olabilmektedir. Bu talepler bir anlamda kişi özgürlüğü</p> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                  | <p>ve güvenliği hakkı ve/veya seyahat özgürlüğüne müdahale sayılabilirler. Son olarak engellenen yerinde incelemelerin sulh ceza hakimi kararına dayanılarak fiziki zor yoluyla gerçekleştirilebileceğinin kabul edilmesi halinde kişi dokunulmazlığı da gündeme gelecektir.</p> <p>Bu doğrultuda Rekabet Kurumunun yerinde inceleme yetkisinin birçok ihlal kararına daha sebep olacağı düşünülmektedir. Sunumda bu düşüncenin Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarına dayanarak ortaya koyulması hedeflenmektedir. Ayrıca bu ihlallerin birçoğunun kanun hükmünden kaynaklandığı düşünüldüğü için; sunum sonunda bir kanun değişikliği önerisi paylaşılarak tartışmaya açılması planlanmaktadır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 22. | <p>Dijital Dünyada Yapısal Bir Kriz: Rekabet Hukuku Perspektifinden</p> <p>“Dikkat Ekonomisi</p> | <p>“Dikkat ekonomisi” kitlesel ölçekte bireysel kullanıcıların etkileşiminin arandığı ve bu etkileşimin birincil değer unsuru olduğu bir sosyoekonomik düzendir. Bu düzen, ekonomik değişimi yönlendiren mal ve hizmet üretiminin ötesinde, insan emeğinin, faaliyetinin, ilişkilerinin ve duygularının ticarileştirilmesini içerir. Dikkatin bu şekilde takas edilmesi yeni bir olgu olmasa da dijital dönüşüm dikkat ticareti yapanlara kullanıcı davranışlarını etkilemek için daha fazla araç sunmaktadır. Dolayısıyla günümüzün dikkat ekonomisi, ‘değer yaratan insan faaliyetlerini’ dijitalleştirmek ve ticarileştirmek amacıyla insanların dikkatlerini kazanmaya çalışan dijital platformlar etrafında yeniden örgütlenmiş bir ekonomidir.</p> <p>Dijital pazarlarda dikkat, artık sadece bir insan yetisi değil; bir ekonomik kaynak, meta ve bir para birimidir. Dikkat ekonomisinde bazı teknoloji devleri, kullanıcıların dikkatini bir meta olarak ticarileştirerek benzeri görülmemiş bir güç seviyesine ulaşmıştır. Bir başka ifadeyle, dikkat ekonomisi, bir avuç teşebbüsün ‘bilginin dolaştığı bir mimariyi’ neredeyse bütünüyle kontrol ettiği bir güç asimetrisiyle karakterizedir. Dikkatin bu şekilde tekelleşmesi, tüketici tercihlerini çarpıtmanın ötesinde rekabete dair riskler de oluşturur. Temel argüman, dikkat ekonomisinin yol açtığı asıl zararın kullanıcı özerkliğine (otonomi) yönelik olduğu ve sadece rekabeti artırmanın da bu temel sorunu çözmekte yetersiz kalacağı, hatta zararı şiddetlendirebileceği yönündedir. Bu yapısal kriz üç kısımda incelenecektir: dikkat tekellerinin tasarımı, bu yapının rekabet hukukuyla ilişkisi ve son olarak platform egemenliğini sınırlamak için getirilen düzenlemeler.</p> <p>Teşebbüslerin hâkim durumlarını yalnızca üstün inovasyon veya yüksek kalite ürünlerden ziyade davranışsal rant ile elde ettiği, yani kullanıcı davranışlarını manipüle ettiği, rakip girişimleri bastırdığı ve görünürlük ile tüketicinin</p> |

|     |                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                   | <p>ayırıldığı zaman akışına hükmettiği görülmektedir. Bu durum, dikkat ekonomisindeki iş modelleri olan “dark patterns” (karanlık desenler) olarak adlandırılan aldatıcı arayüzler, davranışsal algoritmalar, üçüncü taraf verilerinin kullanımı gibi iş modelleri ile sağlanmaktadır. Google’ın en çok kullanılan arama motoru olması yalnızca en iyi olması ile değil, aynı zamanda varsayılan hizmet olmak için cihaz üreticilerine milyarlarca dolar ödeme yapması; benzer şekilde tüketicilerin Meta’nın çeşitli platformlarından verisini aktaramadığı için değil tam aksine ‘sosyal hayatlarını’ kaybetmekten korktukları için çıkamamaları dark pattern örnekleridir. Bu iş modeli teşebbüslerin odağının kullanıcıları manipüle etme olduğunu göstermektedir. Bu durum, tek elcinin hizmeti iyileştirmek yerine pazar konumunu gücünü korumak için kullanmasına örnektir.</p> <p>Dolayısıyla pazardaki yoğunlaşma, dijital dünyanın rekabetçiliğini kaybettiği bir evrimden ziyade yapısal bir kriz kaynaklıdır. Günümüzde öncül düzenlemeler ile davranış yasakları, platform tarafsızlığı veya öldürücü satın almalarının önlenmesi gibi araçlar ile bu duruma müdahale edilmektedir. Fakat dikkat ekonomisi krizi teşebbüs bazında (geçit-bekçileri) değil, yapısalıdır. Piyasa oyuncuları, kim olurlarsa olsunlar, davranışsal rant için tüketicileri manipüle edeceklerdir. Sadece rekabeti artırma yeterli olmayacak, dikkat için artan rekabet, teşebbüslerin kullanıcıları daha da etkili bir şekilde manipüle edecek yeni yöntemler geliştirmeye teşvik edecektir. Bu nedenle, nihai çözüm, teknoloji şirketlerinin davranışlarına yönelik ex-ante sınırlamalar getirirken odağın "kullanıcı özerkliği" olmasıdır. Aksi takdirde kullanıcılar, özünde aynı tasarımlara sahip rakip platformlar arasında bir seçim yapmaya zorlanır ki bu gerçek bir çözüm değildir. Zira dijital dünyada var olan dikkat ekonomisi krizi insanların hayatlarını esir almaya dahi başlamıştır.</p> <p>Sonuç olarak, öncül düzenleme, teknoloji devlerinin gücünü sınırlamada önemli bir role sahiptir. Ancak odak noktası, teşebbüsler arası rekabeti artırmakla beraber bireylerin özerkliğini dijital pazarların sömürücü mantığına karşı korumak olmalıdır.</p> |
| 23. | İlaç Sektöründe İlgili Ürün Pazarının Belirlenmesinde Yaklaşımlar: ATC, Etkin Madde ve Talep Odaklı Perspektifler | <p>İlaç sektörü, sosyal güvenlik kurumları, sağlık sistemleri ve kamu bütçeleri üzerinde belirleyici ekonomik ve sosyal etkilere sahip stratejik bir alandır. Bu nedenle sektörün rekabet hukuku çerçevesinde değerlendirilmesi, yalnızca piyasa etkinliğinin sağlanması açısından değil, aynı zamanda sağlık hizmetlerine erişim, fiyat oluşumu ve inovasyonun sürdürülebilirliği bakımından kritik önem taşımaktadır. Sektörün kendine özgü özellikleri — devlet tarafından belirlenen fiyatlandırma mekanizmaları, geri ödeme sistemleri, talebin hekimler tarafından şekillendiriliyor olması ve orijinatör–jenerik ürün ilişkileri — ilgili ürün pazarının tanımlanmasını güçleştirmektedir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|     |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                  | <p>Rekabet hukuku uygulamalarında pazar tanımı çoğunlukla ATC-3 veya ATC-4 sınıflandırmalarına dayandırılmaktadır.</p> <p>Ancak ürünlerin terapötik ikame potansiyeli, etken madde farklılıkları, reçeteli-reçetesiz ayrımı ve geri ödeme kapsamının talep üzerindeki etkisi gibi unsurlar bu sınıflandırmaların her zaman yeterli bir açıklayıcılığa sahip olmamasına neden olmaktadır. Literatürde HMT/SSNIP (Hypothetical Monopolist Test) ve esneklik temelli analizlerin etkinliğini değerlendiren çalışmalar, talep esnekliğinin yapısal olarak düşük olması ve katı fiyat regülasyonları nedeniyle klasik testlerin ilaç sektöründe sınırlı uygulanabilirlik taşıdığını göstermektedir. Avrupa Komisyonu ve ulusal rekabet otoritelerinin kararları ise ATC temelli pazar tanımları ile dar molekül bazlı tanımlar arasında durumdan duruma değişebilen bir yaklaşım sergilemektedir.</p> <p>İlgili ürün pazarının belirlenmesindeki güçlüklerin önemli bir kaynağı, ilaçta talebin çok aktörlü bir karar mekanizması sonunda ortaya çıkmasıdır. İlaçlı reçete eden hekim, ilacın bedelini karşılayan sosyal güvenlik kurumu ve ilacı kullanan hasta arasındaki üçlü yapı, talep tarafının geleneksel rekabet analizlerinden farklı şekilde şekillenmesine yol açmaktadır. Bu durum, pazar tanımında klinik eşdeğerlik, reçete yazma davranışları, geri ödeme listelerinin kapsamı ve muadil ilaç uygulamalarının dikkate alınmasını zorunlu kılmaktadır. Çalışmada bu faktörlerin analize nasıl entegre edilebileceğine ilişkin kavramsal bir çerçeve sunulmaktadır.</p> <p>Son aşamada, Türkiye'ye özgü sektör dinamikleri çerçevesinde pazar tanımına ilişkin metodolojik ve uygulamaya dönük öneriler değerlendirilecektir. Referans fiyat sistemi, SGK geri ödeme koşulları, jeneriklerin piyasaya giriş hızları ve hekim reçete davranışlarının rekabet üzerindeki etkileri dikkate alınarak, hangi durumlarda ATC yaklaşımının; hangi durumlarda ise etken madde düzeyindeki daha dar tanımların isabetli olabileceği tartışılacaktır. Çalışma, Türkiye'de farmasötik ürün pazarlarının tanımlanmasına yönelik bütüncül, çok boyutlu ve politikaya katkı sunan bir metodoloji geliştirmeyi amaçlamaktadır.</p> |
| 24. | To Merger or not to Merger in the AI Ecosystem? An Empirical Case Study: The Partnership of Microsoft and OpenAI | <p>There is an undeniable tension between traditional merger control rules and artificial intelligence partnerships, which should be examined carefully in respect of the economic realities. The merger control regimes are struggling to catch the economic realities of dependency, influence and ecosystem integration in AI market. This is mainly because merger control rules put material influence such as ownership, voting rights, and board seats into centre for examination, whereas AI partnerships are structured through minority investments, long-term and exclusive cloud dependencies, licensing agreements, talent transfers, and deep technical integration, which is likely to produce</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|     |                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                              | <p>merger-like effects even without transferring ownership, or decisive voting rights, or proposing board majority. Therefore, an increasing number of such structures pose challenges to competition law by reducing future competition, depriving their rivals of accessing to essential inputs, and strengthening their dominance in adjacent downstream markets even without explicit exclusionary intent. No one's aim is to hinder innovation, nor to block technological advancements with competition law rules. However, merger control rules should closely monitor these structures in the AI ecosystem and adopt an analytical approach that takes its backward-looking and price-centric analysis toward effects-based framework.</p> <p>Treating incentives, influences as weak unless it equals control is not enough to protect potential competition. Instead, a dynamic and innovation-driven understanding of merger rules is vitally significant for the whole AI ecosystem. Merger control rules should be applied in such a way that they assess ability, incentives, and long-term competitive effects of AI partnerships to preserve legal certainty while also safeguarding innovation.</p> <p>After providing fact-based information about the Microsoft and OpenAI partnership, this research argues that partnership between Microsoft and OpenAI has shifted the debate from whether one company "controls" another to what systemic effects these integrations have on competition in the market. As a focal case, it has showed us that without having formal control, dominant firms may reinforce their market power through influence, dependency, integration rather than getting merged. The intervention of the existing merger control tool could be too late, or not at all to understand substantial economic and strategic interdependence with the absence of formal control. It would certainly not be accurate to say that AI partnerships are inherently anticompetitive; yet there is a clear need for evaluation of ability, incentives, and competitive effects-based approach, enabling competition law to separate pro-competitive collaboration from de facto structural consolidation. Otherwise, incentives and market dynamics may continue to be shaped by AI partnerships silently.</p> |
| 25. | Rekabet Kurulu'nun Yeni Ceza Yönetmeliği'nin İdari Para Cezaları Yönünden Anayasa Uygunluğu: Hukuk Devleti İlkesi Çerçevesinde Değerlendirme | <p>4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ("<b>Kanun</b>") 16. maddesi uyarınca Kanun'u esastan ihlal eden teşebbüslere cirolarının %10'una kadar idari para cezası verilir. Maddenin son fıkrası ise idari para cezasının tespitinde dikkate alınacak hususları Rekabet Kurulu'nun ("<b>Kurul</b>") çıkaracağı yönetmeliklerle belirleyeceğini düzenlemektedir.</p> <p>Bu kapsamda Kurul tarafından 2009 yılında Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Hâlinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik ("<b>Eski Yönetmelik</b>")</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>yayımlanarak yürürlüğe girmiş; anılan yönetmelik, 27.12.2024 tarihinde aynı adla kabul edilerek yürürlüğe giren yeni yönetmeliğin ("<b>Yeni Ceza Yönetmeliği</b>") yürürlüğe girmesine kadar uygulanmıştır.</p> <p>Eski Yönetmelik kapsamında ihlal türleri bakımından ayırım öngörülmekteydi. Eski Yönetmelik'te "<i>kartel ve diğer ihlaller</i>" şeklinde ayırma gidilmiş ve karteller için %2-4; diğer ihlaller için ise %05 ila %3 arasında başlangıç ceza oranları düzenlenmiş ve hafifletici veya ağırlaştırıcı unsurların uygulanmasında ise alt/üst sınırlar ihdas edilmişti. Söz konusu düzenlemeler Kanun'da yer almayan yeni bir ihlal türünün (kartel) yönetmelik ile tanımlanması ve bu ihlal türüne Kanun'da yer almayan alt sınır yaptırımlarının getirilmesi nedeniyle doktrin ve uygulamada yoğun eleştirilere konu olmuştur.<sup>1</sup></p> <p>Eski Yönetmelik'te yer alan bu düzenlemelere ilişkin hükümlerin, hukuki öngörülebilirlik ve kanunilik ilkelerine aykırı oldukları gerekçesiyle iptalleri istemiyle Danıştay nezdinde dava konusu edilmiştir. Danıştay tarafından verilen kararda<sup>2</sup> Eski Yönetmelik'in ilgili hükümleri hukuka uygun bulunmuştur. Danıştay, gerekçesinde Eski Yönetmelik hükümleriyle yeni bir suç ihdas edilmediğini; aksine, Kanun'un 16. maddesinde düzenlenen kabahatlere ilişkin sınırlandırma ve sınıflandırma getirildiğini değerlendirmiştir. Yeni Ceza Yönetmeliği ile birlikte rekabet ihlallerine uygulanacak idari para cezalarının artış göstermesi kuvvetle muhtemeldir. Bununla birlikte, söz konusu düzenlemenin asıl önemi, Kurul'un ceza belirleme sürecinde sahip olduğu takdir yetkisinin kapsamının kayda değer ölçüde genişletilmiş olmasıdır. Bu durum, Kurul'un cezalandırma politikası bakımından yeni bir döneme girildiğine işaret etmekte olup, ikincil düzenleme yoluyla tesis edilen bu yaklaşımın, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda güvence altına alınmış temel hak ve özgürlükler üzerindeki etkisinin özellikle idari para cezaları bakımından değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.</p> <p>Bildiri kapsamında, Yeni Ceza Yönetmeliği ile rekabet ihlallerine uygulanacak idari para cezalarının belirlenmesinde benimsenen yaklaşımın anayasal çerçeve ile uyumu incelenecektir. Bu bağlamda, özellikle idari para cezalarının cezai nitelik taşıdığı dikkate alınarak, ceza tayininde Kurul'a tanınan geniş takdir yetkisinin kanunilik, hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleri bakımından doğurduğu sonuçlar ele alınacaktır. Bildiride ayrıca, Yeni Ceza Yönetmeliği'nin,</p> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>1</sup> Korkmaz, G. (2022). II. Genç Hukukçu Araştırmacılar Sempozyumu 2021. E. Göka & U. Orhan & H. C. Aksoy (Yay. haz.), Rekabet Kurumu Tarafından Uygulanan Para Cezalarının Kanunilik İlkesi Yönünden Değerlendirilmesi (s. 249-276). On İki Levha Yayıncılık. Rekabet Kurulu'nun 13-13/198-100 sayılı ve 08.03.2013 tarihli 12 Banka Kararı, Kurul Üyesi Reşit Gürpınar Karşı Oy Yazısı.

<sup>2</sup> Danıştay 13. D., E. 2015/3353 K. 2019/4244 T. 11.12.2019. Aynı yönde bkz. <https://www.lexpera.com.tr/ictihat/danistay/13-d-e-2018-1706-k-2020-2549-t-13-10-2020>. (Son Erişim Tarihi: 17.12.2025)

|     |                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                              | anayasal güvenceler çerçevesinde ne ölçüde yargı denetimine elverişli olduğu ve bu denetimden beklenmesi gereken asgari standartlar ele alınacak; bu kapsamda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında geliştirilen ölçütler ve güvenceler de değerlendirmeye dâhil edilecektir.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 26. | Platform Control and Network Effects in Multi-Side Markets in Enforcing Competition Law (Study of Business Competition Supervisory Commission Decisions (KPPU) of the Republic of Indonesia) | The nature of digital platforms creates a multi-sided market. This position raises normative and practical challenges in the enforcement of competition law. This study aims to describe the adaptation of Indonesia competition law in facing challenges in the digital era. This study uses normative juridical research with a focus on the study of decisions of the Business Competition Supervisory Commission (KPPU) related to the digital sector. Data were analyzed qualitatively through mapping legal arguments, market facts revealed in the decisions and comparing market analysis principles with the characteristics of the digital economy. The results of the study indicate the complexity in the application of competition law in the digital era. In the KPPU decision Case Number: 03/KPPU-I/2024: KPPU Versus Google LLC, it shows that the conditions for a multi-sided market are not only the existence of two or more markets and users that are interconnected and dependent, but also the platform's control over prices and transaction terms charged to user groups. In addition, the network effect factor where users assess a product has higher added value when the product or its substitute is used by many other users. Therefore, analyzing relevant markets in the digital economy era must be based on a demand substitution analysis, taking into account platform functions, business models, user groups, and the presence of online sellers and offline transactions. Meanwhile, a supply substitution analysis can be conducted by considering market entry barriers, technical barriers, network effects, lock-in effects, and switching costs. This study recommends strengthening guidelines that can integrate multifaceted aspects, platform control, and network effects. This research requires more specific regulations regarding relevant market boundaries and an increase in the technical capacity of investigators. |
| 27. | İlaç Sektörü İşgücü Piyasasında Benchmarking Uygulamasının Rekabet Hukuku Açısından Değerlendirilmesi ve Rekabet Kurumu Kararları                                                            | İlaç sektörü üretmiş olduğu yüksek katma değere sahip ürünlerini çoğu zaman yoğun Ar-Ge, kaliteli üretim süreçleri ve etkin pazarlama faaliyetleri ile nihai tüketiciye veya Sosyal Güvenlik Kurumu gibi büyük alıcılara sunmaktadır. Bu süreçlerin hem ekonomik hem hukuki hem de stratejik bir öneme sahip olduğu aşikârdır. Şirketler, bu yatırımların önemli bir kısmı olan iş gücü yatırımlarının etkin kullanılabilmesi, devamlılığının sağlanabilmesi ve rekabet yarışından geri kalmamak adına benchmarking uygulamalarını tercih edebilmektedir. Ancak rekabet hukuku, piyasa aktörleri arasında rekabetin korunmasını ve tüketici refahının artırılmasını amaçlar. Bu bağlamda ücret, yan haklar, kümüle yıllık gelir ve istihdam koşullarına ilişkin hassas bilgilerin paylaşımı, işverenler arasında doğrudan veya dolaylı bir işbirliği mekanizması ile sağlanabilmektedir.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|     |                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                     | <p>Rekabet Kurumu’nun yoğun şekilde denetlemiş olduğu ilaç sektörü, çeşitli yaptırımlarla karşı karşıya bırakmaktadır. Kurum, işgücü piyasasında hassas bilgi paylaşımı ve veri alışverişini denetlediği gibi, yakın zamanda uyguladığı cezai yaptırımlarda mevcuttur.</p> <p>Bu çalışmamda, ilaç sektörü iş gücü piyasasında benchmarking uygulamasının rekabet hukuku açısından nereye konumlanabileceği, ülkemizdeki Rekabet Kurumu örnek kararlarını ve uluslararası arenadaki aktörlerin yaklaşımlarını ele alacağım. Bu çalışmamla hem ilaç sektöründe faaliyet gösteren şirketlerin hem de hukuk uygulayıcılarının stratejik seviyede karar almalarına yardımcı olmayı amaçlıyorum.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 28. | Rekabet Hukukunda Yapısal Tedbirlerin Yükselen Rolü | <p>Rekabet otoriteleri, piyasalarda yoğunlaşan güç dengesizliklerini gidermek ve etkin rekabet koşullarını kalıcı biçimde korumak amacıyla giderek daha proaktif müdahaleci bir yaklaşım benimsemektedir. Bu doğrultuda yapılan mevzuat değişiklikleri ve artan otorite uygulamaları, yapısal tedbirleri, rekabet ihlallerinin sona erdirilmesi ve gelecekte ortaya çıkabilecek rekabet risklerinin önlenmesi bakımından giderek daha merkezi bir araç haline getirmiştir. İşbu Bildiri, yapısal tedbir rejimini, Türk rekabet hukuku ile Avrupa Birliği (“AB”) hukuku çerçevesinde karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır.</p> <p>Davranışsal tedbirler, teşebbüslerin gelecekteki ticari faaliyetlerini belirli yükümlülöklere tabi tutarak, piyasa yapısında değışikliğe gidilmeksizin rekabetçi sürecin korunmasını hedeflemektedir. Ancak bu tedbirlerin sürekli denetim gerektirmesi, teşebbüslerin uyumuna bağılı olması ve özellikle yoğunlaşmış veya dijital pazarlarda kalıcı çözümler sunmakta yetersiz kalabilmesi, uygulamada etkinliklerini sınırlamaktadır. Buna karşılık yapısal tedbirler, teşebbüs yapısında doğrudan ve kalıcı değışiklikler öngörerek sürekli bir gözetim ihtiyacı doğurmaksızın rekabetçi pazar koşullarını yeniden tesis edebilmekte; bu yönüyle özellikle karmaşık piyasalarda daha güçlü bir müdahale aracı olarak öne çıkmaktadır.</p> <p>Türk rekabet hukukunda 7246 sayılı Kanun ile 4054 sayılı Kanun'un 9/1. maddesi değıştirilerek Rekabet Kuruluna (“Kurul”), öncelikle davranışsal tedbirlerin uygulanmasından sonuç alınamaması halinde başvurulmak üzere, teşebbüslerin devirlerini içeren yapısal tedbirleri uygulama yetkisi verilmiştir. Bu, yapısal tedbirlere pozitif hukuki dayanak sağlarken, yapısal tedbirlere başvuruyu davranışsal tedbirlerin önceliğine bağlayan aşamalı bir model benimsemiştir; bu aşamalılık, yapısal tedbirlerin uygulanmasını daha kısıtlı şartlara bağlayan mehz AB hukukundan</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>ayrışmaktadır. Bu yönüyle Türk hukuku, yapısal tedbirlere başvurulmasını davranışsal tedbirlerin önceliğine bağlayan daha aşamalı bir model benimsemekte ve bu yaklaşımıyla mehz AB hukukundan ayrışmaktadır. AB uygulamasında yapısal tedbirlerin geçmişte görece sınırlı kullanıldığı görülmekle birlikte, özellikle son dönemde fiilen yapısal etki doğuran müdahalelerin daha görünür hâle geldiği söylenebilir. Google Shopping kararında getirilen yükümlülükler, platform hizmetleri ile aşağı pazardaki faaliyetler arasında işlevsel bir ayrışma ihtiyacını gündeme getirerek salt davranışsal tedbirlerin sınırlarını ortaya koymuş; bu eğilim Google AdTech soruşturmasıyla da güç kazanmıştır. Yapısal tedbirler bakımından ARA Foreclosure kararı ise, yapısal nitelik taşıyan bir devir yükümlülüğünün mülkiyet hakkına müdahalesine rağmen gereklilik ve orantılılık ilkeleri çerçevesinde ayrıntılı ve titiz bir değerlendirme ile nasıl gerekçelendirilebileceğini ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır.</p> <p>Türkiye’de ise yapısal tedbirler yine uygulamada sınırlı sayıda görülmektedir. Bu bağlamda OYSA kararı, mevzuatta açık bir düzenleme bulunmadığı dönemde dahi yapısal tedbirlere atıf yapılması bakımından dikkat çekicidir. Bununla birlikte, taahhüt mekanizmasının yaygınlaşması, ihlal hâlinde taahhütlerin bağlayıcı ve resen uygulanabilir tedbirlere dönüşebilmesi nedeniyle yapısal tedbir tartışmasını pratikte daha önemli hâle getirmiştir. Buna rağmen, Türk rekabet hukuku uygulamasında yapısal tedbirlerin hangi ölçütlerle ve ne düzeyde gerekçelendirme ile uygulanacağına ilişkin çerçevenin, AB rekabet hukuku uygulamasında olduğu ölçüde ayrıntılı ve sistematik biçimde ortaya konulmadığı görülmektedir. Ancak, özellikle perakende sektöründe, Piliç Eti ve Frito Lay kararları sonrasında uygulanan davranışsal tedbirlere ve aynı teşebbüsler hakkında mükerrer şekilde hükmedilen idari para cezalarına rağmen, rekabet ihlallerinin önlenmesinde kalıcı bir etki sağlanamadığının görülmesi piyasa yapısını doğrudan etkileyen yapısal tedbirlerin, ilgili pazarların gelecekteki rekabetçi yapısını belirleyici ve şekillendirici bir rol üstleneceğini göstermektedir.</p> <p>Hem Türk hukuku hem de AB hukuku bakımından önemli bir müdahale aracı hâline gelen yapısal tedbirler, mülkiyet hakkı başta olmak üzere temel haklara doğrudan etki edebilmektedir. Bu nedenle, yapısal tedbirlerden ilkesel olarak kaçınılması yerine, bu tedbirlerin zorunluluk ve orantılılık ilkeleri çerçevesinde, açık ve öngörülebilir hukuki ölçütlere dayanılarak uygulanması gerektiği düşünülmektedir. AB hukukunda bu alan büyük ölçüde Komisyon uygulaması ile şekillenmiş olup, ARA Foreclosure kararı önemli ölçütler ortaya koyarken; Türk rekabet hukuku uygulamasında ise benzer nitelikte tutarlı ve sistematik bir yaklaşımın henüz gelişmediği görülmektedir. İşbu Bildiri, bu eksikliğin giderilmesine katkı sağlamak amacıyla yapısal tedbirlerin hukuki çerçevesini karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır.</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 29. | Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma<br>Yasağı Bağlamında Ortak<br>Girişimler | <p>Küresel ekonominin giderek karmaşıklaşması, teşebbüsleri ölçek ekonomisine erişmek, maliyet ve riskleri paylaşmak ve teknolojik dönüşüme uyum sağlamak amacıyla rakipleriyle işbirliği yapmaya her zamankinden daha fazla yöneltmektedir. Bu çerçevede ortak girişimler (<i>Joint Ventures</i>), barındırdıkları verimlilik potansiyeli ile kartelleşme riski arasındaki ince çizgide, otoriteler için karmaşık bir analiz sürecini beraberinde getirmektedir. İşbu Bildiri, ortak girişimlerin rekabeti sınırlayıcı anlaşma yasağı kapsamındaki değerlendirilmesini karşılaştırmalı hukuk perspektifinden ele almayı ve 2020-2025 döneminde ortaya çıkan yeni nesil işbirliği modellerinin hukuki statüsünü incelemeyi amaçlamaktadır.</p> <p>Bildiri'in temel odak noktası, farklı hukuk sistemlerinin metodolojik yaklaşım farklarına rağmen ekonomik analiz düzeyinde önemli ölçüde yakınsadığını göstermektir. Türk rekabet hukukunda ve Avrupa Birliği (AB) uygulamasında ortak girişimler, kural olarak 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi veya TFEU md. 101 uyarınca rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma şüphesiyle ele alınmakta; ardından verimlilik, nesnel zorunluluk ve tüketici refahı testleri çerçevesinde muafiyet değerlendirmesine tabi tutulmaktadır. Buna karşılık ABD antitröst hukukunda, Dagher başta olmak üzere içtihatlarla şekillenen <i>rule of reason</i> analizi, işbirliklerinin piyasanın genel rekabetçi dinamikleri üzerindeki net etkisine odaklanan daha esnek, fakat sonuçları dava süreçlerine bağlı olarak belirsizlik içeren bir çerçeve sunmaktadır. Bildiri, özellikle tam işlevsel olmayan (non-full-function) ortaklıklarda bu iki yaklaşımın pratikte nasıl benzer sonuçlara evrildiğini ortaya koyacaktır.</p> <p>Analiz, farklı sektörlerdeki piyasa yapılarının hukuki değerlendirmeyi nasıl etkilediğini somut örneklerle ele almaktadır. Konteyner taşımacılığı sektöründe, yüksek sabit maliyetler ve ölçek ekonomisi baskısı nedeniyle ortaya çıkan küresel ittifakların rekabet hukuku statüsü incelenecek; AB'de yakın dönemde yürürlükten kaldırılan Konsorsiyum Grup Muafiyeti Tüzüğü (CBER) sonrası belirsizlik ortamı ile Türkiye'de benzer yapılar için bireysel muafiyet mekanizmasının rolü karşılaştırılacaktır. Havacılık sektöründe ise havayolu ittifaklarının ötesine geçerek gelir, kapasite ve risk paylaşımını da içeren tam entegre ortaklıklar, ABD'de uygulanan Antitröst Bağışıklığı rejimi ile AB Komisyonu'nun slot devri gibi yapısal taahhütlere dayalı koşullu izin mekanizmaları üzerinden değerlendirilecektir. Ayrıca inşaat projeleri ve kamu ihalelerinde teknik zorunluluk kaynaklı işbirliklerinde kabul edilebilir sınırlar tartışılacaktır.</p> |
|-----|-----------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                    | <p>Bildirinin yenilikçi katkısı, klasik rekabet hukuku analizinin son beş yıldaki üç temel mega trend karşısında dönüşen doğasını irdelemesidir. İlk olarak, Yeşil Mutabakat ve ESG hedefleri doğrultusunda ortaya çıkan sürdürülebilirlik işbirliklerinin, geleneksel tüketici refahı kavramını aşan çok katmanlı fayda ölçüm modellerini zorunlu kıldığı ele alınacaktır. İkinci olarak, dijital platformların veri paylaşımı, algoritmik uyumluluk ve ortak standart geliştirme amacıyla kurdukları stratejik ortaklıkların yarattığı ekosistem içi rekabet sorunları değerlendirilecektir. Üçüncü olarak COVID-19 sonrası tedarik zinciri kırılğanlıkları nedeniyle gündeme gelen zorunlu işbirlikleri ve “crisis cartels” uygulamalarının, rekabet otoritelerinin katılımı nasıl geçici olarak esnettiği analiz edilecektir.</p> <p>Sonuç olarak, Bildiri ortak girişimlere ilişkin hukuki yaklaşımın farklı sistemlerde değişiklik gösterse de, temel dengenin ekonomik verimlilik ile pazar gücünün kötüye kullanım potansiyeli arasında kurulduğunu ortaya koyacaktır. Ancak sürdürülebilirlik, dijitalleşme ve kriz dönemleri gibi yeni parametreler, bu denklemi yeniden şekillendirmekte ve rekabet hukukçularını fiyat dışı etkileri de kapsayan daha bütüncül ve yeni nesil analiz yöntemleri geliştirmeye zorlamaktadır.</p> |
| 30. | Rekabet Uyum Programlarının Türkiye ve Dünyada Rekabet Otoritelerince Tanınması ve Yaptırımlara Etkilerinin Karşılaştırmalı Yorumu | <p>Hem Türkiye’de hem de küresel ölçekte otoritelerin caydırıcı kararlarının sonucu olarak rekabet uyum programları daha geniş bir uygulama alanı bulmaktadır. Rekabet otoriteleri de teşebbüslerin rekabet uyum programları yürütmesini farklı yöntem ve ölçülerde teşvik etmekte; ancak bu programların hangi şekilde tanınacağı ve idari para cezalarının belirlenmesinde hafifletici bir unsur olarak dikkate alınıp alınamayacağı hususları, rekabet otoritelerinin politika yaklaşımlarına göre farklılık göstermektedir. Bu tebliğin temel amacı, rekabet uyum programlarının tanınması ve yaptırımlara etkisine ilişkin çeşitli hukuk sistemlerindeki politika yaklaşımlarını karşılaştırmalı olarak incelemektir<sup>3</sup>.</p> <p><b>Türkiye’de</b> rekabet uyum programlarına ilişkin kriter önerileri Rekabet Kurumu’nun 2011 yılında yayımladığı Rekabet Mektubu’nda yer bulsa da bu kriterlerin kararlarda değerlendirildiği açık bir örnek bulunmamaktadır. Kurul içtihadına baktığımızda, <a href="#">bazı kararlarda</a> rekabet uyum programlarının kanuna uyumlu davranılması olarak olumlu değerlendirildiyse de <a href="#">kimi kararlarda</a> programı yürüten teşebbüslerin hafifletici unsur talepleri kabul görmemiştir.</p>                                                                                   |

<sup>3</sup> Kelime kısıtından dolayı referanslar hyperlink olarak verilmiştir.

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Tebliğ’de <b>dünyadaki</b> bazı otoritelerin rekabet uyum programlarına ilişkin politikaları da örnek olarak aktarılacaktır. Temelde rekabet otoritelerini “<i>programları tanıyanlar</i>” ve “<i>programları tanımayanlar</i>” olarak ikiye ayırarak <a href="#">bazı ülkelerin</a> Politika yaklaşımlarına da ayrıca dikkat çekilecektir<sup>4</sup>.</p> <p><b>Programları Tanıyan Otoriteler:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- <a href="#">ABD’de DOJ</a>, 2019 yılında uyum programlarına ilişkin rehberinde etkin bir uyum programının gerekli şartları sağlaması halinde cezanın belirlenmesi aşamasında dikkate alınabileceğini belirtmiştir. Etkin bir uyum programı yürütülüp yürütülmediğinin tespitinde politikanın içeriği, ihbar sistemleri, eğitimler, disiplin süreçleri gibi çok sayıda kriter ele alınmaktadır.</li><li>- <a href="#">İtalya</a> Otoritesi yayınladığı Rekabete Uyum Hakkında Kılavuz’da uyum programının etkinliğini ve herhangi bir soruşturma açılmadan önce otoriteye bildirilip bildirilmediğini dikkate alarak, ihlal halinde cezada %5, %10 veya %15 gibi kademeli indirim uygulanabileceği ayrıntılı olarak açıklamaktadır.</li><li>- Etkin bir uyum programını belirli kriterlere göre puanlayarak ceza indirimi uygulayarak uyum kültürünün gelişmesini teşvik eden <a href="#">Güney Kore</a>, rekabet uyum programlarını yaptırım sonrası araç olarak değil, ihlallerin önlenmesine hizmet eden proaktif mekanizmalar olarak görmektedir.</li><li>- <a href="#">Meksika</a> Otoritesi’nin, 2025 yılında yapılan rekabet hukuku reformu içinde uyum programlarını üç yıl boyunca sertifikalandıran ve cezaların hafifletilmesinde dikkate alınacak yeni bir yaklaşım benimsediği görülmektedir.</li></ul> <p><b>Programları Tanımayan Otoriteler:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- <a href="#">Avrupa Komisyonu</a>, şirketlerin büyüklüğünden bağımsız şekilde uyum programlarının bulunması gerektiğini, efektif bir uyum programının rekabet hukuku ihlallerini engelleyeceğini belirtmekle birlikte ihlal tespitinde bulunulması halinde potansiyel cezadan herhangi bir indirim gerçekleştirilemeyeceğini ifade etmektedir.</li></ul> |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>4</sup> Tebliğ’de sunulacak örneklerle sınırlı olmayacaktır.

|     |                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>- <a href="#">İngiltere</a> ve <a href="#">Fransa</a><sup>5</sup>; ise daha önceleri uyum programlarını tanıyıp yaptırımlarda hafifletici unsur değerlendirmesi yapmaktayken son yıllarda görüş değişikliğine gitmiş ve artık uyum programlarının ihlalin oluşmaması için varolduğu kabulüyle, uyum programlarının ancak pişmanlık ve taahhüt gibi sistemler bakımından kullanılabileceğini ve aksinin ihlali ödüllendiren bir yöntem olacağını benimsemektedir.</li> <li>- <a href="#">Çin</a>, uyum programlarının önemini vurgulasa da bunları ödüllendirmemekte ve ihlal halinde uyum programının etkin olmadığı ve uyum programı yürütmenin şirketlerin sorumluluğu olduğu görüşünü benimsemiştir.</li> </ul> <p>Tebliğ'in sonunda da politika farklılıklarının rekabet savunuculuğuna etkilerine de değinilecektir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 31. | Tailoring Article 9 Commitments for AI-Supported Pricing Practices | <p>Rapid advances in artificial intelligence(AI) are increasingly reflected in the pricing strategies of digital markets. AI-enabled systems can facilitate pricing practices, including algorithmic collusion and price signalling, personalised pricing, resale price maintenance through AI, and pricing-hub architectures. Recent scrutiny in digital markets, such as Amazon Buy Box, Tinder, Wish, Sennheiser and Sonova, and litigation including Michelin v Commission illustrates both the diversity of emerging risks and the uncertainty over their appropriate legal characterisation under EU competition rules. However, an outright prohibition would be impractical and undesirable from an innovation and welfare perspective because AI-pricing tools are widely used as legitimate business practices that may deliver efficiencies.</p> <p>Ex-ante instruments such as the Digital Markets Act, the Digital Services Act, the Artificial Intelligence Act, and the Consumer Rights Directive can curb certain vectors of harm through transparency, ranking, governance, and compliance obligations. Yet they share a structural limitation: they do not directly and systematically target price outcomes produced by algorithms, nor do they address novel price-centric abuses that fall outside pre-defined rulebooks. This creates a regulatory blind spot where AI's capacity to extract surplus, segment demand, and stabilise parallel pricing. Even where Articles 101 and 102 TFEU could ultimately apply, their infringement-based architecture and evidentiary demands often prevent rapid responses to AI-driven pricing effects.</p> <p>This research argues that Article 9 of Regulation 1/2003, commitment decisions, remains an enforcement modality for AI-supported pricing concerns. Article 9 offers speed, flexibility and a lower litigation burden, enabling</p> |

<sup>5</sup> [Publication by the French Competition Authority of a new framework document on competition compliance programs | Insights | Mayer Brown](#) (Erişim Tarihi 17.12.2025)

|     |                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                             | <p>intervention before market distortion. It is valuable in digital infrastructures and undertakings outside the DMA's gatekeeper perimeter, novel practices not hard-coded in ex-ante obligations, and pricing-centred abuses where the competitive harm manifests primarily in outcomes rather than easily identifiable exclusionary conduct. Since Article 9 can be adopted without an infringement decision, it allows the Commission to stop AI-supported pricing practices that are not yet clearly categorised, but that may nonetheless undermine market functioning. The Commission's past practice shows that commitments can recalibrate algorithmic designs without a formal finding of infringement, as illustrated by Microsoft Teams, Apple eBooks, Amazon E-books, Amazon Buy Box, Reuters Instrument Codes, Microsoft Internet Explorer, and Tinder. It also shows that commitments can address exploitative price outcomes, as in Aspen.</p> <p>However, the Commission's twenty-year report of Regulation 1/2003 highlights effectiveness concerns, notably the partial success of behavioural remedies and the rarity of structural solutions. Therefore, this research proposes a more structural based commitments toolkit, ranging from unwinding pricing-hub structures, disposing of data assets that enable coordinated outcomes, and exiting specific pricing engines, to robust auditability, monitoring, and verifiable constraints on optimisation targets. It also contends that clearer and more robust investigatory powers for collecting algorithmic evidence would improve the design and enforceability of Article 9 commitments.</p> <p>The research proceeds by classifying AI-supported pricing practices and examining how ex-ante regulations address them, and where those regimes leave residual enforcement gaps; it then discusses the application of Article 9 to those practices and develops criteria for a greater use of structural remedies, while proposing strengthened investigatory powers to support the effective design, verification, and monitoring of commitments under the Article 9 procedure in digital markets.</p> |
| 32. | Hukuk ve iktisat perspektifinden dikey anlaşmalar: AB rekabet hukukunda formalist yaklaşımın internet satış kısıtlamaları üzerinden analizi | <p>Bu çalışma, AB rekabet hukukunda dikey anlaşmaların değerlendirilmesinde hukuk ve iktisat literatürü ile yerleşik doktrin ve uygulama arasındaki uyumsuzluğu incelemektedir.</p> <p>Dikey anlaşmalara ilişkin iktisat literatürü kapsamında Telser (1960), Matthewson ve Winter (1984), Comanor ve Frech (1985), Rey ve Tirole (1986), Aghion ve Bolton (1987), Winter (1993), Rey ve Vergé (2008), Buettner (2009), Harris (2013), Buccirrossi (2015) ve O'Brien (2020) gibi öncü çalışmalar, dikey kısıtlamaların çoğu durumda rekabeti sınırlamak yerine etkinlik yarattığını ve özellikle markalar arası rekabetin bulunduğu piyasalarda tüketici refahına</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>zarar verme ihtimalinin düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Nitekim literatüre göre dikey anlaşmaların, şekilsel sınıflandırmalar yerine piyasada doğurdukları etkiler üzerinden değerlendirilmesi gerekmektedir; zira görünüm itibarıyla birbirinden tamamen farklı olan kısıtlamaların rekabet bakımından benzer etkiler doğurabildikleri görülmektedir. Yine baskın iktisadi görüş, tüketici refahının yalnızca marka içi rekabet ve fiyat düzeyi üzerinden ölçülmesinin yanıltıcı olabileceğini ve fiyat dışı unsurların da rekabet analizinde dikkate alınması gerektiğini savunmaktadır. Buna karşılık, AB rekabet hukukunda dikey anlaşmalara ilişkin çerçevenin, bu iktisadi dersleri tam anlamıyla içselleştiremediği, marka içi fiyat rekabetine öncelik verdiği ve belirli kısıtlamaları hâlen büyük ölçüde formalist varsayımlar üzerinden değerlendirdiği görülmektedir.</p> <p>Çalışma, bu uyumsuzluğu somutlaştırmak amacıyla internet satış kısıtlamalarını bir örnek olay alanı olarak ele almaktadır. Özellikle Pierre Fabre ve Coty kararları ile 2022 tarihli Dikey Anlaşmalar Grup Muafiyeti Tüzüğü ve Kılavuzları incelenerek, AB hukukunda çevrim içi satışlara yönelik yaklaşımın tarihsel olarak pazar entegrasyonu hedefi ve aktif-pasif satış ayrımı etrafında şekillendiği gösterilmektedir. Bununla birlikte, bu formalist yaklaşımın pazar entegrasyonunu gerçekten desteklediğine ilişkin ampirik bulguların sınırlı olduğu; katı hukuki değerlendirmelere rağmen tüketicilerin çevrim içi alışverişlerinde büyük ölçüde ulusal pazarlar içinde kalmayı sürdürdüğü vurgulanmaktadır. Bu durum, internet satış kısıtlamalarına yönelik sıkı muamelenin entegrasyon hedefi bakımından ne ölçüde işlevsel olduğu sorusunu gündeme getirmektedir.</p> <p>Çalışmanın temel iddiası, internet satış kısıtlamalarına ilişkin bu yaklaşımın münferit bir sorun olmadığı, aksine AB rekabet hukukunda dikey anlaşmaların genelinde gözlemlenen daha geniş bir formalist eğilimin yansıması olduğudur. Dikey anlaşmaların etkilerinin bağlamdan bağımsız kategoriler üzerinden sınıflandırılması, iktisadi analiz yerine hukuki etiketlere dayalı bir uygulamayı teşvik etmekte ve rekabet üzerindeki gerçek etkilerin değerlendirilmesini ikinci plana itmektedir.</p> <p>Bu çerçevede çalışma, hukuk ve iktisat perspektifinden daha tutarlı bir değerlendirmenin hangi unsurlara dayanması gerektiğini tartışmakta ve iktisadi analizle uyumlu bir yaklaşımın hem hukuki öngörülebilirliği hem de tüketici refahını güçlendirebileceğini savunmaktadır. Son olarak, AB uygulamasında gözlemlenen bu deneyimin, benzer normatif araçlara sahip olmakla birlikte pazar entegrasyonunun rekabet hukukunda üstün bir norm olarak yer almadığı Türk rekabet hukuku bakımından da önemli karşılaştırmalı dersler sunduğu; bu bağlamda dikey</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                  | kısıtlamalar ve internet satış sınırlamalarına yönelik katı ve formalist bir yaklaşımın Türkiye açısından daha az savunulabilir olduğu ileri sürülmektedir.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 33. | Orantılılık İlkesi Çerçevesinde Rekabet Soruşturamalarında Davranışsal Tedbirler | <p>Rekabet Kurulu (“Kurul”) tarafından beyaz et sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler hakkında yürütülen soruşturma idari para cezasının yanı sıra sektörel düzenleme ile sonuçlanmıştır. Kurulun <i>Beyaz Et-III</i><sup>6</sup> kararı kapsamında 4054 sayılı Kanun’un 9/1. fıkrası uyarınca, (i) Beyaz et pazarında üretici/tedarikçi olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin güncellenen satış fiyatlarını (fiyat listelerini) yeniden satıcıları dahil olmak üzere alıcılarına duyurdukları andan itibaren uygulamaya koymaları ve (ii) İleri tarihli fiyat listesi uygulamalarını sonlandırmaları hususlarında davranışsal tedbir uygulanmasına karar verilmiştir<sup>7</sup>. Soruşturma neticesinde Kurul, beyaz et sektöründe faaliyet gösteren çeşitli teşebbüslerin rekabete hassas bilgi değişimi gerçekleştirmek suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiklerine karar vermiştir. Benzer tespitlerin geçmişte Kurulun <i>Beyaz Et-I</i><sup>8</sup> ve <i>Beyaz Et-II</i><sup>9</sup> kararlarında da yapıldığı görülmekle birlikte, <i>Beyaz Et-III</i> kararı ile Kurul ilk defa beyaz et sektöründe üretici/tedarikçi olarak faaliyet gösteren tüm teşebbüsleri -soruşturma kapsamında olmayan teşebbüsler dahil-kapsar şekilde davranışsal tedbirler getirmiştir. Tedbir kararı sektörde faaliyet gösteren tüm teşebbüslere yükümlülük öngörmesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun’un 9/1. maddesindeki ilkeler ve idarenin takdir yetkisinin sınırları bağlamında soru işareti yaratmaktadır. Ayrıca, sektöre yönelik böylesine kapsamlı bir düzenlemenin uygulanabilirliği, orantılılık ve ölçülülük ilkesi gibi Anayasal ilkeler bağlamında da konunun incelenmesini gerektirmektedir.</p> <p>Diğer taraftan, Kurulun 13.02.2025 tarih ve 25-06/152-78 sayılı <i>Frito Lay</i> kararında<sup>10</sup> kapsamlı davranışsal tedbirler öngörülmüştür. Kararda Frito Lay’in paketlenmiş cips pazarında geleneksel kanal perakende satış noktalarında münhasırlık uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesini ihlal ettiğine karar verilmiş ve idari para cezasının yanı sıra 4054 sayılı Kanun’un 9/1. uyarınca davranışsal tedbirlerin uygulanmasına karar verilmiştir. Frito Lay bakımından getirilen stant tedbirleri 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesi kapsamında orantılılık ve gereklilik ilkeleri bakımından soru işareti yaratmaktadır. Kararda, Frito Lay’e üçüncü taraf konumundaki binlerce satış noktasındaki</p> |

<sup>6</sup> <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/beyaz-et-sektorunde-faaliyet-gosteren-te-41774c187a9bf01193e40050568549fa>

<sup>7</sup> <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/beyaz-et-sektorunde-faaliyet-gosteren-te-41774c187a9bf01193e40050568549fa>

<sup>8</sup> Kurulun 25.11.2009 tarih ve 09-57/1393-362 sayılı *Beyaz Et-I* kararı

<sup>9</sup> Kurulun 13.03.2019 tarih ve 19-12/155-70 sayılı *Beyaz Et-II* kararı

<sup>10</sup> Kurulun 13.02.2025 tarih ve 25-06/152-78 sayılı *Frito Lay* kararı

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>stantlara yönelik kapsamlı stant paylaşım yükümlülüğü getirilmiş ve “<i>satış noktasının belirtilen hususlara uymasını sağlamak için Frito Lay’in gerekli her türlü tedbiri sözleşmesel olarak almakla yükümlü</i>” olduğu hükme bağlanmıştır. Stant tedbirleri Frito Lay bakımından, bağımsız üçüncü taraf konumundaki satış noktalarının eylemlerine yönelik yükümlülükler içerdiği için Anayasa’nın 38. maddesi ile temin edilen ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesi bakımından hukuki belirsizlik yaratmaktadır. Anılan tedbirlere aykırı davranışın 4054 sayılı Kanun’un 17. maddesi kapsamında süreli idari para cezasına tabi olduğu değerlendirildiğinde, binlerce satış noktası ile sözleşmesel yükümlülük öngören tedbirlerin kapsamı ve uygulanabilirliği orantılılık ve ölçülülük ilkesi gibi Anayasal ilkeler bağlamında incelenmelidir.</p> <p>Kurul bugüne kadar pek çok soruşturma kararında davranışsal tedbirler öngörmüş olup<sup>11</sup>, bir kısmı somut olay bağlamında ayrımcılık yasağı gibi temel ilkelerle açıklanabilmiştir. Örneğin, Kurulun <i>Philips</i> Kararı’nda, Philips’in başvuru sahibine tıbbi görüntüleme cihazlarının bakım ve onarımı için gerekli şifre ve aktivasyonu sağlamayarak 4054 sayılı Kanun’u ihlal ettiği iddiası incelenmiş ve tıbbi görüntüleme ve teşhis pazarında faaliyet gösteren teşebbüslere şifre ve sistem erişimi ile yedek parça satışında rakip servis sağlayıcılarına yönelik ayrımcı uygulamalar yapılmaması vb. yükümlülükler getirilmiştir<sup>12</sup>. Bununla birlikte 2025 yılı itibariyle Kurul’un davranışsal tedbirler konusunda farklı bir yaklaşım izlediği ve daha kapsamlı yükümlülükler öngördüğü anlaşılmaktadır<sup>13</sup>.</p> <p>Geçtiğimiz yıllarda rekabet otoritelerinin soruşturmalarda ex ante düzenlemelere eğilim göstermesi ve adeta sektör düzenleyici (regülatör) rolü üstlenmesi uygulanan davranışsal tedbirlerin yakından analiz edilmesini gerektirmektedir. OECD’nin politika dokümanında, rekabet otoritelerinin soruşturmalarda gerekli ispat standardını karşılamada güçlük çektikleri belirtilerek, politika tercihi olarak yeni varsayımlar/karineler benimsenmesi suretiyle</p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>11</sup> Kurulun 20.02.2025 tarih ve 25-07/170-84 sayılı *MAÇKOLİK* kararı, Kurulun 16.02.2017 tarih ve 17-07/84-34 sayılı *Mey İçki* kararı, Kurulun 12.12.2024 tarih ve 24-53/1180-509 sayılı *Google* Kararı, Kurulun 17.08.2023 tarih ve 23-39/754-263 sayılı *Sahibinden* kararı, Kurulun 21 Ocak 2021 tarih ve 21-04/53-22 sayılı *Biletix* Kararı, Kurulun 12.11.2020 tarih ve 20-49/675-295 sayılı *Google* Kararı, Kurulun 22.04.2005 tarihli ve 05-27/317-80 sayılı *EFPA/BİMPAŞ* kararı

<sup>12</sup> Kurulun 26.08.2021 tarih ve 21-40/589-286 sayılı *Philips* Kararı, para.21. Ayrıca bkz. Kurulun 18.02.2009 tarihli ve 09-07/128-39 sayılı kararı. Kurul kararı ile tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazlarının ardıl pazarı olarak değerlendirilen bakım-onarım pazarının rekabetçi bir hale getirilmesi, suni engellemeler ile söz konusu pazarın bağımsız servis sağlayıcılarına kapatılmaması hedeflenmiş ve sektöre yönelik olarak getirilecek yükümlülüklerin, bu piyasada faaliyet gösteren veya ileride faaliyet gösterecek tüm teşebbüsler açısından bağlayıcı hükümler olacağı belirtilmiştir.

<sup>13</sup> Örneğin, 18.03.2021 tarih ve 21-15/190-80 sayılı *Unilever* kararı ile 10.09.2007 tarih, 07-70/864-327 sayılı, 02.09.2021 tarih, 21-41/610-297 sayılı *Coca Cola* kararlarında dolapların kullanılmasını düzenleyen tedbirler 100 m2 ve altında kapalı net satış alanına sahip satış noktalarına mahsus getirilmiş iken, Kurulun 13.02.2025 tarih ve 25-06/152-78 sayılı *Frito Lay* kararında stant tedbirlerinin net kapalı satış alanı 200 m2 altındaki satış noktalarında uygulanması öngörülmüştür.

|     |                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                    | <p>ispat standardın düşürülmesi veya ex ante regülasyon yöntemlerinin benimsenmesinin tartışıldığı belirtilmektedir<sup>14</sup>. Ex ante regülasyon yöntemi ilk etapta idareye daha esnek bir düzenleme imkanı sağlamakla birlikte, kapsamına bağlı olarak gerek orantılılık ilkesi bağlamında gerekse uygulama aşamasında pazarda yaratacağı rekabetçi etkileri bakımından belirsizlik yaratmaktadır<sup>15</sup>.</p> <p>Yukarıda açıklanan hususlar çerçevesinde, işbu çalışmada Kurul'un davranışsal tedbirlere ilişkin yaklaşımının yıllar içerisinde nasıl şekillendiği incelenecek ve orantılılık ve ölçülülük ilkesi gibi Anayasal ilkeler bağlamında konu analiz edilecektir</p> |
| 34. | Yerinde İncelemelerde Sınırlar Belirginleşiyor Mu? | <p>Yerinde incelemenin engellenmesine ilişkin Rekabet Kurulu ("Kurul") kararlarında, Kurul'un veri silinmesine yönelik iddiaları delillerin karartılmasına yönelik eylemler kapsamında değerlendirdiği ve yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılmasına ilişkin yaptırımlarda silinen verilerin geri getirilip getirilmediği yahut içeriğinin rekabet ihlaline işaret edip etmediğine yönelik hususların sonucu etkilemediği anlaşılmaktadır<sup>16</sup>. Anılan yaklaşımın idari yargı organlarınca da genel itibarıyla benimsendiği ve bazı kararlarda teşebbüslerin 'denetim yükümlülüğü'ne atıf yapıldığı görülmektedir<sup>17</sup>.</p>                                        |

<sup>14</sup> Bkz. The Standard and Burden of Proof in Competition Law Cases, Organisation for Economic Co-operation and Development ("OECD") Roundtables on Competition Policy Papers, No. 318, (2024), <https://www.oecd.org/en/events/2024/12/the-standard-and-burden-of-proof-in-competition-law-cases.html>

<sup>15</sup> Bougette, P., Budzinski, O., & Marty, F. (2024). "Ex-ante versus ex-post in competition law enforcement: Blurred boundaries and economic rationale" (GREDEG Working Paper No. 2024-18). GREDEG Working Papers Series, Université Côte d'Azur, <https://laweconcenter.org/wp-content/uploads/2024/06/GREDEG-WP-2024-18.pdf>

<sup>16</sup> Bkz. Kurulun 20.05.2021 tarih ve 21-26/327-152 sayılı *Unmaş* Kararı, Kurulun 29.04.2021 ve 21-24/279-124 sayılı *Pasifik* kararı ve Ankara 18. İdare Mahkemesi, T. 07/12/2022, E.2022/548, K.2022/2882 *Pasifik* Kararı. Kurulun 27.05.2021 tarih ve 21-27/354-172 sayılı *N11* kararı, Kurulun 08.07.2021 tarih ve 21-34/451-226 sayılı *Savola Gıda* kararı, Kurulun 08.07.2021 tarih ve 21-34/452-227 sayılı *P&G* Kararı, Kurulun 12.08.2021 tarih ve 21-38/544-265 sayılı *İGSAŞ* kararı, Kurulun 27.05.2021 tarih ve 21-27/354-173 sayılı *Çiçek Sepeti* kararı, Kurulun 17.06.2021 tarih ve 21-31/400-202 sayılı *Medicana Samsun* kararı, Kurulun 28.04.2023 tarih ve 23-19/364-126 sayılı *Teknosa* kararı, Kurulun 18.04.2024 tarih ve 24-19/404-161 sayılı *AGCO Tarım* kararı, Kurulun 14.08.2025 tarih ve 25-31/726-431 sayılı *IWALLET* kararı. Kurul kararlarında, yerinde inceleme başladıktan sonra veri silinmesi, veri bütünlüğünün ihlal edildiği ve bu nedenle inceleme kapsamında bilgi ve bulgu edinme imkanının engellendiği şeklinde değerlendirilmektedir. Kurul, silinen verilere adli bilişim cihazları yardımıyla erişilebilmiş olmasının, fiilen yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması niteliğine bir etkisinin bulunmadığını, aksi bir durumun kabulünün, teşebbüslerin söz konusu verileri sildiği ancak silme işleminin tespit edilemediği bir durumda bu teşebbüsler bakımından bir ödüllendirme anlamına gelebileceğini değerlendirmektedir.

<sup>17</sup> Bkz. Rekabet Kurulunun 28.11.2024 Tarih ve 24-50/1144-493 Sayılı Kararına Karşı Oy Gereçesi. Ankara 12. İdare Mahkemesinin yakın tarihli bir kararında teşebbüslerin "denetim yükümlülüğü", basiretli tacir ilkesiyle ilişkilendirilmiş ve teşebbüslerin yerinde inceleme sırasında gerekli özeni göstermesi gerektiği ifade edilmiştir. Karara göre denetim yükümlülüğü,

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Bununla birlikte, 4054 sayılı Kanun'un 16/1(d) bendinde Kurul'a ceza tutarının tayininde takdir hakkı verilmeyişi, incelemelerde mekanik bir yaklaşımın benimsenmesine ve aşırı cezalandırma riskine yol açabilmektedir. Kurulun <i>Epson</i><sup>18</sup> ve <i>Koyuncu Elektronik</i><sup>19</sup> kararlarına ilişkin Karşı Oyları'nda belirtildiği üzere, kartel dışındaki dosyalarda çalışanların delil karartma amacı dışında kişisel sebeplerle ve panikle veri silmesi Kurulun takdir hakkını kullandığı vakalara konu olmuştur. Kurul takdir hakkını kullanırken olayın bağlamı, verilerin geri getirilip getirilmediği ve silinen yazışmaların içeriğinde delil teşkil edebilecek bir husus olup olmadığını dikkate almıştır. Benzer kriterleri Ankara 2. İdare Mahkemesi'nin <i>Sahibinden</i> kararında da görmek mümkündür<sup>20</sup>.</p> <p>Anılan yaklaşımın etkisi Kurulun yakın tarihli kararlarına yansımıştır. Kurulun <i>Samsung</i><sup>21</sup> kararında, inceleme esnasında bazı çalışanların Knox Teams gruplarından ayrıldığı ve ayrılma ile birlikte bu grupların otomatik olarak cihazlardan silindiği tespitine karşın, ilgili gruplardaki yazışmalara diğer çalışanların cihazından erişildiği ve yazışmalarda inceleme konusuyla ilgili herhangi bir bulguya rastlanmadığı tespit edilerek yerinde incelemenin engellenmediğine karar verilmiştir<sup>22</sup>. Kurulun <i>Balsu</i><sup>23</sup> kararında, silinen verilerin geri getirilmesi, bu verilerde ihlali</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

teşebbüslerin yerinde inceleme başladığı andan itibaren gerekli tedbirleri almasını, çalışanlarını zamanında bilgilendirmesini ve potansiyel delil karartma risklerini önlemesini gerektirmektedir. Söz konusu kararda mahkeme, teşebbüsün bu süre zarfında delil karartmayı engelleyebilecek önlemleri almadığını, bu nedenle denetim yükümlülüğünün ihlal edildiğini ifade ederek yerinde incelemenin engellenmesi gerekçesiyle takdir edilen idari para cezasının hukuka uygun olduğunu karara bağlamıştır. Ankara 12. İdare Mahkemesinin E:2024/13, K:2024/1724 sayılı kararı, Kurulun 28.11.2024 tarih ve 24-50/1144-493 sayılı *Biofarma* kararı, Ankara 18. İdare Mahkemesinin E: 2022/548, K:2022/2882 sayılı kararı, Ankara 21. İdare Mahkemesinin E:2023/1410, K:2024/182 sayılı kararı.

<sup>18</sup> Kurul'un 12.10.2023 tarih ve 23-48/910-324 sayılı *Epson* Kararı

<sup>19</sup> Kurulun 21.09.2023 tarih ve 23-45/839-295 sayılı *Koyuncu Elektronik* Kararı

<sup>20</sup> Bkz. Ankara 2. İdare Mahkemesi, T.15/04/2022, E.2022/254 *Sahibinden* Kararı; "Uyuşmazlıkta, dava konusu Kurul kararında, (...) 'nin kullanımında bulunan mobil cihazdan, incelemenin başladığı saat itibarıyla veri silindiği ve bu durumun yerinde incelemenin engellenmesi veya zorlaştırılması sonucunu doğurduğu belirtilerek davacı şirketin idari para cezasıyla cezalandırılması yönünde karar verilmiş ise de;

- davacı şirket tarafından, inceleme günü çalışanlarına e-mail atılarak çalışanlarının, kayıtlarının silinmemesi ve istenen her türlü belgenin görevlilere verilmesi hususunda bilgilendirildiği,
  - silindiği ifade edilen yazışmalara diğer çalışanların telefonlarında yapılan incelemelerde ulaşıldığı,
  - veri silindiği tespit edilen telefonun (...) 'nin kişisel telefonu olduğu ve
  - silindiği ifade edilen yazışmaların şirket işlerine ilişkin hususları içermediği
  - bu eylemin idari para cezasına dayanak oluşturacak nitelikte olmadığı,
  - bunun dışında davacının bahsi geçen fiili işlediğine yönelik somut bilgi ve belgenin de bulunmadığı
- anlaşılmakta olup, dava konusu kurul kararında hukuka uygunluk bulunmamıştır."

<sup>21</sup> Kurulun 10.04.2025 tarih ve 25-14/330-157 sayılı *Samsung* kararı

<sup>22</sup> Kurum uzmanlarının bu hususta herhangi bir "geri getirme" işlemi yapmasına dahi gerek kalmadığı anlaşılmaktadır.

<sup>23</sup> Kurulun 17.08.2023 tarih ve 23-39/727-250 sayılı *Balsu* kararı

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>gösterir bir bulguya rastlanılmaması, Balsu'nun ilgili soruşturmanın tarafı olmaması ve bu nedenle incelemeyi engelleme/zorlaştırma amacının ve motivasyonunun olamayacağı dikkate alınarak yerinde incelemenin engellenmediğine karar verilmiştir. Kurulun <i>Unmaş-II</i><sup>24</sup> ve <i>Biofarma</i><sup>25</sup> kararlarında aşırı cezalandırma riskine atıf yapılarak, inceleme sürecinde verilerin hangi yöntemle silindiği veya silinme anını destekleyen teknik kayıtlar bulunamadığı için incelemenin engellenmediğine karar verilmiştir<sup>26</sup>. Anılan kararlarda Kurulun, orantılılık ilkesi ışığında olayın bağlamı ve çalışanların niyeti gibi unsurları takdir ettiği ve ceza aracını mekanik olarak uygulamadığı anlaşılmaktadır.</p> <p>Avrupa Komisyonu yerinde incelemede veri silinmesini delillerin karartılmasına yönelik eylemler kapsamında değerlendirmekle birlikte, somut olayın niteliğine göre para cezasında takdir hakkını kullanmaktadır. 2024 yılında Komisyon <i>IFF</i> kararında<sup>27</sup>, yerinde incelemede bir teşebbüs çalışanının WhatsApp mesajlarını silmesinden dolayı şirkete 15.9 milyon Euro para cezası uygulamıştır. Şirketin sorumluluğunu kabul etmesi ve işbirliği yapması karşılığında, Komisyon ihlalin ağırlığı ve süresini dikkate alarak cezaı %50'ye kadar indirmiştir. 2025 yılında Finlandiya Pazar Mahkemesi, Finlandiya rekabet otoritesi tarafından <i>Attendo</i>'da gerçekleştirilen yerinde incelemede WhatsApp yazışmalarının silinmesini ağır ihlal olarak değerlendirmiş fakat silinen verilerin geri getirilmesinde teşebbüsün işbirliğini ve uyum çabalarını dikkate alarak para cezasında indirim yapmıştır<sup>28</sup>.</p> <p>2025 yılı rekabet otoritelerinin yerinde inceleme yetkilerinin mahkemeler önünde de incelendiği bir yıl olmuştur. Genel Mahkeme, Fransız lastik üreticisi <i>Michelin</i>'in Komisyon'un lastik sektöründe yürüttüğü soruşturma</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>24</sup> Kurulun 09.01.2025 tarih ve 25-01/11-8 sayılı *Unmaş-II* kararı

<sup>25</sup> Kurulun 28.11.2024 tarih ve 24-50/1144-493 sayılı *Biofarma* kararı

<sup>26</sup> Benzer yönde Kurulun 17.08.2023 tarih ve 23-39/740-254 sayılı *Vesuvius* kararında, yerinde inceleme esnasında silme işleminin vuku bulduğuna yönelik kesin bir tespiti ulaşabilmenin mümkün olmaması nedeniyle yerinde incelemenin engellenmediğine karar verilmiştir. Ayrıca, Kurulun 21.09.2023 tarih ve 23-45/840-296 sayılı *Boylular Gıda* kararında, BOYLULAR BETON yetkilisinin saat 10.21'de aranarak telefonundan herhangi bir silme eylemi yapmaması gerektiği konusunda uyarıldığı görüldü de BOYLULAR BETON'a giriş yapılan saatin 13.45 olduğu dikkate alındığında, BOYLULAR BETON yetkilisi tarafından saat 10.25'te gerçekleştirilen silme eyleminin teşebbüse giriş yapılmadan önce -yerinde incelemeye başlamadan önce- gerçekleştiği anlaşıldığından bahisle yerinde incelemenin engellenmediği sonucuna ulaşılmıştır.

<sup>27</sup> "Commission fines International Flavors & Fragrances €15.9 million for deleting WhatsApp messages during an antitrust inspection", bkz. [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/ip\\_24\\_3435/IP\\_24\\_3435\\_EN.pdf](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/en/ip_24_3435/IP_24_3435_EN.pdf), [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip\\_24\\_3435](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3435)

<sup>28</sup> Bkz. <https://www.kkv.fi/en/current/press-releases/market-court-imposed-a-e1-5-million-penalty-payment-on-attendo-for-obstructing-a-company-inspection/> Ayrıca, Hollanda Rekabet Otoritesi 2019 yılında, teşebbüs yetkililerinin yerinde inceleme sırasında WhatsApp yazışmalarını silmesi ve bazı WhatsApp gruplarından çıkmaları nedeniyle bir teşebbüse 1.84 milyon Euro para cezası uygulamakla birlikte, Şirketin gösterdiği işbirliğini dikkate alarak para cezasında %20 oranında indirim yapmıştır. <https://www.acm.nl/en/publications/acm-has-imposed-fine-184-million-euros-deleting-whatsapp-chat-conversations-during-dawn-raid>, [https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/LACF\(2020\)2/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/COMP/LACF(2020)2/en/pdf)

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>kapsamında gerçekleştirdiği yerinde incelemeye ilişkin itirazı neticesinde, Komisyonun yerinde inceleme kararının kısmen iptaline karar vermiştir<sup>29</sup>. Genel Mahkeme 2025 yılında, <i>Symrise</i>'in, Komisyon'un yerinde inceleme kararının hukuka uygunluğuna yönelik itirazlarını özel hayatın gizliliği ve gerekçe gösterme yükümlülüğü kapsamında ele almıştır<sup>30</sup>. Ayrıca, Genel Mahkeme, Komisyon'un <i>Red Bull</i> tesislerine yönelik yerinde incelemesini orantılılık ilkesi bağlamında Komisyon'un inceleme yetkisi ve delil toplama faaliyetleri bakımından değerlendirmiştir<sup>31</sup>. Son olarak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 2025 yılında, Romanya rekabet otoritesinin gerçekleştirdiği yerinde incelemeye ilişkin başvuruda konuta ve özel hayata saygı hakkı ile incelemenin hakim kararı olmaksızın gerçekleştirilmesi hususunu yargısal arama izninin gerekliliği bağlamında incelemiştir<sup>32</sup>.</p> <p>Ülkemizde 2023 yılında, Anayasa Mahkemesi tarafından, teşebbüslerin işyerlerinde hakim kararı olmaksızın yerinde inceleme yapılması nedeniyle konut dokunulmazlığı hakkının ihlal edildiğine hükmedilmiştir<sup>33</sup>. AYM kararını takiben alınan Kurul kararlarındaki Farklı Gerekçe'lerde, idari yargıda içtihat oluşana kadar yerinde incelemenin engellenmesi fiillerinin görüşülmemesi gerektiği belirtilmekle<sup>34</sup> birlikte, devam eden süreçte Kurul'un ilgili vakıaları karara bağladığı ve yüksek tutarda idari para cezalarıyla karşılaştığı görülmüştür<sup>35</sup>.</p> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>29</sup> Judgment of the General Court (Second Chamber) of 9 July 2025, *Compagnie générale des établissements Michelin v European Commission*, T-188/24, ECLI:EU:T:2025:686. Ayrıca bkz. Dionnet, S., Schulz, A., & Viaene, H. (2025, August 13). "Cooperate, protect, and challenge: Responding to dawn raids conducted by EU competition authorities", <https://www.mwe.com/insights/cooperate-protect-and-challenge-responding-to-dawn-raids-conducted-by-eu-competition-authorities/>

<sup>30</sup> Judgment of the General Court (First Chamber) of 30 April 2025, *Symrise AG v European Commission*, Case T-263/23, ECLI identifier: ECLI:EU:T:2025:417

<sup>31</sup> Judgment of the General Court (Sixth Chamber) of 15 October 2025, *Red Bull GmbH and Others v European Commission*, Case T-306/23. "General Court rejects Red Bull's dawn raid challenge", <https://globalcompetitionreview.com/article/general-court-rejects-red-bulls-dawn-raid-challenge>

<sup>32</sup> **Case of BRD – Groupe Société Générale S.A. v. Romania**, Application No. 38798/13, **European Court of Human Rights (Fourth Section)**, Judgment of 18 March 2025

<sup>33</sup> 20 Haziran 2023 tarih ve 32227 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Anayasa Mahkemesi kararı. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/06/20230620-5.pdf>

<sup>34</sup> Bkz. Kurul'un 17.08.2023 tarihli ve 23-39/743-257 sayılı *Ufuk Hazır Beton/DYM/Kösem Yapı* kararı, Kurul'un 17.08.2023 tarihli ve 23-39/744-258 sayılı *Canatanlar İnşaat* kararı, Kurul'un 17.08.2023 tarihli ve 23-39/741-255 sayılı *Asbeton Yapı* kararı, Kurul'un 17.08.2023 tarihli ve 23-39/740-254 sayılı *Vesuvius* kararı, Kurul'un 17.08.2023 tarihli ve 23-39/717-246 sayılı *Rahmi Seymen* kararı.

<sup>35</sup> Kurulun *Coca-Cola* kararı için bkz. <https://haber.rekabet.gov.tr/haber/coca-colaya-yerinde-incelemenin-engellemesi-nedeniyle-282-milyon-tl-ceza>. Kurulun *BİM* kararı için bkz. <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/rekabet-kurulundan-yerinde-incelemeyi-engelleyen-bime-1-3-milyar-liralik-ceza/3487173>. Ayrıca bkz. Kurulun 28.09.2023 tarih ve 23-46/872-309 sayılı *Susa Gıda* kararı, Kurul'un 19.10.2023 tarih ve 23-49/945-337 sayılı *Sırma* kararı, Kurulun 19.10.2023 tarih ve 23-49/943-335 sayılı *Sabri Bakışgan* kararı, Kurulun 05.10.2023 tarih ve 23-47/898-318 sayılı *AbbVie* kararı, Kurul'un 19.10.2023 tarih ve 23-49/942-334 sayılı *Bekir Alçiçek* kararı, Kurulun 18.04.2024 tarih ve 24-19/404-161 sayılı *AGCO Tarım* kararı, Kurul'un 18.04.2024 tarih ve 24-19/416-169 sayılı *Kalekim Lyksor* kararı, Kurul'un 03.10.2024 tarih ve 24-40/955-413 sayılı *Serin Beton* Kararı, Kurulun 04.06.2024 tarih ve 24-24/566-238 sayılı *Armtek* Kararı, Kurulun 12.06.2024 tarih ve 24-26/627-261 sayılı *Koruma Klor Alkali* Kararı, Kurul'un 15.08.2024 tarih ve 24-33/772-322 sayılı *Koçak Baklava* Kararı, Kurulun 04.07.2024 tarih ve 24-28/683-284 sayılı *Akdeniz Toros* kararı, Kurulun 04.06.2024 tarih ve 24-24/565-237 sayılı *Pilyem Gıda* kararı, Kurul'un 30.04.2025 tarih ve 25-17/409-190 sayılı *Tahsildaroğlu* kararı, Kurul'un 28.08.2025 tarih ve 25-32/755-447 sayılı *Maruf OYSAL-Uğur Beton* kararı, Kurul'un 14.08.2025 tarih ve 25-31/726-431 sayılı *IWALLET* kararı, Kurul'un 30.04.2024 tarih ve 25-17/407-188 sayılı *Panagro* Kararı, Kurul'un 18.04.2025 tarih ve 25-15/350-165 Sayılı *Kuzey Kimya* kararı, Kurul'un 30.04.2025

|     |                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                 | İşbu çalışmada, Kurul'un yerinde incelemenin engellenmesine yönelik kararlarındaki yaklaşımının yıllar içerisinde nasıl şekillendiği incelenecek ve ceza mekanizmasının uygulanışına ilişkin görüş farklılıkları ve takdir hakkının kullanılması hususu yabancı rekabet otoritesi kararları ışığında analiz edilecektir.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 35. | Rekabet Hukukunun Sınırlarında<br>Yeni Medya: Haber Yayıncılığının<br>Haklarının Korunmasında<br>Rekabet Hukuku Etkili Bir Araç<br>Olabilir mi? | Dijitalleşme pek çok sektörü etkilediği gibi basın-yayın sektöründe de teknoloji odaklı bir dönüşüme neden olmuştur. Tüketicilerin habere erişmek için birincil kaynağının dijital platformlar olmaya başlaması; bu platformların haber yayıncıları nezdinde geçit bekçisi rolü kazanmasını sağlamıştır. Dijital platformlar ile haber yayıncıları arasındaki ilişki ilk bakışta; yayıncıların sundukları içerikler ile kullanıcıların ilgi ve merakını dijital platforma yönlendirdikleri, dijital platformların ise yayıncıların internet sitelerinin trafiğini artırarak onlara reklamcılık geliri sağladığı karşılıklı fayda esasına dayalı bir yapı olarak görülmektedir. Bununla birlikte, büyük teknoloji teşebbüslerinin zaman içerisinde ürün ve hizmet portföylerini geliştirerek çok katmanlı birer dijital ekosisteme dönüşmesiyle haber yayıncılarının ekonomik bağımlılıkları artmış ve taraflar arasındaki simbiyotik ilişki aşınmaya başlamıştır. Hedef kitlelerine ulaşmak ve görünürlüklerini artırmak için arama motoru başta olmak üzere dijital ekosistemlerin tamamlayıcı hizmetlerine bağımlı hale gelen yayıncılar, ekonomik haklarını zedeleyen ticari koşulları kabul etmeye mecbur kalmaktadır. Taraflar arasındaki güç asimetrisinin gittikçe belirginleştiği bu ilişkide teknoloji teşebbüslerinin haber yayıncılarının emeği sayesinde kendi ekosistemlerine değer katmaları, haber yayıncılarının ise bu değerden adil bir pay alamıyor oluşu, Avrupa Birliği düzeyinde haber yayıncılarının fikri mülkiyet haklarını destekleyen yeni düzenleyici kurallar ihdas edilmesine ve üye ülkelerin rekabet otoritelerinin hâkim durumun kötüye kullanılması iddialarına yönelik soruşturmalar açmasına neden olmuştur. Daha geniş bir perspektiften bakıldığında; bu müdahalelerin; haber yayıncılığı sektöründe sürdürülebilirliğin sağlanması, haber yayıncılarının fikri emeğinin korunması, medyada çoğulculuğun muhafaza edilmesi gibi kamusal menfaatlerin gerçekleştirilmesine hizmet etmeyi amaçladığı görülmektedir. Bu yönüyle rekabet hukuku kurallarının belirli sosyopolitik hedefleri gerçekleştirmek üzere araçsallaştığı izlenimi uyanmaktadır. Söz konusu sosyopolitik amaçların ekonomik temellerinin görece zayıf olması rekabet hukukunun geleneksel ekonomik etkinlik ve tüketici refahı odaklı yaklaşımından ne ölçüde uzaklaşabileceği sorusunu beraberinde getirmektedir. Nitekim tüketici refahı odaklı geleneksel rekabet hukuku yaklaşımı açısından bakıldığında, tüketicilerin farklı haber kaynaklarına ücretsiz |

tarikh ve 25-17/408-189 Sayılı *Pro Yem* Kararı, Kurul'un 20.02.2025 tarih ve 25-07/178-89 Sayısı *Arzum Elektrikli Ev Aletleri* kararı, Kurulun 28.05.2025 tarih ve 25-21/497-332 sayılı *Pirelli Lastikleri* kararı, Kurulun 28.08.2025 tarih ve 25-32/756-448 sayılı *Tekyol Beton* kararı

|     |                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|----------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                      | erişiminin sağlanması ve dijital platformların yayıncıların içeriklerinden beslenerek tüketicilerin ilgi alanlarını hedefleyen yenilikçi ve kaliteli hizmetler sunabilmesi, rekabeti artırıcı unsurlar olarak değerlendirilebilecektir. Bu perspektiften hareketle, haber yayıncılarının içeriklerinin kullanımı için adil pay alması, fikri mülkiyet haklarının korunması ya da medyada çoğulculuğun temini ve demokratik işleyişin korunması, rekabet hukukunun asli odak alanı dışında kalan hedefler olarak ele alınabilecektir. Bu çalışmanın amacı, rekabet hukuku kurallarının haber yayıncılarının dijital ekosistemler ile olan ilişkisinde ne derece müdahil olması gerektiğini normatif bir yaklaşımla incelemektir. Bu doğrultuda Avrupa Komisyonu ve üye ülkelerin ulusal rekabet otoriteleri tarafından Google’a karşı açılan güncel soruşturmalar ışığında; haber yayıncılığı sektöründeki mevcut piyasa aksaklıklarının rekabet hukukunda hangi geleneksel zarar teorileri çerçevesinde ele alınabileceği ve rekabet hukukunun söz konusu sorunları çözmek için ne derece etkili bir araç olduğu tartışılacaktır.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 36. | Karanlık Ticari Tasarımlar Yoluyla Hakim Durumun Kötüye Kullanılması | <p>Ticaretin elektronik ortama taşınarak çevrim içi platformlar üzerinden gerçekleşmesi işletmeler arasındaki rekabeti etkilemiş ve dönüşmüştür. İşletmeler arasındaki bu rekabet, ticaret ile beraber elektronik ortama taşınmış ve rekabete yönelik uygulamalar da dijital çağın hızına ve gerekliliklerine uyum sağlamıştır. Ancak bu hızlı gelişim ve dönüşümün, rekabet düzenine olan olumsuz etkisi ve doğan hukuki sonuçlar geç fark edilmekte kimi zaman fark dâhi edilememektedir. Bu sebeple de dijitalleşme ile ortaya çıkan yeni ticari uygulamaların tespitinde geç kalınması doğabilecek olumsuz sonuçların engellenmesini de olanaksız kılmaktadır.</p> <p>Çevrim içi platform üzerinden faaliyet gösteren işletmelerin ve elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcıların başvurdukları ticari uygulamalardan bir tanesi karanlık ticari tasarımlardır. Karanlık ticari tasarımlar Ticaret Bakanlığı tarafından “<i>dijital ortamlarda tüketicilerin karar verme veya seçim yapma iradesini olumsuz etkileyen ya da normal şartlar altında vereceği kararda satıcı veya sağlayıcı lehine değişikliklere yol açmayı hedefleyen manipülatif ara yüz tasarımları, seçenekler ya da ifadeler</i>” olarak tanımlanmıştır<sup>36</sup>.</p> <p>Karanlık ticari tasarımlar en temelinde tüketicinin, işletme lehine olan bir seçeneği seçmesini, tıklamasını, rızası bulunmadığı halde kişisel verilerini paylaşmasını, internet sitesine üye olmasını, bir seçeneğe onay vermesini ya da işletme aleyhine olabilecek bir eylemi gerçekleştirmemesini amaçlamaktadır. Tüm bu işlemler ise tüketicinin özgür iradesi manipüle edilerek ya da aldatılarak gerçekleştirilmektedir. Ancak piyasadaki rekabetin adil, düzenli ve</p> |

<sup>36</sup> Ticaret Bakanlığı’nın 10 Ağustos 2023 tarihli “Reklam Kurulu Tarafından Karanlık Ticari Tasarımlar İncelemeye Alındı” başlıklı basın açıklaması, <https://ticaret.gov.tr/haberler/reklam-kurulu-tarafindan-karanlik-ticari-tasarimlar-incelemeye-alindi>

|     |                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                        | <p>hukuka uygun işleyebilmesinin temel yapı taşlarından biri de ticaretin özgür ve bağımsız iradeler ile gerçekleştirilmesidir.</p> <p>Her ne kadar karanlık ticari tasarımlar Avrupa, Amerika ve Türkiye’de de yeni tartışılmaya başlansa da rekabet düzeni üzerindeki olumsuz etkileri hızla ortaya çıkmıştır. Birleşik Krallık Rekabet ve Piyasalar Kurumu (CMA) ise öncü niteliği taşıyarak karanlık ticari tasarımların rekabet düzenini bozucu etkilerine yönelik kararlara imza atmıştır.</p> <p>Ülkemizde ise karanlık ticari tasarımların rekabet düzenine yönelik olumsuz etkileri üzerinde henüz bir çalışma gerçekleştirilmemiş, buna yönelik bir inceleme ya da karar da bulunmamaktadır. Ancak karanlık ticari tasarıma ara yüzlerinde yer veren çevrim içi platformlar incelendiğinde ve maliyetleri de göz önünde bulundurulduğunda bunların genellikle piyasada hakim durumda olan elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcılar (ETAHS) tarafından sistematik bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Çünkü hakim durumda olan ETAHS’lar diğer işletmelere kıyasla daha fazla kullanıcı trafiğine sahiptirler. Böylelikle piyasadaki hakim durumunu kullanarak daha fazla kullanıcıya ulaşmakta, ulaştığı kullanıcılardan da karanlık ticari tasarımlar vasıtasıyla daha fazla veri elde etmektedir. Elde edilen veriler ise işlenmesi, depolanması ile beraber hedefli reklamcılığa dönüşmekte ve işletmeye menfaat olarak dönmektedir. Bu da karanlık ticari tasarıma yer veren şirketlerin, piyasadaki adil rekabet düzenine bozucu etki ettiği tartışmasını doğurmaktadır. Bu nedenle karanlık ticari tasarımların, tüketici tercihlerine etki eden bir haksız ticari uygulama olmaktan öte adil rekabeti bozucu niteliğinin bulunup bulunmadığı değerlendirilmelidir.</p> <p>Bu bildiri kapsamında ilk olarak karanlık ticari tasarım kavramı ve türleri tanımlanacak, hukuki niteliği açıklığa kavuşturulacaktır. Ardından karanlık ticari tasarıma yer veren hakim durumdaki şirketlerin elde ettiği menfaatler ve bunun rekabeti bozucu etkileri üzerinde durulacaktır. Böylece karanlık ticari tasarımlar ile rekabet hukuku arasında bağlantı tesis edilecektir. Karanlık ticari tasarımın doğrudan rekabet hukuku ihlâli olarak nitelenip nitelendirilemeyeceği analiz edilecektir ve somut öneriler getirilecektir.</p> |
| 37. | Özelleştirme Yoluyla Yapılacak Devir İşlemlerinin Hukuki Geçerliliği Bakımından Rekabet Kurumu Görüşünün Bağlayıcılığı | <p>Geleneksel kamu hizmeti sunma modellerinin hukuk düzeni içinde dönüşüme uğraması ile kriz durumlarına karşı özel hukuk kişilerinin mal ve hizmet sunumu düzlemlerine daha fazla dahil edilmesi, devletin belirli alanlardan çekilmesiyle özelleştirme sürecini işletmesinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Küresel ekonomi ve yarattığı rekabetin kamu sektöründe maliyeti düşürmeyi teşvik etmesine bağlı olarak özelleştirme, etkisini hemen tüketen bir işlem olmaktan ziyade, süreç bağlamında karşımıza çıkan ve şekil-usul yönüyle anayasal ve yasal temelleri bulunan</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>bir hukuki kavramı ifade etmektedir. Sürecin idare hukuku bakımından kamu hizmeti faaliyetlerinin daralması boyutunun yanında özel hukuk kişilerinin piyasaya girişine veya payının artmasına bağlı olarak rekabet hukukunu ilgilendiren boyutu da bulunmaktadır. Özelleştirme yoluyla devir işlemi, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı da dahil olmak üzere ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından yapılan bir idari işlem sıfatını haiz olduğundan; tek yanlı, kamu gücü kullanımı içeren, hukuka uygunluk karinesinden yararlanarak icra edilebilen niteliktedir. Ne var ki, özelleştirme yoluyla devir işleminin hukuki geçerlilik kazanması; Rekabet Kurumunun görüşüne bağlı tutulmuştur. Bu anlamda teşebbüslerin ortaklık paylarının veya mal ve kaynaklarının bir kısmının özelleştirilmek suretiyle devredilmesi, belirli parasal eşik değerler dahilinde (ciro eşiğinin aşılması) ihaleye çıkılmadan önce Rekabet Kurumu görüşünün alınması şartına tabi kılınmıştır. Buradaki ihale, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'ndan farklı olarak 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun hükümlerine tabidir. Bu nedenle özel kanuna tabi olan bu ihalelerle ilgili, hukuki geçerliliğin sağlanması diğer idari işlemlerden farklı biçimde başka bir idarenin görüş ve iznine tabi tutulmuştur. İlgili ihalelerde ciro eşiğinin aşılması halinde Rekabet Kurumu görüşü alınması usuli açıdan zorunlu olup, söz konusu görüşün geçerliliği belirli süreye tabi tutulmuştur. Şu halde görüş alınması zorunluluğu, ihalenin hukuki geçerliliği açısından izin sürecinin de başlaması sonucunu doğurmaktadır. Bu bağlamda Danıştayın, söz konusu Rekabet Kurumu görüşünün hazırlık işlemi niteliğinde işlem olduğu, etki ve sonuçlarının izin işlemi tesis edildiğinde ortaya çıkacağından bahisle icrai olmadığı yönündeki görüşünün tartışılması gerekmektedir. Esasen idari işlem teorisi bakımından geçerli olan ön bildirimde bulunma sonucu görüş verme işlemlerinin hazırlık işlemi niteliğinde ve etkisiz olduğu anlayışı, bu halde geçerlilik arz etmemektedir. Zira yapılacak ihalelerde hazırlanacak şartnamelerin öncesinde Rekabet Kurumundan alınan görüş hem sürecin devamını sağlama özelliği hem de süre bitimine bağlı olarak yeniden alınması gerekliliği taşımaktadır. Şöyle ki, ön bildirim tabi özelleştirme işlemlerinde Rekabet Kurumunun görüş verme zorunluluğu, ihale şartlarının duyurularak ilgililere ilan edilmesinden önce tüketilmesi gereken usuli bir aşamadır. Bu aşamanın tamamlanmaması ise, özelleştirme yoluyla yapılacak devralma işlemini şekil-usul unsuru yönüyle hukuka aykırı kılan, esasa etkili bir hukuka aykırılık olacaktır. Ön bildirim tabi olan ve bu bağlamada görüş alınan özelleştirme işlemlerinde ihale sonrası aşamada ise, Rekabet Kurumundan izin alınması gerekmektedir. İzin süreci Özelleştirme İdari Başkanlığı tarafından yapılacağından; görüş çerçevesinde hareket edilip edilmediği değerlendirilmesinin yapıldığından söz edilebilir. Bir başka ifadeyle Rekabet Kurumu tarafından belirli süreye tabi olarak verilen görüşün, gerek hazırlanacak ihale şartnamelerinin içeriğinin oluşturulması gerekse yapılan ihalelerin hukuki geçerlilik kazanması açısından verilecek izinler açısından önemli bir etkisi bulunmaktadır. İlgili görüşe aykırı biçimde ihale yapılması halinde rekabetçi bir ortam sağlanamayacağından</p> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                  | ve pazarda ortaya çıkabilecek sakıncalar önlenemeyeceğinden, izin verilmesi söz konusu olmayacak ve ihale hukuki geçerlilik kazanamayacaktır.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| 38. | Yoğunlaşmaların Ex-Post Denetimine Fransız Rekabet Otoritesinin Doctolib Kararıyla Bir Bakış: Bir Yoğunlaşma Ne Zaman Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Yaratır? | <p>Kasım 2025'te Fransız Rekabet Otoritesi, sağlık teknolojisi şirketi Doctolib'e, 2018 yılında rakibi MonDocteur'ü satın alarak hâkim durumunu kötüye kullandığı gerekçesiyle idari para cezası uygulamıştır<sup>37</sup>. Bu karar, <i>Towercast</i> kararına<sup>38</sup> atıf ile ciro eşiklerini aşmayan bir işlemin hâkim durumun kötüye kullanılması gerekçesiyle cezalandırıldığı ilk karar olma özelliğini taşımaktadır.</p> <p>Towercast kararıyla, Avrupa Birliği Adalet Divanı, ulusal rekabet otoritelerine, bildirim eşiklerinin altında kalan işlemleri, hâkim durumun kötüye kullanılması kapsamında <i>ex post</i> inceleme yetkisi tanımıştır. Nitekim bu karar ile aynı doğrultuda, Avrupa Birliği Adalet Divanı 1973 tarihli <i>Continental Can</i> kararında<sup>39</sup> da bir birleşme ve devralma işleminin hâkim durumun kötüye kullanılması teşkil edip etmeyeceğine ilişkin değerlendirmelerde bulunmuştur. Bu karara göre, hâkim durumdaki bir teşebbüsün, ulaştığı hakimiyet derecesini rekabeti önemli ölçüde engelleyecek şekilde arttırmasını yani pazarda yalnızca kendisine bağımlı teşebbüslerin kalmasını hâkim durumun kötüye kullanılması teşkil edeceğini tespit etmiştir.</p> <p>Daha sonraki tarihlerde kabul edilecek ve son halini 2004 yılında alacak olan AB Birleşme Devralma Tüzüğü<sup>40</sup> çıkana kadar bu karar uzun süre yol gösterici olmuş ve söz konusu tüzüğün ilk olarak 1990 yılında yürürlüğe girmesiyle bildirilebilir olmayan ve gerçekleşen işlemlere karşı hâkim durumun kötüye kullanılması tespiti yapılamayacağı kabul görmüştür.</p> |

<sup>37</sup> Kararın Fransızca versiyonu için lütfen bkznz. [https://www.autoritedelaconurrence.fr/sites/default/files/integral\\_texts/2025-11/25d06\\_version\\_publique.pdf](https://www.autoritedelaconurrence.fr/sites/default/files/integral_texts/2025-11/25d06_version_publique.pdf) (Son erişim tarihi: 15.12.2025)

<sup>38</sup> Kararın İngilizce versiyonu için lütfen bkznz. <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=2EF376F057C8526EDB6D06C06BB8C9BA?text=&docid=271327&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5417083> (Son erişim tarihi: 15.12.2025)

<sup>39</sup> Kararın İngilizce versiyonu için lütfen bkznz. <https://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=88341&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=5417539> (Son erişim tarihi: 15.12.2025)

<sup>40</sup> İngilizce versiyonu için lütfen bkznz. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0139> (Son erişim tarihi: 15.12.2025)

|     |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                       | <p>Bu bağlamda, Fransız Rekabet Otoritesi'nin Doctolib hakkında 6 Kasım 2025 tarihinde verdiği karar, Towercast doktrininin ilk somut uygulaması olması sebebiyle bir dönüm noktası teşkil etmektedir. Bu karar, Doctolib'in MonDocteur devralımını <i>ex post</i> olarak bir "öldürücü devralma" şeklinde cezalandırmış, Avrupa'da son yıllarda süregelen öldürücü devralmalara ilişkin paradigma değişimini somutlaştırmıştır.</p> <p>Bu tebliğin temel amacı, yoğunlaşma denetimi rejiminde öldürücü devralmalara ilişkin geçtiğimiz yıllarda yapılan ve <i>ex-ante</i> çözüm önerileri sunan tebliğlerden<sup>41</sup> farklı olarak, Doctolib kararıyla somutlaşan <i>ex post</i> denetim mekanizmasının hukuki dayanaklarını, Doctolib kararının teşebbüsler ve uygulayıcılar için yarattığı yeni risk alanlarını detaylıca incelemek ve bu paradigmanın Türk rekabet hukukuna potansiyel etkilerini analiz etmektir.</p> <p>Tebliğimizde öncelikle Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın Towercast kararının bu sorun karşısında nasıl bir çözüm getirdiğini ve denetim mekanizmasını nasıl genişlettiğini açıklayacaktır. Seminerin ana gövdesini oluşturan Doctolib kararının analizi, Fransız rekabet otoritesinin bu ihlali tespit ederken dayandığı kriterlere odaklanacaktır. Nitekim bu kriterler arasında, teşebbüsün MonDocteur'ü "rakip ürünü öldürme" niyetiyle aldığını gösteren iç belgeler, devralma sonrası pazar payındaki kayda değer artış ve rakip yokluğunda gerçekleşen fiyat artışları bulunmaktadır. Teşebbüslerin birleşme ve devralma süreçlerinde hazırladıkları ve niyetlerini yansıtan iç stratejik dokümanların rekabet hukuku incelemelerinde ne denli kritik bir rol oynadığı, karardaki para cezası düzeyinin de caydırıcılık boyutuyla birlikte ele alınacaktır.</p> <p>Son olarak, bu yeni uygulamanın Türk rekabet hukuku açısından potansiyel etkileri değerlendirilecektir. Rekabet Kurumu'nun 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında, bildirim eşiklerinin altındaki yoğunlaşmaları <i>ex post</i> inceleme yetkisinin olup olmadığı tartışılacaktır.</p> |
| 39. | Yatay Nitelikteki Birleşme ve Devralma İşlemlerinde Bilgi Değişiminin Sınırları: Atlantik'in Diğer Yakasından Çıkarılabilecek Dersler | <p>Yoğunlaşma denetimi rejimi çeşitli kılavuz ve tebliğler ile düzenlenmiş olsa da ne AB rekabet hukukunda ne de Türk rekabet hukukunda uygulamadaki her kavram tam anlamıyla netliğe kavuşmuştur. Gri alanlardan biri, devralma işlemi henüz tamamlanmadan rakipler arasında gerçekleşen yatay işlemler kapsamındaki bilgi değişiminin sınırlarıdır. İşbu tebliğ, temel olarak hedef şirketin rekabet açısından hassas bilgilerine potansiyel alıcının erişim sağlamasıyla karakterize edilen bilgi değişimlerine odaklanmaktadır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

<sup>41</sup> Aynı konuya ilişkin Bilgi Üniversitesi Uygulamalı Rekabet Hukuku Seminerleri kapsamında *Birleşme ve Devralmaların Kontrolünde Bir Yetki Meselesi: Teknoloji Teşebbüsü Tanımının Sınırları ve Katı Olan Her Şey Buharlaşıyor: Yoğunlaşmaların Kontrolünde Flulaşan Çizgiler* başlıklı tebliğler sunulmuş, ancak söz konusu tebliğlerde *ex-ante* denetime odaklanılmıştır.

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Birleşme ve devralma süreçleri ile rekabet hukuku uygulamasının kesişiminde, işlemin doğası gereği, tarafların 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ve ABİHA'nın 101. maddesine uyum yükümlülüklerine ilişkin hukuki belirsizlikler ortaya çıkabilmektedir. Her ne kadar <i>due diligence</i> (hukuki ve finansal inceleme) sürecinin bir işlemin başarısı için elzem olduğu genel kabul görse de bu hazırlık süreci kapsamında gerçekleştirilen birleşme öncesi bilgi değişiminin hukuka uygunluk sınırlarının nerede çizildiği hususu uygulamada tam olarak netlik kazanmamıştır.</p> <p>Konuyu aydınlatan herhangi bir AB mahkemesi kararı, Avrupa Komisyonu kararı veya yayımlanmış özel bir kılavuz bulunmadığından, AB rekabet hukukunun bu alanı büyük ölçüde içtihatsız kalmıştır. Benzer şekilde, Türk rekabet hukuku pratiği incelendiğinde de tablonun Avrupa'dan farklı olmadığı; konuya özgülenmiş bir kaynak eksikliğinin burada da devam ettiği görülmektedir. Avrupa Komisyonu'nun <i>Altice / Portugal</i><sup>42</sup> kararı ile Rekabet Kurulu'nun <i>Param / Kartek</i><sup>43</sup> kararlarında, tarafların işleme izin kararı alınmadan önce gun-jumping'in doğal getirisi olarak bilgi değişimi gerçekleştirdiği tespit edilmiş olsa da söz konusu kararlarda Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında Antlaşma'nın 101. maddesi veya 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi bakımından bir değerlendirme yer almamaktadır. Ancak OECD'nin gun-jumping'e ilişkin raporunda, birleşen taraflar arasında kapanış öncesi dönemde gerçekleşen bilgi değişimi ve koordinasyonun, rekabeti kısıtlayıcı yatay davranışlara ilişkin kurallar kapsamında da yaptırıma tabi tutulabileceği belirtilmiştir<sup>44</sup>.</p> <p>AB ve Türkiye'nin aksine, söz konusu durum ABD hukukunda daha detaylı incelenmiş ve çeşitli mahkeme kararlarına konu olmuştur.</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>42</sup> Case M.7993 - Altice / Pt Portugal, bkznz. [https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m7993\\_849\\_3.pdf](https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m7993_849_3.pdf) (Son Erişim Tarihi: 2/12/2025); Söz konusu karar büyük ölçüde Avrupa Birliği Adalet Divanı tarafından onanmıştır (T-425/18 - Altice Europe v Commission), bkznz. <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=246448&pageIndex=0&doclang=en&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=15279573> (Son Erişim Tarihi: 2/12/2025).

<sup>43</sup> Rekabet Kurulu'nun 04.04.2024 tarih ve 24-16/390-148 sayılı kararı

<sup>44</sup> OECD (2018), Suspensory Effects of Merger Notifications and Gun Jumping, [https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2018/03/suspensory-effects-of-merger-notifications-and-gun-jumping\\_9a7a81c3/f1ee76ef-en.pdf](https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2018/03/suspensory-effects-of-merger-notifications-and-gun-jumping_9a7a81c3/f1ee76ef-en.pdf), (Son Erişim Tarihi: 2/12/2025)

|     |                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----|-----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                     | <p><i>Computer Associates</i><sup>45</sup> kararında; alıcının bilgi talebi, yalnızca hedef şirketin gelecekteki kazançlarını anlaması için gerekli verilerle sınırlandırılmış; bilgilerin pazarlama personeline kapatılması şart koşulmuştur. <i>Gemstar</i><sup>46</sup> kararında; rakiplerin birleşme öncesinde geleceğe dönük, müşteriye özel fiyat bilgilerini paylaşması yasaklanmış, ancak makul <i>due diligence</i> süreçlerine uygun güvenlik önlemleri altında izin verilmiştir. <i>Omnicare</i><sup>47</sup> kararında; birleşme görüşmelerinde bilgi değişiminin toptan yasaklanamayacağı, ancak "sham" (göstermelik) görüşmelerin önlenmesi gerektiği belirtilmiştir. <i>Flakeboard</i><sup>48</sup> ve <i>Insilco</i><sup>49</sup> kararlarında ise; fiyat, çıktı veya müşteri tahsisi konusundaki anlaşmalar ile toplulaştırılmamış verilerin paylaşımı hukuka aykırı bulunmuştur.</p> <p>Bu kapsamda işbu çalışmada, ABD kararlarından yapılabilecek çıkarımlar Türk hukuku ışığında değerlendirilecek, şirketlerin birleşme ve devralma süreçlerinde rekabet ihlali risklerini minimize etmek adına alabileceği önlemler (<i>rekabet protokolleri</i><sup>50</sup>, <i>temiz ekip uygulamaları</i>, <i>veri karartma</i><sup>51</sup>, <i>parlor room</i><sup>52</sup> vb.) detaylandırılacaktır. Son olarak, işleme izin verilmeden gerçekleşen rekabeti kısıtlayıcı bilgi değişimleri bakımından, fiilin hem <i>gun-jumping</i> (erken uygulama) hem de 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve olası "çifte cezalandırma" tartışmaları analiz edilecektir.</p> |
| 40. | İhlalin Aşınma Zamanı: Rekabet Hukukunda Zamanaşımı | İdare hukukunun temel ilkelerinden biri, idare edilenlerden kurallara uymaları beklendiği gibi, kamu gücünü elinde bulunduran idarenin de kendisine çizilen hukuki çerçevede hızla hareket etme sorumluluğuna sahip olmasıdır. Bu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

<sup>45</sup> D.D.C. 20 November 2002, Final Judgement ([United States v. Computer Associates](#)), § V.D, p. 4; D.D.C. 23 April 2002, Competitive Impact Assessment ([United States v. Computer Associates](#)) p. 16-17.

<sup>46</sup> D.D.C. 11 July 2003, Final Judgement ([Gemstar-TV Guide](#)), §IV.B.4., p. 5.; D.D.C. 19 March 2003, Competitive Impact Assessment ([Gemstar-TV Guide](#)), § B, p. 15-16.

<sup>47</sup> N.D. III. 16 January 2009, No. 06 C 6235 ([Omnicare](#)), p. 1.

<sup>48</sup> N.D. Cal. 7 November 2014, Competitive Impact Assessment ([Flakeboard](#)), §B, p. 6.; 6 N.D. Cal. 2 February 2015, Final Judgement ([Flakeboard](#)), §VII, p. 5.

<sup>49</sup> FTC 30 January 1998, Decision and Order, Docket No. C-3783 ([Insilco](#)), §V, p. 11.

<sup>50</sup> Brezilya Rekabet Otoritesi'nin gun-jumping'e ilişkin kılavuzunda belirtilen ilk yöntem, bir rekabet protokolüdür. Bu protokolün, işlem müzakere edilirken veya bir rekabet incelemesinden geçerken taraflar arasında imzalanması önerilmekte, ilgili rekabet otoritesinin onayı alınana kadar takip edilmesi gereken genel rekabet prosedürleri (hassas bilgi değişimine ilişkin olanlar dahil) hakkında rehberlik içerebilmektedir.

<sup>51</sup> Bir rekabet hukuku danışmanı görevlendirerek, işlem yapan taraflar, müzakere ve durum tespiti süreçlerinden önce rekabet hukuku avukatı tarafından, paylaşılması gereken rekabet açısından hassas bilgiler hakkında uyarılacaklarını ve bu dış danışmanın, durum tespiti sürecinden önce anlaşmaları ve rekabet açısından hassas bilgiler içerebilecek diğer tüm belgeleri inceleyerek gerekli olması halinde ilgili bilgileri karartabileceğini garanti altına alabilirler. Bknz. <https://www.ftc.gov/enforcement/competition-matters/2018/03/avoiding-antitrust-pitfalls-during-pre-merger-negotiations-due-diligence>

<sup>52</sup> Lousine Hovhansian, Access to Competitively Sensitive Information of the Target Company: Ancillary to Corporate Transactions or a Violation of Article 101(1) TFEU? (2020), University of Amsterdam, Master Thesis, s. 47.

|                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Kavramının Yarattığı Soru(n)lara<br/>Rekabet Kurulu ve Mahkeme<br/>Kararlarının Analizi ile Bir Bakış</p> | <p>gereklilik, özel hukukta bir alacaklının alacağını tahsil etmekte gösterdiği heves gibi, idarenin de kamu düzenini sağlama ve hukuki yükümlülüklerini yerine getirme noktasında kararlılık göstermesi beklentisinden doğar<sup>53</sup>.</p> <p>Bu doğrultuda, idareye yetki ve sorumluluklarının gereğini yerine getirmesi için belirli bir zaman dilimi tanınmıştır. Eğer idare bu süre içinde gerekli eylemi gerçekleştirmez veya işlemi tesis etmezse, o işi yapmakta isteksiz olduğu kabul edilmelidir. İşte idarenin belirli bir eylem veya işlemi tesis etme yetkisinin, hukuken öngörülen sürenin dolmasıyla son bulmasına yol açan bu zaman sınırlaması bakımından, rekabet ihlallerinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 20. maddesi uyarınca 8 yıllık soruşturma zamanaşımı süresi uygulanmaktadır.</p> <p>Doktrinde Özdemir’in de isabetle belirttiği üzere, bu süre salt bir usul kuralı olmayıp, devletin “cezalandırma yetkisini” ortadan kaldıran maddi bir hukuk müessesesidir<sup>54</sup>. Sürenin dolmasıyla idarenin işlem tesisi imkânsız hale gelmektedir.</p> <p>Rekabet Kurulu’nun ise zamanaşımına dair farklı yönde kararları bulunmaktadır. Rekabet Kurulu’nun <i>Posta Kargo Taşımacılığı</i><sup>55</sup> kararında ilgili teşebbüsün önaraştırma safhasında taraf olmaması ve soruşturma kararının fiilden 8 yıl sonra alınması gerekçesiyle zamanaşımı savunması kabul görmüştür. Yakın tarihli <i>Veysel Elektronik</i><sup>56</sup> kararında ise Kurul, karar tarihinin bulgu tarihinden itibaren 8 yıl içinde tesis edilmesi gerektiğinden hareketle ilgili teşebbüse herhangi bir idari para cezası uygulamamıştır. Ancak söz konusu durum, Rekabet Kurulu’nun içtihadı içerisinde ayrıksı bir yer tutmaktadır.</p> <p>Bununla birlikte, konunun en tartışmalı ve teşebbüsler aleyhine dönebilecek yönlerinden biri ise Kurul’un “<i>devam eden tek bir ihlal</i>” yaklaşımıdır. <i>Uğur Soğutma</i><sup>57</sup> kararında görüldüğü üzere Kurul, zamanaşımı süresi dolmuş gibi görünen eski tarihli bir bulguyu, daha güncel tarihli başka delillerle irtibatlandırarak ihlalin temadi ettiği sonucuna</p> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>53</sup> Ayşe Nur Özdemir, Rekabet Kurulu Kararlarında Zamanaşımının Uygulanması, Rekabet Dergisi, Cilt 22, Sayı 1, s. 55.; Turan Yıldırım, İdari Cezalarda Zamanaşımı, İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi, sy. 22 (Aralık 2023), s. 25-46

<sup>54</sup> Ayşe Nur Özdemir, Rekabet Kurulu Kararlarında Zamanaşımının Uygulanması, Rekabet Dergisi, Cilt 22, Sayı 1, s. 90.

<sup>55</sup> Rekabet Kurulu’nun 16.01.2020 tarih ve 20-04/47-25 sayılı kararı

<sup>56</sup> Rekabet Kurulu’nun 07.11.2024 tarih ve 24-45/1072-458 sayılı kararı

<sup>57</sup> Rekabet Kurulu’nun 14.12.2023 tarih ve 23-58/1147-409 sayılı kararı

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>varabilmektedir. Bu senaryoda zamanaşımı, fiilin işlendiği tarihten değil, temadinin sona erdiği (en güncel bulgu) tarihten başlatılmaktadır.</p> <p>Rekabet Kurulu'nun ve idari yargı mercilerinin zamanaşımına dair yaklaşımlarında net ve yeknesak bir durumun bulunmaması, rekabet ihlallerine ilişkin verilen her kararda farklı hukuki tartışmaların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu karmaşık tablo karşısında, çalışmamızın temel amacı yakın tarihli <i>İşgücü III</i><sup>58</sup>, <i>Atık Kağıt</i><sup>59</sup>, <i>Maçkolik</i><sup>60</sup>, <i>Bankalar</i><sup>61</sup>, <i>Veysel Elektronik</i><sup>62</sup>, <i>Uğur Soğutma</i><sup>63</sup>, <i>Yaş Maya</i><sup>64</sup>, <i>Kaynak</i><sup>65</sup>, <i>Posta Kargo Taşımacılığı</i><sup>66</sup>, <i>Beyaz Et II</i><sup>67</sup>, <i>Burdur Serbest Makine Mühendisleri</i><sup>68</sup> gibi zamanaşımı konusuna değinen kararlar ile Rekabet Kurulu'nun diğer tüm</p> |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

---

<sup>58</sup> Rekabet Kurulu'nun 27.02.2024 tarih ve 24-10/170-66 sayılı kararı

<sup>59</sup> Rekabet Kurulu'nun 10.04.2025 tarih ve 25-14/323-153 sayılı kararı

<sup>60</sup> Rekabet Kurulu'nun 20.02.2025 tarih ve 25-07/170-84 sayılı kararı

<sup>61</sup> Rekabet Kurulu'nun 09.01.2025 tarih ve 25-01/23-20 sayılı kararı

<sup>62</sup> Rekabet Kurulu'nun 07.11.2024 tarih ve 24-45/1072-458 sayılı kararı

<sup>63</sup> Rekabet Kurulu'nun 14.12.2023 tarih ve 23-58/1147-409 sayılı kararı

<sup>64</sup> Rekabet Kurulu'nun 17.08.2023 tarih ve 23-39/755-264 sayılı kararı

<sup>65</sup> Rekabet Kurulu'nun 08.04.2021 tarih ve 21-20/247-104 sayılı kararı

<sup>66</sup> Rekabet Kurulu'nun 16.01.2020 tarih ve 20-04/47-25 sayılı kararı

<sup>67</sup> Rekabet Kurulu'nun 13.03.2019 tarih ve 19-12/155-70 sayılı kararı

<sup>68</sup> Rekabet Kurulu'nun 14.12.2017 tarih ve 17-41/640-279 sayılı kararı

|     |                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                     | <p>içtihadı<sup>69</sup> analiz edilecektir. Ardından, mahkemelerin konuya ilişkin tutumu ve kararları analiz edilerek hem mahkemelerin hem de Kurul'un zamanaşımına nasıl yaklaştığı tarihsel bağlamı<sup>70</sup> içerisinde detaylıca irdelenecektir.</p> <p>Nihayetinde, söz konusu tebliğ kapsamında elde edilen bulgular ışığında, zamanaşımının farklı hukuki durumlar için yeknesak olarak nasıl uygulanabileceği hususunda somut öneriler geliştirilecektir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 41. | Biz Ayrı Ciroların Cezalarıyız: İş Gücü Piyasalarına Yönelik Rekabet İhlallerinde İdari Para Cezasının Hesaplanması | <p>Bilindiği üzere, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ("<b>4054 sayılı Kanun</b>") uyarınca yasaklanan davranışlarda bulunan teşebbüslere, nihai karar tarihinden önceki mali yıl sonunda oluşan ya da bunun hesaplanamaması hâlinde nihai karara en yakın mali yıl sonunda oluşan yıllık gayrisafi gelirleri üzerinden hesaplanacak idari para cezaları uygulanır. Başka bir ifadeyle, rekabet hukukunda idari para cezalarının belirlenmesi bakımından başlangıç noktası kural olarak teşebbüsün cirosudur.</p> <p>Öte yandan, idari para cezasının hesaplanmasına esas teşkil eden mevzuat, cezanın hangi ciro üzerinden hesaplanacağına ilişkin net bir açıklama sağlamamaktadır. Gerçekten de, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'te ("<b>Ceza Yönetmeliği</b>") yer alan "yıllık gayrisafi gelir" tanımı dikkate alındığında, temel idari para cezasına esas alınan ciro bakımından herhangi bir ayrıştırmaya gidilmediği (örneğin; ihlalin meydana geldiği ilgili</p> |

<sup>69</sup> Rekabet Kurulu'nun 24.11.1999 tarih ve 99-53/575-365 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 25.07.2002 tarih ve 02-45/530-219 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 18.02.2006 tarih ve 06-05/109-49 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 08.02.2007 tarih ve 07-13/101-30 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 08.03.2007 tarih ve 07-19/192-63 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 26.08.2009 tarih ve 09-39/949-236 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 16.09.2009 tarih ve 09-42/1087-272 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 27.01.2011 tarih ve 11-06/101-34 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 03.03.2011 tarih ve 11-12/226-76 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 07.03.2011 tarih ve 11-13/243-78 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 08.03.2012 tarih ve 12-10/328-98 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 29.05.2012 tarih ve 12-28/832-238 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 31.01.2013 tarih ve 13-08/94-55 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 02.05.2013 tarih ve 13-25/334-152 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 21.05.2013 tarih ve 13-29/402-179 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 16.12.2013 tarih ve 13-70/952-403 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 08.05.2014 tarih ve 14-17/330-142 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 24.09.2014 tarih ve 14-35/697-309 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 19.02.2015 tarih ve 15-08/110-46 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 09.09.2015 tarih ve 15-36/559-182 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 16.12.2015 tarih ve 15-44/740-267 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 11.01.2017 tarih ve 17-02/17-8 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 07.09.2017 tarih ve 17-28/481-207 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 28.11.2017 tarih ve 17-39/636-276 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 11.01.2018 tarih ve 18-02/20-10 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 10.01.2019 tarih ve 19-03/23-10 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 20.06.2019 tarih ve 19-22/352-158 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 07.11.2019 tarih ve 19-38/575-243 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 23.01.2020 tarih ve 20-06/62-34 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 09.07.2020 tarih ve 20-33/439-196 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 19.11.2020 tarih ve 20-50/695-306 sayılı kararı; Rekabet Kurulu'nun 04.03.2021 tarih ve 21-11/155-64 sayılı kararı.

<sup>70</sup> 2008 yılına kadar ceza hukukundaki dava zamanaşımına karşılık gelen rekabet hukukundaki soruşturma zamanaşımı müessesesi halihazırda 4054 sayılı Kanun'un 19'uncu maddesi ile düzenlenmekteydi. Ancak, yeknesaklık gayesi ile idari para cezası gerektiren eylemlerin Kabahatler Kanunu'ndaki genel düzenlemelere tabi kılınması istenmiş ve özel düzenlemenin yerini genel düzenleme almıştır.

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>pazar cirosu, yurt içi satışlar vb.) görülür. Bu kapsamda, her ne kadar 4054 sayılı Kanun ve Ceza Yönetmeliği'nde açıkça belirtilmese de temel idari para cezasının hesaplanmasında toplam cironun esas alınacağı ileri sürülebilecektir.</p> <p>Uygulamada ise temel idari para cezasına hangi cironun esas alınacağına ilişkin bir görüş birliği yoktur. Nitekim Rekabet Kurulunun ("<b>Kurul</b>") bazı kararlarında idari para cezasına esas alınacak ciroyu tespit ederken ilgili ürün pazarı ya da ilgili coğrafi pazarı dikkate aldığı görülürken; bazı kararlarda ise hiçbir ayırtırmaya gidilmeksizin ilgili teşebbüsün toplam cirosunun esas alındığı görülür. Bu çerçevede, mevzuat hükümlerinin sessizliği ile uygulamadaki çok seslilik bir araya gelmekte ve böylelikle ceza matrahına ilişkin belirsizlik varlığını sürdürmektedir.</p> <p>Kurulun son dönemde yoğun bir şekilde odaklandığı iş gücü piyasalarına bu belirsizliğin nasıl yansıtacağı da rekabet hukuku çevrelerinde dikkatle takip edilmektedir. Kurulun iş gücü piyasalarına yönelik gerekçeli kararları incelendiğinde, temel cezanın hesaplanmasında esas alınan cironun nasıl belirlendiğine açıkça yer verilmediği; ancak karşı oy yazılarında, matrahın çalışan maliyetlerinin ciro içerisindeki oranı dikkate alınarak hesaplandığının ifade edildiği görülmektedir.</p> <p>Örneğin, Kurulun 27.02.2024 tarihli ve 24-10/170-66 sayılı <i>Teknoloji Teşebbüsleri</i> kararına ilişkin farklı gerekçe yazısında Ünlü, dosya konusu ihlal bakımından idari para cezası oranının uygulanacağı matrahın, çalışan maliyetlerinin ciro içerisindeki oranı dikkate alınarak hesaplandığını belirtir. Bununla birlikte Ünlü, Kurulun yaygın uygulamasının idari para cezasının hesaplanması bakımından tek düzen hesap planındaki net satışların esas alınması olduğunu vurgulamış ve bu nedenle dosya bakımından benimsenen hesaplama yöntemine katılmadığını belirtmiştir.</p> <p>Benzer şekilde, Kurulun 26.07.2023 tarihli ve 23-34/649-218 sayılı <i>İK</i> kararına ilişkin farklı gerekçe yazısında da rekabet ihlallerine ilişkin idari para cezalarının hesaplanması ve tespiti yöntemine ilişkin açıklamalara yer verilir. Bu kapsamda Ünlü ve Uzun öncelikle, dosya konusu ihlalin işgücü ile ilgili olması sebebiyle, idari para cezası oranının uygulanacağı matrahın, çalışan maliyetlerinin ciro içerisindeki oranı dikkate alınarak hesaplandığını belirtir. Bununla birlikte Ünlü ve Uzun, Kurulun yaygın uygulamasının idari para cezası hesabında ilgili teşebbüsün tek düzen hesap planındaki net satışlarının esas alınması yönünde olduğu tespitini yinelerler.</p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                       | <p>İşbu makale kapsamında, Kurulun ve Danıştayın içtihatları incelenerek temel idari para cezasının belirlenmesinde esas alınacak cironun tespitine ilişkin yöntemlerin, iş gücü piyasalarına yönelik rekabet ihlalleri bakımından nasıl uygulanabileceği ve Kurulun hâlihazırda yayımlanmış kararlarındaki içtihadını sürdürüp sürdürmeyeceği tartışılır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 42. | <p>Güncel Kurul İçtihatları ve AB Uygulamasıyla Karşılaştırmalı Bir İnceleme: Teşebbüsler Hangi Durumlarda Yanlış/Yanıltıcı Bilgi Sunmuş Sayılır?</p> | <p>Rekabet otoriteleri, kanundan kaynaklanan yetkileri kapsamında inceleme yürütürken, muafiyet ve menfi tespit başvuruları ile birleşme ve devralma izin taleplerini değerlendirirken ve bilgi ile belge talebinde bulunurken, teşebbüsler tarafından sunulan bilgilerin eksik, yanıltıcı veya yanlış olduğunun değerlendirilmesi durumunda idari para cezası uygulayabilmektedir. İşbu inceleme kapsamında, Türk rekabet hukukunda yanlış, yanıltıcı veya eksik bilgi sunulmasına ilişkin düzenlemeler ve bu çerçevede uygulanacak usulî cezalar; Rekabet Kurulu ("Kurul") kararları ışığında ele alınacak ve Avrupa Birliği ("AB") uygulamasıyla karşılaştırmalı olarak değerlendirilecektir.4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ("Kanun") 14. maddesi uyarınca Kurul, gerekli gördüğü her türlü bilgiyi teşebbüslerden talep edebilmekte; 15. madde uyarınca ise gerekli gördüğü hallerde teşebbüslerde incelemelerde bulunabilmektedir. Kurulun bu yetkilerini kullanması sırasında teşebbüsler tarafından sağlanan bilgilerin yanlış veya yanıltıcı olması durumunda uygulanacak yaptırımlar, Kanun'un 16. maddesinde (İdari Para Cezası) ve 17. maddesinde (Nispi İdari Para Cezası) düzenlenmiştir. Öte yandan, teşebbüsler tarafından sağlanacak hangi tür bilgilerin (örneğin tutarsız veriler, sehven sunulan bilgiler vb.) bu kapsamda cezalandırılacağı, Kurul içtihadı ile netlik kazanmaktadır.</p> <p>Bu kapsamda, Kurulun güncel uygulaması incelendiğinde, talep edilen bilgi veya belgenin dosya bakımından önemi ile nihai karar üzerindeki etkisinin, bilgi taleplerine ilişkin uygulanacak idari yaptırım ihtimalini artırdığı görülmektedir.</p> <p>Nitekim Kurul, 20.02.2025 tarihli ve 25-07/157-79 sayılı Biota kararında bu yaklaşımını açıkça ortaya koyarak farklı tarihlerde sunulan çelişkili beyanların (i) somut, ölçülebilir ve doğrulanabilir verilere ilişkin olduğunu, (ii) dosya bakımından önem taşıyan bir hususa yönelik olduğunu ve (iii) nihai karara etki ettiğini belirterek bilgiyi sunan teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir. Bununla birlikte, Kurulun 27.03.2025 tarihli ve 25-13/297-140 sayılı Novonesis kararının karşı oy yazısından anlaşıldığı üzere, teşebbüs tarafından sunulan çelişkili bilgilerin yanlış veya yanıltıcı bilgi verme boyutunda olup olmadığı net bir şekilde tespit edilememiş olmasına</p> |

|     |                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                            | <p>rağmen, Kurul teşebbüsün açıklamasını dahi almadan teşebbüs hakkında idari para cezası uygulanmasına karar vermiştir.</p> <p>AB’de ise Regulation (EC) No. 1/2003’ün (“1/2003 sayılı Tüzük”) 18. maddesi uyarınca Avrupa Komisyonu (“Komisyon”), görevleri kapsamında teşebbüslerden ve teşebbüs birliklerinden gerekli tüm bilgileri basit talep yoluyla ya da karar yoluyla talep edebilmektedir. Her hâlükârda, 1/2003 sayılı Tüzük’ün 23. maddesi uyarınca bilgi taleplerine cevaben yanlış veya yanıltıcı bilgi sağlanması yaptırıma tabidir. Öte yandan, karar yoluyla talep edilen bilgiler ayrıca 24. madde kapsamında nispi idari para cezasına da konu edilebilmektedir. 08.09.2025 tarihinde Komisyon, 1/2003 sayılı Tüzük’ün 23. maddesi uyarınca eksik bilgi verilmesine ilişkin yaptırım uygulama yetkisini ilk kez kullanmıştır. [AT. 40966 numaralı dosya için 08.09.2025 tarihli Komisyon kararı]</p> <p>Yukarıdaki açıklamalar ışığında, teşebbüslerce yanlış veya yanıltıcı bilgi verilmesi, rekabet otoritelerinin etkin şekilde soruşturma yürütme ve doğru karar alma yetkisini doğrudan etkileyen ciddi bir usulî ihlal olarak değerlendirilmektedir. Bilgi verme yükümlülüğü, teşebbüslerin yalnızca doğru bilgi sunmasını değil, aynı zamanda eksiksiz ve zamanında bilgi sağlamasını da gerektirmektedir. Son dönemdeki Kurul kararları, Kurulun bu konuya ilişkin artan bir hassasiyet gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu çerçevede yanlış ve yanıltıcı bilgiye ilişkin yaptırımların hukuki niteliği, uygulanma koşulları ve teşebbüsler bakımından doğurduğu sonuçlar işbu tebliğ kapsamında ele alınacaktır.</p> |
| 43. | Rekabet Hukukunda İdari Para Cezalarının Hesaplanmasına İlişkin Yeni Yönetmeliğin Getirdiği Değişikliklerin Hukuki Analizi | <p>Rekabet hukukunda idari para cezalarının hesaplanmasına ilişkin ikincil düzenlemeler, yalnızca yaptırım politikasının çerçevesini çizmekle kalmamakta, aynı zamanda hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerinin somutlaşmasında da belirleyici rol oynamaktadır. Bu kapsamda yakın dönemde yürürlüğe giren yeni Ceza Yönetmeliği, hem Rekabet Kurulu’nun yaptırım pratiğini hem de teşebbüslerin risk değerlendirmelerini doğrudan etkileyecek nitelikte önemli değişiklikler içermektedir. Tebliğimiz, söz konusu yönetmeliğin getirdiği yenilikleri ve bunların hukuki sonuçlarını eleştirel bir bakış açısıyla incelemeyi amaçlamaktadır.</p> <p>Öncelikle yönetmeliğin çıkış nedenleri ve hangi beklentilere cevap verdiği yahut veremediği tartışmaya açılacaktır. Uygulamada ceza hesaplamasına ilişkin yeknesaklığın sağlanması, Kurul kararlarının gerekçelendirilmesinin</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>güçlendirilmesi ve caydırıcılığın artırılması gibi hedeflerin ön plana çıktığı görülmektedir. Bununla birlikte, düzenlemenin teşebbüsler bakımından öngörülebilirliği ne ölçüde artırdığı ve uygulamadaki belirsizlikleri gerçekten giderip gidermediği ayrıca değerlendirilmelidir.</p> <p>İkinci olarak birleşik ihlal ile bağımsız ihlal ayrımı ele alınacaktır. Yeni yönetmelikte, eski düzenlemeden farklı olarak, bağımsız ihlal tespitine dayalı yöntemlerin açık biçimde kabul edilmesi dikkat çekmektedir. Bu yaklaşım, çok sayıda davranışın tek bir ihlal kapsamında mı yoksa ayrı ayrı mı cezalandırılacağı noktasında Kurul’a daha esnek bir alan tanımakta; ancak aynı zamanda ceza miktarlarının artmasına ve yaptırım politikasının sertleşmesine de yol açabilecek sonuçlar doğurmaktadır.</p> <p>Üçüncü başlık altında, temel cezanın tespitinde alt ve üst sınırların kaldırılmasıyla birlikte Rekabet Kurulu’nun takdir yetkisinin belirgin biçimde genişlemesi değerlendirilecektir. Bu durum, ceza aralığının “makasının açılması” sonucunu doğurmakta ve hukuki belirlilik ile öngörülebilirlik ilkeleri bakımından soru işaretleri yaratmaktadır. Tebliğimizde bu husus, Anayasa Mahkemesi’nin ölçülülük ve belirlilik ilkelerine ilişkin değerlendirmeleri ışığında ele alınacaktır.</p> <p>Dördüncü olarak, yeni yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce gerçekleşmiş ihlaller bakımından ortaya çıkabilecek uygulama sorunları ve Rekabet Kurulu’nun bu geçiş sürecindeki yaklaşımı incelenecektir. Lehe uygulama ilkesi, geçmişe yürüme yasağı ve kazanılmış haklar bağlamında ortaya çıkabilecek ihtilaflar bu çerçevede tartışılacaktır.</p> <p>Beşinci başlık altında yeni yönetmeliğin artı ve eksileri bütüncül bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Etkinlik ve caydırıcılık yönünden sağlanan kazanımlar ile hukuki güvenlik bakımından ortaya çıkan riskler karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır.</p> <p>Son olarak, eski yönetmeliğin iptali istemiyle açılan davada Danıştay 13. Dairesi tarafından verilen kararın gerekçeleri ile yeni yönetmelik arasındaki ilişki incelenecek; yeni düzenlemenin söz konusu yargısal değerlendirmelerle örtüşüp örtüşmediği yahut bu değerlendirmelere aykırı bir yönde mi şekillendiği tartışmaya açılacaktır. Bu analizle, ikincil düzenlemelerin yargı içtihadı ile uyumlu biçimde geliştirilmesinin önemi vurgulanacaktır.</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|            |                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>44.</b> | Fikri Mülkiyet Hakları ile Rekabet Hukuku Arasındaki Denge:<br>Teknoloji Transferi Sözleşmelerinin Etkileri | <p>Teknolojik yenilikler, yeni ürünlere ilişkin Ar-Ge çalışmalarının çeşitlenmesinin ve bu süreçlere ilişkin gelişimin desteklenmesinin yanı sıra piyasada rekabetin artırılması açısından da kritik bir öneme sahiptir. Serbest piyasada çoğu zaman desteklenen teknolojik yenilikler, teknoloji transferi anlaşmaları sayesinde ekonomik ve teknik hususlarda ivme kazanılmasını sağlarken aynı zamanda fikri mülkiyet haklarının yaygın kullanımını da teşvik etmektedir.</p> <p>Ancak, teknoloji transferi uygulamaları pratikte bazı durumlarda rekabeti sınırlayıcı sonuçlar doğurabilmekte ve bu tür etkiler piyasa yapısı üzerinde olumsuz yansımalar yaratabilmekte olup, bu sebeple teknoloji transferine ilişkin hususların denetimi ve ekonomik dengenin sağlanması rekabet hukuku açısından büyük önem taşımaktadır. Fikri mülkiyet hakları ile rekabet hukukunun genel amaçları kapsamında tüketici refahının artırılması hedeflenirken aynı zamanda, söz konusu iki alanın bu hedefe ulaşmak için kullandığı araçlar ve yöntemler önemli ölçüde farklılık arz etmektedir. Dolayısıyla, fikri mülkiyet haklarının korunması ile rekabetin korunması arasındaki dengenin kurulması hem hukuki hem de ekonomik açıdan dikkatle ele alınması gereken bir konudur.</p> <p>AB ve Türk rekabet hukukunda teknoloji transferi sözleşmeleri, yenilik ve rekabet dengesini gözetten özel grup muafiyeti rejimleriyle düzenlenmiştir. 772/2004 sayılı AB Tüzüğü ve 2008/2 sayılı Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ("Tebliğ"), pazar payı eşikleri ve ağır sınırlamalar bakımından benzer bir sistem öngörmekle birlikte, Tebliğ'de pazar payı eşikleri daha yüksektir ve bazı sınırlamalar açısından daha katı bir yaklaşım benimsenmiştir. Keza, AB Adalet Divanı'nın Soci  t   Technique Mini  re ve Grundig gibi kararları ile Komisyon'un 772/2004 sayılı AB Tüzüğü ve ilgili kılavuzları, teknoloji transferi sözleşmelerinin rekabet üzerindeki etkilerinin analizinde ekonomik yaklaşımın ve pazar yapısının önemini vurgulamaktadır.</p> <p>Rekabet Kurulu'nun 21-51/715-356 sayılı kararında da vurgulandığı üzere, patent lisans sözleşmeleri niteliği gereği teknoloji transferi sözleşmesi olup, hem taraf menfaatlerinin korunmasına hem de yeni teknolojilerin piyasada yayılmasına hizmet ederek çoğunlukla rekabeti olumlu etkiler; ancak, özellikle lisans verenin dayattığı hükümler veya belirli pazar koşullarında rekabeti kısıtlayıcı sonuçlar doğurabilir. Keza, Rekabet Kurulu'nun Vestel/Phillips kararında da belirttiği üzere teknoloji transferi anlaşmalarında yer alan hükümsüzlük şartlarının değerlendirilmesi kapsamında da fikri mülkiyet-rekabet hukuku ilişkisi ve karşı karşıya geldiği hususların açıkça varlığı anlaşılmaktadır. Rekabet Kurulu, bu tür sözleşmelerin rekabet üzerindeki etkilerini değerlendirirken, Tebliğ'deki</p> |
|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|-----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                 | <p>grup muafiyeti koşullarını ve pazar payı eşiklerini esas almakta, ilgili ürün pazarını öncelikli olarak tanımlamakta ve teknoloji pazarını ancak istisnai durumlarda dikkate almaktadır. Özellikle Rekabet Kurulu'nun yaklaşımı, AB uygulamasına paralel olmakla birlikte, Türkiye'nin teknolojik gelişmişlik düzeyi ve pazar yapısı dikkate alınarak daha pratik ve esnek bir analiz yöntemi benimsenmektedir.</p> <p>Bu doğrultuda çalışmanın temel amacı, teknoloji transferi anlaşmalarının rekabet hukuku kapsamındaki etkilerini Rekabet Kurulu kararları ve ilgili mevzuat çerçevesinde Avrupa Birliği pratiği çerçevesinde incelemek ve bu sözleşmelerin ekonomik ve hukuki analizini kapsamlı biçimde yapmaktır. Bu kapsamda, teknoloji transferi sözleşmelerinin tanımı, kapsamı ve işlevi ile birlikte, rekabet üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri değerlendirilirken Rekabet Kurulu'nun kararları ışığında kapsamlı bir inceleme yapılacak olup; ayrıca grup muafiyeti uygulamaları ile ilgili birincil ve ikincil düzenlemeler ve rekabet otoritelerinin içtihatları ışığında sistematik bir analiz gerçekleştirilecektir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 45. | Alışveriş Merkezi Kiralama Sözleşmelerinde "Bağlama" Pratikleri | <p>Alışveriş Merkezleri (AVM), günümüzde yalnızca gayrimenkul sağlayıcısı yapılar olmaktan çıkmış, perakende sektörünü domine eden çift taraflı pazarlar haline gelmiştir. Bu ekosistemde AVM yönetimi ile müşteri (kiracı) arasındaki ilişki, klasik kira hukuku bağlamına ek, Rekabet hukukunun "dikey kısıtlamalar" rejimi altında incelenmelidir.</p> <p>Bu bildirinin odak noktası, AVM yönetimlerinin sahip oldukları hakim gücü kullanarak, kiracıları ana ürün olan "mağaza/dükkan alanı" (bağlayan ürün) ile birlikte, "temizlik, güvenlik, dekorasyon, lojistik, sertifikasyon veya ortak alan yönetimi" gibi yan hizmetleri ("bağlanan ürün") de kendilerinden veya belirledikleri üçüncü taraflardan almaya zorlamalarıdır. Rekabet hukuku literatüründe "Bağlama" (Tying) olarak adlandırılan bu durum, yan hizmet pazarlarındaki rekabeti bozucu etkileri ve kiracıların ticari serbestisini kısıtlaması bakımından analiz edilecektir.</p> <p>1. HUKUKİ DEĞERLENDİRME</p> <p>1.1. Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Yönünden</p> <p>Bağlama olarak adlandırılacak fiilin bir ihlal sayılabilmesi için öncelikle AVM'nin ilgili pazarda hakim durumda olup olmadığına bakılmalıdır. Misalen AVM'nin yer aldığı şehirde yalnızca 1 adet 500 m2 üzerinde alana sahip AVM mevcutken "franchise sözleşmesi gereği AVM şubesi olması kararlaştırılmış" kiracı adayı açısından hakim durum mevcuttur. Eğer AVM, kiracının ticari faaliyetleri bakımından "vazgeçilmez" bir noktada ise, kiracıya yan hizmet</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>sağlayıcı firmaları dayatması gibi eylemleri 6. madde kapsamında "sömürücü" ve "dışlayıcı" bir kötüye kullanma halidir.</p> <p>Örneğin, AVM yönetiminin belirlediği temizlik firması haricindeki diğer temizlik firmaları, o AVM'deki potansiyel kiracılara erişemez, pazar harici temizlik firmalarına yapay olarak kapatılır ki bu durumda dışlayıcı etkinin varlığı söz konusu olur. Yine kiracı, serbest piyasada daha ucuza alabileceği bir hizmeti, AVM yönetiminin dayatmasıyla daha yüksek fiyata almak zorunda kalırsa bu duruma da "sömürücü etkili faaliyet" adı verilmelidir.</p> <p>2.2. Dikey Anlaşmalar Yönünden</p> <p>Hakim durumda olmayan AVM'ler için konu, "Dikey Anlaşmalar" kapsamında değerlendirilir. "Bağlanan ürün" (örneğin güvenlik hizmeti), doğası veya ticari teamüller gereği "bağlayan ürün"den (kira sözleşmesi) ayrılabilirse, bu dayatma rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın varlığı kabul edilir. Ancak firmalar bu anlaşmaları şifahi boyutta yürütmekte, kiracı ile AVM yönetimi arasında "yan hizmet firması önerisi" şeklinde görünürlük kazandığından Kurul incelemelerinde delillendirme zorluklarını doğurmaktadır.</p> <p>3. BAĞLAMA YÖNÜNDEN İHLALİN UNSURLARI</p> <p>Bildiride, AVM özelinde bağlamanın varlığı şu dört unsur üzerinden tartışılacaktır:</p> <p><u>a. İki Ayrı Ürün Varlığı</u></p> <p><u>b. Pazar Gücü</u></p> <p><u>c. Zorlama (Coercion)</u></p> <p><u>d. Rekabetin Kısıtlanması</u></p> <p>4. "ETKİNLİK SAVUNMASI" (Efficiency Defense) YÖNÜNDEN</p> <p>AVM yönetimlerinin bu uygulamaları savunurken öne sürdüğü en güçlü argümanlar da bildiride tarafsızca tartışılacaktır:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- "AVM'nin genel estetiğini ve marka değerini koruma"</li><li>- "Güvenlik zafiyeti olmaması için tek bir güvenlik şirketi tercihi"</li><li>- "Ölçek ekonomisi yaratma amacı"</li></ul> <p>Bildiri, bu savunmaların ne zaman "Objektif Gereklilik" (Objective Necessity) olarak kabul edilebileceğini ve ne zaman sadece kâr maksimizasyonu aracı olarak kullanıldığını ayıran noktaları ortaya koyacaktır.</p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                          | <p>5. EKONOMİK DEĞERLENDİRME</p> <p>Bağlama uygulaması, AVM'nin kira gelirini "gizli" bir şekilde artırma yöntemidir. Kiracı, görünürde makul bir kira öderken, fahiş fiyatlı zorunlu yan hizmetler nedeniyle toplam maliyetini artırır. Bu maliyet artışı kaçınılmaz olarak son tüketiciye (ürün fiyatlarına) yansır. Dolayısıyla bu uygulama tüketici refahını da dolaylı olarak azaltmaktadır.</p> <p>6. SONUÇ</p> <p>Bildiri, AVM kiralama sözleşmelerindeki bu tip "yan hizmet dayatmalarının" Rekabet Hukuku açısından kendiliğinden yasak olmasa da, "Etki Analizi" ile sıkı denetime tabi tutulması gerektiği savunularak son bulacaktır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 46. | Rekabet Hukuku Kapsamında Sıfır Fiyatlı Piyasalar, Kişiselleştirilmiş Reklamlar ve Rekabet Unsuru Olarak Kişisel Veriler | <p>Hızlı gelişen teknoloji ve beraberinde getirdiği dijitalleşmenin yükselişi ile tüketicilerin çoğunlukla farkında olmadan kişisel verileri karşılığında “ücretsiz” hizmet aldıkları sıfır fiyatlı piyasaların ön plana çıkmasına yol açmıştır. Sıfır fiyatlı piyasalarda reklamlar en önemli gelir kaynaklarından biri olup özellikle kişiselleştirilmiş reklamlar ve bunların sağlanabilmesi için kişisel veriler bir rekabet parametresi olarak işlev görmektedir. Geleneksel olarak rekabet otoriteleri fiyat, üretim ve kalite gibi rekabetçi unsurları nazara almakta iken, sıfır fiyatlı piyasalarda bu klasik paradigmanın dışındaki unsurlar etkili olmaktadır. Bu bağlamda, rekabet hukukunda pazar tanımı, pazar gücü gibi kavramların ve yoğunlaşma kontrollerinin sıfır fiyatlı dijital piyasalarda ne şekilde değerlendirileceği hususu özel bir inceleme gerektirmektedir.</p> <p>Sıfır fiyatlı piyasalar başta olmak üzere veri birikimi ve analizinin önem arz ettiği piyasalarda kişisel veriler temel bir girdi ve rekabet avantajı yaratacak kaynakların başında görülmektedir. Kullanıcılardan toplanan veriler, ürün veya hizmetin geliştirilmesinde ve iyileştirilmesinde kullanılmasının yanı sıra tüketicilere hedefli reklamcılık sunulması amacıyla da hizmet etmektedir. Tüketicilerin kendi verilerinin nasıl kullanıldığı hakkında detaylı bilgiye sahip olmamaları veya bu verilerin kullanımına ilişkin sınırlı bir kontrole sahip olmaları gibi tüketicilerin zararına olabilecek durumlar söz konusu olabileceği gibi kişiselleştirilmiş ve hedefli reklamcılık başlığı altında verilerden elde edilen rekabetçi etkinliklerden de bahsedilebilecektir. Bir yandan verilerin kullanımı ile oluşturulan kişiselleştirilmiş ve hedefli reklamcılık sayesinde çevrim içi reklamcılık hizmeti geleneksel reklamcılık hizmetinden daha çekici hale gelirken, öte yandan tüketicileri kendi çıkarlarına aykırı kararlar almaya yönlendirmeye çalışan uygulamalar ve “dark patterns” vb. potansiyel kötüye kullanımlar sebebiyle tüketicilerin gizlilik kaygısı da artmaktadır. Dolayısıyla, kişisel verilere ilave olarak verilerin gizliliğinin korunması da rekabet hukuku açısından bir kalite, seçim ve hatta</p> |

|     |                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                   | <p>fiyat unsuru olarak değerlendirilebilmektedir. Sıfır fiyatlı dijital piyasalarda pazar tanımı, veri odaklı pazar gücü, büyük veri setlerinin çevrim içi reklamcılıkta sağladığı avantajlar ve tüketicilerin gizlilik kaygısı vb. hususların rekabetçi anlamda değerlendirilmesi noktasında Avrupa Birliği Komisyon ("Komisyon") Kararları yol gösterici niteliktedir (örneğin: COMP/M.7217, Facebook/WhatsApp, COMP/M.8124, Microsoft/LinkedIn kararları). Bahsi geçen konuların özellikle Dijital Piyasalar Yasası (Digital Markets Act) ve buna bağlı olarak gelişen güncel Komisyon uygulamaları ve kararları çerçevesinde incelenmesi de büyük önem taşımaktadır. Nitekim, dijital pazarlarda veri temelli işleyiş ve veri kaynaklı endişelere ilişkin hukuki çerçevenin değerlendirildiği güncel Rekabet Kurulu kararları da göz ardı edilmemelidir (örneğin: Kurul'un 07.11.2024 tarihli ve 24-45/1053-450 sayılı kararı).</p> <p>Sonuç olarak, yazı ve sunumumuzda; (i) sıfır fiyatlı piyasaların rekabet hukuku merceğinde incelenmesine, (ii) bu piyasaların temel kaynağını oluşturan reklamların ve özellikle kişiselleştirilmiş ve hedefli reklamcılığın kişisel veri bağlamında veri odaklı pazar gücü, rekabet gücü ve rekabeti kısıtlayıcı davranışlar başlığı altında analizine, (iii) çevrim içi reklamcılıkta veriye dayalı uygulamaların tüketici nezdindeki etkinliklerin yanı sıra yarattığı gizlilik kaygılarının bir sonucu olarak kişisel verilerin gizliliğinin korunmasının rekabet hukuku açısından değerlendirilmesine yer verilecektir.</p> |
| 47. | Dijital Çağda Zorunlu Unsur Doktrindeki Eksen Kayması: Android Auto Kararıyla Esneyen Sınırlar ve Türk Rekabet Hukukundaki Yansımaları: Güncel Çiçeksepeti Kararı | <p>Rekabet hukukunun en tartışmalı alanlarından biri olan sözleşme yapmayı reddetme, teşebbüs özgürlüğü ile piyasaya giriş engelleri arasındaki hassas dengede şekillenmektedir. ABAD'ın 1998 tarihli Bronner kararıyla kristalize olan "zorunlu unsur doktrini", altyapıya erişim hakkını "mutlak vazgeçilmezlik" ve "rekabetin tamamen ortadan kalkması" gibi katı şartlara bağlamıştır. Ancak fiziki altyapılar (liman, demiryolu vb.) için tasarlanan bu yüksek eşik, ağ etkileri ve veri avantajıyla güçlenen dijital platform ekonomisinde müdahaleyi kilitleyen bir darboğaza dönüşebilmektedir. Bu tebliğ, dijital ekosistemlerde geleneksel testin hangi koşullarda işlevsiz kaldığını ve standartların hangi doğrultuda "esnemeye" zorlandığını tartışmayı amaçlamaktadır.</p> <p>ABAD'ın 2025 tarihli Android Auto kararı, dijital platformlar özelinde zorunlu unsur doktrininin uygulama alanını radikal biçimde genişleten bir dönüm noktasıdır. Mahkeme, üçüncü taraf uygulamalara hâlihazırda açık olan bir platform söz konusu olduğunda, Bronner kararındaki katı "vazgeçilmezlik" ("indispensability") şartının aranmayacağına hükmetmiştir. Bu yeni yaklaşımda, platforma erişim rakip teşebbüs için hayati bir zorunluluk olmasa dahi, erişimin reddedilmesi uygulamanın tüketici nezdindeki cazibesini düşürüyor ve inovasyonu engelliyorsa, bu durum hâkim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirilebilmektedir. Bu tebliğde, kararın</p>                                                                                                    |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     | <p>iki dikkat çeken yönü mercek altına alınacaktır: birincisi, yalnızca pasif bir "erişim izni"nin ötesinde, birlikte işlerliği sağlayacak teknik şablonların aktif olarak geliştirilmesine ilişkin yükümlülük getirmesi; ikincisi, bu yükümlülükten kaçınmada ileri sürülebilecek objektif gerekçeleri ağırlıklı olarak teknik imkânsızlık ve platform güvenliği ekseninde değerlendirirken, salt ticari/organizasyonel gerekçelere daha sınırlı alan tanınmasıdır.</p> <p>AB'deki bu esnek yaklaşım, Türk Rekabet Kurulu'nun kararlarında da benzer bir yaklaşıma sebep olmuştur. Kurul, dijital pazarlarda "vazgeçilmezlik" kriterini katı bir formülden ziyade, pazarın ticari gerçekliklerine göre yorumlayan bir içtihat geliştirmiştir. Bu yaklaşımın temel taşı olan Sahibinden kararında Kurul, veri entegrasyonu (API) talebinin reddini, rakip teşebbüsün (REOS) faaliyetlerini sürdürmesi için mutlak olarak vazgeçilmez görmemiş; platformun kendi iş modelini ve veri güvenliğini koruma gerekçesini haklı bularak müdahale etmemiştir. Bu kararın bir yansıması olarak, Çiçeksepeti dosyasında da benzer bir ekonomik mantık izlenmiştir. E-ticaret pazarında Trendyol ve Hepsiburada gibi çok güçlü rakiplerin varlığına ve satıcıların bu platformlarda da satış yapabilmesine rağmen, Kurul, Çiçeksepeti'ni çiçek kategorisindeki özgül ağırlığı nedeniyle "vazgeçilmez bir ticari ortak" olarak tanımlamıştır. Bu tespitin sonucunda Çiçeksepeti, platformunu kapattığı üçüncü taraf satıcılara tekrar erişim sağlamak zorunda kalmış ve sunduğu taahhütlerle platformu belirli kalite standartları çerçevesinde rekabete açmıştır. Bu durum, rakiplerin varlığına rağmen vazgeçilmezlik unsurunun katı şekliyle (mutlak imkânsızlık) aranmadığını, bunun yerine platformun ilgili niş pazardaki ticari kritikliğinin esas alındığını göstermektedir. İşbu çerçevede Sahibinden ve Çiçeksepeti kararları özelinde Kurul'un yaklaşımının AB ile benzerlik taşıyıp taşımadığı ve güncel kararlar ekseninde önümüzdeki dönemde zorunlu unsur doktrine yaklaşımının nasıl olabileceği mercek altına alınacaktır.</p> <p>Özetleyecek olursak tebliğde; öncelikle ABAD'ın Android Auto kararı ile getirdiği "kısmi açıklık" halinde vazgeçilmezlik şartının aranmayacağı ilkesi ve "aktif geliştirme yükümlülüğü" detaylandırılacaktır. Akabinde, Türk Rekabet Kurulu'nun Sahibinden ve Çiçeksepeti kararları karşılaştırmalı olarak analiz edilerek, Kurul'un dijital pazarlarda AB'deki gibi bir "aktif yükümlülük" doktrinine mi, yoksa kendine özgü bir "ticari vazgeçilmezlik" standardına mı evrildiği tartışılacaktır. Çalışma, dijital ve geleneksel pazarlar (örneğin liman hizmetleri) arasındaki bu ikili standardın hukuki belirlilik üzerindeki etkilerini ve gelecekteki olası yansımalarını ortaya koyarak sonuçlandırılacaktır.</p> |
| 48. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|  |                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Rekabet Hukukunda Haksız Sözleşme Koşulları: Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Açısından Karşılaştırmalı Bir İnceleme</p> | <p>Haksız sözleşme şartları Türk hukukunda borçlar hukuku, tüketicinin korunması hukuku ve haksız rekabet hukuku gibi farklı disiplinlerde düzenlenmiş olmakla birlikte, rekabet hukuku bakımından bağımsız bir ihlal türü olarak açık ve yerleşik bir çerçeveye sahip değildir. Nitekim 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da ("4054 sayılı Kanun") haksız sözleşme şartlarına açık bir atıf bulunmamaktadır. Buna paralel olarak, Türk yargı pratiğinde haksız sözleşme şartlarının borçlar hukuku veya tüketici hukuku kapsamında hukuka aykırı bulunduğu çok sayıda karar mevcut olmasına rağmen, Rekabet Kurulu'nun ("Kurul") yerleşik içtihadında bu tür şartların tek başına hâkim durumun kötüye kullanılması olarak kabul edildiği bir örneğe rastlanmamaktadır. Bu durum, Türk rekabet hukuku uygulamasının haksız sözleşme şartları iddialarına yaklaşımında temkinli ve sınırlı bir çizgide seyrettiğini göstermektedir.</p> <p>Bu yaklaşım, Kurul'un yakın tarihli Microsoft kararında açık biçimde ortaya konulmuştur. Kurul, haksız ticari şartların dayatılmasına ilişkin iddiaların öncelikle sözleşme hukuku ve haksız rekabet hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğini, ancak bu tür uygulamaların hâkim durumdan kaynaklanması ve rekabeti engelleyici sonuçlar doğurması halinde rekabet hukuku bakımından endişe yaratabileceğini belirtmiştir. Bu kapsamda, bahse konu dosyada incelenen sözleşme hükümlerinin bu eşiği aşmadığı sonucuna varılmış ve soruşturma açılmasına gerek görülmemiştir. Benzer şekilde, Kurul WhatsApp kararında da Avrupa Birliği ("AB") uygulamaları ışığında haksız sözleşme koşullarının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hâkim durumun kötüye kullanılması teşkil edip etmediğini incelemiş, ancak ihlal sonucuna ulaşmamıştır.</p> <p>Buna karşılık, AB rekabet hukukunda hâkim durumdaki teşebbüsler tarafından haksız sözleşme veya ticari şartların dayatılması, ABİHA'nın 102. maddesi uyarınca açıkça hâkim durumun kötüye kullanılması olarak düzenlenmiştir. Avrupa Birliği Adalet Divanı ("ABAD") ve Komisyon içtihadında bu yaklaşım uzun süredir istikrarlı biçimde sürdürülmüş, Google Shopping, Apple Music Streaming gibi kararlar aracılığıyla haksız sözleşme şartlarının rekabet hukuku kapsamında hangi koşullarda ihlal teşkil edebileceği somutlaştırılmıştır. Söz konusu içtihatlarda, hâkim durumdaki teşebbüsler tarafından dayatılan sözleşme şartlarının, meşru ticari hedeflere ulaşmak için gerekli olup olmadığı, taraflar arasında orantısız bir yük dağılımı yaratıp yaratmadığı ve rekabetçi süreci veya ticaret ortaklarının ekonomik özgürlüğünü sınırlayıcı etkiler doğurup doğurmadığı değerlendirilmiştir.</p> <p>ABAD, özellikle BRT/SABAM ve Alsatel kararlarında, hâkim durumdaki teşebbüslerin sözleşme taraflarına gereksiz veya aşırı yükümlülükler dayatamayacağını vurgulamış; Kanal 5 ve Unilever kararlarında ise kötüye kullanmanın</p> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                               | <p>tespiti için sözleşme şartlarının ekonomik bağlamının ve piyasa üzerindeki fiili etkilerinin dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir. Komisyon'un Tetra Pak II ve AAMS kararlarında da ABİHA'nın 102. maddesi kapsamında hâkim durumun kötüye kullanılması teşkil ettiği sonucuna varılmış, bu değerlendirmede Tetra Pak II kararında satış ve kiralama sözleşmelerindeki bazı hükümlerin sömürücü nitelikte olması, AAMS kararında ise dağıtım anlaşmalarının reddi ve ithal ürünlere getirilen sözleşmeye dayalı sınırlamalar yoluyla pazara erişimin dışlayıcı ve ayrımcı biçimde kısıtlanması belirleyici olmuştur.</p> <p>Yine yakın zamanda Komisyon, Google'a yönelik olarak başlattığı resmî soruşturmada, hâkim durumun kötüye kullanılması iddialarını, içerik sağlayıcılar ve yayıncılara haksız sözleşme şartları dayatılması suretiyle rekabetin bozulduğu yönündeki bir zarar teorisine dayandırmıştır.</p> <p>AB rekabet hukuku ve Türk rekabet hukuku arasındaki bu farklılaşma, haksız sözleşme şartlarının Türk rekabet hukuku bakımından tamamen dışlandığı anlamına gelmemekte; aksine, bu kavramın hâkim durumun kötüye kullanılması analizine hangi koşullar altında dâhil edilebileceğinin henüz içtihadı olarak netleşmediğini göstermektedir. Bu bağlamda, AB hukukunda geliştirilen bağlamsal ve ekonomik analiz temelli yaklaşım, Türk rekabet hukuku bakımından gelecekte yapılacak değerlendirmeler açısından önemli bir karşılaştırma ve referans noktası sunmaktadır.</p> <p>Bu çerçevede, çalışmada haksız sözleşme şartlarının, AB hukukuna benzer şekilde Türk hukukunda da hâkim durumun kötüye kullanılması kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, Kurul, Komisyon ve ABAD kararları ışığında karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Çalışmanın amacı, haksız sözleşme şartlarının rekabet hukuku bakımından bağımsız bir zarar teorisi olarak hangi koşullar altında gündeme gelebileceğini ortaya koymak ve AB uygulamasında geliştirilen bağlamsal ve ekonomik analiz yaklaşımının Türk rekabet hukuku bakımından ne ölçüde yol gösterici olabileceğini değerlendirmektir.</p> |
| 49. | Rekabetin Korunmasında Ölçek Farkı: Rekabet Hukuku ile Haksız Rekabet Hukukunun Etkileşimleri | <p>Rekabet hukuku ile haksız rekabet hukuku, farklı ölçeklerden kamu ve bireysel menfaatlerin korunmasını amaçlamaktadır. Öte yandan her iki hukuk dalı farklı düzeylerde ve farklı müdahale araçlarıyla bu amaca hizmet etmektedir. Rekabet hukuku, makro ölçekte piyasa yapısını ve serbest rekabet düzenini korumayı amaçlarken, haksız rekabet hukuku mikro ölçekte piyasa aktörlerinin davranışlarını denetlemektedir ve dürüstlük ilkesinin hayata geçirilmesini sağlamaktadır. Bu bağlamda rekabet hukukunun rekabetçi piyasa yapısının teminine ve bireysel</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|     |                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                         | <p>menfaatlerden ziyade devletin makroekonomik çıkarlarını odaklandığı; dolayısıyla daha geniş ve bütüncül bir perspektifi zorunlu kıldığı kabul edilmektedir. Haksız rekabet hukuku ise dürüst rekabetin korunması ile mikro düzeyde iktisadi faaliyet serbestisini sağlamaktadır. Dolayısıyla iki hukuk dalı müdahale nesnesi ve normatif yaklaşım açısından belirgin farklılıklar göstermektedir. Bununla birlikte birbirlerini tamamlamaktadır.</p> <p>Son yıllarda, Türkiye’deki ve uluslararası düzeydeki rekabet otoritelerinin söz konusu farklılıkları gözeterek söz konusu hukuk dallarının sınırlarını belirlemeye çalışmaktadır. Türkiye’de Rekabet Kurulu ağırlıklı olarak haksız rekabet hukuku kapsamındaki eylemlerin yalnızca özel hukuk kapsamında olduğunu değerlendirmiştir. Buna karşılık yakın dönemde uluslararası uygulamalar, belirli koşullar altında aksi bir yaklaşımın kabul edilebileceğine işaret etmektedir. Nitekim uluslararası rekabet otoritelerinin bazı kararları, geleneksel olarak haksız rekabet kapsamında değerlendirilen kimi ticari davranışların rekabet ihlali addedilebileceğini ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım gerekli şartların varlığı halinde iki hukuk dalının sınırlarının kesişebileceğini göstermektedir.</p> <p>Bildiride, söz konusu ayırım ve kesişim noktaları, normatif yapı, müdahale ölçeği iler Türkiye ve uluslararası rekabet otoritelerinin yaklaşımları çerçevesinde ele alınacaktır. Ayrıca yakın dönem uluslararası rekabet hukuku uygulamalarından örnekler yer verilerek geleneksel anlamda haksız rekabet kapsamında görülen davranışların hangi koşullarda rekabet ihlali sayıldığı üzerinde durulacaktır. Bu yaklaşımla bahse konu iki hukuk dalının etkileşimini ve uygulamadaki sınırlarını kavramaya imkân tanınması amaçlanmaktadır. Böylelikle rekabetin korunması amacı haksız rekabet hukuku ile rekabet hukukunun teorisi ve uygulaması çerçevesinde farklı ölçeklerde ele alınarak, rekabetin korunmasına dair bütüncül bir perspektif sunulması hedeflenmektedir.</p> |
| 50. | Regülasyon ile Rekabet Hukukunun İç İç Geçmesi: Karma Denetim Modelleri | <p>Günümüzde, özellikle dijital piyasalar başta olmak üzere altyapı, tarım, telekomünikasyon ve enerji gibi regüle sektörlerde, rekabet hukuku ile düzenleyici rejimlerin geleneksel çizgileri giderek belirsizleşmektedir. Hem küresel hem ulusal düzeyde, piyasa yapısını koruma, hizmet kalitesi, altyapı yatırımı ve tüketici/tedarikçi refahını eşzamanlı gözetken “karma denetim modelleri” (hybrid regulatory-competition regimes) giderek daha fazla uygulanmaktadır. Bu çalışmada, bu dönüşümün dinamikleri ile küresel ve Türkiye özelindeki yansımaları incelenmektedir.</p> <p>Uluslararası ölçekte, 2024 sonunda Competition and Markets Authority (CMA), klasik yapısal bölünme veya blokaj tedbirleri yerine “Vodafone / Three UK” birleşmesini altyapı yatırımı taahhütleri, erişim yükümlülükleri ve</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>perakende/toptan tarifelerde düzenleyici fiyat uygulamalarını içeren davranışsal taahhütler karşılığında onaylamıştır. Bu yaklaşım, yalnızca yoğunlaşma etkilerini değil; altyapı yenilenmesini, tüketici çıkarlarının korunmasını ve piyasaya giriş engellerinin azaltılmasını da rekabet hukuku süreçleriyle bütünleştirdiğini göstermiştir.</p> <p>Benzer şekilde, Hollanda Rekabet Otoritesi’nin (ACM) 2021 tarihli “Apple–dating applications” kararında, rekabet ihlali tespitiyle yetinilmeyerek Apple’a alternatif ödeme sistemlerine izin verilmiş; bu sistemlerin uygulanmasına ilişkin teknik ve sözleşmesel kurallar belirlenmiş ve sürekli denetlenmesi yönünde ileriye dönük davranışsal yükümlülükler (ex post behavioral) getirilmiştir. Bu karar, rekabet hukuku aracılığıyla fiilî dijital pazar regülasyonu tesis edilmesine örnek teşkil etmiş ve DMA öncesinde rekabet otoritelerinin regülasyon boşluğunu hibrit araçlarla doldurduğunu göstermiştir.</p> <p>AB düzeyinde 14 Eylül 2022’de kabul edilen ve 2023’te uygulanmaya başlayan Digital Markets Act (DMA), belirli “gatekeeper” platformlara, pazar gücü kötüye kullanılmadan devreye giren ex ante yükümlülükler öngörmektedir. Self-preferencing yasağı, veri taşınabilirliği ve birlikte işlerlik, üçüncü taraflara erişim yükümlülükleri, bundling/tying ve MFN benzeri uygulamaların yasaklanması, klasik ex post araçların ötesinde kurumsallaşmış bir davranışsal kontrol rejimi kurmaktadır. Bu bakımdan DMA, Apple/ACM gibi kararlarla ortaya çıkan karma/hibrit yaklaşımı normatif bir çerçeveye kavuşturarak rekabet–regülasyon ayrımını sistematik biçimde yeniden tanımlamaktadır.</p> <p>Bu küresel trend, rekabet otoritelerinin yalnızca ihlâl tespiti yapan kurumlar olmaktan çıkarak, belirli piyasalarda ileriye dönük ve sürekli etki doğuran davranışsal yükümlülükler tesis etmeye yöneldiğine işaret etmektedir. Türkiye’de bu dönüşümün izleri, Ferrero–fındık piyasası sürecinde sınırlı ve tartışmaya açık bir örnek olarak gözlemlenmektedir. Rekabet Kurulu’nun Ferrero’ya yönelik kabul ettiği alım miktarı, referans fiyat ve dönemsel alım yükümlülükleri, teşebbüs tarafından piyasa koşulları ve hasat miktarı gerekçesiyle fiilen müzakere konusu olmuş ve taahhütlerin uygulanabilirliği yeniden değerlendirilmiştir. RK’nın piyasa koşullarını gözeterek taahhüt paketini revize etmesi ve asgari alım yükümlülüğünü düşürmesi, rekabet hukuku aracılığıyla yürütülen denetim sürecinin literatürde “negotiated regulation through competition law” veya “adaptive behavioural regulation” olarak tartışılan yaklaşımlara yakınsadığını göstermektedir. Dolayısıyla, söz konusu karar her ne kadar TMO aracılığıyla yürütülen sektörel regülasyon mevcut olsa da, rekabet otoritesinin teşebbüs–özel, ileriye dönük ve uyarlamaya açık davranışsal</p> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                       | <p>yükümlülükler yoluyla piyasa işleyişine müdahil olduğunu ve “hybrid regulatory–competition regimes” tartışmaları bakımından değerli bir örnek oluşturduğunu düşündürmektedir.</p> <p>Bu bağlamda, işbu Tebliğ rekabet hukuku ile sektörel regülasyon arasındaki sınırların hangi koşullarda ve ne ölçüde esneyebileceğini, ex ante nitelik kazanmaya başlayan rekabet hukuku araçları ile taahhüt sonrası izleme ve uyarlama pratiklerini, seçili uluslararası ve ulusal örnekler ışığında tartışmayı amaçlamaktadır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 51. | Hâkim Durumda Olmayan Teşebbüslerin Dikey Anlaşmaların Kolektif Pazar Kapama ve Yatay İşbirliğini Kolaylaştırıcı Etkilerine Dayalı Hukuki Sorumluluğu | <p>Bu bildiri, hâkim durumda olmayan sağlayıcıların taraf oldukları dikey anlaşmalardan kaynaklanabilecek rekabeti kısıtlayıcı etkileri analiz etmeyi ve bunları rekabet hukuku perspektifinden değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu kapsamda, ilk olarak hakim durumda olmayan birden fazla teşebbüsün uyguladığı benzer dikey kısıtlamaların birikimli etkileri etkilerine dair hukuki çerçeve incelenecektir. Bu çerçevede, Rekabet Kurumu’nun hâlihazırda yürütmekte olduğu Visa–Mastercard soruşturmaları<sup>71</sup>, abonelik temelli isteğe bağlı video hizmetleri (SVOD)<sup>72</sup> soruşturması ve POS Hizmetleri Kararı<sup>73</sup> gibi uygulama örneklerinde gündeme gelen konular teorik olarak ele alınacaktır. Bunun yanı sıra, Rekabet Kurulu’nun Trendyol, Hepsiburada ve Amazon tarafından sunulan fiyatlama algoritması hizmetlerine ilişkin olarak yürüttüğü soruşturmalarda<sup>74</sup> ortaya atılan, hakim durumda olmayan sağlayıcıların hizmetlerinin, hizmetin alıcısı konumundaki teşebbüsler arasındaki koordinasyonu kolaylaştırabileceği argümanının hukuki ve iktisadi temelleri tartışılacaktır.</p> <p>Birikimli etkiler bakımından, ilk olarak; tek başlarına grup muafiyeti şartlarını sağlayan, ancak birikimli etkileri dolayısıyla rekabeti kısıtlama potansiyeli olan dikey anlaşmaların hukuki durumu üzerinde durulacaktır. Rekabet Kanunu’nun 13/1 ve 2002/2 sayılı Tebliğ’in 6/1 maddeleri uyarınca, grup muafiyetinden yararlanan bir anlaşmanın Kanun’un 5. maddesinde öngörülen koşullarla bağdaşmayan etkilere yol açtığının tespiti hâlinde, Rekabet Kurulu’nun muafiyeti geri alma yetkisi bulunmaktadır. Öte yandan mevzuatta, grup muafiyetinin geri alınmasının ileri etkili mi yoksa geriye etkili mi sonuç doğuracağı ve muafiyetin kaldırılması hâlinde geçmiş dönem bakımından</p> |

<sup>71</sup> Bkz. 21.11.2024 tarihli duyuru: <https://haber.rekabet.gov.tr/haber/mastercard-ve-visa-hakinda-sorusturma-acildi>

<sup>72</sup> Bkz. 16.03.2025 tarihli duyuru: <https://haber.rekabet.gov.tr/haber/abonelik-temelli-istege-bagli-video-hizmeti-sunan-tesebbuslere-yonelik-on-arastirma-karara-baglanmistir>

<sup>73</sup> Rekabet Kurulu’nun 7.4.2022 tarih ve 22-16/265-119 sayılı kararı.

<sup>74</sup> Rekabet Kurulu’nun 19.10.2023 tarihli, 23-49/940-M sayılı kararıyla otomatik fiyatlama mekanizması aracılığıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un ihlal edilip edilmediğinin tespit edilmesi amacıyla e-ticaret aracı hizmet sağlayıcılarına yönelik başlatılan soruşturma bkz. <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/d-market-elektronik-hizmetler-ve-ticaret-2166a359be83ee118eca00505685da39>. Ayrıca, bu soruşturma kapsamında alınan Rekabet Kurulu’nun 03.10.2024 tarih ve 24-40/951-410 sayılı ile 3.10.2024 tarih ve 24-40/950-409 sayılı kararları.

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>ihlal tespiti yapıp yapılamayacağı hususları düzenlenmemektedir. Bildiride bu boşluğun nasıl doldurulması gerektiğine dair önerilerimiz sunulacaktır.</p> <p>Bunun ardından, birden fazla teşebbüs tarafından uygulanan benzer nitelikli dikey kısıtlamaların, teşebbüsler arası bir yatay anlaşma veya birlikte hâkim durumun kötüye kullanılması olarak nitelendirilebilmesi için hangi şartların aranması gerekeceği hususu, hukuk ve ekonomi perspektifinden değerlendirilecektir. Bu çerçevede, yatay anlaşma/uyumlu eylem ve birlikte hakim durumun kötüye kullanılması davranışları arasındaki farkları ortaya koyan genel bir teorik çerçeve de çizilecektir.</p> <p>Dikey anlaşmalar çerçevesinde sunulan hizmetlerin, alıcılar arasındaki koordinasyonu kolaylaştırma ihtimaline dayalı zarar teorisi bakımından ise, öncelikle bahse konu zarar teorisinin Rekabet Kurumu’nun algoritma soruşturmaları ile somutlaşan çerçevesi ortaya konulacak, akabinde mevcut rekabet mevzuatının bu endişeleri gidermekte yeterli olup olmadığı sorunsalı tartışılacaktır. Kurul’a göre; platformlar tarafından, kendi üzerlerinde faaliyet gösteren satıcılara, isteğe bağlı olarak sunulan algoritmik fiyatlama araçlarının yaygınlaşması (bu araçların, satıcılara, fiyatlarını herhangi bir benchmark’a [örn: buy box fiyatı veya platformdaki en düşük fiyat] eşitleme imkanı tanımaları halinde) piyasada fiyat katılığına yol açabilecek ve satıcılar arasındaki fiyat koordinasyonunu kolaylaştırabilecektir. Burada dikkat çekici husus; bahse konu zarar teorisinin, ilgili dikey anlaşmalarda yer alan bir dikey kısıtlamaya veya satıcılar arasındaki somut bir koordinasyona dayanmamasıdır. Aksine, ilgili zarar teorisi, sunulan bir hizmet dolayısıyla, gelecekte, belli koşulların gerçekleşmesi halinde, ortaya çıkabilecek bir koordinasyon ihtimalini temel almaktadır. Kanımızca, ardıl müdahaleye dayalı mevcut rekabet hukuku mevzuatı çerçevesinde, bu zarar teorisine dayalı olarak ihlal tespiti yapılması mümkün değildir. Bununla birlikte, Kurum tarafından, bu zarar teorisine dayalı bir inceleme yürütülerek rekabetçi endişelerin ortaya konulması ve bu endişeleri makul gören teşebbüslerin gelecekte oluşabilecek ihlalleri engellemeye yönelik tedbirler almasının sağlanması önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır. Kurul’un algoritma soruşturmadaki yaklaşımının da bu tespiti doğruladığı değerlendirilmektedir.</p> <p>Henüz Rekabet Kurulu içtihadının tam olarak oluşmadığı bu alanlarda yürüyen soruşturmalar dikkate alındığında, bildirinin hem teorik tartışmaya hem de uygulamaya yön veren bir değerlendirme çerçevesi sunması amaçlanmaktadır.</p> |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|     |                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----|-------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 52. | Uzlaşma ve Taahhüt Usulleri, Teşebbüsler İçin Hak Teşkil Eder mi? | <p>Teşebbüslerin Türk rekabet hukukunda uzlaşma ve taahhüt usulleri, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlara ilişkin soruşturmalarda teşebbüsler lehine düzenlenen alternatif çözüm mekanizmalarıdır. Bu çalışma, söz konusu usullerin teşebbüsler açısından bir hak mı yoksa Rekabet Kurumu'nun takdir yetkisi kapsamında, usul ekonomisi ilkesi doğrultusunda bir imkân mı olduğu sorusunu ele almaktadır.</p> <p>2021/2 sayılı Taahhütlere İlişkin Tebliğ'e göre , haklarında yürütülen bir incelemeye taahhütle son verilmesini isteyen taraflar, önaraştırma veya soruşturma sürecinde taahhüt sunma talebinde bulunabilirler ve bu talebi yazılı şekilde Kuruma ileterek taahhüt sürecini başlatırlar. Ancak Kurul, tarafların taahhüt sunma taleplerini Kuruma iletmelerinin ardından ilgili anlaşma, karar veya uygulamanın açık ve ağır ihlal niteliğini ve gerekli gördüğü diğer hususları değerlendirerek taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına ya da taahhüt sunma talebinin reddine ve taahhüt sürecinin sonlandırılmasına karar verir. Bu düzenleme, teşebbüslerin taahhüt sunma talebinde bulunma hakkına sahip olduğunu, ancak bu talebin kabulünün Kurul'un takdirine bağlı olduğunu göstermektedir.</p> <p>Uzlaşma Yönetmeliği'nde ise Kurul'un, soruşturmaya başlanmasından sonra, soruşturma taraflarının talebi üzerine veya resen uzlaşma usulünü başlatabileceği belirtilmiştir. Kurul, uzlaşma usulünün başlatılmasında, soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usule ilişkin faydaları ve ihlalin varlığına veya kapsamına ilişkin görüş farklılıklarını dikkate alır ve bu çerçevede soruşturma taraflarının sayısı, soruşturma taraflarının önemli bir kısmının uzlaşmaya başvurup başvurmadığı, ihlalin kapsamı ile delillerin niteliği ve soruşturma taraflarıyla ihlalin varlığına ve kapsamına ilişkin ortak bir kanaate ulaşmanın mümkün olup olmadığı gibi hususları göz önünde bulundurabilir. Kurul, soruşturma taraflarının uzlaşma taleplerini kabul veya reddedebileceği gibi varsa diğer tarafların da uzlaşma görüşmelerine davet edilmesine karar verebilir.</p> <p>Her iki düzenlemede de ortak olan husus, teşebbüslerin bu usullerden yararlanmak için başvuruda bulunabilme imkânına sahip olmalarıdır. Taahhüt Tebliği'nde "taahhüt sunma talebinde bulunabilirler" ifadesi ve Uzlaşma Yönetmeliği'nde "soruşturma taraflarının talebi üzerine veya resen uzlaşma usulünü başlatabilir" ifadesi kullanılmıştır. Bu ifadeler, teşebbüslere bir başvuru hakkı tanımakla birlikte, bu başvurunun sonuçlanması konusunda Kurul'a geniş bir takdir yetkisi vermektedir.</p> |
|-----|-------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                     | <p>Kurul'un taahhüt sunma talebini reddetme yetkisi, uzlaşma sürecini tarafların tamamı veya bir kısmı için sona erdirmeye yetkisi ve taahhüdün rekabet sorunlarını giderip gidermediğini değerlendirme yetkisi, bu usullerin Kurum lehine bir yetki olarak tasarlandığını göstermektedir. Taahhüdün rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olması gerektiği ve uzlaşma ara kararında yer verilen hususların uzlaşma taraflarınca müzakere konusu yapılamayacağı hükümleri, Kurul'un bu süreçlerdeki belirleyici rolünü pekiştirmektedir.</p> <p>Sonuç olarak, Türk rekabet hukukunda uzlaşma ve taahhüt usulleri, teşebbüsler açısından mutlak ve koşulsuz bir hak değil, başvuru yapma imkânı tanıyan ancak sonuçlanması Rekabet Kurumu'nun takdirine bağlı olan usule ilişkin mekanizmalardır. Bu usullerin temel amacı, rekabet sorunlarının giderilmesi ve soruşturma sürecinin hızlı bitirilmesinden doğacak usule ilişkin faydaların sağlanması olup Kurul'un kamu yararı ve rekabet hukukunun etkin uygulanması perspektifinden bu süreçleri yönetme yetkisi ön plandadır. Dolayısıyla bu usuller, teşebbüsler lehine birer hak olmaktan ziyade, Rekabet Kurumu'nun takdir yetkisi çerçevesinde işleyen ve belirli koşullar altında teşebbüslere fayda sağlayabilen düzenleyici araçlar olarak nitelendirilmelidir. Bu çalışmada, Rekabet Kurumu'na verilen takdir yetkisinin genişliği dikkate alınarak bu durumun uygulamada yarattığı sonuçlar ele alınacaktır.</p> |
| 53. | İşgücü Piyasasında Benchmarking Uygulamaları: Tam Rekabetçi Piyasa Koşulları ve Rekabetçi Endişeler | <p>Modern iktisat literatüründe işgücü piyasalarının “tam rekabetçi” (perfectly competitive) koşullarda işlediği varsayımı teorik bir ideal olup, pratikte geçerliliğini yitirmiştir. İşgücü piyasaları, bilgi asimetrisi, arama maliyetleri, coğrafi ve mesleki hareketlilik kısıtlamaları nedeniyle tam rekabet koşullarından uzaktır . Bu koşullar altında, ücret belirleme süreçlerinde firmaların piyasa verilerini referans alması, bilgi eksikliklerini azaltan ve ücret politikalarını rasyonelleştiren bir işlev görmektedir. Nitekim ABD'de İnsan Kaynakları Yöneticileri Derneği üyelerine yapılan bir ankette, katılımcıların %87,6'sı maaş belirlemede benchmarking kullandıklarını bildirmiştir. 2015 mali yılında, S&amp;P 500 şirketlerinin %95'inden fazlası, yönetici maaşlarını kıyaslamak için kullandıkları bir firma grubunu açıklamıştır . Bu kapsamda pek çok şirket piyasa gerçekliğini dikkate alarak, çalışan ücretlerinin belirlenmesinde kapsamlı ve çok parametrelili bir yaklaşım benimsemektedir.</p> <p>Kurumlar tarafından yayımlanan enflasyon oranları, devlet tarafından belirlenen asgari ücret düzenlemeleri, piyasadaki pazar koşulları, çalışan performans değerlendirmeleri ve kurumsal bütçe dengeleri ücret belirleme sürecinde kullanılan başlıca parametrelerdir. Pazar araştırma raporları ise pek çok şirket için bu parametrelerden biri olup bu yalnızca refah payının (welfare component) adil ve objektif biçimde belirlenmesini sağlayan tamamlayıcı</p>                                                             |

|     |                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|--------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                              | <p>bir araçtır. Hiçbir şirket piyasaya göre çok yüksek ödeme yaparak mali kaynaklarını boşa harcamak istemez; çok düşük ödeme yapanlar ise daha iyi şartlar bulan çalışanların işten ayrılma riskiyle karşı karşıya kalır.</p> <p>Rekabet otoritelerinin yaklaşımı, bilgi değişiminin içeriği, sıklığı, güncelliği ve toplulaştırma düzeyi gibi faktörlere bağlı olarak değişmektedir. Geçmiş verilere dayalı, yeterince toplulaştırılmış ve bireysel teşebbüslerin tespit edilemeyeceği şekilde sunulan benchmarking raporları, genellikle rekabet hukuku açısından daha az endişe verici kabul edilmektedir. Ancak, bu raporların medyan ücret gibi belirli bir noktaya odaklanması ve firmaların bu noktayı "hedeflemesi", koordinasyon endişelerini gündeme getirmektedir. Öte yandan, benchmarking uygulamalarının rekabeti artırıcı etkileri de göz ardı edilmemelidir. Bilgi asimetrisinin azaltılması, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerin piyasa koşulları hakkında daha iyi bilgilendirilmesini sağlayarak, daha etkin ücret belirleme kararları almalarına olanak tanımaktadır. İşbu tebliğ, bu yönü ampirik kanıt üzerinden tartışmayı hedeflemektedir. Bu amaçla, Cullen, Li ve Perez-Truglia'nın NBER çalışması merkeze alınacaktır. 20 milyon Amerikan çalışanının bordro verileriyle yapılan bu araştırma, benchmarking çalışmasının ortalama çalışan için olumsuz bir etki doğurmadığını, özellikle düşük vasıflı pozisyonlarda ise ücretleri %5-6,7 oranında artırdığını göstermiştir (s. 6, 30-31). Teorik model, benchmarking'in denge durumunda rekabeti yoğunlaştırarak ücretleri yükseltebileceğini göstermektedir (s. 37-39). Dolayısıyla, NBER çalışmasına göre bağımsız üçüncü taraflar tarafından toplu, anonim ve geçmiş verilerle yürütülen ücret benchmarking anketlerinin rekabeti kısıtlamak yerine işgücü piyasasında bilgi asimetrisini azaltan ve çalışan refahını iyileştiren bir mekanizma olarak işlev gördüğü belirtilmektedir.</p> <p>Sonuç olarak, işbu çalışma ile pazar araştırma şirketleri ve bu şirketler tarafından hazırlanan raporlar rekabet hukuku perspektifinden incelenecek ve "ücretlerin eşitlenmesine hizmet eden bir aracı mı; yoksa bilgi asimetrisini azaltarak işgücü piyasasında verimliliği ve refahı artıran pro-rekabetçi bir mekanizma mı?" sorusu cevaplandırılmaya çalışılacak ve işgücü pazarları için "tam rekabetçi" koşulların varlığı sorgulanacaktır.</p> |
| 54. | Yoğunlaşma Denetimindeki Kör Noktalar: Amazon-iRobot Dosyası | <p>Yoğunlaşma denetimi, doğası gereği "ex ante" bir süreçtir: Otoriteler, henüz gerçekleşmemiş bir işleme ilişkin; zarar teorilerini (ör. dışlayıcı kapanma/foreclosure, fiyat dışı kalite kaybı, inovasyonun zayıflaması) değerlendirmektedir. Bu nedenle, günümüzde yoğunlaşma kontrolünün teknik tartışması çoğu zaman iki hata türü etrafında şekillenmektedir: rekabeti gerçekten azaltmayacak bir işlemi engellemenin maliyeti (Type I/over-enforcement) ile rekabeti gerçekten azaltacak bir işlemi kaçırmanın maliyeti (Type II/under-enforcement). Amazon'un iRobot'u</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>devralma girişiminin, AB ve ABD otoritelerinin itiraz sinyalleri sonrasında 2024 başında terk edilmesi;<sup>75</sup> iRobot’un ise Aralık 2025’te Chapter 11 korumasına başvurup ana üreticisi Picea Robotics tarafından özel işlemle devralınmaya yönelmesi, bu ikiliyi “soyut metodoloji” olmaktan çıkarıp somut bir politika tartışmasına dönüştürmüştür.</p> <p>Avrupa Komisyonu’nun 2023’te gönderdiği itiraz bildiriminde, Amazon’un çevrimiçi pazar yeri gücü üzerinden rakip robot süpürge üreticilerinin Amazon mağazasına erişimini kısıtlayabileceği; bunun da robot süpürge Pazarında fiyat, kalite ve inovasyon üzerinde olumsuz etki yaratabileceği endişesi öne çıkmıştır.</p> <p>Tebliğimiz, bahsi geçen işlemi merkezine alarak öncelikle dosyadaki zarar teorilerine odaklanacaktır. Otoriteler nezdindeki “zarar teorisi” şu hususlar üzerinde şekillenmektedir: Platform, pazar yeri kurallarını ve görünürlük/erişim parametrelerini kullanarak diğer satıcıları dışlayabilir; birleşme, rakiplerin marjını olumsuz yönde etkileyerek pazar kapama sonucunu doğurabilir. Bununla kapsamda, otoritelerin kanaatinde diğer rekabet dinamiklerinin (özellikle daha yeni, daha yenilikçi ve maliyeti düşüren oyuncuların incumbents üzerindeki baskısının) yeterince rol oynayıp oynamadığı hususu tartışılacaktır.</p> <p>İkinci bölümde, bahsi geçen işlemde yola çıkılarak daha genel bir değerlendirilmeye yer verilecektir. iRobot’un uzun süredir artan rekabet baskısı altında zayıfladığı ve Çinli üreticilerin (ör. Roborock/Ecovacs gibi) fiyat/kalite ekseninde agresifleştiği yönündeki haberlerle birlikte okunduğunda, “dinamik rekabet” delillerinin dosyada nasıl konumlandırılması gerektiği ele alınacaktır<sup>76</sup>. Özellikle, sermaye, inovatif güdüler ve dijital pazar dinamikleri ele alınmaksızın yapılan bir analizin statik bir çerçevede doğru görünen ama dinamik koşullarda eksik kalan bir değerlendirmeye sebebiyet vereceği vurgulanacaktır.</p> <p>Sonuç olarak, işbu çalışmada Amazon–iRobot hikâyesi değerlendirilecek ve birleşme kontrolünde iki uç riskin aynı anda yönetilmesi gerektiğini gösteren bir örnek olarak ele alınacaktır. Büyük teknoloji şirketlerinin platform gücüne dayalı ortaya konan zarar teorileri ile hızla evrilen teknolojik pazarlarda ölçek/sermaye/yenilik dinamiklerinin rekabet yapısını kısa sürede değiştirebileceği olgusu tartışılacaktır.</p> |
|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

<sup>75</sup> [IP 23 5990 EN.pdf](#)

<sup>76</sup> [Roomba maker iRobot files for bankruptcy, pursues manufacturer buyout | Reuters](#)

|     |                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 55. | Rekabet Hukuku İş Mahkemelerine mi Taşınıyor?: İşgücü Piyasası İhlalleri ve Tazminat Davaları Bağlamında Bir İnceleme | <p>İşgücü piyasalarına ilişkin ekonomik göstergeler, piyasanın yoğunlaştığını ve bu durumun çalışanların aleyhine olacak sorunlar yarattığını göstermektedir. İktisat ve rekabet hukuku literatüründe işgücü piyasalarına ilişkin iktisadi sorunların çözümünde rekabet hukuku araçlarının kullanılması gerektiği tezi tüm dünyada kabul görmeye başlamıştır. Ancak, işgücü piyasalarının, diğer mal veya hizmet piyasalarına göre karakteristik özelliklerinin bulunması, rekabet hukuku araçlarının bu piyasalara nasıl uygulanması gerektiğine ilişkin büyük tartışmalar yaratmaktadır. Ülkemizde Rekabet Kurulu tarafından başlatılan soruşturmaların yanında ve Rekabet Kurumu tarafından İş Gücü Piyasalarındaki Rekabet İhlallerine Yönelik Kılavuz yayınlanmıştır. Bilindiği üzere teşebbüslerin tazminat sorumluluğu Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da ("Kanun") özel olarak düzenlenmiştir. Kanunun 57. maddesine göre rekabeti sınırlayıcı anlaşmalara taraf olan veya hâkim durumunu kötüye kullanan teşebbüsler, bundan zarar görenlerin her türlü zararını tazmine mecburdur. İş Gücü Piyasalarındaki Rekabet İhlallerine Yönelik Kılavuz'da bu konuya yönelik özel bir açıklama yapılmamıştır.</p> <p>Bu çalışma, özellikle Rekabet Kanunu m. 57 kapsamında işgücü piyasası ihlallerinden kaynaklanan tazminat davalarının İş Mahkemeleri'nde görülüp görülemeyeceği ve zararın hangi yöntemlerle ispatlanabileceği sorunsalını hukuki ve pratik açıdan incelemeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda işgücü piyasalarına ilişkin ihlaller nedeniyle ortaya çıkabilecek zararların hesaplanması, tazmin talebinde bulunma süreçleri ve bu tür davaların yargısal aşamaları detaylı bir şekilde ele alınacak ve bu süreçlerde karşılaşılabilecek hukuki ve pratik zorluklar dikkatlice değerlendirilecektir.</p> <p>Rekabet ihlallerinden kaynaklanan tazminat davalarında, zararın hesaplanması meselesi, davaya ilişkin en büyük zorluklardan biridir. Gerçekten de rekabet kurallarını ihlal eden bir davranışın ilgili pazara, ilgili pazardaki oyunculara ya da tüketicilere verdiği zarar ya da yarattığı maliyeti giderecek bir tazminat tespit edilmesi oldukça güçtür. İşgücü piyasalarına ilişkin ihlaller için de aynı sorunlar geçerlidir. Bu doğrultuda rekabet hukukundaki tazminat prosedürünü yaygınlaştırmak isteyen hukuk sistemlerinin ispat sorunu üzerine odaklanması şarttır.</p> <p>Yapılan ekonomik araştırmalara göre işgücü piyasalarındaki rekabet hukuku ihlallerinin çalışanlar için maddi açıdan en temel sonucu ücretlerin doğrudan veya dolaylı yollar ile baskılanmasıdır. Bu, zararın esas olarak "fark ücreti" (but-for wage) üzerinden hesaplanabileceğini göstermektedir. Bu durumda zarar, çalışanın ihlal olmasaydı kazanacağı ücret ile fiilen kazandığı ücret arasındaki farktır. Özellikle teşebbüsler arasındaki ücret tespiti (wage-fixing) anlaşmalarında bu tip hesaplamaları yapmak daha olanaklı olacaktır. Öte yandan, çalışan ayartmama (no-poaching)</p> |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                       | <p>anlaşmalarında zararın tespiti daha karmaşıktır. Bu anlaşmalar doğrudan ücreti değil, çalışanın iş değiştirme ve kariyer ilerleme potansiyelini kısıtlayarak potansiyel kazanç kaybına yol açabilmektedir. Bu nedenle ilgili ihlal nedeniyle ortaya çıkan sorunları, maddi olarak hesaplanabilir bir zemine aktarmak büyük zorluk yaratmaktadır. Bu bakımdan, doktrinde, bu tür anlaşmalara ilişkin maktu bir zarar belirlenmesi yönünde öneriler de mevcuttur.</p> <p>Çalışmanın odaklandığı bir diğer temel hukuki mesele, yargılama sürecinin usulüdür. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu uyarınca, çalışanlar ile işverenler arasındaki iş ilişkisi nedeniyle doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarında İş Mahkemeleri görevlidir. Kanun'da açık bir sınırlama bulunmaması ve rekabet ihlalden kaynaklanan zararın iş ilişkisinden doğması nedeniyle çalışanların kendi işverenlerine karşı açacakları tazminat davalarının İş Mahkemeleri'nde görüleceği değerlendirilmektedir. Ancak, asıl sorunsal, görevli mahkeme tartışmasından ziyade, rekabet hukuku ihlallerinin karmaşık yapısının İş Mahkemeleri'nin geleneksel usul ve ispat mekanizmalarına nasıl entegre edileceği noktasında yatmaktadır. Sonuç olarak, bu çalışma, İş Mahkemeleri pratiğinde bu tür davaların etkin bir şekilde görülebilmesi için somut yargılama aşamaları ve ispat prosedürlerine dair yapılandırılmış bir hukuki yol haritası sunmayı amaçlamaktadır.</p>                                                                                  |
| 56. | Bankaların Veri ve Altyapı Üzerindeki Gatekeeper Konumunun Rekabet Hukuku Açısından Değerlendirilmesi: Softtech Kararı Sonrası Ödeme Hizmetleri Rejimi ve Açık Bankacılık Perspektifi | <p>Finansal hizmetler piyasalarında rekabetin parametreleri, dijitalleşme ve veri temelli iş modellerinin yaygınlaşmasıyla birlikte köklü biçimde dönüşmektedir. Konvansiyonel bankacılık yapısı içerisinde bankaların ödeme altyapıları ve müşterilere ait finansal veriler üzerindeki kontrolü, uzun süre teknik ve düzenleyici zorunlulukların doğal bir sonucu olarak değerlendirilmiştir. Ne var ki bu kontrol, ödeme kuruluşları ve finansal teknoloji şirketlerinin piyasaya girişi ve etkin biçimde faaliyet gösterebilmesi bakımından belirleyici bir unsur haline gelmiş; bankaların piyasa içindeki rolünün rekabet hukuku açısından yeniden ele alınmasını zorunlu kılmıştır.</p> <p>Bu bildiride, bankaların ödeme sistemleri ve finansal veriler üzerindeki yapısal üstünlüğü, rekabet hukukunda son dönemde ağırlık kazanan <i>gatekeeper</i> (kapı bekçisi) yaklaşımı çerçevesinde incelenmektedir. Rekabet Kurulu'nun Softtech kararı sonrasında ödeme hizmetleri alanında ortaya çıkan tartışmalar ve bu tartışmaları takiben yapılan mevzuat değişiklikleri, bankalar ile ödeme kuruluşları arasındaki ilişkinin salt sektörel düzenleme perspektifiyle değil, rekabet hukuku ilkeleri ışığında da değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda, Ödeme Hizmetleri Yönetmeliği'nin 8. maddesi ile bankalara getirilen sistem ve altyapılara erişim yükümlülüğünün, bankaların <i>gatekeeper</i> konumunu sınırlandırmaya yönelik rekabetçi bir müdahale niteliği taşıyıp taşımadığı ele alınmaktadır.</p> |

|     |                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|-----------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                           | <p>Çalışmada, bankaların ödeme altyapılarına erişimi geciktirme, teknik veya güvenlik gerekçeleriyle sınırlama, eşit durumdaki teşebbüsler arasında fiili ayrımcılık yaratma yahut erişimi ekonomik açıdan anlamsız hale getirme yönündeki uygulamalarının, rekabet hukuku bakımından dışlayıcı etki doğurup doğurmadığı analiz edilmektedir. Bu bağlamda, fiyat sıkıştırması, ayrımcı işlem, bağlama ve inovasyonun engellenmesi gibi klasik rekabet hukuku ihlal türlerinin, ödeme hizmetleri piyasasında nasıl tezahür edebileceği ortaya konulmaktadır.</p> <p>Bildiri ayrıca, fintech şirketlerinin bankalara kıyasla daha esnek ve yenilikçi yapılarının, dijital finansal hizmetlerde inovasyonun asli itici gücü haline geldiği tespitinden hareketle, banka-fintech ilişkisini yalnızca bankaların yukarıda konumlandığı dikey bir rekabet ilişkisi olarak değil, aynı zamanda bankalar açısından fintechlerin tamamlayıcı bir güç oluşturduğu bir ilişki biçimi olarak ele almaktadır. Bankaların fintechlerin inovatif kapasitesinden yararlanarak kendi ekosistemlerini güçlendirmesi, rekabeti artırıcı sonuçlar doğurabileceği gibi, bankaların mevcut veri ve altyapı hâkimiyetiyle birleştiğinde piyasa gücünün daha da yoğunlaşması riskini de beraberinde getirebilmektedir. Bu bağlamda, ödeme hizmetlerine erişim ve veri paylaşımına ilişkin düzenlemelerin, fintechleri korunması gereken zayıf piyasa aktörleri olarak konumlandıran bir yaklaşımla değil; bankalarla daha yatay, işlevsel ve rekabetçi ilişkiler kurabilen bağımsız ekonomik aktörler olarak güçlendiren bir perspektifle tasarlanması önem taşımaktadır. Aşırı ve katı düzenleyici müdahalelerin, bankaların <i>gatekeeper</i> konumunu fiilen zayıflatmak yerine, piyasa içi ilişkileri dondurarak rekabeti dolaylı biçimde sınırlandırması ve yenilikçi aktörlerin ölçeklenmesini güçleştirmesi riski göz ardı edilmemelidir. Bu nedenle, düzenleyici çerçevenin rekabeti şekillendirmekten ziyade, piyasa dinamiklerinin sağlıklı biçimde işlemesine alan açacak şekilde yorumlanması ve uygulanması gerekmektedir.</p> <p>Sonuç olarak bildiride, bankaların ödeme altyapısı ve finansal veriler üzerindeki kontrolünün, teknik veya düzenleyici zorunlulukların kaçınılmaz bir sonucu olarak değil, rekabeti şekillendiren ve sınırlandıran yapısal bir güç unsuru olarak değerlendirilmesi gerektiği ortaya konmaktadır. Bu çerçevede, ödeme hizmetlerine erişim ve veri paylaşımına ilişkin düzenlemelerin, bankaların <i>gatekeeper</i> konumunu yalnızca biçimsel olarak sınırlayan normlar olarak kalmaması; uygulamada da ayrımcılığı ve dışlayıcı etkileri önleyecek şekilde yorumlanması ve denetlenmesi gerekmektedir. Aksi halde, rekabeti artırma amacıyla getirilen düzenlemelerin, bankaların piyasa gücünü dolaylı biçimde pekiştiren bir etki doğurması ihtimali de göz ardı edilmemelidir.</p> |
| 57. | Rakip Ürünü Karalamak Ne Zaman İhlal Olur? Haksız Rekabet | Avrupa Komisyonu, ilaç üreticisi Teva'ya rakip ürünlerin eşdeğerliği, güvenliği ve etkinliği hakkında yanıltıcı bilgiler yaymak suretiyle yürüttüğü sistematik kötüleme kampanyasını içeren eylemleri sebebiyle 462,6 milyon Avro ceza                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

|                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ile Rekabet Hukukunun<br>Kesişiminde Disparagement | <p>uyguladı<sup>77</sup>. Böylece, uzun süredir, haksız rekabet hukukunun sınırları içinde değerlendirilen rakip ürünlerinin karalanması uygulamaları, hâkim durumun kötüye kullanılmasının doğrudan konusu haline geldi. Ancak, bu görece yeni ihlal türü, rakibi karalamanın hangi durumlarda hakim durumun kötüye kullanılması teşkil edeceği konusunda yeni soruları da beraberinde getirdi. Komisyon’un yanı sıra, üye ülke rekabet otoriteleri ve İngiliz Rekabet Otoritesi’nin (“CMA”) incelemeleri de rakibin kötülenmesi ihlal türünün önümüzdeki dönemde rekabet hukuku tartışmalarının merkezinde yer alacağını ortaya koyuyor.</p> <p>Son dönemde, Avrupa Komisyonu’nun Teva (Copaxone) kararı; Komisyon<sup>78</sup> ve CMA’nın<sup>79</sup> paralel olarak yürüttüğü Vifor soruşturmaları ile ilaç pazarı bakımından tartışılan rakibi kötüleme; sadece bu pazarlara özgü bir eylem değil. Ülke otoritelerinin, taksi sürücüleri, ambulans hizmetleri, karasal TV yayınları pazarlarında incelemeleri mevcut. Bununla birlikte, Teva ve Vifor soruşturmaları, rakibi karalama ihlal türünün şartlarına dair içerdiği değerlendirmeler ile merkeze oturuyor. Kararlar, özellikle iletişimlerin pazara etkisi, yayılan bilginin objektif olarak yanıltıcı olup olmadığı ve davranışın dışlayıcı potansiyeli gibi kriterleri ele alıyor. Teva kararı, kötüleme sebebiyle ilk kez ağır bir idari para cezası uygulanması açısından dikkat çekerken Vifor ise, şirketlerin iletişim stratejilerini rekabet hukuku risklerini de dikkate alarak tasarlamak zorunda kalacaklarını gösteriyor.</p> <p>Bu kararlar, beraberlerinde kritik bir soruyu da getiriyor: Rakip ürün hakkındaki kötüleme ya da rakip ürünün kalitesi konusundaki iletişimler ne zaman sınırı aşarak rekabet ihlali haline geliyor? Komisyon’un kararlarından bu sınıra dair bazı çıkarımlar yapmak mümkün. Buna göre, bir hakim durumun kötüye kullanılması örneği olarak rakip ürünü kötülemek bakımından üç şartın gerçekleşmesi aranıyor: (i) şirketin rakip ürünün itibarını zedeleyecek şekilde objektif olarak yanıltıcı veya yanlış bilgi yayması, (ii) yayılan bilginin rekabet üzerinde olumsuz etkisi bulunması ve özellikle rakip ürünün pazara girişini geciktirme potansiyeli taşıması ve (iii) davranışın geçerli ve objektif bir gerekçeye dayanmaması. Tersinden okunacak olursa, gerçeğe aykırı beyan içermeyen ve tüketici talebini etkileme potansiyeli olmayan kötüleme davranışı rekabet ihlali teşkil etmiyor.</p> <p>Bu kapsamda, aynı eylemin hem rekabet hukuku ihlali olması hem de haksız rekabet teşkil etmesinin uygulama ve yaptırım süreçleri açısından yaratabileceği sorunlar, ayrı bir tartışma konusu olarak ortaya çıkıyor. Rekabet</p> |
|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>77</sup> European Commission, *Case AT.40588 – Teva (Copaxone)*

<sup>78</sup> [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip\\_24\\_3907](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3907)

<sup>79</sup> [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip\\_24\\_3907OV.UK](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3907OV.UK)

|     |                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                       | <p>otoriteleri, bu tür davranışların ihlale dönüşüp dönüşmediğini yürüttükleri soruşturmalar kapsamında değerlendirirken, haksız rekabetin tespiti çoğunlukla genel mahkemeler tarafından gerçekleştiriliyor. Aynı eylemin farklı hukuk dallarınca eş zamanlı şekilde incelenmesi ve yaptırıma tabi tutulması noktasında mahkemeler ile otoriter arasındaki ilişki de tartışmanın esaslı bir noktasını oluşturuyor.</p> <p>Bu çerçevede, bu çalışma, rakip ürünlerin kötülenmesine dayalı iletişim stratejilerinin ne zaman rekabet hukuku ihlaline dönüştüğünü analiz etmeyi; içtihatla belirginleşen testleri incelemeyi ve eylemin hem rekabet hukuku ihlali hem de haksız rekabet teşkil etmesinden kaynaklanacak uygulama ve yaptırım süreçlerindeki soruları ele almayı amaçlamaktadır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 58. | Rekabet Hukukunda Veri: Gelip Geçici Bir Heves mi, Yoksa Yeni Nesil Zorunlu Unsur mu? | <p>Verinin dijital platformlar bakımından önemi tartışmasız ve bu durum son dönem akademik çalışmalar ile rekabet otoritesi kararlarında sıklıkla dile getiriliyor. Son dönemdeki Rekabet Kurulu kararlarında veri temelli ihlaller ve endişeler, yerleşik teşebbüslerin veri setlerini birleştirmesi ya da farklı pazarlarda kullanması halinde rakip teşebbüslerin rekabet edebilirliğinin düşmesi olarak özetlenebilir. Bu endişeler, verinin teşebbüslere pazar gücü sağlayan bir kaynaktan birkaç adım ileri giderek zorunlu unsur haline gelip gelmeyeceğine dair haklı soruları beraberinde getiriyor.</p> <p>Rekabet Kurulu'nun Nadirkitap<sup>80</sup> ve Sahibinden<sup>81</sup> kararları, dijital platformlarda veri taşınabilirliğini ön plana alarak kullanıcı verilerinin tek bir platformda kalması durumunda rakip platformların faaliyetlerinin zorlaşacağına vurgu yapmaktaydı. Meta kararı<sup>82</sup>, Sahibinden<sup>83</sup> geçici tedbir kararı ve Kariyer.net soruşturması<sup>84</sup> ise veri birleştirme ve büyük veri setlerinin yerleşik teşebbüslerce ilişkili pazarlarda kullanılması halinde, rakip teşebbüslerin pazara girişinin ve pazarda tutunmasının güçleşeceği endişesini ortaya koyuyor. Bu kararlar, rakiplerin erişemeyeceği asimetrik rekabet gücü yaratılmasından duyulan kaygıyı yansıtmaktadır.</p> |

<sup>80</sup> Rekabet Kurulu'nun 07.04.2022 tarih ve 22-16/273-122 sayılı kararı

<sup>81</sup> Rekabet Kurulu'nun 17.08.2023 tarih ve 23-39/754-263 sayılı kararı

<sup>82</sup> Rekabet Kurulu'nun 07.11.2024 tarih ve 24-45/1053-450 sayılı kararı

<sup>83</sup> Rekabet Kurulu'nun 16.01.2025 tarih ve 25-02/47-29 sayılı kararı

<sup>84</sup> [Rekabet Kurumu - Kariyer.Net Elektronik Yayıncılık ve İletişim Hizmetleri AŞ Hakkında Soruşturma Açıldı.](#) (Son Erişim Tarihi: 19/12/2025)

|     |                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                   | <p>Komisyon, DMA ile dijital pazarlarda veri taşımaya izin verilmesini katı bir kural olarak getirirken veri birleştirmeyi kullanıcı rızası şartına bağlıyor. Apple/Shazam<sup>85</sup> ve Meta/Kustomer<sup>86</sup> kararları da verinin bu pazarlardaki kritik niteliğini gösteriyor.</p> <p>Tüm bunlar, dijital pazarlarda verinin rekabet için vazgeçilmez bir unsur olarak görüldüğünü ve bu veri kullanımının pazardaki etkin rekabeti sınırlayabileceğine dair endişeleri ortaya koyuyor. Zorunlu unsur doktrini, bir rakip veya müşterinin ondan faydalanmaksızın faaliyetlerini sürdürmesinin mümkün olmadığı varlık ya da tesisleri tanımlıyor ve bu hallerde zorunlu unsurun belirli koşullar altında paylaşımına açılmasını öngörüyor. Rekabet Kurulu ya da herhangi bir başka rekabet otoritesi henüz kararlarında verinin bir zorunlu unsur olduğu ve rakiplerin de erişimine açılması gerektiğine dair bir değerlendirme yapmamış olsa da<sup>87</sup>, mevcut kararlar ve bu kararlardaki endişe ve yükümlülüklerin bir sonraki aşamada bizi zorunlu unsura doğru götürüp götürmediği önemli bir soru olarak karşımıza çıkıyor. Zorunlu unsur ve sözleşme yapmayı reddetmenin bir diğer koşulu ise, bilindiği üzere reddetme eyleminin alt pazarda etkin rekabeti ortadan kaldırmasının muhtemel olması. Özellikle Sahibinden geçici tedbir ve Meta kararı ile Kariyer.net'in kamuya açıklanan yürüyen soruşturmasında verinin tam olarak alt pazarda değil ama ilişkili pazarlardaki rekabeti bozucu etkilerine değiniliyor. Bu çerçevede, daha çok altyapı sektörleri bakımından söz konusu olan zorunlu unsur doktrinine dair ilgili Kılavuz'da açıklanan kriter ve şartların veri temelli bir zorunlu unsur tanımında ne kadar uygulanabileceği de ayrı bir tartışma konusu olarak karşımıza çıkıyor.</p> <p>Sonuç olarak bu çalışma, verinin dijital ekonomide “yeni bir zorunlu unsur” olarak kabul edilme yolunda olup olmadığına ve böyle bir durumda sözleşme yapmanın reddi ihlali bakımından yerleşmiş kriterlerin veri söz konusu olduğunda nasıl yorumlanabileceğine dair hem teorik hem pratik bir çerçeve geliştirmeyi hedeflemektedir. Çalışma, rekabet hukuku, veri koruma ve sektörel regülasyonların kesiştiği noktada ortaya çıkan çok boyutlu tartışmalara teorik ve pratik katkı sunmayı amaçlamaktadır.</p> |
| 59. | Pazaryerlerinde Algoritmik Fiyatlama: Türkiye ve Yabancı Rekabet Otoritelerinden Çarpıcı Bulgular | <p>Bu çalışma, çevrim içi pazaryerlerinde giderek yaygınlaşan algoritmik fiyatlama uygulamalarının rekabet hukuku bakımından doğurduğu riskleri, Türkiye ve yabancı ülke uygulamaları ışığında kavramsal, karşılaştırmalı ve ampirik bir çerçevede incelemektedir. Dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte fiyat belirleme süreçleri büyük ölçüde otomatikleşmiş; fiyat algoritmaları, veri odaklı karar alma mekanizmalarının merkezine yerleşmiştir. Bu dönüşüm,</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

<sup>85</sup> CASE M.8788 – APPLE / SHAZAM, bknz. [https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m8788\\_1279\\_3.pdf](https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m8788_1279_3.pdf) (Son Erişim Tarihi: 19/12/2025)

<sup>86</sup> Case M. 10262-META (FORMERLY FACEBOOK) / KUSTOMER, bknz. [https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases1/202242/M\\_10262\\_8559915\\_3054\\_3.pdf](https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases1/202242/M_10262_8559915_3054_3.pdf) (Son Erişim Tarihi: 19/12/2025)

<sup>87</sup> Her ne kadar EU Data Act, veri taşınabilirliğini ve verinin yaygınlaşmasını amaçlayan düzenlemeler getirirse de bu düzenleme rekabet hukuku endişelerini merkeze alan bir düzenleme değildir.

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>teşebbüsler açısından etkinlik ve verimlilik artışı sağlarken, rekabet hukuku bakımından klasik analiz araçlarının sınırlarını zorlayan yeni sorun alanlarını da beraberinde getirmiştir.</p> <p>Çalışmanın ilk bölümünde, algoritma ve algoritmik fiyatlama kavramları açıklanmakta; kural temelli algoritmalar ile yapay zekâ veya makine öğrenmesi tabanlı algoritmalar arasındaki farklar ortaya konulmaktadır. Bu çerçevede algoritmaların, insan müdahalesi olmaksızın strateji geliştirme ve rakip davranışlarına uyum sağlama kapasitesinin, rekabet hukuku açısından neden özel bir inceleme gerektirdiği tartışılmaktadır. Özellikle fiyat sabitleme anlaşmaları, topla dağıt kartelleri, örtük işbirliği ve uyumlu eylem riskleri, dikey ilişkilerde yeniden satış fiyatının tespiti ile hakim durumun kötüye kullanılması gibi ihlal türlerinin algoritmik fiyatlama sistemleri aracılığıyla nasıl kolaylaştırılabileceği OECD ve ulusal rekabet otoritelerinin raporları temel alınarak analiz edilmektedir. Ek olarak, fiyat algoritmalarının yarattığı rekabet hukuku endişelerinin, rekabet otoritelerince nasıl tespit edilip soruşturulacağına ilişkin zorluklar ve çözüm önerileri dile getirilmektedir.</p> <p>İkinci bölümde, algoritmik fiyatlamaya ilişkin uluslararası rekabet hukuku uygulamaları incelenmektedir. ABD ve Asya örnekleri başta olmak üzere, Trod-GBE, Las Vegas Rainmaker, RealPage, Kakao Mobility ve Amazon (Project Nessie) vakaları üzerinden algoritmaların rekabeti sınırlayıcı anlaşmalara aracılık edebildiği, bilgi değişimini yoğunlaştırdığı ve hâkim durumun kötüye kullanılmasını pratikleştirdiği ortaya konulmaktadır. İncelenen kararlar, algoritmik koordinasyonun açık bir anlaşma olmaksızın dahi kartel benzeri etkiler doğurabileceğini ve rekabet hukukunda “irade” ve “amaç” kavramlarının yeniden değerlendirilmesi ihtiyacını göstermektedir. Fiyat algoritmalarının sebep olduğu veya kolaylaştırdığı ihlallerinin soruşturulmasındaki ispat standardı tartışılmaktadır. İncelenen kararlar mukayeseli olarak değerlendirilerek fiyat algoritmalarının rekabet hukuku ilişkisinin uluslararası uygulamalarının Türkiye’ye olası yansımaları tartışılmıştır.</p> <p>Üçüncü bölümde, Türkiye’deki hukuki çerçeve ve uygulamalar ele alınmakta; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’un 4. ve 6. maddelerinin algoritmik fiyatlama bakımından sunduğu imkânlar tartışılmaktadır. Trendyol ve Hepsiburada hakkında yürütülen soruşturmalar ve verilen taahhüt kararları, Türkiye’de algoritmik fiyatlama konusundaki ilk somut uygulamalar olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca Türkiye’deki önde gelen pazaryerlerinden elde edilen fiyat verileri kullanılarak yapılan ampirik analizler, fiyat yakınsaması, fiyat katılığı ve büyük satıcıların fiyatlarının küçük satıcılar üzerindeki yönlendirici etkisini ortaya koymaktadır. İlgili dosyaların Rekabet Kurulu’nun konuya bakış açısını göstermek üzerindeki etkisi değerlendirilmiştir.</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                       | <p>Dördüncü bölümde, çalışma kapsamında yer alan tartışmalar ışığında fiyat algoritmalarının Türk rekabet hukuku bağlamında nasıl ele alınacağına ilişkin politika önerileri ve düzenleme ihtiyaçlarına değinilmektedir. Fiyat algoritmalarının rekabet hukuku çerçevesine olan uyumluluğunun yarattığı zorlukların yönetilmesine ilişkin olası yöntemler değerlendirilmektedir.</p> <p>Sonuç olarak çalışma, algoritmik fiyatlamamanın yalnızca teknolojik bir yenilik değil, rekabet hukuku uygulamasını dönüştüren yapısal bir olgu olduğunu ortaya koymaktadır. Türkiye’de mevcut mevzuat temel ilkeler bakımından yeterli olmakla birlikte, etkin bir uygulama için algoritmik şeffaflık, veri erişimi, teknik denetim kapasitesi ve rehber ilkelerin geliştirilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 60. | Ius Defensionis Sacrum Est – Savunma Hakkı Kutsaldır Ancak Rekabet Soruşturmaları İçin Ertelenebilir mi? Rekabet Hukukunda Avukat Müvekkil Gizliliğinin Sınırlarında Yeni Tartışmalar | <p>Avukat-müvekkil gizliliği, rekabet hukuku soruşturmalarının yoğunlaştığı ve yerinde inceleme yetkilerinin geniş yorumlandığı bir dönemde, savunma hakkı ile idari etkinlik arasındaki hassas dengeyi görünür kılmayı nedeniyle teorik ve pratik düzeyde önem kazanmıştır. Nitekim AB’de de 1/2003 sayılı Konsey Tüzüğü’ne ilişkin başlayan değerlendirme sürecinde, Avrupa Komisyonu kurum içi avukatların gizlilik kapsamında değerlendirilmesine ilişkin bir “Tutum Belgesi<sup>88</sup>” yayınlamış ve avukat-müvekkil gizliliğinin rekabet soruşturmaları içerisindeki yeri ve sınırları tekrar tartışmaya açılmıştır.</p> <p>İşbu bildiride, Türk ve AB rekabet hukukunda avukat-müvekkil gizliliğine ilişkin yaklaşımları incelenerek, iki sistem arasında ortaya çıkan yapısal ve normatif ayrışmayı analiz edilecektir.</p> <p>Çalışmanın odak noktasında, Türkiye’deki yasal çerçevede avukat-müvekkil gizliliğinin yeri ve rekabet soruşturmalarında uygulanabilirliği ile idarî yargının konuyla ilgili geçmiş kararlarının Rekabet Kurumu’na verdiği yön incelenecek olup özellikle AYM’nin 18 Ocak 2024 tarihli kararında<sup>89</sup> ele alınan değerlendirme kriterleri ile bunların rekabet soruşturmalarında avukatın konumuna ilişkin bir tartışma başlatılacaktır. Nitekim, AYM, kararında avukat-müvekkil gizliliğini yalnızca iptal talebine konu Kanun<sup>90</sup> hükmü yönünden ele almamış, genel olarak</p> |

<sup>88</sup> Avrupa Komisyonu, *Rekabet Hukuku Soruşturmalarında Avukat-Müvekkil Gizliliği: Şirket İçi Avukatların Statüsü Değişti mi?* (Competition Policy Brief, No. 1/2025, Kasım 2025), [https://competition-policy.ec.europa.eu/document/download/890dcc49-5fd7-4e48-a9f4-698ac9bdfe08\\_en](https://competition-policy.ec.europa.eu/document/download/890dcc49-5fd7-4e48-a9f4-698ac9bdfe08_en)

<sup>89</sup> AYM, E.2021/28, K.2024/11, RG 3.4.2024-32509

<sup>90</sup> 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>“avukatlık mesleğinin icrası”nın hukukî nitelik ve gereklilikleri üzerinde durarak güçlendirilmiş bir koruma alanının zorunluluğunu vurgulamıştır.</p> <p>Öte yandan rekabet soruşturmalarında yerinde inceleme pratiğinin, savunmaya hazırlık niteliğindeki hukuki danışmanlık faaliyetlerini de kapsayacak biçimde genişlediği gözlemlenmektedir. Bu kapsamda uyum programları çerçevesinde bağımsız avukatlarca hazırlanan denetim ve risk raporlarının inceleme materyali olarak ele alınıp delil olarak kullanılması, avukat-müvekkil gizliliğinin sınırlarını yeniden tartışmaya açmaktadır. Bu tür uygulamalar, avukat-müvekkil gizliliğinin yanı sıra aleyhe delil sunmaya zorlama yasağı yönünden de Anayasa ve AİHS kapsamında sorunlar yaratabilmektedir.</p> <p>AB rekabet hukukunda ise avukat-müvekkil gizliliği, ABAD’ın<sup>91</sup> AM&amp;S<sup>92</sup> ve Akzo<sup>93</sup> içtihatları doğrultusunda dar ve yapısal bir çerçevede ele alınmaktadır. AB yaklaşımında gizlilik, yalnızca savunma hakkının kullanılması amacıyla, bağımsız ve şirket dışı avukatlarla yapılan iletişimleri kapsamakta; şirket içi avukatlar, istihdam ilişkisi nedeniyle gerekli “tam bağımsızlığa” sahip olmadıkları gerekçesiyle bu korumanın dışında bırakılmaktadır. Komisyonu bu sınırlı yaklaşımı soruşturmaların etkinliği, kötüye kullanım riskinin önlenmesi ve hukuki-ticari iletişimin ayrıştırılmasındaki güçlükler gibi politika gerekçeleriyle sürdürmektedir.</p> <p>Karşılaştırmalı analiz, Türk ve AB yaklaşımları arasındaki ayrımın, gizliliğin hukuki temeli ve işlevinde toplandığını göstermektedir. AB rekabet hukuku, idari yaptırım rejiminin etkinliğini önceleyen yapısal bir bağımsızlık testine dayanırken; Türkiye’de AYM, temel hakları merkeze alan ve gizliliği işlevsel olarak genişleten bir yorum benimsemiştir. Bildiri, bu ayrışmanın Türk rekabet hukuku uygulamalarına olası etkilerini tartışacak ve özellikle Rekabet Kurumu’nun yerinde inceleme pratiğinin temel insan hakları ve dolayısıyla AYM ve AİHM kararları ışığında nasıl yeniden şekillenebileceğine ilişkin güncel bir değerlendirme sunacaktır. Bu kapsamda, AB’de başlayan 1/2003 sayılı Konsey Tüzüğü’nün revizyonuna ilişkin tartışmaların Türkiye’ye olası yansımalarının nasıl olabileceği ele alınacak olup AB örneklerinden hareketle savunma hakkının Rekabet Kurumu’nun soruşturmalarında etkin kullanımına yönelik öneriler sunulacaktır.</p> |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

<sup>91</sup> Avrupa Birliği Adalet Divanı

<sup>92</sup> 14 Eylül 2010 tarihli Akzo Nobel Chemicals ve Akros Chemicals / Komisyon kararı (C-550/07 P, EU:C:2010:512)

<sup>93</sup> 8 Mayıs 1982 tarihli AM & S Europe / Komisyon kararı (155/79, EU:C:1982:157)

|     |                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 61. | Çapraz Yöneticilik Problemi ve Azınlık Hisselerinin Devrinin Rekabet Hukuku Bakımından İncelenmesi | <p>Rekabet hukukunda teşebbüsler arasındaki yapısal ilişkilerin değerlendirilmesi, uzun süre boyunca kontrol devri kavramı ile paralel bir şekilde ilerlemiştir. Ancak son dönemde, azınlık ve çapraz hissedarlıkların rekabet hukuku açısından etkileri son dönemde dünya genelinde mercek altına alınmaktadır. Azınlık ve çapraz hissedarlıklar ile çapraz yöneticilik ilişkilerinin, kontrol devri bulunmasa dahi, teşebbüsler arasında koordinasyon riskleri yaratabileceği yönündeki yaklaşım, özellikle ABD ve Avrupa Birliği uygulamalarında giderek belirginleşmektedir. ABD’de BlackRock ve benzeri varlık yönetim şirketlerine karşı açılan davalar<sup>94</sup> ile Avrupa Birliği’nde Delivery Hero/Glovo kararında<sup>95</sup> ortaya konulan değerlendirmeler, bu tür yapısal bağlantıların, rekabet karşıtı koordinasyona elverişli bir zemin oluşturabileceğine işaret etmektedir.</p> <p>ABD uygulamasında gündeme gelen tartışmalar, çapraz azınlık hissedarlıklarının, doğrudan kontrol yetkisi bulunmasa dahi, teşebbüslerin üretim, fiyatlama ve stratejik kararları üzerinde dolaylı etki yaratıp yaratamayacağı sorusu etrafında yoğunlaşmaktadır. Bu çerçevede rekabet hukuku bakımından, “pasif yatırım” olarak nitelendirilen hissedarlıkların hangi koşullarda bu niteliğini kaybederek rekabetçi davranışları etkileyen bir araç hâline geldiği ve koordinasyon riskinin hangi unsurlar üzerinden değerlendirileceği ön plana çıkmaktadır.</p> <p>Avrupa Birliği’nde ise Delivery Hero/Glovo kararı, azınlık hissedarlığına bağlı yönetim hakları, veto mekanizmaları ve bilgiye erişim imkânlarının, zaman içerisinde rekabeti ortadan kaldıran çok katmanlı bir koordinasyon yapısına dönüşebileceğini göstermiştir. Karar, bir rakipte azınlık payına sahip olmanın tek başına hukuka aykırı olmadığını; ancak bu tür bir yapının, rekabete hassas bilgilerin paylaşılması ve ticari kararların yönlendirilmesi suretiyle fiilî rekabet karşıtı temaslara imkân tanınması hâlinde rekabet hukuku bakımından ciddi riskler doğurabileceğini ortaya koymaktadır.</p> <p>Türkiye bakımından ise Rekabet Kurulu’nun Fiat Chrysler Automobiles N.V. – Peugeot S.A.<sup>96</sup> ve Tofaş – Stellantis<sup>97</sup> kararlarında benimsediği yaklaşım, kontrol devri bulunmayan yapısal bağlantıların nasıl ele alınabileceğine dair önemli bir zemin sunmaktadır. Her ne kadar anılan kararlarda doğrudan azınlık hissedarlıkları veya çapraz yöneticilik ilişkileri incelenmemiş olsa da, Kurul’un yapısal nitelikte taahhütler yoluyla teşebbüsler arasındaki kalıcı</p> |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>94</sup> Amerika Birleşik Devletleri Doğu Texas Bölge Mahkemesi, Case 6:24-cv-00437-JDK; Federal Ticaret Komisyonu (FTC) ve ABD Adalet Bakanlığı (DOJ)’in sunduğu görüş yazısı (*statement of interest*) için bkz. [https://www.ftc.gov/system/files/ftc\\_gov/pdf/StatementofInterest-TexasvBlackRock.pdf](https://www.ftc.gov/system/files/ftc_gov/pdf/StatementofInterest-TexasvBlackRock.pdf)

<sup>95</sup> Avrupa Komisyonu’nun 02.06.2025 tarihli ve AT.40795 sayılı (Delivery Hero/Glovo) kararı, [https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases1/202530/AT\\_40795\\_1262.pdf](https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases1/202530/AT_40795_1262.pdf)

<sup>96</sup> Rekabet Kurulu’nun 30.12.2020 tarihli ve 20-57/794-354 sayılı kararı

<sup>97</sup> Rekabet Kurulu’nun 18.04.2025 tarihli ve 25-15/359-172 sayılı kararı

|     |                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                         | <p>bağları ve potansiyel koordinasyon kanallarını dikkate aldığı görülmektedir. Bu durum, Türkiye uygulamasında da azınlık hissedarlıkları ve çapraz yöneticilik ilişkilerinin, ileride hangi rekabet hukuku araçlarıyla ve hangi sınırlar çerçevesinde denetlenebileceği sorusunu gündeme getirmektedir.</p> <p>Bu bildiri, ABD ve Avrupa Birliği karar pratiğinde öne çıkan bu değerlendirmeleri birlikte ele alarak, azınlık ve çapraz hissedarlıklar ile çapraz yöneticilik yapılarının rekabet hukuku bakımından hangi ölçütler temelinde sorunlu hâle geldiğini ve Türkiye uygulamasının bu yönde nasıl bir gelişim gösterebileceğini tartışacaktır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 62. | Birleşme ve Devralmalarda Görünmeyen Risk: Külli Halefiyetin AB ve Türk Rekabet Hukukundaki Yansımaları | <p>Rekabet hukuku kurallarının etkin uygulaması, rekabet otoritelerinin ceza politikalarıyla yakından ilişkilidir.<sup>98</sup> Öte yandan, teşebbüsler açısından ise, hukuki belirliliğin sağlanması elzemdir. Bu noktada söz konusu denge, cezaların şahsiliği ilkesi üzerinden kurgulanmaktadır.<sup>99</sup></p> <p>Şahsilik ilkesi gereği, her teşebbüs yalnızca kendi hukuka aykırı fiilinden sorumlu tutulmaktadır.<sup>100</sup> Ancak uygulamada bu ilkenin mutlak olmadığı, özellikle Avrupa Birliği ("<b>AB</b>") rekabet hukukunda gelişen ekonomik halefiyet (devamlılık)<sup>101</sup> ilkesiyle istisnaların ortaya çıktığı görülmektedir.<sup>102</sup></p> <p>Ekonomik halefiyet ilkesi, ihlali gerçekleştiren teşebbüsün piyasadan çekilmesi veya tüzel kişiliğinin sona ermesi hâlinde devreye girmektedir.<sup>103</sup> Bu durumda, ekonomik faaliyeti sürdüren yeni kurulan veya devralmış teşebbüs ("<b>Birleşik Teşebbüs</b>"), selefinin geçmişteki ihlallerinden sorumlu tutulabilmektedir.</p> <p>AB uygulamasında bu ilkenin kapsamı mahkeme içtihatları ve Avrupa Komisyonu kararlarıyla genişlemiştir. Özellikle (i) tüzel kişiliğin sona ermesi,<sup>104</sup> (ii) teşebbüsün fiilen (ekonomik) faaliyetlerini durdurması,<sup>105</sup> (iii) sorumluluktan</p> |

<sup>98</sup> Ersoy Zengin, B., "Rekabet Hukuku İhlallerinde Cezaların Şahsiliği İlkesine Bir İstisna: Ekonomik Devamlılık Prensibi", Rekabet Dergisi, Cilt 21, Sayı 2, Aralık 2000. s. 7.

<sup>99</sup> 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 20. maddesinde ceza sorumluluğunun şahsi olduğu ve bir kişinin üçüncü bir kişinin fiilinden ötürü mesuliyet atfedilemeyeceği düzenlenmektedir.

<sup>100</sup> Toroslu, N. (2007), Ceza Hukuku Genel Kısım, Savaş Yayınları, 9. Baskı, Ankara, s. 171.

<sup>101</sup> Avrupa Birliği'ndeki otoritelerce verilen kararlarda ekonomik halefiyet kavramı hukuki halefiyet prensibini de kapsar bir biçimde geniş kapsamda ele alındığı gözlemlenmektedir.

<sup>102</sup> De Stefano, G. (2011), "General court rules on successor liability and apportionment of group liability in the gas insulated switchgear cartel", Journal of European Competition Law & Practice: 2 (4) s. 345.

<sup>103</sup> Brown, A. ve Schonberg, M. (2013), "Widening the net: the general court extends the principle of successor liability in EU competition law", European Competition Law Review: 34 (1), s. 2.

<sup>104</sup> Birleştirilmiş Davalar T-259/02 ila T-264/02 ve T-271/02, *Raiffeisen Zentralbank Österreich AG v Commission*, [2006] ECR II-5169, para. 22.

<sup>105</sup> Dava C-280/06, *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato v ETI SpA ve diğerleri* [2007] ECR I-10893, para. 40.

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>kaçmak amacıyla yapılan devir,<sup>106</sup> (iv) grup içi iş kolu veya malvarlığı devri,<sup>107</sup> (v) üçüncü kişilere devralma öncesi grup içi yapılan transferler<sup>108</sup> gibi hallerde ekonomik halefiyet ilkesi nedeniyle Birleşik Teşebbüs'e sorumluluk atfedilebilmektedir.</p> <p>Birleşik Teşebbüs nezdinde rekabet ihlallerinden ötürü gündeme gelebilecek para cezalarında tekerrür meselesi ve ihlalin süresinin halefiyet esasına bağlı olarak uzaması gibi cezanın takdirinde dikkate alınması gereken meseleler de gündeme gelebilmektedir.</p> <p>Rekabet Kurulu (“<b>Kurul</b>”) içtihadı incelendiğinde ise, Birleşik Teşebbüs'ün sorumluluğu 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'ndaki külli halefiyet ilkesi çerçevesinde ele alınmaktadır.<sup>109</sup> Zira Danıştay'a<sup>110</sup> göre devredilebilir hak ve borçların başka bir kişiye devri söz konusu olduğunda Birleşik Teşebbüs'ün devre konu teşebbüsün tüm hak ve borçlarından da külliyen sorumlu olduğu belirtilmiştir.<sup>111</sup></p> <p>Kurul'un Birleşik Teşebbüs'ün sorumluluğuna dair kararlarında her ne kadar AB hukukunda kendisine yer bulan “<i>ekonomik halefiyet</i>” kavramından bahsedilmese de, ekonomik halefiyete paralel olarak ihlale taraf teşebbüsün el değiştirmesinin Birleşik Teşebbüs bakımından sorumluluğu ortadan kaldırmayacağı yönünde istikrarlı bir yaklaşım benimsenmiştir.<sup>112</sup></p> <p>Nitekim Kurul'un <i>Doğuş Otomotiv</i>,<sup>113</sup> <i>Maaş Promosyonları</i><sup>114</sup> ve <i>Turizm Acenteleri</i><sup>115</sup> kararlarında, Birleşik Teşebbüs'ün, devrolunan teşebbüsün hak ve borçlarını da külliyen üstlendiği, dolayısıyla rekabet ihlallerinden doğan sorumluluğun da kural olarak Birleşik Teşebbüs'e geçtiği kabul edilmiştir.</p> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>106</sup> Dava T-9/99 *HFB and Others v Commission* [2002] ECR II-1487, para. 106-107.

<sup>107</sup> Dava C-511/11 *Versalis SpA v Commission* [2013].

<sup>108</sup> Dava C-434/13 *Commission v Parker Hannifin Manufacturing and Parker-Hannifin* [2014].

<sup>109</sup> Danıştay'ın iptal kararı üzerine verilen Kurul'un 24.11.2005 tarihli ve 05-79/1082-309 sayılı *Benkar* kararı.

<sup>110</sup> Danıştay 13. Dairesi, 25.03.2008 tarihli ve E. 2006/2437, K. 2008/3350 sayılı kararı ile Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 06.03.2013 tarihli ve E. 2008/3084, K. 2013/793 sayılı kararı

<sup>111</sup> Nitekim Yargıtay 7. Ceza Dairesi'nin 10.07.2002 tarihli, E:2002/11516, K:2002/10931 sayılı ve 04.03.2004 tarihli ve E:2003/12740, K:2004/2989 sayılı kararların da benzer yönde hüküm tesis edilmiştir. Bkz. Gündüz H. (2013), *Rekabet Hukukunda Uygulanan İdari Para Cezaları*, Rekabet Kurumu, Lisansüstü Tez Serisi No: 21, Ankara, s. 82.

<sup>112</sup> Kurul'un 09.02.2006 tarihli ve 06-11/143-33 sayılı *Kastamonu Şehirlerarası Yolcu Taşımacılığı*; 04.03.2021 tarihli ve 21-11/155-64 sayılı *İzmir Konteynır*, 25.03.2021 sayılı ve 21-17/208-86 sayılı *Kapadokya Hava Balonu İşletmecileri* kararı ve 06.01.2022 tarihli ve 22-01/6-3 sayılı *Şişecam* kararları.

<sup>113</sup> Kurul'un 28.01.2010 tarihli ve 10-10/90-40 sayılı *Doğuş Otomotiv* kararı.

<sup>114</sup> Kurul'un 07.03.2011 tarihli ve 11-13/243-78 sayılı *Maaş Promosyonları* kararı.

<sup>115</sup> Kurul'un 21.11.2016 tarihli ve 16-40/662-296 sayılı *Turizm Acenteleri* kararı.

|     |                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                        | <p>Öyle ki, usul yönünden verilen cezalar bakımından dahi teşebbüse külli halefiyet ilkesi çerçevesinde sorumluluk atfedilebileceği söylenebilecektir. Zira Kurul'un <i>Novonesis</i> kararında teşebbüs, kendisinden talep edilen sözleşmelerin birleşme öncesi döneme tekabül ettiği gerekçesiyle bilgileri sunmamış;<sup>116</sup> Kurul ise külli halefiyet ilkesi gereği sunulamayan bilgi ve belgeler bakımından yapılan savunmayı reddetmiştir.<sup>117</sup></p> <p>İlaveten, devralma işlemlerinde, taraflar arasında insan kaynağı ve maddi varlıklar bakımından yapısal bir bağın bulunup bulunmadığı da önem arz etmektedir. Kurul'un <i>Yemeksepeti</i> kararında,<sup>118</sup> teşebbüsün faaliyetlerinde ve kimliğinde kesinti yoksa, Birleşik Teşebbüs'ün önceki ihlallerden sorumlu tutulabileceği belirtilmiş; teşebbüsün sürekliliği ve bütünlüğü sorumluluğun devri açısından esas alınmıştır.</p> <p>Tüm bu hususlar bir arada değerlendirildiğinde, Kurul kararlarının istikrarlı biçimde ticaret hukukunun külli halefiyet ilkesiyle paralel olduğu ve AB uygulamasında tenkitlere konu olan istisnalara<sup>119</sup> [(iv) ve (v)] rastlanmadığı söylenebilecektir. Bununla beraber, mevcut içtihatla her ne kadar hukuki belirlilik sağlansa da devredilen teşebbüs tarafından uyulan davranışsal ve/veya yapısal taahhütler veya tedbirlerin Birleşik Teşebbüs'e geçişi bakımından uygulamada oluşabilecek sorular ise dikkate şayandır.</p> <p>Bu çerçevede tebliğ kapsamında külli halefiyetin rekabet hukuku açısından teorik temelleri ile AB ve Kurul uygulamalarındaki gelişimi incelenecek; ilkenin kapsamı, sorumluluğun devri, hukuki belirlilik ve birleşme-devralma işlemlerindeki ekonomik ve hukuki riskler irdelenecektir. Son olarak, Kurul uygulamasındaki olası gelişim alanları değerlendirilecektir.</p> |
| 63. | Algoritmik Fiyatlandırma Mekanizmalarının Doğurduğu Rekabet Endişeleri | <p>Teknolojik gelişmelerin getirdiği dijitalleşme eğiliminin sonucunda teşebbüsler, sundukları hizmetlerde fiyatlandırma mekanizmaları, pazar öngörüler, hizmet geliştirmeleri gibi çok çeşitli alanlarda algoritmalar kullanmaya başlamışlardır.<sup>120</sup> Bu algoritmalar arasından fiyatlandırma algoritmaları, teşebbüslerin karar verme</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

<sup>116</sup> Kurul'un 27.03.2025 tarihli ve 25-13/297-140 sayılı *Novonesis* kararı, para. 16.

<sup>117</sup> Kurul'un 27.03.2025 tarihli ve 25-13/297-140 sayılı *Novonesis* kararı, para. 19-20.

<sup>118</sup> Kurul'un 31.03.2022 tarihli ve 22-15/254-112 sayılı *Yemeksepeti* kararı, para. 82-85.

<sup>119</sup> Dyekjær-Hansen K. ve Høegh, K. (2003), *Succession of liability for competition law infringements with special reference to due diligence and warranty claims*, European Competition Law Review: 24 (5), s. 206.

<sup>120</sup> Trendyol (03.10.2024, 24-40/950-409), para. 16.

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>süreçlerini otomatikleştirerek pazardaki şeffaflığı artırmakta ve rakiplerin algoritmalar aracılığıyla birbirini izlemesini, fiyatlandırma süreçlerinde danışıklı hareket etmelerini veya anlamaya varmalarını kolaylaştırmaktadır.<sup>121</sup></p> <p>Algoritmalar genel itibarıyla (i) teşebbüslerin mevcut fiyatlandırma verilerine dayalı otomatik fiyatlandırma sistemleri yoluyla, fiyatlandırmadan sapmaları tespit ederek ve bunlara yanıt vererek iş birliğini istikrarlı hale getirebilmeye ve (ii) teşebbüslerin, fiyatlandırma kararlarını belirleyen aynı yazılımı kullanarak, bilgi alışverişini kolaylaştıran bir topla-dağıt (<i>hub-and-spoke</i>) düzeneği oluşturması yoluyla teşebbüsler arasında iş birliğini kolaylaştırmaya yardımcı olabilmektedir.<sup>122</sup> Artan algoritma kullanımı da bu iş birliklerinin artmasına yönelik endişeleri beraberinde getirmekte ve bu endişeler rekabet otoritelerinin politika raporlarına ve kararlarına yansımaktadır.</p> <p>Rekabet otoritelerinin algoritmik fiyatlandırma mekanizmalarını incelediği raporlarında, örneğin İngiliz rekabet otoritesi Competition and Markets Authority’nin (“CMA”) fiyatlama algoritmaları ile ilgili hazırlamış olduğu rapor<sup>123</sup> ve Alman rekabet otoritesi Bundeskartellamt ile Fransız rekabet otoritesi Autorité de la concurrence’ın ortak olarak hazırladığı algoritmaların rekabet üzerindeki etkilerine yönelik çalışma<sup>124</sup> başta olmak üzere OECD’nin yakın tarihte algoritmik rekabeti ve rekabet otoritelerinin bu konudaki yaklaşımlarını ele alan “<i>Algorithmic Competition</i>” isimli yazısında, algoritmaların yol açtığı rekabetçi endişelerin gittikçe artmakta olduğu ortaya koyulmaktadır.<sup>125</sup> Rekabet Kurumu da özellikle E-Pazaryeri Platformları Sektör İncelemesi Nihai Raporunda otomatik fiyatlandırma sistemlerine açıkça atıfta bulunulmamakla birlikte Avrupa Birliğinde fiyatlandırma algoritmalarına yönelik olarak verilen Eturas kararına atıfla, dijital platformların koordinasyon için yeni yollar yaratabileceğine dair farkındalığın arttığına işaret etmiştir.</p> <p>Politika yazılarının yanı sıra rekabet otoriteleri tarafından algoritmaya dayalı fiyatlandırma mekanizmaları, rekabet ihlalleri ekseninde çeşitli kararlara da konu edilmiştir. Bu kapsamda Avrupa Birliği rekabet hukuku uygulamasında</p> |
|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>121</sup> Teber Karabudak, Pelin, 2022, *Algoritmik Stratejiler Yoluyla Rekabete Aykırı Anlaşmalar*, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri Serisi, s. 19.

<sup>122</sup> Trendyol (03.10.2024, 24-40/950-409), para. 24.

<sup>123</sup> İngiliz Rekabet Otoritesi (Competition and Markets Authority), 2018, *Pricing Algorithms: Economic Working Paper on the Use of Algorithms to Facilitate Collusion and Personalised Pricing*.

<sup>124</sup> Bundeskartellamt ve Autorité de la concurrence, 2019, *Algorithms and Competition*.

<sup>125</sup> OECD, 2023, *Algorithmic Competition*, para. 7.

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>algoritmaları konu alan ilk karar olan Litvanya rekabet otoritesi, <i>Eturas</i> kararında seyahat acentelerine yönelik çevrim içi rezervasyon sistemi olan Eturas'ın, bir algoritma aracılığıyla seyahat acentelerinin müşterilere sunabileceği indirim oranlarının sabitlemesi sebebiyle bu uygulamayı kullanan seyahat acentelerine idari para cezası uygulamıştır. Bu karar daha sonra Avrupa Birliği Adalet Divanı tarafından incelenerek platformun uyguladığı koşulların, platform ile kullanıcılar arasında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmaya yol açabileceği teyit edilmiştir.<sup>126</sup> Benzer şekilde İspanyol rekabet otoritesi, tütün piyasasına ilişkin yürüttüğü soruşturmada teşebbüslerin distribütör şirketin yazılımı üzerinden toplam satış rakamlarını birbirleri ile paylaştıklarını tespit ederek para cezası uygulamıştır.<sup>127</sup> Bu kararlar dışında Columbia Bölge Yüksek Mahkemesi'nin <i>Realpage</i><sup>128</sup> kararı, Danimarka rekabet otoritesinin <i>Ageras</i><sup>129</sup> kararı, CMA'nın <i>Trod – GBE</i><sup>130</sup> kararı, Amerika'da görülen <i>Uber</i><sup>131</sup> davası ve İspanyol rekabet otoritesinin <i>MLS</i><sup>132</sup> kararı başta olmak üzere çeşitli kararlarda fiyatlandırma algoritmaları aracılığıyla teşebbüsler arasında rekabeti kısıtlayıcı iş birlikleri yapıldığı tespit edilmiştir.</p> <p>Rekabet Kurulu da fiyatlandırma algoritmalarını ilk olarak 2023 yılında Kozmetik Perakendecileri<sup>133</sup> kararında ele almış ve teşebbüslerin kullandığı <i>buybox</i> mekanizmasının satıcılar arasında koordinasyona yol açabileceğini ve topla dağıt karteli niteliği taşıyabileceğini değerlendirmiştir. Benzer şekilde buybox mekanizmasının rekabetçi endişelere yol açtığı iddiaları, yakın tarihli Trendyol<sup>134</sup> ve Hepsiburada<sup>135</sup> kararlarında da ele alınmıştır. Bu doğrultuda platformlar tarafından uygulanan "Buybox Fiyatına Eşitle" işlevinin satıcıların fiyatlarını buybox kazananının fiyatına uyumlu hale getirdiği ve platformu rakipler arasında koordineli fiyatlandırma için bir araca dönüştürdüğü</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>126</sup> Case C-74/14 (2016), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:62014CJ0074>, (Son Erişim Tarihi: 18.11.2025).

<sup>127</sup> <https://www.fieldfisher.com/en/services/consumer-enforcement/competition-connect-blog/spains-competition-authority-smokes-out-cigarette-cartel-facilitated-by-online-software> (Son Erişim Tarihi: 18.11.2025).

<sup>128</sup> Columbia Bölge Yüksek Mahkemesi, Case No. 2023 CAB 6762, <https://business.cch.com/ald/DistrictofColumbiaRealPageInc792024.pdf> (Son Erişim Tarihi: 18.11.2025).

<sup>129</sup> Danimarka Rekabet Otoritesi, Ageras A/S, Case 23-09413 (18.03.2024) <https://en.kfst.dk/nyheder/kfst/english/decisions/20200630-danish-competition-council-ageras-has-infringed-competition-law> (Son Erişim Tarihi: 18.11.2025).

<sup>130</sup> İngiliz Rekabet Otoritesi, Trod-GBE, Case 50223 (12.08.2016) <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/57ee7c2740f0b606dc000018/case-50223-final-non-confidential-infringement-decision.pdf> (Son Erişim Tarihi: 18.11.2025).

<sup>131</sup> New York Güney Bölgesi Federal Mahkemesi, Spencer Meyer v Travis Kalanick, 15 Civ 9796; 2016 US. Dist. Lexis 43944 <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/new-york/nysdce/1:2015cv09796/451250/37/> (Son Erişim Tarihi: 18.11.2025).

<sup>132</sup> İspanyol Rekabet Otoritesi, Emlak Brokerleri, S/0003/20 [https://www.cnmc.es/sites/default/files/editor\\_contenidos/Notas%20de%20prensa/2021/20211209\\_NP\\_Sancionador\\_Proptech\\_eng.pdf](https://www.cnmc.es/sites/default/files/editor_contenidos/Notas%20de%20prensa/2021/20211209_NP_Sancionador_Proptech_eng.pdf) (Son Erişim Tarihi: 18.11.2025).

<sup>133</sup> Rekabet Kurulunun Kozmetik Perakendecileri kararı (31.08.2023, 23-40/768-270).

<sup>134</sup> Rekabet Kurulunun Trendyol kararı (03.10.2024, 24-40/950-409).

<sup>135</sup> Rekabet Kurulunun Hepsiburada kararı (03.10.2024, 24-40/951-410).

|     |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                  | <p>değerlendirilmiştir. Hepsiburada ve Trendyol bakımından taahhütlerle sonuçlanan soruşturma, Amazon bakımından ise hala sürmektedir.<sup>136</sup></p> <p>Tebliğimiz kapsamında rekabet otoriteleri tarafından teknolojinin gelişimi ve dijitalleşmenin artması ile daha çok mercek altına alınan algoritmik fiyatlandırma mekanizmalarının yol açtığı rekabetçi endişeler Rekabet Kurulu kararları ve diğer rekabet otoritelerinin kararları ışığında ele alınacak ve teşebbüslerin algoritma kullanımlarında dikkat etmeleri gereken hususlar üzerinde durulacaktır</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 64. | <p>Pandora'nın Kutusu Açıldı mı?<br/>Dizi ve Film Sektöründe Rekabet Hukuku Müdahalesinin İktisadi Temelleri</p> | <p>Rekabet Kurulunun yakın dönemde dizi ve film sektörünün farklı seviyelerine yönelik olarak başlattığı soruşturmalar ve verdiği kararlar, bu pazarların rekabet hukuku bakımından hangi iktisadi sorunları barındırdığı sorusunu yeniden gündeme getirmektedir. Bu tebliğ, söz konusu gelişmeleri hukukun iktisadi analizi perspektifinden ele alarak, sektörde bir pazar gücü problemi veya piyasa aksaklığı (market failure) bulunup bulunmadığını ve bu sorunlara karşı rekabet hukuku müdahalesi mi yoksa ex ante düzenleme mi gerektiğini güncel Rekabet Kurulu, AB ve ABD kararları çerçevesinde tartışmayı amaçlayacaktır.</p> <p>Yapım, dağıtım, yayın (televizyon ve isteğe bağlı platformlar), sinema salonları ile oyunculuk ve menajerlik faaliyetleri, birbirleriyle bağlantılı ancak iktisadi olarak farklı dinamiklere sahip alt pazarlar oluşturmaktadır. Rekabet Kurulunun Ay Yapım-Med Yapım ve MADD dosyasında, yapımcılar arası ücret bilgisi paylaşımı ve ortak dağıtım yapısına ilişkin tespitleri; Star TV-OGM Prodüksiyon kararında uzun süreli münhasır yapım-yayın ilişkilerinin incelenmesi; dijital platformlar (Netflix, Amazon Prime, BluTV vb.) hakkında yürütülen soruşturmalar ve menajerlik ajanslarına ilişkin incelemeler, Kurulun sektörü yatay, dikey ve emek piyasası boyutlarıyla birlikte ele aldığını göstermektedir. Bu çerçevede sinema salonları pazarına ilişkin soruşturmalar da gösterim aşamasında ortaya çıkabilecek dikey dışlama risklerinin ve fiziksel erişim noktalarının iktisadi öneminin değerlendirilmesine örnek teşkil etmektedir.</p> <p>Yapım ve dağıtımda yoğunlaşma eğilimleri, uzun süreli ve kapsamlı münhasırlık sözleşmeleri, bilgi asimetrisi, giriş engelleri ve ağ etkileri, hukukun iktisadi analizi bakımından potansiyel piyasa aksaklıkları olarak ele alınmaktadır. Özellikle televizyon kanalları ve dijital yayın platformlarının, izleyiciye erişim bakımından kaçınılmaz ticaret</p> |

<sup>136</sup> Rekabet Kurulunun 19.10.2023 tarihli ve 23-49/940-M sayılı kararı.

|     |                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                    | <p>noktaları (bottleneck) hâline gelip gelmediği sorusu önem kazanmaktadır. Belirli kanalların veya platformların, içerik üreticileri açısından vazgeçilmez dağıtım mecraları olarak konumlanması hâlinde, bu yapının pazar gücü doğurup doğurmadığı ve rekabetçi süreçleri sınırlayıp sınırlamadığı iktisadi açıdan değerlendirilmelidir.</p> <p>Bu tartışma, pazar tanımının giderek belirsizleştiği bir ortamda daha da önem kazanmaktadır. Geleneksel televizyon yayıncılığı, isteğe bağlı video platformları (Netflix, Disney+, Amazon Prime) ve kullanıcı tarafından üretilen içerik sunan sosyal medya platformları (YouTube, Instagram, TikTok), izleyicinin sınırlı zamanı ve dikkati üzerinde rekabet etmektedir. Bu durum, pazar gücü analizlerinde yalnızca içerik türü veya dağıtım teknolojisine dayalı dar pazar tanımlarının yeterli olup olmadığı; daha geniş, “izleyici dikkati” odaklı bir pazar yaklaşımının gerekip gerekmediği sorularını gündeme getirmektedir.</p> <p>Tebliğ ayrıca, küresel ölçekte yaşanan gelişmeleri bu çerçeveye ilişkilendirecektir. Netflix ve Paramount’un Warner Bros. Discovery’yi devralmaya yönelik girişimleri, içerik üretimi, dağıtımı ve platform sahipliğinin tek elde yoğunlaşması eğilimini ortaya koymakta; bu tür yapıların kalıcı pazar gücü yaratması hâlinde, rekabet hukuku araçlarının tek başına yeterli olup olmayacağı sorusunu gündeme getirmektedir. Bu bağlamda, Kurulun sektörde farklı seviyelere eş zamanlı olarak yönelttiği incelemeler, potansiyel riskleri erken aşamada tespit etmeye yönelik bir yaklaşımın örneği olarak değerlendirilebilir.</p> <p>Son olarak tebliğ, rekabet hukuku müdahalesi ile ex ante düzenleme arasındaki sınırı hukukun iktisadi analizi perspektifinden ele alacaktır. Rekabet hukuku, ihlal veya rekabetçi endişe ortaya çıktıktan sonra müdahale eden esnek bir mekanizma sunarken; televizyonlar, dijital platformlar veya dağıtım kanalları gibi bazı yapıların kalıcı darboğazlar hâline gelmesi durumunda, ex ante nitelikte düzenleyici araçların teorik olarak daha etkin olup olmayacağı sorusu tartışmaya açılacaktır.</p> |
| 65. | Kategori Kaptanlığı ile Görünürlük Uygulamalarının Dışlayıcı Etkileri: Red Bull Soruşturması, Belçika Örneği ve Türkiye Uygulaması | <p>Kategori yönetimi (kategori kaptanlığı), perakendecinin bir ürün kategorisine ilişkin planogram, promosyon, raf yerleşimi ve görünürlük kararlarında bir tedarikçiden “tarafsız” danışmanlık almasına dayanan bir modeldir. Ancak uygulamada, özellikle veri asimetrisi ve teşvik yapıları nedeniyle, bu modelin hızla dışlayıcı etkilere yol açabildiği görülmektedir. Kategori kaptanlığı rolü, özellikle raf görünürlüğünün talebi sürüklediği hızlı tüketim ürünleri pazarlarında, rakiplerin erişimini ve büyümesini sınırlayan kapama mekanizmaları doğurabilmektedir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Bu tebliğ, kategori kaptanlığının rekabet hukuku bakımından yarattığı riskleri, Avrupa Komisyonu’nun Red Bull hakkında yürüttüğü güncel soruşturma ile Belçika Rekabet Otoritesi’nin 2025 tarihli reçetesiz ilaç (OTC) kararını eksen olarak ele almakta ve uygulamacılar için pratik bir değerlendirme çerçevesi önermektedir. Avrupa Komisyonu, 2023 yılında gerçekleştirilen yerinde incelemelerin ardından açtığı soruşturmada üç temel ihlal iddiasını incelemektedir: (i) perakendecilere rakip büyük hacimli (250 ml üzeri) ürünlerin raflardan çıkarılmasına veya dezavantajlı raf tahsisine yönelik teşvikler, (ii) Red Bull’un bazı mağazalarda üstlendiği kategori yöneticisi rolünü kendi markası lehine ve rakiplerin görünürlüğünü sınırlandıracak şekilde kullanması ve (iii) EDE çatı örgütü üzerinden büyük hacimli ürünlerin dağıtımının sınırlandırılmasına yönelik olası koordinasyon. İlk iki unsurun ABİDA’nın 102. maddesi kapsamında dışlayıcı kötüye kullanma, üçüncü unsurun ise 101. madde kapsamında rekabeti sınırlayıcı anlaşma riski doğurduğu değerlendirilmektedir.</p> <p>Belçika Rekabet Otoritesi ise 2025 yılında üç tedarikçiye, eczanelerde OTC ilaç kategorisinde ortak planogram tasarımı ve raf avantajları yoluyla rakipleri dışladıkları gerekçesiyle yaklaşık 11 milyon avro idari para cezası vermiştir. Kararda, ortak planogram ve görünürlük tercihlerinin rakipleri dezavantajlı konumda bıraktığı tespit edilmiştir.</p> <p>Türkiye uygulamasında ise Rekabet Kurulunun Mey İçki kararları, yazılı bir kategori yönetimi anlaşması bulunmasa dahi, görünürlük, raf oranları ve teşvik mekanizmaları üzerinden fiili kapama risklerinin ortaya çıkabileceğini göstermektedir. Kurul ayrıca AB Dikey Kılavuzu’nda kategori yönetimi anlaşmalarının, pazar payı %30 eşik üzerindeyse grup muafiyeti dışında kaldığını belirtmektedir. Bu çerçevede, kategori kaptanlığı ve görünürlük uygulamalarının Türk rekabet hukuku uygulaması bakımından nasıl değerlendirildiği ve hangi koşullarda rekabete aykırı olabileceği hususu da tartışılacaktır.</p> <p>Sonuç olarak, kategori kaptanlığı konusunda (i) tedarikçinin pazar gücü ve “must-stock” etkisi, (ii) kategori tavsiyelerinin şeffaflığı ve perakendecinin nihai kontrolü, (iii) raf planı ve görünür raf alanının pazar payı ve rafa sığma dinamikleriyle uyumu, (iv) görünürlükle ilişkilendirilmiş finansal teşvikler ve hedefe bağlılık, (v) saha içi icra/denetim mekanizmaları, (vi) potansiyel 101. madde boyutuna işaret eden ortak görünür raf alanı/veri akışı unsurları birlikte değerlendirilecek; bu hususlar teyit gördüğünde 102. madde (ve gerekiyorsa 101) çerçevesinde müdahale eşikleri tartışılacaktır.</p> |
|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|     |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 66. | Toplu İş Sözleşmeleri ve Rekabet Hukuku: Muafiyetin Kapsamı ve Sınırları | <p>Toplu iş sözleşmeleri ve toplu pazarlık mekanizması, işçilerin çalışma ve istihdam koşullarını iyileştirmeye yönelik sosyal politika amaçlarına hizmet ederken, rakip işverenlerin ücret ve diğer çalışma koşulları bakımından aynı zeminde buluşmasına imkân tanınması nedeniyle rekabet hukuku açısından sınırları tartışmalı bir alan oluşturmaktadır. Rekabet hukukunda ücret tespiti ve çalışma koşullarının rakipler arasında birlikte belirlenmesi, kural olarak amaç bakımından rekabet ihlali teşkil edebilecek bir koordinasyon türü olarak değerlendirilmekle birlikte, toplu pazarlık ve toplu iş sözleşmeleri anayasal ve uluslararası düzeyde korunan özel bir çerçeveye dayanmaktadır.</p> <p>Karşılaştırmalı hukukta bu gerilim açık biçimde gözlemlenmektedir. Avrupa Birliği hukukunda, Albany kararıyla toplu iş sözleşmelerinin sosyal politika hedefleri dikkate alınarak rekabet kurallarının kapsamı dışında bırakılabileceği kabul edilmiş; ancak EFTA Mahkemesi içtihadında bu bağımsızlığın mutlak olmadığı, çalışma ve istihdam koşullarının iyileştirilmesi amacını aşan düzenlemelerin rekabet hukuku denetimine tabi olabileceği vurgulanmıştır. ABD uygulamasında ise sendikal faaliyetlere yönelik istisnaların dar yorumlandığı, toplu pazarlık kapsamında olsa dahi işgücü piyasasının ötesine geçen ve ürün veya hizmet piyasasında rekabeti sınırlayan düzenlemelerin antitröst incelemesine konu olabildiği görülmektedir. OECD çalışmaları da benzer şekilde, çalışanların çalışma koşullarını iyileştirmeye yönelik kolektif faaliyetlerinin korunması gerektiğini kabul ederken, işverenlerin rekabet hukuku bakımından ayrıca değerlendirilmesi gereken aktörler olduğunu ortaya koymaktadır.</p> <p>Türk hukukunda 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu, toplu iş sözleşmesi ve grup toplu iş sözleşmesini açık biçimde düzenlemekte; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ise rakipler arası rekabeti sınırlayıcı anlaşmaları yasaklamaktadır. Bu iki düzenlemenin kesişiminde, kanun koyucunun toplu pazarlık esasını sosyal politika gerekçeleriyle rekabet hukuku uygulamasından muaf tutma iradesinin bulunduğu anlaşılmaktadır. Nitekim 4054 sayılı Kanun'un gerekçesinde toplu pazarlık esasının kabul edildiği emek piyasasının Kanun'un uygulama alanı dışında bırakıldığı açıkça ifade edilmiştir.</p> <p>Bununla birlikte, bu muafiyetin kapsamı ve sınırları uygulamada her zaman net değildir. Özellikle birden fazla işverenin, işveren sendikası çatısı altında olsun ya da olmasın, yetkili bir işçi sendikasıyla yürütülen toplu pazarlık sürecinde birlikte hareket etmesi hâlinde, bu koordinasyonun hangi noktaya kadar rekabet hukuku denetimi dışında kalacağı tartışmalıdır. Öğretide ve uygulamada, toplu iş sözleşmesi kapsamında ve bu sözleşmenin esaslı unsurları olan ücret ve çalışma koşullarıyla sınırlı kalan koordinasyonun rekabet hukuku bakımından meşru kabul</p> |
|-----|--------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                            | <p>edilebileceği; buna karşılık toplu pazarlık sürecini aşan, üçüncü tarafları veya ürün ve hizmet piyasalarını etkileyen düzenlemelerin 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebileceği yönünde bir yaklaşım öne çıkmaktadır.</p> <p>Bu tebliğ, toplu iş sözleşmelerinin rekabet hukuku karşısındaki ayrıksı konumunu kabul etmekle birlikte, bu alanın mutlak bir bağımsızlık rejimi oluşturmadığını ve muafiyetin yetki, konu ve etki unsurları çerçevesinde dikkatle sınırlandırılması gerektiğini ileri sürmektedir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 67. | Rekabet Yasağı Uygulamalarının Son Rekabet Kurulu Kararları Çerçevesinde Değerlendirilmesi | <p>Son yıllardaki Rekabet Kurulu kararları incelendiğinde 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'unun 4.maddesi kapsamında yatay anlaşmalara ilişkin kararlar kadar dikey ihlalleri kapsayan soruşturmalar da dikkat çekmektedir. Dikey ihlaller bakımından yeniden satış fiyatının tespiti, rekabet etmeme yükümlülüğü ile münhasır bölge kısıtlamalarında aktif-pasif satış engelleri temel hususlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle dikey ihlallerde açık ve ağır ihlal olarak değerlendirilen ve yüksek idari para cezalarına konu olan yeniden satış fiyatının tespitine ilişkin dosyaların sayısı giderek artmaktadır. Bunun yanı sıra bölge, müşteri sınırlamaları ile internet satış yasaklarına ilişkin soruşturmaların sayısı da kayda değerdir.</p> <p>2025 yılında yayımlanan kararlara bakıldığında üçüncü bir konu olarak rekabet yasağı uygulamalarının da tüm teşebbüsler bakımından son derece dikkatli olunması gereken bir konu haline geldiği söylenebilecektir. Bilindiği gibi dikey anlaşmalar söz konusu olduğunda teşebbüslerin bayileri/distribütörleriyle olan ilişkilerindeki fiili uygulamaları kadar, hatta öncelikli olarak hazırladıkları sözleşmelerin rekabet hukuku açısından değerlendirilmesi oldukça önemlidir. Bu açıdan rekabet yasağı içeren sözleşme maddelerinin titizlikle ele alınması gerekmektedir. Kurul'un bu konuya yaklaşımını görmek açısından 2025 yılındaki kararların karşılaştırmalı olarak ele alınmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. 06.02.2025 tarih ve 25-04/123-68 sayılı <i>İntema</i> kararı yılın başında verilen önemli kararlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Dosyada <i>İntema'nın</i> ürünleri bakımından iki farklı değerlendirme vardır. <i>İntema'nın</i> Vitra Satış Noktası (Banyo) Sözleşmesi'nde yer alan gömme rezervuar ürününe dair rekabet etmeme yükümlülüğüne ilişkin hükümlere yönelik sunduğu taahhütler kabul edilerek herhangi bir idari para cezası uygulanmazken, ürün özelinde bir değerlendirme yapılmış ve Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'ndeki rekabet etmeme yükümlülüğüne ise 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınmıştır. Bu konuda Kurul'un yaklaşımını gösteren önemli kararlardan bir diğeri ise %30'un üzerinde pazar payı olan ancak 5 yılı aşmayan münhasırlık uygulamasının değerlendirildiği 27.12.2024 tarih ve 24-56/1244-532 sayılı <i>ZES</i> kararıdır. Kararda sözleşmesel münhasırlık uygulamaları nedeniyle idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir, süreç uzlaşmayla tamamlanmıştır. Gerekçeli karara bakıldığında aslında ilgili tarafın öncelikli olarak bu konuya ilişkin taahhüt</p> |

|     |                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                              | <p>başvurusunda bulunduğu; ancak Kurul tarafından kabul edilmediği anlaşılmaktadır. Nitekim 2025 yılı içerisinde Kurul'un rekabet yasağı uygulamaları bakımından taahhüt kabul etmediği ve sürecin uzlaşmayla tamamlandığı başka dosyalar da bulunmaktadır. 13.02.2025 tarih ve 25-06/152-78 sayılı kararında ise paketlenmiş cips pazarında geleneksel kanal perakende satış noktalarında münhasırlık uygulamak suretiyle rekabeti kısıtladığı gerekçesiyle <i>Frito Lay</i> hakkında idari para cezası uygulanmıştır.</p> <p>Kurul'un eski kararları ile güncel olan bu kararlar karşılaştırıldığında rekabet yasağı uygulamalarının tüm teşebbüsler açısından önemli bir ihlal riski taşıdığı değerlendirilmektedir. Zira eski kararlara bakıldığında hâkim durumdaki ya da yüksek pazar paylı teşebbüsler için para cezası riskinin kuvvetli olduğunu söylemek mümkünken; yeni kararlar ışığında teşebbüslerin pazar payından bağımsız olarak bu riski taşıyıp taşımadığı çalışmamızda değerlendirilmeye çalışılacaktır. Yine taahhülle kapatılma ihtimali daha yüksek olan bir diğer dikey ihlal niteliğindeki bölge/müşteri sınırlamaları ile uzlaşmayla sonlandırılan rekabet yasağı uygulamaları kıyaslanabilecektir. Bu bakımdan en ağır dikey ihlal olan yeniden satış fiyatının tespitinin ardından rekabet yasağı uygulamaların gelip gelmediğı bu çalışma kapsamında tartışılacaktır.</p> <p>Sonuç itibariyle Kurul'un önceki kararlarından farklılaşmaya başladığı düşünülen rekabet yasağı uygulamaları konusunun farklı yönleriyle ele alınmasının rekabet hukuku gündemine katkıda bulunacağı değerlendirilmiştir.</p> |
| 68. | Lüks Moda Pazarında Yeniden Satış Fiyatı Belirleme (RPM) Yasağı: Avrupa Komisyonu'nun Gucci, Chloé ve Loewe Kararları Işığında Çevrimiçi ve Fiziksel Kanallarda Dikey Kısıtlamaların Analizi | <p>Dijitalleşen pazarlarda dikey anlaşmaların rekabet hukuku açısından yarattığı zorluklar, özellikle lüks ürün sektöründe fiyatlama politikaları bağlamında önemini korumaktadır. Bu bildiri, Avrupa Komisyonu'nun lüks moda ürünleri sektöründeki Gucci, Chloé ve Loewe'ye, Yeniden Satış Fiyatı Belirleme (Resale Price Maintenance - RPM) uygulamaları nedeniyle TFEU Madde 101 ve EEA Anlaşması Madde 53'ü ihlal ettikleri gerekçesiyle verdiği cezaları incelemektedir.</p> <p>Komisyon soruşturması, bu üç şirketin bağımsız üçüncü taraf perakendecilerinin hem çevrimiçi hem de fiziksel mağazalarda kendi perakende fiyatlarını belirleme yeteneklerini kısıtladığını ortaya koymuştur. Söz konusu kısıtlamalar, tavsiye edilen fiyatlara uyma zorunluluğu, maksimum indirim oranlarının belirlenmesi ve belirli satış dönemlerinin dayatılması gibi mekanizmalarla hayata geçirilmiştir. Özellikle Gucci'nin belirli bir ürün serisi için perakendecilerden çevrimiçi satışı durdurmalarını istemesi, çevrimiçi satış kısıtlamalarının da ihlale dahil olduğunu</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|     |                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                           | <p>göstermektedir. Bu uygulamalar, perakendeciler arası fiyat rekabetini ortadan kaldırmış ve nihai olarak tüketiciye sunulan fiyatları artırıp seçenekleri azaltmıştır.</p> <p>Çalışma, RPM uygulamalarının rekabet hukuku tarafından amaca göre kısıtlama (restriction by object) olarak kabul edilmesi ilkesini bu lüks sektör vakaları bağlamında analiz edecektir. Ayrıca, şirketlerin kendi doğrudan satış kanallarını perakendecilerin rekabetinden koruma amacı güderken uyguladıkları bu dikey sınırlamaların, tüketiciler üzerindeki olumsuz etkileri ele alınacaktır.</p> <p>Önemli bir diğer boyut ise, üç şirketin Komisyon ile Antitröst İş Birliği Prosedürü (Antitrust Cooperation Procedure) kapsamında iş birliği yapması ve bunun sonucunda önemli ölçüde (Gucci ve Loewe için %50, Chloé için %15) para cezası indirimi almasıdır. Bu durum, özellikle Gucci ve Loewe'nin soruşturmanın erken aşamalarında kayda değer katma değerli kanıt sağlamasının rolünü öne çıkarmaktadır. Bildiri, bu iş birliği mekanizmasının Komisyon soruşturmalarındaki etkinliğini ve şirketler için risk yönetimindeki yerini de değerlendirecektir.</p> <p>Sonuç olarak, bu karar serisi, Avrupa Birliği'nde dikey kısıtlamaların uygulanması ve lüks moda sektörüne gönderilen net sinyaller açısından incelenecek ve RPM yasağının hem çevrimiçi hem de fiziksel kanallarda ne denli sıkı uygulandığına dair güncel bir bakış açısı sunulacaktır.</p> |
| 69. | Yapay Zeka Çağında Pazar Gücünün Kötüye Kullanımı: Avrupa Komisyonu'nun Google Soruşturması Işığında İçerik Sömürüsü ve Rakip AI Modellerinin Dezavantajı | <p>Bilindiği üzere, Rekabet hukuku, dijital ekonominin dinamikleri ile birlikte yeni ve karmaşık sorunlarla karşı karşıyadır. Bu bağlamda, yapay zeka teknolojilerinin yükselişi, hakim durumun kötüye kullanılması yasağı (TFEU m. 102) uygulama alanını genişletmektedir. Bu bildiri, Avrupa Komisyonu'nun Google'a karşı başlattığı son soruşturmasını merkeze alarak, hakim durumdaki teşebbüslerin yapay zeka modellerini geliştirmek üzere veri ve içerik erişimini nasıl bir rekabet aracı olarak kullanabileceğini incelemektedir.</p> <p>Komisyon, Google'ın web yayıncıları ve YouTube içerik üreticilerinin içeriklerini yapay zeka (Generative AI) amaçları için kullanırken rekabet kurallarını ihlal edip etmediği konusundaki şüphesine dayanarak 09/12/2025 tarihinde soruşturma başlatmıştır. Soruşturmanın temelini iki unsur oluşturmaktadır.</p> <p>1) Yayıncıların içeriğini AI Overviews ve AI Mode gibi arama sonuçlarında kullanırken uygun tazminat sağlamaması veya reddetme imkanı sunmaması; ve 2) YouTube içeriklerini AI modellerini eğitmek için kullanırken içerik üreticilerini tazmin etmemesi ve rakip AI model geliştiricilerini bu içeriklere erişimden mahrum bırakması.</p>                                                                                                                                                                                                                                          |

|     |                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----|----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                            | <p>Bu uygulamalar, Komisyon'a göre, Google'ın pazardaki hâkim konumunu istismar ederek rakiplerini dezavantajlı duruma düşürmesi ve yayıncılar/içerik üreticileri üzerindeki bağımlılığı sömürmesi potansiyelini taşımaktadır.</p> <p>İçerik üreticilerin Google Arama trafiğine olan bağımlılığı, içeriklerinin izinsiz veya bedelsiz kullanımına dahi itiraz edememe riskini beraberinde getirmektedir. Benzer şekilde, YouTube'un katı kullanım şartları, Google'a içerik üzerinde ayrıcalıklı bir erişim sağlarken, rakiplerin AI model eğitiminde kritik öneme sahip olan bu veriye ulaşmasını engellemektedir.</p> <p>Bu çalışmada, TFEU madde 102 kapsamında sömürücü kötüye kullanma (exploitation) ve dışlayıcı kötüye kullanma (exclusion) teorileri, özellikle de haksız ticaret koşulları (unfair trading conditions) ve zorunlu unsura erişimin engellenmesi (refusal to deal) çerçevesinde değerlendirilecektir. Bildiri, dijital pazarlarda veri ve içerik erişiminin rekabet için yeni bir "kritik girdi" teşkil etmesi olgusuna odaklanarak, Komisyon'un bu yeni ve zorlu vakada nasıl bir hukuki çizgi çizeceğini tartışmayı amaçlamaktadır. Sonuç olarak, yapay zeka çağında hâkim durumun kötüye kullanılması sorununun çözümüne yönelik potansiyel hukuki araçlar ve politika önerileri sunulacaktır.</p> |
| 70. | Rekabet Hukukunda Görünmez Bağlar: Çapraz Hissedarlık ve Ortak Hissedarlık | <p>Çapraz hissedarlık veya ortak hissedarlık yapıları şirketlere doğrudan kontrol hakkı sağlamasa dahi rekabetçi dinamikler üzerindeki etkileri otoritelerin incelemesine konu olabilmektedir. Nitekim bir şirketin rakip şirkette hissedar olması ya da aynı pazarda faaliyet gösteren iki veya daha fazla teşebbüsün ortak hissedar yapıları olması bu kapsamda incelenmektedir.</p> <p>Çapraz hissedarlıktan doğan rekabetçi endişe, aynı pazarda faaliyet gösteren rakip teşebbüslerin birbirlerine doğrudan veya dolaylı olarak hissedar olması durumunda ortaya çıkan bir hassasiyettir.</p> <p>Ortak hissedarlıktan kaynaklanan rekabetçi endişe ise özellikle kurumsal yatırımcıların, örneğin fonların, rakip şirketlerde eşzamanlı hissedarlığının bulunduğu durumlarda söz konusu olmaktadır. Bu teşebbüslerin hissedarlıkta sahip olduğu paylar küçük olsa da, bu yapının rakipler arası rekabeti azaltabileceğini ileri sürülmekte; tartışmalar, bu yapının varlığının rekabet parametreleri üzerindeki etkisine yoğunlaşmaktadır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                            |

|     |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |  | <p>Bu kapsamda, azınlık hissedarlığının da incelendiği Avrupa Komisyonu’nun <i>Delivery Hero–Glovo</i> kararında<sup>137</sup>, pazar paylaşımı yapıldığı, rekabete hassas bilgilerin paylaşıldığı ve çalışan hareketliliğinin engellendiği tespit edilmiş ve teşebbüslere para cezası uygulanmıştır. Kısa süre sonra yayınlanan <i>Just Eat Takeaway/Prosus</i> kararında<sup>138</sup> ise Avrupa Komisyonu, Naspers’in Prosus aracılığıyla Just Eat Takeaway’i (JET) devralması işlemine koşullu izin vermiştir. İncelemede öne çıkan husus, Prosus’un Delivery Hero’daki azınlık hissesi nedeniyle ortaya çıkan çapraz hissedarlığın JET’in Delivery Hero ile rekabet etme teşvikini zayıflatabileceğini ve zımni koordinasyon olasılığını artırabileceğine ilişkindir. İşlem kapsamında Naspers, Delivery Hero’daki payını belirli bir seviyeye indirmeyi ve oy, yönetim ile bilgi erişimi haklarını kullanmamayı taahhüt etmiştir. Bu iki dosya birlikte değerlendirildiğinde, Komisyon’un azınlık hisseler yoluyla ortaya çıkan yapısal risklere karşı giderek daha proaktif bir yaklaşım benimsediği görülmektedir.</p> <p>Türkiye’de ise Rekabet Kurulu’nun demir-çelik sektörüne ilişkin bir kararında, çapraz hissedarlık ve yönetim ilişkilerinin bilgi değişimi ve pazar paylaşımı yoluyla rekabeti sınırladığı tespit edilmiş ve ilgili teşebbüslere idari yaptırımlar uygulanmıştır. İlaveten, Rekabet Kurulu’nun bir takım birleşme-devralma kararlarında da çapraz hissedarlık nedeniyle ortaya çıkabilecek potansiyel endişelerin de dikkate alındığı görülmektedir.</p> <p>Sonuç olarak, çapraz hissedarlık ve ortak hissedarlık hem diğer ülkelerdeki hem de Türkiye rekabet hukuku uygulamasında, rekabetçi analiz açısından mercek altına alınmaktadır. Birleşme ve devralma işlemlerinde bu yapıların erken aşamada tespit edilmesi ve rekabetçi etkilerinin titizlikle analiz edilmesi gerekmektedir. Yatırımcılar ve şirketler, portföylerinde bulunan bu tür ilişkilerin ileride işlemlere engel teşkil edebileceğini göz önünde bulundurmalı; rekabet otoriteleri ise yalnızca kontrol sağlayan pay sahipliklerini değil, rekabeti bozucu potansiyele sahip tüm yapısal bağlantıları dikkate almaktadır.</p> <p>Yukarıda çizilen çerçeve içerisinde bu çalışma kapsamında Türkiye ve dünya uygulamaları karşılaştırılarak, çapraz hissedarlığın ve ortak hissedarlığın rekabet hukuku bakımından doğurduğu etkiler ve güncel politika tartışmaları ele alınacaktır.</p> |
| 71. |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

<sup>137</sup> Bakınız: [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip\\_25\\_1356](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1356)

<sup>138</sup> Bakınız: [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip\\_25\\_1951](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1951)

|  |                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Dijital Pazarlarda Hakim Durumun Kötüye Kullanılması: Haksız Ticari Koşulların Rekabet Hukuku Perspektifi</p> | <p>“Haksız ticari koşullar” ve/veya “haksız sözleşme koşulları” yoluyla hâkim durumun kötüye kullanılması, Rekabet Kurumu uygulamasında nispeten yeni belirginleşen; kapsamı, sınırları ve rekabet hukukunun bu alana ne ölçüde uygulanabileceği bakımından içtihat ve doktrinde tartışmalı bir teoridir. Dijital pazarlarda ise bu tartışmayı keskinleştiren husus, platform koşullarının yalnızca iki taraflı ilişkiyi düzenlemekle kalmayıp erişim, görünürlük ve işlem şartları üzerinden pazarın işleyişini “tasarlayan” bir etki yaratabilme potansiyelinin olmasıdır.</p> <p>Kavramın dikkat çekici yönü, uygulama alanının genişliğidir. Rekabet Kurumu'nun “<i>Dijital Dönüşümün Rekabet Hukukuna Yansımaları</i>”<sup>139</sup> çalışmasında belirtildiği üzere haksız ticari koşullar; satıcılara uygulanan erişim ücretlerinin (komisyon, kargo, listeleme/üyelik/mağaza açma/hizmet bedeli vb.) artırılması şeklinde ortaya çıkabileceği gibi, platform-satıcı sözleşmesi/anlaşmasında fiyat dışı unsurların (hesabın kapatılması/askıya alınması, ödeme vadeleri vb.) risk ve maliyeti orantısız biçimde satıcıya yükleyecek şekilde kurgulanması veya bu başlıklarda şeffaflık eksikliği (haksız sözleşme/anlaşma koşullarının dayatılması) biçiminde de tezahür edebilecektir.</p> <p>Bu geniş yelpaze aynı zamanda “hukuki vasıflandırma” sorununu beraberinde getirebilmektedir. Haksız ticari koşul olarak ileri sürülen bir olgu, bazı durumlarda tüketici hukuku, sözleşme hukuku, ticaret hukuku, kişisel verilerin korunması hukuku veya e-ticaret düzenlemeleri kapsamında da müdahaleye elverişli bir görünüm arz edebilmektedir. Nitekim Rekabet Kurulu'nun <i>Microsoft</i> kararında<sup>140</sup> haksız sözleşme şartları bakımından, taraflarına ve amacına göre 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile birlikte veya ayrı ayrı diğer ilgili kanunlar çerçevesinde müdahale imkanına işaret edilmiş; bu tür kötüye kullanımların kural olarak sözleşme hukuku/haksız rekabet hükümleriyle ele alındığı, ancak davranışın pazar gücünden beslendiği hallerde pazarın rekabetçi yapısını bozma ihtimali nedeniyle rekabet hukukunun da devreye girebileceği vurgulanmıştır.</p> <p>Pazardaki rekabete aykırı etki bakımından ise, haksız ticari/sözleşme koşulları ilk bakışta sömürücü olarak değerlendirilebilse de bu davranışın sömürücü ve dışlayıcı etkiyi birlikte barındırabildiği, hatta sömürücü görünen şartların dışlayıcı bir stratejinin aracı hâline gelebildiği tartışılmaktadır. Bu nedenle davranışı “sömürücü/dışlayıcı” şeklinde katı bir şekilde sınıflandırmak her zaman doğru veya gerekli olmayabilmektedir.</p> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>139</sup> Rekabet Kurumu, I. Denetim ve Uygulama Dairesi, (Nisan 2023), para. 382.

<sup>140</sup> Rekabet Kurulu'nun *Microsoft* kararı (24-53/1166-502; 12.12.2024)

|     |                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                   | <p>AB uygulamasında ise, son zamanlarda, sömürücü nitelikteki haksız ticari koşulların istisnai ve tartışmalı mahiyetini, dolayısıyla müdahale eşiğinin yüksek tutulması gereğini öne çıkaran tartışmalar mevcuttur. Örneğin, Hukuk Sözcüsü Emiliou'nun <i>RRC Sports</i> görüşünde<sup>141</sup> (i) sömürücü kötüye kullanımların doğası gereği istisnai olduğu ve piyasa mekanizmasının dengesizlikleri düzeltme eğilimi nedeniyle bu tür ihlallerin olasılığının düşük kaldığı, (ii) bu sebeple ancak dayatılan şartlar “açıkça fahiş” nitelik kazandığında müdahalenin gündeme gelebileceği belirtilmektedir. Emiliou ayrıca iki aşamalı bir çerçeveye, önce dayatılan şartların etkin rekabet koşullarındaki muadillerinden önemli ve zararlı biçimde sapıp saptadığının; ardından bu sapmanın “haksızlık” niteliğine ulaşıp ulaşmadığının incelenmesi gerektiğini ifade etmektedir. Buna rağmen, özellikle “aşırı fiyat” sayılmayan haksız ticari koşullarda tüketici zararının nasıl somutlaştırılacağı; dijital pazarlara özgü ağ etkileri, kilitlenme (lock-in) ve çok taraflı yapı ile birleştiğinde değerlendirmeyi daha da karmaşıklaştıran tartışma alanı olarak öne çıkmaktadır.</p> <p>Tebliğ kapsamında; (i) Kurum'un dijital pazarlarda haksız sözleşme şartlarını/haksız ticari koşulları hangi kavramsal ve etki eşiği çerçevesinde değerlendirdiği, (ii) rekabet hukukunun uygulanabilirliğinin tespitinde karşılaşılan metodolojik zorluklar (özellikle “pazar etkisi” ve “tüketici refahı/zararı”nın gösterimi) ve diğer disiplinlerle etkileşimi ile (iii) uygulamada öngörülebilirliği artırabilecek iyileştirme alanlarının tartışılması hedeflenmektedir.</p> |
| 72. | Computational Analysis of Legal Precedent: A Thematic Network Approach to Turkish Competition Authority Decisions | <p>1. Introduction: The Challenge of Scale in Doctrinal Analysis</p> <p>In precedent-driven fields like Competition Law, the doctrine of stare decisis serves as the bedrock of legal certainty, promoting consistent and predictable administrative enforcement. However, the Turkish Competition Authority (TCA) has generated a massive corpus of nearly 10,000 decisions. For legal practitioners, policymakers and academics, manually tracing the intellectual lineage and hierarchy of norms within this "big data" environment is becoming increasingly formidable. Traditional doctrinal research often relies on intuition, experience or anecdotal selection to identify "landmark" cases. This study proposes an empirical, data-driven alternative: Thematic Network Analysis. By treating citations as "latent judgments" of authority, we can map the actual jurisprudential structure of the TCA's enforcement history, moving from qualitative assessment to quantitative evidence.</p> <p>2. A Taxonomy of Legal Precedent</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

<sup>141</sup> Case C-209/23, *RRC Sports GmbH v Fédération Internationale de Football Association (FIFA)*, (15 Mayıs 2025).

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>Methodologically, this study isolates specific legal concepts (e.g., "Predatory Pricing," "Workforce Markets") to construct focused citation networks. Unlike general network analyses, this thematic approach filters out noise, revealing how legal arguments are constructed within specific competition violation types and/or markets. By applying graph theory metrics to these citation networks, this study proposes a new functional taxonomy for classifying TCA decisions: 'cornerstone' decisions that form the foundation of a legal topic, 'keystone' decisions that shape modern jurisprudence, 'encyclopedic' decisions that offer comprehensive reviews and 'emerging' decisions that gain attraction at a high speed.</p> <p>3. Case Studies: Predatory Pricing, Cartels and Workforce Markets</p> <p>Applying this framework to the concepts of "Predatory Pricing" (yıkıcı fiyatlama) and "Cartels" the analysis reveals highly centralized, mature legal doctrines. Crucially, the analysis demonstrates that the TCA's approach to these concepts is cross-sectoral.</p> <p>In sharp contrast, the analysis of "Workforce Markets" (no-poach, wage-fixing agreements etc.) reveals the characteristics of an emerging legal doctrine. The network topology is sparse and fragmented, resembling an 'archipelago' of isolated star-shaped clusters rather than a cohesive web unlike a mature doctrine.</p> <p>4. Implications for Competition Law Scholarship</p> <p>By integrating network science with traditional legal analysis, this study provides a reproducible framework for academics and practitioners to visualize the hidden structure of TCA jurisprudence. It moves beyond anecdotal evidence to empirically identify which decisions truly control the development of competition law in Turkey. By mapping these distinctions, Thematic Network Analysis offers a powerful new tool for:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Litigation Strategy: Identifying which precedents act as the true "gatekeepers" of a legal argument.</li> <li>2. Regulatory Policy: Visualizing where legal doctrines are consistent and where they are fragmented or contradictory.</li> <li>3. Academic Inquiry: uncovering the "hidden" structural decisions—the Keystone precedents—that shaped the (economic) logic of the TCA, even if they have fallen out of common citation.</li> </ol> |
|--|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                          | Ultimately, this study argues that the evolution of Turkish Competition Law is measurable. By making the latent structure of jurisprudence visible, we gain a deeper understanding of how the TCA creates, sustains, and evolves its legal norms.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 73. | Finansal Hizmetlerin Dijitalleşmesi Sürecinde Rekabet Hukuku Sorunları                                                                   | <p>Finansal hizmetlerin sunulduğu pazarların dijitalleşmesiyle birlikte, geleneksel aktörler ve geleneksel rekabet dinamikleri tamamen değişmektedir. Geleneksel aktörler olarak bilinen bankalar ve sigorta kuruluşları, yalnızca birbirleriyle değil, dijitalleşmenin meydana getirdiği pek çok farklı sektörde pek çok farklı aktörle rekabet etmektedirler. Dolayısıyla, dijitalleşmenin meydana getirdiği olguların rekabet hukuku anlamında analiz edilmesi ve uygulamadaki problemlerin tespit edilmesi gerekmektedir. Tez kapsamında; dijital finansal hizmetler pazarlarında ortaya çıkan yapısal ve davranışsal rekabetçi endişeler, ağ etkileri, self-preferencing (kendini önceliklendirme) uygulamaları, dijital finans alanındaki yeni aktörler, çok taraflı pazarlar, büyük teknoloji teşebbüsleri (BigTech) ve büyük teknoloji teşebbüslerinin pazar gücünü finansal hizmetler pazarına aktarması, pazara giriş yönündeki engellerin rekabet hukukuna olası etkileri ve geleneksel rekabet hukuku araçlarının finansal hizmetlerin dijitalleşmesi sürecinde ortaya çıkan işbu sorunlarla mücadele etmedeki yetersizliği üzerinde durulacaktır.</p> <p>Tez çalışmasında, FinTech ve FinTech ekosistemindeki rekabetçi endişelerin giderilerek rekabet ortamının tesis edilmesi ve tüketici refahının korunmasının teşvik edilmesi için dinamik, yenilikçi, disiplinler arası ve iş birliğine dayalı bir rekabet hukuku politikasının geliştirilmesi gerekliliğini savunmaktadır. Nitekim; dijital finansal hizmetler pazarındaki dinamikler, serbest piyasanın inisiyatifine bırakılamayacak kadar değerli olup devletin proaktif müdahalesini gerektirmektedir.</p> |
| 74. | Multidisipliner Bir Yaptırım Hikayesi: Tetrapak Kararı Işığında Fikri Mülkiyet Haklarının Rekabet Hukuku İhlalleri Açısından İncelenmesi | <p>Rekabet hukuku uygulamasının temel yapı taşlarından biri zarar teorisidir. Zarar teorileri, belirli bir teşebbüs davranışının neden ve hangi mekanizmalar aracılığıyla rekabet hukuku bakımından endişe doğurduğunu ortaya koyarak, incelemelerin analitik çerçevesini belirler. Bu yönüyle zarar teorilerinin, özellikle etki bazlı analizlerin ağırlık kazandığı hâkim durumun kötüye kullanılması ihlallerinin tespiti bakımından, rekabet otoritelerinin değerlendirmelerinin başlangıç noktasını oluşturduğu söylenebilir. Olay bazında farklılık gösteren zarar teorileri doğrudan ve tespiti kolay rekabetçi endişeleri ortaya koyabildiği gibi dolaylı, karmaşık ve multidisipliner analizleri de içerebilmektedir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Rekabet Kurulu'nun 1 Ağustos 2024 tarihli Tetra Pak kararı<sup>142</sup>, multidisipliner zarar teorilerinin güncel ve somut bir örnek teşkil etmektedir. Rekabet hukukunun diğer hukuk disiplinleri karşısındaki konumu açısından önem taşıyan bu karar, fikri mülkiyet hukukundan kaynaklanan hakların kullanılmasının hangi koşullar altında rekabet hukuku denetimine takılabileceğine ilişkin tartışmaları da beraberinde getirdi. Kararın en can alıcı unsurlarından biri de hâkim durumun kötüye kullanılması nedeniyle uygulanan yaptırımın yanı sıra, teşebbüsün belirli 3D marka ve tasarım haklarından vazgeçilmesinin gerekli görülmesi. Bir başka ifadeyle, burada Kurul rekabet hukuku endişelerinin giderilmesi için farklı bir hukuk disiplininin kaynaklanan hakların kullanılmasına kısıtlama getirmektedir.</p> <p>Kurul'un Tetra Pak kararını merkezine alan çalışmamız kapsamında ilk olarak hâkim durumdaki teşebbüslerin sahip oldukları fikri mülkiyet haklarını kullanmalarının nasıl ve hangi koşullar altında rekabet hukuku endişesi oluşturabileceği ele alınacaktır. Bu bölümde Kurul'un ortaya koyduğu zarar teorisini temel unsurları ayrıştırılacak ve bunların birbirleri ile olan etkileşimi değerlendirilecektir. Çalışmamız kapsamında inceleme konusu fikri mülkiyet haklarının dosyadaki hâkim durum tespitine ve zarar teorisine nasıl etki ettiği değerlendirilecek ve özellikle dışlayıcı etki potansiyeli ile alternatiflerin kısıtlanması unsurları beraber incelenecektir. Rekabet hukuku ile fikri mülkiyet hakları arasındaki kesişimin de inceleneceği çalışmamız kapsamında Kurul'un benzer durumlardaki karar insicamı ele alınacak Tetra Pak kararının Kurul'un önceki içtihadından hangi konularda ayrıştığına değinilecektir. Konuya ilişkin rekabet hukuku literatürüne de yer veren çalışmamız kapsamında özellikle ve mehzaz uygulama alanı olan Avrupa rekabet hukukundan örnekler incelenecektir.</p> <p>Fikri mülkiyet haklarının kullanımı ile ilişkilendirilen diğer zarar teorisi örneklerinin de inceleneceği çalışmamız kapsamında yayın hakları<sup>143</sup> ve negatif eşleme<sup>144</sup> ile ilgili kararlara da değinilecektir.</p> <p>Çalışmamız kapsamında son olarak, Kurul'un bir teşebbüsün diğer hukuk disiplinlerinden kaynaklanan ve ilgili mevzuata uygun biçimde kullanılan bir hakkını ne ölçüde kısıtlayabileceği de tartışılacaktır. Konuyu menfaatler arası denge perspektifinden ele alacak olan çalışmamız, Kurul kararı ile korunmaya çalışılan menfaatler ile fikri mülkiyet</p> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>142</sup> Rekabet Kurulu'nun 24-32/758-319 sayılı 01.08.2024 tarihli kararı.

<sup>143</sup> *Commission Decision 89/205/EEC, Case IV/31.851 -Magill v ITP, BBC and RTE*, O.J. L [1989] 78/43.

<sup>144</sup> Rekabet Kurulu'nun 21-57/789-389 sayılı ve 25.11.2021 tarihli Moda Nisa Kararı.

|     |                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                           | <p>korumasının sağlamayı amaçladığı menfaatler arasında mukayeseli bir analiz yapılacaktır. Fikri mülkiyet haklarının getirdiği korumanın Ar-Ge çalışmalarını nasıl teşvik ettiğini açıklayan çalışmamız, bu hakların korunmasına yönelik sert kısıtlamalar getirilmesinin inovasyon üzerinde olumsuz etkiler doğurabileceğine değinecek ve rekabet ihlallerinden kaynaklanan endişeler ile inovasyon azaltıcı etkilerin nasıl dengelenebileceğine ilişkin çıkarımlar sunacaktır. Çalışmamızın kapanış bölümünde, Tetra Pak kararı sonrasında oluşabilecek uygulama trendleri aktarılacak ve karar ışığında dikkat edilmesi gereken hususlar özetlenecektir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 75. | <p>Yoğunlaşmaların Kontrolünde Yeni Dönem: Vodafosne/3UK ve Stellantis/Tofaş Kararları Kapsamında Yatırım Taahhütleri ve Ekonomik Büyümenin Rekabet Analizindeki Yeri</p> | <p>Küreselleşen ekonomi düzeni içerisinde birleşme ve devralma işlemleri merkezi bir yere sahiptir. Bu tür işlemler, ortaya çıkardıkları sinerji ve etkinlik kazanımları ile rekabetçi süreçlere katlı sunabileceği gibi yoğunlaşma oluşturarak etkin rekabetin engellenmesi sonucu da doğurabilecektir. Bu nedenle, teşebbüslerin pazar gücünü önemli ölçüde arttırarak tüketicileri bu faydalardan mahrum bırakabilecek birleşme ve devralmalar yasaklanmaktadır<sup>145</sup>. Ancak teşebbüsler, rekabet endişelerine antidot olarak yapısal ve davranışsal taahhütlerde bulunabilirler. Taahhütlerin içeriği, temel olarak dosyadaki rekabet hukuku endişelerini gidermek üzere tasarlanmaktadır.</p> <p>Öte yandan, son dönemdeki uygulama örnekleri incelendiğinde, doğrudan rekabetçi endişelere göre şekillenmiş taahhütlerin yanı sıra makroekonomik faydalar gözetilen ve ekonomik büyümeyi destekleyen taahhütlerin de gündeme geldiği görülmektedir. Taahhüt mekanizmasının amaç işlevini tartışmaya açan bu yaklaşımlar, ekonomik büyümeye ilişkin kamu politikalarının da yoğunlaşmaların kontrolü esnasında dikkate alınabildiğini göstermektedir.</p> <p>Rekabet Kurulu’nun (“<b>Kurul</b>”) Stellantis/Tofaş kararı ile Competition and Markets Authority’nin (“<b>CMA</b>”) Vodafone/3UK kararı bu yaklaşımı somutlaştıran güncel uygulama örneklerinin başında gelmektedir. Çalışmamız, ülkemizden ve İngiltere’den karar örnekleri ile yatırım taahhütlerinin yoğunlaşmaların kontrolündeki yerini ele alacak ve bunların taahhüt mekanizmasının amaç işlevi ile ne derece örtüştüğünü inceleyecektir. Yatırım taahhütlerinin ekonomik büyümeyi desteklemek için kullanılabilecek bir politika aracı niteliği taşıdığına değinen çalışmamız, bu amacın yoğunlaşmaların kontrolüne yönelik uygulamalar içerisindeki yerini değerlendirecektir. Ayrıca, ilgili işlemlerdeki rekabetçi endişeler ile yatırım taahhütleri arasındaki ilişkiyi inceleyecektir.</p> |

<sup>145</sup> Varol, N. (2010). *Rekabeti kısıtlayıcı birleşme ve devralmalarda çözümler ve taahhütler* (Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezleri Serisi No. 101). Ankara: Rekabet Kurumu.

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Çalışmamız ilk olarak Kurul'un Stellantis/Tofaş kararı ele alacaktır. Burada özellikle işleme izin verilmesinin önünü açan ikinci taahhüt paketi incelenerek Tofaş'ın üretim, ihracat ve istihdam kapasitesini artırmaya yönelik taahhütlerinin içeriği açıklanacaktır. Aynı kapsamda, yatırım taahhüdünün işlem açısından kritik olan otomotiv ana sanayiini yanı sıra yan sanayi üzerindeki etkilerine de değinilecektir<sup>146</sup>.</p> <p>Daha sonra CMA'in Vodafone/3UK birleşmesine ilişkin kararı ele alınacaktır. Bahse konu kararda işlemin rekabetçi endişeler barındırdığı ortaya konulmakta, buna karşın öngörülen yatırımlar sayesinde uzun vadede rekabetin artacağı ve mobil ağ kalitesinde kayda değer iyileşmeler sağlanacağı değerlendirilmektedir<sup>147</sup>. Çalışmamız, CMA'nın bu değerlendirme ekseninde sergilediği yaklaşımı mercek altına alacak ve yatırım taahhütlerinin rekabetçi endişeleri nasıl giderebileceğine ilişkin değerlendirmelerde bulunacaktır.</p> <p>Her iki kararı da rekabet hukukunun amaç işlevi perspektifinden inceleyen çalışmamız, tüketici refahı ve toplam refah yaklaşımlarına değinecek; yoğunlaşma kontrollerinde rekabetçi endişelerin tespiti için kullanılan yaygın metotları açıklayacaktır. Ayrıca, yeni bir hâkim durum oluşturulması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi testleri ile etkin rekabetin engellenmesi testi ile tespit edilen rekabetçi endişelerin taahhüt paketlerini nasıl şekillendirdiği açıklanacaktır. Taahhüt uygulamalarının altyapısını oluşturan Yoğunlaşma Tüzüğü'nün, Avrupa Komisyonu'na sadece rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılması sorununu ortadan kaldırmakta yeterli ve birleşmeyi ortak pazarla uyumlu kılan taahhütleri kabul etme yetkisi tanıdığına değinen çalışmamız, taahhütler ile rekabetçi endişelerin tamamen gidermesi gerektiğini ve taahhütlerin anlaşılabilir, etkili, kısa sürede uygulanabilir olması gerektiğini açıklayacaktır<sup>148</sup>.</p> <p>Yatırım taahhütlerinin, diğer taahhütlere kıyasla rekabetçi endişeler üzerinde daha dolaylı bir etkiye sahip olduğunu tespit eden çalışmamız, bu taahhütlerin sonuçlarının genellikle uzun vadede gözlemlenebildiğine değinecektir. Yatırım taahhütlerinin tüketici faydası üzerindeki doğrudan veya dolaylı etkilerini ala alan çalışmamız kapsamında bu taahhütlerin hukuki öngörülebilirliği azaltacak şekilde uygulanmaması gerektiğine de yer verilecektir.</p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>146</sup> Rekabet Kurumu. (2025, 18 Nisan). *Tofaş / Stellantis devralma işlemine yatırım ve dağıtım taahhütler kapsamında onay verildi* [Web sayfası]. Rekabet Kurumu. <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/tofas-stellantis-devralma-islemine-yatir-a11d5c79701cf01193e40050568585c9>.

<sup>147</sup> Competition and Markets Authority & Ofcom. (2025, 2 Haziran). *Joint statement from the CMA and Ofcom regarding the Network Commitment remedy* [PDF]. [https://assets.publishing.service.gov.uk/media/683d54cee2008d4b92c80e1f/joint\\_statement\\_from\\_the\\_CMA\\_and\\_Ofcom.pdf](https://assets.publishing.service.gov.uk/media/683d54cee2008d4b92c80e1f/joint_statement_from_the_CMA_and_Ofcom.pdf).

<sup>148</sup> Commission Notice (2008/C 267/01) "On Remedies Acceptable Under Council Regulation (EC) No 139/2004 and under Commission Regulation (EC) No 802/2004".

|     |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                       | <p>Çalışmamızın sonunda bu iki kararın, toplumsal refah kriterinin, statik fiyat-çıktı analizine ek olarak, rekabetin dinamik yapısını da dikkate alan daha geniş bir perspektifle ele alındığı yeni bir uygulama türünü ortaya koyduğuna değinilecek ve benzer yaklaşımlar açısından dikkate alınması gereken hususlar sıralanacaktır.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 76. | <p>Türk Ceza Kanunu ve Kabahatler Kanunu Hükümleri Bağlamında<br/>Yeni Ceza Yönetmeliği<br/>Hükümlerinin Rekabet Kurulu Kararlarında Zaman Bakımından Uygulanması</p> | <p>4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ("<b>4054 sayılı Kanun</b>") 4. maddesi rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararların, 6. maddesi ise hâkim durumun kötüye kullanılmasının hukuka aykırı ve yasak olduğunu düzenlemektedir. 4054 sayılı Kanun'un 16/3. maddesi gerek 4. madde gerekse de 6. maddede yasaklanan davranışlarda bulunanlar hakkında gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idari para cezası verileceğini düzenlemektedir. Aynı maddenin son fıkrası ise Rekabet Kuruluna, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca verilecek idari para cezalarının tespitinde dikkate alınacak hususları yönetmelikler yoluyla düzenleme yetkisi vermektedir.</p> <p>Rekabet Kurulu, idari para cezalarına yönelik düzenleme yapma yetkisini 4054 sayılı Kanun'un 4 ve 6. maddelerinde düzenlenen eylemler bakımından 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik ("<b>Eski Yönetmelik</b>") ile kullanmış ve yasaklanmış eylemlerin gerçekleştirilmesi halinde uygulanacak idari para cezalarını, ihlalin süresiyle orantılı olarak tespit etmiştir.</p> <p>Akabinde ise Rekabet Kurulu tarafından, 27.12.2024 tarih ve 32765 sayılı Resmî Gazete'de, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik ("<b>Yeni Yönetmelik</b>") yayımlanmış ve Eski Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.</p> <p>5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun ("<b>Kabahatler Kanunu</b>") 3. maddesi uyarınca, bu kanun, tüm idari para cezaları yönünden uygulama alanı bulmaktadır. İdari para cezalarının zaman yönünden uygulanmasına ilişkin olarak ise Kabahatler Kanunu'nun 5. maddesi, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ("<b>TCK</b>") zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin uygulanacağını düzenlemektedir. Bu anlamda, Rekabet Kurulu tarafından 4054 sayılı Kanun'un ihlaline ilişkin herhangi bir tespitte bulunması halinde verilecek idari para cezaları yönünden uygulama alanı bulacak yönetmelik hükümlerinin tespitinde de TCK'nin, zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümleri uygulanacaktır.</p> |

|     |                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                    | <p>TCK'nin zaman bakımından uygulamaya ilişkin 7/2. maddesi, “<i>Suçun işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur.</i>” hükmüne yer vermektedir. Buna göre, Rekabet Kurulu tarafından, 4054 sayılı Kanun’un 4 ve 6. maddelerine yönelik bir ihlal tespit edilmesi halinde yapılması gereken, Eski Yönetmelik ve Yeni Yönetmelik hükümlerini kıyaslayarak, ihlali gerçekleştirenin lehine olan düzenlemenin uygulanmasıdır.</p> <p>TCK uygulaması bakımından kabul edilen baskın görüş, yeni ve eski düzenlemeler bakımından yapılacak kıyaslamanın, düzenlemelerin tüm hükümleri açısından yapılması gerektiği ve nihai olarak fail lehine sonuçlar doğuran düzenlemenin tüm hükümlerinin uygulanması gerektiği yönündedir.<sup>149</sup> Dolayısıyla Rekabet Kurulu tarafından gerçekleştirilen soruşturmalar neticesinde verilen kararlarda da, 4054 sayılı Kanun’un 4 veya 6. maddelerinin ihlali nedeniyle verilecek bir idari para cezası için, Eski Yönetmelik ve Yeni Yönetmelik hükümleri karşılaştırılmalı ve nihai olarak daha düşük tutarda ceza verilmesi sonucunu doğuran yönetmelik hükümleri bir bütün olarak uygulanmalıdır.</p> <p>Bununla birlikte, açıklanan bu karşılaştırmanın Rekabet Kurulu kararlarında gereği gibi yapılmadığı görülmektedir. Nitekim Yeni Yönetmelik’in yürürlüğe girmesinin ardından Rekabet Kurulu tarafından gerçekleştirilen soruşturmalar neticesinde, 09.05.2025 tarih ve 25-18/422-198 sayılı Arzum kararı gibi çeşitli kararlarda, Yeni Yönetmelik hükümlerinin, Eski Yönetmelik döneminde meydana gelen ihlaller için de herhangi bir karşılaştırma yapılmaksızın uygulandığı görülmektedir. Bu bildirimiz kapsamında Kabahatler Kanunu ve TCK hükümleri bağlamında Yeni Yönetmelik hükümlerinin Rekabet Kurulu kararlarında zaman bakımından uygulanması ele alınacaktır.</p> |
| 77. | Aynı Masa Farklı Teşebbüs: Ortak Girişimler Bağlamında Tek Ekonomik Bütünlük Doktrininin Sınırları | <p>Tek ekonomik bütünlük doktrini, rekabet hukukunda birden fazla gerçek veya tüzel kişilikten oluşan yapıların, ekonomik ve fonksiyonel bağları dikkate alınarak tek bir teşebbüs olarak değerlendirilmesine imkân tanıyan temel bir kavramdır. Söz konusu doktrinin pratik bakımından da iki önemli sonucu vardır: aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alan şirketler arasındaki anlaşmaların rekabete aykırı anlaşma yasağı kapsamı dışında kalması ve ekonomik bütünlük içerisindeki bir şirketin ihlalden dolayı, özellikle ana şirketin, sorumlu tutulabilmesi.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

<sup>149</sup> KOCA, Mahmut, ÜZÜLMEZ, İlhan, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 17. Baskı, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2024, s.79

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Tek ekonomik bütünlük doktrininin en tartışmalı uygulama alanlarından birini ortak girişimler oluşturmaktadır. Zira ortak girişimler, bir yandan bağımsız bir tüzel kişilik ve tam işlevsel bir piyasa aktörü olarak faaliyet gösterirken, diğer yandan ana şirketleriyle olan sermaye, kontrol ve çıkar bağları nedeniyle ekonomik bağımsızlıkları sorgulanan yapılardır.</p> <p>Bu ikili yapı, ortak girişimlerin ana şirketleriyle birlikte tek bir ekonomik bütünlük oluşturup oluşturmadığı ve buna bağlı olarak ana şirketlerle ortak girişim arasındaki anlaşmaların rekabet hukuku bakımından “teşebbüsler arası” sayılıp sayılmayacağı sorusunu gündeme getirmektedir. Konunun teorikten öte pratik önemi sebebiyle işbu tebliğ kapsamında ortak girişimlerle ortak girişim tarafları arasındaki ilişki ele alınarak, konunun sınırlarının belirlenmesi planlanmaktadır.</p> <p>Bu kapsamda, öncelikle AB uygulaması ele alınacaktır. Nitekim, konuya ilişkin daha çok içtihat barındıran AB uygulamasında bu soruya verilen yanıtın zaman içerisinde evrildiği görülmektedir. Avrupa Komisyonunun (“<b>Komisyon</b>”) erken dönem kararlarında, tam işlevsel ortak girişimlerin pazarda bağımsız şekilde faaliyet göstermesi esas alınarak ana şirketlerden ayrı teşebbüsler olarak değerlendirildiği ve bu nedenle ana şirketlerle ortak girişimler arasındaki anlaşmaların Avrupa Birliğinin İşleyişi Hakkında Anlaşma’nın 101. maddesi kapsamında incelendiği görülmektedir<sup>150</sup>. Öte yandan, kartel dosyalarında ana şirket sorumluluğuna ilişkin içtihadın gelişmesiyle birlikte, Avrupa Birliği Adalet Divanı (“<b>ABAD</b>”) belirleyici etki kavramını merkeze alarak, belirli koşullar altında ortak girişimler ile ana şirketlerin tek ekonomik bütünlük oluşturduğunu kabul etmiştir<sup>151</sup>. Bununla birlikte, ABAD bu yaklaşımın esasen sorumluluğun tespitiyle sınırlı olduğunu vurgulamış; ortak girişimlerin her durumda ana şirketleriyle birlikte tek teşebbüs sayılacağı yönünde genel ve yatay bir ilke tesis etmekten özellikle kaçınmıştır. Komisyon’un 2023 tarihli güncellenmiş Yatay İşbirliği Rehberi de bu temkinli yaklaşımı yansıtarak, ortak girişimler ile ana şirketler arasındaki ilişkilerin ancak belirli koşullar altında rekabet hukuku denetimi dışında kalabileceğini ortaya koymaktadır.</p> |
|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>150</sup> Case - IV/32.732, Ijsselcentrale ve diğerleri, Case -IV/32186 Gosme/Martell – DMP; Genel Mahkeme’nin 6.04.1995 tarihli ve T-145/89 sayılı kararı, para. 107-108.

<sup>151</sup> Bkz. ABAD’ın Akzo Nobel v. Komisyon Kararı, EU:C:2009:536, para 55; Shell Petroleum v. Komisyon Kararı, EU:T:2012:478, para 52; ABAD’ın EI du Pont de Nemours ve diğerleri v. Komisyon, T-76/08; ABAD’ın The Dow Chemical Company v. Komisyon Kararı, C-499/11; ABAD’ın Toshiba v. Komisyon Kararı, Case C-623/15; ABAD’ın LG Electronics and Koninklijke Philips Electronics v. Komisyon Kararı, Cases C-588/15 and C-622/15, ECLI:EU:C:2017:679, para 71 and 72 ve LG Electronics and Koninklijke Philips Electronics v. Komisyon, para 76.

|     |                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----|-------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                           | <p>Türk rekabet hukuku bakımından ise ortak girişimler ve tek ekonomik bütünlük doktrini arasındaki ilişkinin nispeten daha oturmuş bir içtihat çizgisinde değerlendirildiği görülmektedir. Rekabet Kurulu ("<b>Kurul</b>"), istikrarlı içtihadında tam işlevsel ortak girişimleri ana şirketlerinden ayrı teşebbüsler olarak değerlendirmiş ve bu yapıların ana şirketlerle olan anlaşmalarını çoğunlukla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi kapsamında incelemiştir<sup>152</sup>. Bununla birlikte, sınırlı sayıdaki istisnai kararında Kurul'un "çıkar birliği" ve "rekabet motivasyonunun ortadan kalkması" gibi kavramlara dayanarak tek ekonomik bütünlük değerlendirmesine yöneldiği görülmektedir<sup>153</sup>.</p> <p>Bu tebliğ, tek ekonomik bütünlük doktrininin ortak girişimler bakımından uygulanabilirliğini Avrupa Birliği ve Türk rekabet hukuku perspektifinden karşılaştırmalı olarak incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmada, belirleyici etki, çıkar birliği ve bağımsız faaliyet kriterleri üzerinden ortak girişim-ana şirket ilişkilerinin hangi koşullarda rekabet hukuku denetimi dışında kalabileceği tartışılacak; işgücü piyasası gibi rekabet hukukunun gündeminde olan somut konular açısından uygulamada ortaya çıkan belirsizliklere yönelik daha tutarlı ve öngörülebilir bir çerçevenin nasıl geliştirilebileceği değerlendirilecektir.</p> |
| 78. | Two-Sided Platform Model for DMA Analysis | <p>The paper develops a tractable two-sided platform model to quantify how Digital Markets Act (DMA) obligations affect consumer welfare and innovation. Using a Rochet-Tirole framework with explicit network effects and developer entry dynamics, we demonstrate that commission caps transfer surplus to developers but disrupt cross-subsidization, potentially reducing consumer welfare and total welfare. The research addresses how DMA implementation challenges have reduced consumer welfare and innovation in the EU, and how Turkey and South Korea should adapt their digital regulations to avoid similar pitfalls.</p> <p>The model examines a platform ecosystem connecting users and developers, where the platform charges a two-part tariff comprising a per-developer fee and an ad valorem take rate, whilst network effects operate cross-side with interoperability obligations attenuating these effects through a fragmentation parameter. The core regulatory</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

<sup>152</sup> Kurul'un 11.12.2003 tarihli ve 03-78/948-392 sayılı kararı; Kurul'un 08.07.2005 tarihli ve 05-44/ 628-161 sayılı kararı; Kurul'un 30.05.2006 tarihli ve 06-37/477-129 sayılı kararı; Kurul'un 29.4.2009 tarihli ve 09-20/403-98 sayılı kararı; Kurul'un 17.02.2014 tarihli ve 14-03/60-24 sayılı kararı; Kurul'un 17.01.2014 tarihli ve 14-03/60-24 sayılı kararı; Kurul'un 26.12.2019 tarihli ve 19-46/786-343 sayılı kararı; Kurul'un 08.03.2018 tarihli ve 18-07/118-64 sayılı kararı.

<sup>153</sup> Kurul'un 24.09.2014 tarihli ve 14-35/698-305 sayılı kararı.

|     |                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                 | <p>tension emerges: DMA caps on commission rates help developers but may harm consumers by reducing cross-subsidies.</p> <p>The empirical strategy exploits the March 2024 DMA designation of gatekeepers as a natural experiment, using difference-in-differences methodology with apps on designated platforms in the EU as treatment group, compared against the same platforms in non-EU markets, non-designated platforms in the EU, or synthetic controls. Structural parameter recovery uses reduced-form estimates together with equilibrium conditions to identify demand elasticities, network effects, fragmentation parameters, and entry costs.</p> <p><b>Numerical calibration predicts aggregate welfare losses ranging from nine to twelve per cent under DMA-style regulation, with consumer surplus declining by twenty-eight to thirty-two per cent despite ten per cent developer surplus gains.</b> Capping commissions transfers modest surplus to developers but substantially raises user prices and shrinks the user base, with net effect being a nine per cent total welfare loss driven by twenty-nine per cent consumer surplus decline. <b>Interoperability requirements amplify losses to nearly twelve per cent and consumer surplus losses to thirty-two per cent by fragmenting network effects.</b></p> <p>Based on the outcomes, the paper endeavors to analyze the DMA-like law amendment proposed , which is planned to be introduced as Article 6/A of the Competition Law, providing recommendations on the style of regulation taking “online intermediation services” as starting point. We subsequently recommend phased implementation beginning with alternative billing at commission rates between twenty and twenty-five per cent, monitoring impacts before proceeding, and adding interoperability only if developer entry increases without security incidents, targeting fragmentation at or below fifteen per cent. Both countries should recognize that commission caps create a fundamental trade-off: they help developers but may harm consumers by disrupting cross-subsidization, with moderate approaches that balance stakeholder interests being more likely to achieve positive outcomes.</p> |
| 79. | From Code to Collusion: Reimagining Section 1 Challenges in Algorithmic Pricing | <p>This work draws on my graduation paper for the Antitrust Litigation and Case Management course at Georgetown University Law Center, and adopts an interdisciplinary perspective combining law and economics. While the paper is attached, please find below my proposal text.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>Machine learning-based algorithmic pricing software has transformed competitive dynamics across sectors from multifamily housing to e-commerce, presenting novel challenges for antitrust enforcement under Section 1 of the Sherman Act. In this presentation, I intend to examine when competitors' adoption of identical pricing algorithms constitutes an "agreement" without direct communication and how courts characterize such agreements' objects—as price-fixing, information-sharing, or data pooling in the U.S. I conduct a comparative analysis of key U.S. cases, including <i>Duffy v. Yardi Systems, Inc.</i>, <i>United States v. RealPage, Inc.</i>, <i>Zulily, Inc. v. Amazon.com, Inc.</i>, <i>Gibson v. MGM Resorts International</i>, and <i>Cornish-Adebiyi v. Caesars Entertainment, Inc.</i>, to identify evidentiary thresholds for hub-and-spoke conspiracies, with emphasis on market concentration, high adoption rates (80–90%), and nonpublic data-sharing. These cases illustrate successful pleadings in <i>Duffy and RealPage</i>, where detailed allegations of data pooling and adherence to supra-competitive recommendations satisfied <i>Twombly's</i> plausibility standard, contrasting with dismissals in <i>Gibson</i> and <i>Cornish-Adebiyi</i> due to vague coordination claims.</p> <p>I explore the legal framework for interpreting "<i>agreement</i>" under Section 1 in algorithmic contexts, drawing on precedents such as <i>Interstate Circuit</i> and <i>Twombly</i>, and propose refinements to the parallel conduct and "<i>plus factors</i>" approach. By integrating DOJ guidelines on identical pricing and suspicious data-sharing indicators with scholarly debates—such as McSweeney and O'Dea's warnings regarding tacit collusion risks and Kühn and Tadelis's focus on coordination challenges—I aim to enhance the Sherman Act's efficacy in algorithm-driven markets. In the technical section, I elucidate reinforcement learning (RL) algorithms such as Deep Q-Networks and online learning mechanisms such as Q-learning and UCB, assessing their potential to sustain supra-competitive prices in concentrated markets, as demonstrated by Tinoco and Others' simulations showing 3–7% rent increases.</p> <p>These U.S. developments provide valuable insights for Turkish Competition Law, including analogous interpretations of Article 4 of the Law on Protection of Competition and scrutiny of data-exchanges to detect algorithmic collusion. I advocate for adapting the <i>Twombly</i> plus factor framework to algorithmic threats, incorporating algorithm design intent, data-sharing scope, and market outcomes, and offer reflections on the future of antitrust enforcement, addressing detection hurdles, legal gaps in tacit collusion, and societal harms like exacerbated housing insecurity for low-income tenants.</p> <p>At the last step, I would also like ask a personal question to the audience: If algorithmic pricing and bots pose antitrust risks through tacit collusion in housing or e-commerce, <u>could we scrutinize stock exchanges like the NYSE similarly?</u></p> |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                     | Here, participants use similar high-frequency trading bots in a centralized platform, enabling rapid, coordinated price reactions without explicit agreements. Might this mimic hub-and-spoke conspiracies, with the exchange as the "hub," raising Section 1 concerns over market definition and violations like manipulation or flash crashes?                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 80. | Gri Alanları Netleştirmek: Erken Başlama ve Yoğunlaşma Öncesi Dönemdeki Bilgi Değişiminin Sınırları | <p>Yoğunlaşma kontrol rejimleri, olası piyasa aksaklıklarının önlenmesi amacıyla rekabet otoritelerinin başvurduğu en temel ve etkili araçlardan birini oluşturmaktadır. Pek çok yoğunlaşma kontrol rejimi kapsamında, bildirim tabi yoğunlaşma işlemlerinin taraflarının, ilgili rekabet otoritesinin onayı alınca kadar pazarda bağımsız teşebbüsler olarak faaliyet göstermeleri esastır.<sup>154</sup> Bu yükümlülüğün yoğunlaşma öncesi dönemde çeşitli şekillerde ihlal edilmesi ise erken uygulama (<i>gun-jumping</i>) olarak adlandırılmaktadır.</p> <p>Bu anlamda erken uygulamanın önüne geçebilmek için pek çok yoğunlaşma kontrol rejiminde işlem taraflarına bildirim ve bekleme yükümlülüğü gibi bazı usuli yükümlülükler getirilmektedir. Bununla birlikte işlem taraflarının fiili veya potansiyel rakip olduğu durumlarda, tarafların rekabet otoritelerinin incelemesi tamamlanmadan önce rekabetçi davranışlarını koordine etmeleri halinde erken uygulama esasa ilişkin bir boyut kazanabilmekte ve rekabete aykırı bir anlaşma veya uyumlu eylem olarak yorumlanabilmektedir.</p> <p>Yoğunlaşma işlemlerinin süreçlerinin doğası gereği, işlemin hayata geçirilebilmesi için taraflar arasında kapsamlı bir bilgi değişimi zorunlu olduğundan, yoğunlaşma öncesi dönemdeki bilgi değişimleri kimi zaman bir fiili kontrol değişikliğine kimi zaman da bir rekabete aykırı anlaşmaya sebebiyet verebilmektedir. Bu kapsamda söz konusu bilgi değişiminin ne zaman meşru sınırlar içerisinde kalacağı hem işlem tarafları hem de uygulayıcılar açısından bir belirsizlik yaratmaktadır.</p> <p>İşbu tebliğin amacı erken başlama kavramının nasıl yorumlanacağı hususunu ve yoğunlaşma öncesi dönemdeki bilgi değişimlerinin sınırlarını, Rekabet Kurulu ("<b>Kurul</b>"), Avrupa Komisyonu ("<b>Komisyon</b>"), Amerika Birleşik Devletleri Federal Ticaret Komisyonu ("<b>FTC</b>") ve Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı ("<b>DOJ</b>") başta olmak üzere farklı rekabet otoritelerinin kararları ışığında daha berrak hâle gerirmektedir.</p> <p>Bu perspektiften bu çalışmada Kurul'un bu zamana kadarki yetmişi aşkın kararını inceleyerek, Kurul tarafından hangi tür davranışların fiili kontrol değişikliği yani usuli erken başlama olarak yorumlandığını özetlenmeye</p> |

<sup>154</sup> OECD, Suspensory Effects of Merger Notifications and Gun Jumping, OECD Roundtables on Competition Policy Papers, No. 276, OECD Publishing, 2018, s.14.

|     |                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                         | <p>çalışılacaktır. Daha sonra karşılaştırmalı bakış açısından, Kurul dâhil olmak üzere rekabet otoritelerinin, birleşme öncesi dönemde rekabete hassas bilgi değişimini nasıl yorumladığı incelenecektir.<sup>155</sup></p> <p>Bu kararlar çerçevesinde, özellikle kontrol boşluğu (<i>gap control</i>) ve geçici erişim hakları (<i>interim access rights</i>) etrafında şekillenen tartışmalar ele alınacak; kapanış öncesi dönemde tanınan veto haklarının kapsamı ile bilgiye erişim mekanizmalarının fiilen bir kontrol devri yaratıp yaratmadığı değerlendirilecektir. Bu kısım altında rekabet hukuku anlamında ideal bir yoğunlaşmanın hangi adımı ne tür bilgiler paylaşılabilirliği tartışılacak ve kurulabilecek güvenli alanlara yer verilecektir. Bu yönüyle tebliğin, erken başlama kavramına tartışmacı ve eleştirel bir perspektiften yaklaşması; uygulamada sorunlu alanları ortaya koymasının yanı sıra hem rekabet otoriteleri hem de teşebbüsler bakımından yol gösterici çözüm önerileri sunması hedeflenmektedir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 81. | Gun-Jumping Denetiminin Niteliği Üzerine Bir İnceleme: Birleşme Kontrolünde Caydırıcılık, Ekonomik Teşvikler ve Usuli Yetkinin Dönüşümü | <p>Son dönemde Rekabet Kurumu'nun gun-jumping (bildirime tabi birleşme ve devralmaların Kurum izni alınmadan gerçekleştirilmesi) uygulamasında gözlemlenen artış, birleşme/devralma kontrol rejiminin yalnızca maddi rekabet analizine değil, usuli disiplinin korunmasına da giderek daha fazla ağırlık verdiğine işaret etmektedir. Özellikle 2024 ve 2025 yıllarında verilen güncel Kurul kararları, gun-jumping ihlalinin artık ikincil nitelikte bir usul ihlali olarak değil, Kurum'un zamanlama yetkisini ve denetim fonksiyonunun etkinliğini koruyan bağımsız bir yaptırım alanına evrilmekte olduğu izlenimini doğurmaktadır.</p> <p>Bu çalışma kapsamında aşağıdaki ana soruya odaklanılmaktadır:<br/>Gun-jumping incelemeleri, birleşme kontrolünün maddi rekabet analizini tamamlayan yardımcı bir araç haline mi yoksa Kurum'un usuli otoritesini ve müdahale zamanlamasını korumaya yönelik, farklı bir normatif mantıkla işleyen özerk bir denetim alanına mı evrilmektedir?</p> <p>Bununla birlikte, gun-jumping yaptırımlarının teşebbüslerin ekonomik çıkarları bağlamında nasıl işlediği de ayrı bir tartışma alanı oluşturmaktadır. Özellikle işlem değerinin yüksek olduğu devralmalarda, bekleme süresine bağlı maliyetler (örneğin işlem gecikmeleri veya ticari fırsat kaybı) ile idari para cezaları arasında bir karşılaştırma</p> |

<sup>155</sup> Örn: Kurul'un *Doğanay/Taxim kararı*, (10.09.2020, 20-41/556-251), Kurul'un *Kartek/Param II kararı*, (27.12.2024, 24-56/1241-531); Komisyon'un *Altice/PT Portugal kararı* (24.04.2018, M.7993); *FTC, Insilco*, 30.01.1998, *Dock No. C-3783*; *FTC, Bosley*, 5.06.2013, *Docket No. C-4404*; *United States of America v. Legends Hospitality Parent Holdings, LLC*, 05.08.2024; *United States of America v. XCL Resources Holdings, Llc, Verdun Oil Company, and EP Energy Llc.*, 01.07.2025, 1:25-cv-00041; *United States of America v. Computer Associates International Inc. and Platinum Technology International, Inc.*, 20.11.2002; *U.S. District Court for the Northern District of California, United States of America v. Gemstar-TV Guide International Inc. and TV Guide Inc.*, 11.07.2019, 03-0198.

|     |                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                   | <p>ve/veya risk analizi yapılması mümkündür. Bu bağlamda çalışma, bazı işlemlerde gun-jumping riskinin, ekonomik olarak tolere edilebilir bir maliyet unsuruna dönüşüp dönüşmediği sorusunu gündeme getirmekte; caydırıcılığın yalnızca ceza miktarıyla değil, uygulamanın öngörülebilirliği ve zamanlamasıyla da ilişkili olduğunu ileri sürmektedir.</p> <p>Karşılaştırmalı hukuk perspektifinden bakıldığında, AB ve ABD uygulamalarında gun-jumping ihlallerinin Türkiye'ye kıyasla daha yerleşik ve öngörülebilir bir çerçevede ele alındığı görülmektedir. Her iki sistemde de gun-jumping, maddi rekabet etkilerinden bağımsız olarak, birleşme kontrol rejiminin işleyişini koruyan temel bir usul kuralı olarak değerlendirilmektedir. Bu karşılaştırma, Türk uygulamasında da ceza-orantılılık dengesi korunarak, öngörülebilirlik ve uygulama tutarlılığının güçlendirilmesinin birleşme kontrolünün etkinliği açısından önemini ortaya koymaktadır. AB ve ABD'de gözlemlenen para cezası dışındaki katmanlı sonuçların, teşebbüsler açısından görece farklı bir caydırıcılık unsuru yaratabileceği ileri sürülmektedir.</p> <p>Sonuç olarak bu çalışma, gun-jumping denetiminin Türkiye'de birleşme/devralma kontrol rejiminin uygulama öncelikleri bakımından giderek daha merkezi bir konuma yerleştiğine işaret etmekte kontrol rejiminin caydırıcılığı ve kurumsal etkinliği bakımından nasıl yapılandırılabilmesine ilişkin politika düzeyinde bir tartışma sunmayı amaçlamaktadır.</p> |
| 82. | İşgücü Piyasalarında İlgili Pazar Tanımı ve Hâkim Durum Analizi: Yıkıcı İşe Alım (Predatory Hiring) Tartışması Üzerinden Metodolojik Bir İnceleme | <p>Son dönemlerde rekabet hukuku uygulamalarında işgücü piyasalarına yönelik ilgi belirgin biçimde artış göstermiş; özellikle çalışan ayartmama ve ücret belirleme anlaşmaları rekabet otoritelerinin sıklıkla gündemine girmiştir. Türkiye'de Rekabet Kurumu'nun yayımladığı İşgücü Piyasalarına İlişkin Kılavuz ve son dönem kararları, ABD ve AB uygulamalarında, bazı karar ve rehberlerde de gündeme alınan konular da bu eğilimi ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, işgücü piyasalarında ilgili pazarın nasıl tanımlanacağı sorusu, özellikle hâkim durum analizleri bakımından henüz yeterince netleşmiş değildir. Zira Rekabet Kurumu tarafından yayımlanan İşgücü Piyasalarına İlişkin Kılavuz da, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesi bakımından işgücü piyasasında hâkim durumun kötüye kullanılabileceğini açıkça kabul etmekte; ancak bu değerlendirmeyi mümkün kılacak ilgili işgücü pazarının nasıl tanımlanacağına ilişkin somut kriterleri ortaya koymamaktadır. Bu çalışma, söz konusu metodolojik eksikliğin, yıkıcı işe alım (<i>predatory hiring</i>) tartışmaları örneği bağlamında görünür kılınabileceğini öne sürmektedir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

|     |                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                   | <p>Predatory hiring kavramı, ilk kez ABD’de <i>Universal Analytics</i> davası bağlamında tartışılmış; hâkim durumdaki bir teşebbüsün, rakiplerini dışlama amacıyla kilit personeli istihdam etmesinin rekabet hukuku bakımından sorun teşkil edip etmeyeceği sorusunu gündeme getirmiştir. Ancak bu tartışmanın sağlıklı biçimde yürütülebilmesi, öncelikle işgücü piyasasında ilgili pazarın sınırlarının belirlenmesini ve rakipleri dışlama amacının nesnel ve öngörülebilir kriterlere bağlanmasını gerektirmektedir. Zira pazar tanımı yapılmaksızın ne hâkim durumun varlığı ne de dışlayıcı etki analizi tutarlı şekilde ortaya konulabilir.</p> <p>Türkiye uygulamasında, özellikle son dönem kararlarında, işgücü piyasasının çoğu zaman ürün, hizmet veya beceri temelli bir ayırım yapılmaksızın tek ve homojen bir pazar olarak ele alındığı görülmektedir. Bu yaklaşım, farklı sektörlerde faaliyet gösteren teşebbüslerin aynı işgücü pazarında rakip kabul edilmesine yol açmakta; bu durum ise pazar paylarının anlamlı biçimde ölçülmesini ve hâkim durum tespitini önemli ölçüde güçleştirmektedir. Buna karşılık, ABD ve AB uygulamalarında işgücü pazarlarının beceri seti, mesleki uzmanlık, coğrafi hareketlilik ve işverenler arası ikame edilebilirlik gibi kriterler temelinde daha dar tanımlanabildiği görülmektedir. Her ne kadar bu yaklaşım yeknesak ve yerleşik bir standart teşkil etmese de gelecekteki olası hakim durum analizine ilişkin işlevsel bir metodolojik çerçeve sunma potansiyeli taşımaktadır.</p> <p>Bu çalışma, karşılaştırmalı analiz yöntemiyle Türkiye’de işgücü piyasalarında pazar tanımının hangi kriterler üzerinden daraltılabileceğini, somut kriter ve hakim durum analize ilişkin metodolojik boşluğun nasıl doldurulabileceğini tartışmakta; özellikle teknoloji teşebbüsleri ve inovasyon temelli sektörlerde bu ihtiyacın nasıl giderilebileceği sorusunu sormaktadır. Bu bağlamda <i>predatory hiring</i> ve sınırlı ölçüde, <i>acqui-hire</i> örnekleri, pazar tanımı eksikliğinin pratik sonuçlarını göstermek amacıyla ele alınmaktadır. Son olarak, önerilen yaklaşımın iş hukuku ve işgücünün serbest dolaşımı ilkeleriyle potansiyel etkileşimi bir alt tartışma alanı olarak işaret edilmekte; ancak rekabet hukuku analizinin merkezinde metodolojik tutarlılığın yer alması gerektiği vurgulanmaktadır.</p> |
| 83. | Emisyon Ticaret Sistemi’nde, Karbon Kotası, Karbon Vergisi ve Karbon Kredisi ile Yeni Bir Rekabetçi Piyasa Yapısı | <p>Hem uluslararası hem de ulusal düzeylerde, karbon yoğun enerji sistemlerinden düşük karbonlu enerji sistemlerine geçiş, son yılların en önemli gündem maddelerinden biri haline gelmiştir. Ekonomik istikrar, büyüme ve kalkınmanın temeli olan karbon sektörü, yaşanan ölçekler değişiklikleriyle birlikte rekabet piyasalarındaki dengeleri de yeniden şekillendirmiştir. Günümüz toplumları, sanayileşmiş ya da sanayileşmekte olsun, artık yalnızca kalkınmayı değil, sürdürülebilir, kapsayıcı ve akıllı kalkınmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, Emisyon Ticaret Sistemine (ETS) geçişin arka planında öncelikle iklim değişikliği ve çevresel kaygılar yer almaktadır. Buna ek olarak, temiz enerji güvenliği, artan doğal enerji talebine yanıt verebilme, makul maliyetlerle yatırım ihtiyaçlarını karşılayabilme ve halen enerjiye erişim sorunu yaşayan az gelişmiş ülkelerin bu mahrumiyetinin giderilmesi de ETS’ye geçişi özellikle gelişmiş ülkelerin öncelikli gündem maddelerinden biri</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|     |                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                       | <p>haline getiren faktör. ETS'ye geçiş süreci, çok boyutlu bir sorun olarak birçok sektör, kurum ve kamu politikasını doğrudan etkileyen karmaşık bir yapıya sahiptir. Ancak bu geçişin en fazla hissedileceği ve başarıya ulaşmasının büyük ölçüde bağlı olduğu sektör, karbon sektörüdür. Mevcut arz-değer-kullanım zincirinin dönüşüm yaşaması beklenen bu sektördeki en kritik etken ise teknolojik yenilikler olacaktır.</p> <p>Nasıl ki iklim değişikliği çevre konusunu geri dönüşü olmayan biçimde enerji politikalarının merkezine yerleştirdiyse, teknolojik gelişmeler de çevre ve enerji politikalarının başarısını şekillendirecektir. Karbon emisyonu, ekonomik girdi olarak hem ekonomik istikrarın hem de ülkelerin rekabet gücünün belirleyicisi olmanın yanı sıra bireylerin günlük yaşamlarının ayrılmaz bir parçasıdır.</p> <p>Emisyon Ticaret Sistemi'nin sağlıklı işleyebilmesi için farklı kurumlar ve politikalar arasında güçlü bir iletişim, uyum ve bütünlük gereklidir. Bu bağlamda tahsisat, emisyon ve dinamik etkinliği sağlamak; rekabetin yeni piyasalarda tesis edilmesi ve olgun piyasalarda korunması gibi hedeflerle uygulanan rekabet politikalarının ETS'ye geçiş sürecinde taşıdığı rol oldukça büyüktür. Karbon piyasası, Avrupa Birliği'nin şirketlerin sera gazı emisyonlarını azaltmada kullandığı en önemli araçlardan biridir. Ancak bu sistemin dayandığı temel dinamikler nelerdir? Karbonun fiyatı nasıl belirlenir? Karbon piyasası ile karbon vergisi arasındaki fark nedir? Bazılarının “kirletme hakkı” olarak adlandırdığı bu sistemi daha yakından incelemekte fayda var.</p> |
| 84. | Bir Finansal Süpermarketin Rekabet Kurallarıyla İmtihanı: 12 Yıllık Emeğin Özeti; Başarılar, Başarının Önündeki Engeller ve Zorluklar | <p>Bu çalışmada Rekabet Kurumunun kuruluşunun ilk on yılında Rekabet Kurumunda uzman ve daire başkan vekili olarak görev yapmış, 2013 12 Banka Soruşturmasında biri büyük, diğeri orta ölçekli iki bankanın savunmasını ve uyum programını üstlenen ekipte yer almış ve son olarak son 12 senesini Türkiye'nin özel finansal süpermarketlerinden birinin rekabet hukuku danışmanı olarak, tecrübelerimi, başarılarımı, zorlandığım noktaları paylaşmak istedim. Bu tebliğ salt teorik içerik yerine somut finansal sektör yaşanmışlıklarını, yani bir anlamda kan, göz yaşı, hüznün ve umudu içermektedir.</p> <p>Finansal Süpermarket kavramı nedir?<br/> Jason Fernando “www-investopedia-com” web sitesinde finansal süpermarketi bir yelpazede finansal hizmet sunan bir finans kuruluşu olarak tanımlamıştır. Ona göre, bu hizmetler arasında günlük bankacılık ve kredi işlemlerinin yanı sıra hisse senedi aracılığı, sigorta ve hatta yatırım bankacılığı gibi daha gelişmiş hizmetler de yer almaktadır. Bu sistemde, tüketicilere tek noktadan hizmet alma deneyimi sunularak tüketicileri hesaplarını tek bir kuruluştaki tutmalarına olanak tanınmaktadır. Kurumlar, komisyon gelirlerini ve müşteri sadakatini artırırken, müşterilerinin yeni bir sağlayıcıya geçme isteğini de zorlaştırabilmektedirler.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Bir finansal süpermarketin Uyum Programının Ana Hatları neler olmalıdır?</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Şirketin Anayasasında yani Etik Rehberinde Rekabet kurallarına uyum yer almalı ve Uymamanın yaptırımları yazıyor olmalı.</li><li>2. Şirketin bir rekabet politikası olmalı ve detayları iyi tanımlanmış olmalı.</li><li>3. Şirketin çok yönlü ve etkin bir rekabet eğitim politikası olmalı, gerekirse bu alana kaynak aktarmaktan çekinilmemeli.</li><li>4. Ortalama bir finans çalışanı onlarca regülasyonu bilmek ve onlara uyumak zorundadır, aynı zamanda yoğun ve hedefleri olan bir çalışma programı vardır. Dolayısıyla, finans dünyasında bir çalışanın ilgisini çekmek zordur, eğitimler ilginç kılınmalı, eğitimler gerektiğinde yüz yüze, gerektiğinde online olmalı, eğitimde teknolojik imkânlardan faydalanılmalıdır. Özetle; Kapıdaki güvenlik görevlisinden yönetim kurulu başkanına herkesin rekabet kuralları hakkında bir farkındalığı olması gerekir.</li><li>5. Rekabet Hukuku Danışmanlığı Uyum ya da Hukuk bölümü altında yer almalı, ancak hangi bölümde yer alırsa alsın, rekabet hukuku danışmanının tanımladığı rekabet risklerini içerecek yetki, genişlik ve maddi imkânlara sahip olmalıdır.</li><li>6. Üzerinde konuştuğumuz birim bir finansal süpermarket olduğuna göre, en az 6-7 şirketten oluşan bir gruptan bahsediyoruz demektir. Bu da kapsamlı bir yük anlamına gelir, içeride bir ekibiniz olması gerektiği gibi, buradaki görüşleri ikinci bir göz olarak gözden geçirebilecek konusunda uzman bir hukuk bürosuyla çalışmak iyi bir çözüm olabilir.</li><li>7. Çalışanların bilgisayar ve elektronik cihazlarında düzenli ve etkin denetimin yapılması ve çalışanların denetimin soğuk nefesini her daim ensesinde hissetmesi gerekir.</li><li>8. Dünyanın en iyi Uyum Programını tasarlayabilirsiniz, bu mümkün ama eğer bu programı uygulayacak irade yoksa, üst yönetimler bu disipline uyma motivasyon ve becerisinden yoksunsa, geçmiş olsun, o güzel programınızı çöpe atabilirsiniz.</li></ol> <p>Başarının Önündeki Engeller, Güçlükler</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Bu alana niye yatırım yapıyoruz ki zaten bir soruşturma falan da yok ki boşuna para ne gerek var diyenler.</li><li>2. Kendi başarısızlıklarını size yüklemeye çalışanlar, onlara göre işi alamamalarının sebebi rekabet uyum grubunun sıkı düzenlemeleridir oysa ki gerçek bundan farklıdır.</li></ol> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                         | <ol style="list-style-type: none"><li>3. Rekabet hukuku bir uzmanlık gerektirdiği için yönetici kadronun bu konuyu yeterince bilmemesi ve sorumluluktan kaçarak tüm yükü rekabet uyum ekibinin üzerine yıkması.</li><li>4. Söylediklerinizin üst yönetim tarafından desteklenir gözükmesine rağmen üst yönetimin bildiğini okumaya devam etmesi ve bir çuval inciri berbat etmesi.</li><li>5. Rekabet uyum ekibine yeterince değer verilmemesi ve söylediklerinin duymazdan gelinmesi</li></ol> <p>SONUÇ</p> <p>Türkiye’de en küçük finansal süpermarketin rekabet uyum riski 10 milyar TL’den aşağı değildir ve bu rakam hiçbir teşebbüs için göz ardı edilebilecek bir risk değildir. Uyum uyguladıkça deneyimle gelişen bir süreçtir ve sistem sürekli kendini yenilemeli ve sorgulamalıdır. Dolayısıyla, “bu kadar çalışmaya yatırıma ne gerek var” diye eleştirilen rekabet uyum programı gün gelir, rakipleriniz milyarlık cezalar yerken, sizin mutlu mutlu bilançonuzu büyütmenize imkân tanıyabilir.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 85. | Yapay Zekâ Çağında Rekabet Hukuku İçin Yeni Bir Çerçeve: Endeks Erişim Tarafsızlığı ve Enformasyonel Fiyat Sıkıştırması | <p>Rekabet hukukunda dikkatlerin oldukça önemli bir bölümü hâlen arama ve mobil ekosistemlerdeki kendini kayırma, paket uygulamaları ve münhasırlık gibi görünür davranışlara odaklanmış durumda olmakla birlikte, önümüzdeki dönemde bu başlıklar, daha derin ve yapısal bir sorunun yüzeydeki yansımaları olabilir mi: Bilgi ekonomisine kimlerin ve nasıl katılabileceğini sessizce şekillendiren ‘<i>Veriye Erişim Altyapısının Kontrolü</i>’. On milyarlarca sayfayı kapsayan Google’ın web endeksi, artık yalnızca bir ürün değil; güncel ve yüksek kaliteli web verisine ihtiyaç duyan yapay zekâ modelleri için küresel ölçekte temel bir üst-pazar girdisi hâline çoktan geldi.</p> <p>Şimdiye kadarki müdahaleler açık ayrımcılık biçimlerini hedef alırken daha örtük ve kalıcı bir dışlama mekanizması ortaya çıkıyor olabilir mi?: Enformasyonel erişimdeki asimetri. Hâkim durumdaki bir platform, veri kalitesini ve erişim maliyetini kendi lehine olacak şekilde örtük biçimde tahsis edebilir. Zaman içinde, dahili sistemler (örneğin Gemini), OpenAI veya Anthropic gibi harici yapay zekâ sağlayıcılarına kıyasla daha zengin, daha güncel ve daha düşük gecikmeli veriye erişebilirken resmi erişim kanalları kâğıt üzerinde açık kalmaya devam edebilir. Bu hem servis sağlayıcıları hem de bu servis sağlayıcılarını izole şekilde kullanan nihai kullanıcılar arasında görünmez bir ayrışmaya yol açabilir. Yapay zeka hizmetleri alanındaki rakipler, algoritmaları daha zayıf olduğu için değil, enformasyonel girdileri bozulduğu veya daha maliyetli hâle geldiği için daha yetersiz konumlanmak zorunda kalabilir.</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>Bu dinamik, fiyat sıkıştırması türü bir ihlal perspektifinden yorumlanabilir mi? Telekomünikasyon sektöründeki marj sıkıştırmasına benzer şekilde, veri altyapısının kapı bekçisi konumundaki bir teşebbüs de enformasyonel fiyat sıkıştırması uygulayabilir mi? Bunu, kendi iç sistemleri için neredeyse sıfır maliyetli erişimi korurken diğer aktörlere parasal bedeller, teknik kısıtlamalar veya veri tazeliğinde gecikmeler dayatarak gerçekleştirebilir mi? Eşit derecede etkin rakipler, girdilerin hem maliyetinin artması hem de kalitesinin düşmesi nedeniyle hâkim teşebbüsün alt pazardaki performansı ile rekabet edemeyebilir.</p> <p>Bu çalışmada, ortaya çıkan riski ele alan iki tamamlayıcı doktrin önerilmeye çalışılmaktadır:</p> <ol style="list-style-type: none"><li><u>Endeks Erişim Tarafsızlığı</u>: Aynı web endeksine yönelik dahili ve harici erişimler arasında veri tazeliği, gecikme ve kapsama bakımından eşitlik öngören bir ayrımcılık yasağı ilkesi.</li><li><u>Enformasyonel Fiyat Sıkıştırması</u>: Hâkim teşebbüsün dahili yapay zekâ faaliyetlerini, erişim fiyatlandırması, hız limitleri veya bot karşıtı engeller yoluyla yapay biçimde avantajlı hâle getirmesini önlemeyi amaçlayan bir maliyet eşitliği ilkesi.</li></ol> <p>Bu iki yaklaşım, kötüye kullanmanın kalite ve maliyetten oluşan ikili boyutunu yakalamayı amaçlamaktadır. Bu çerçevede, enformasyonel kalite veya maliyet bakımından ayrımcılık işlevsel olarak anlaşma yapmayı reddetme olarak değerlendirilebilir.</p> <p>Mevcut düzenleyici araçlar bu tür bir gözetim için embriyonik imkânlar içermektedir: veri erişiminde eşitliği öngören AB Dijital Piyasalar Yasası madde 6(12) ve algoritmik davranışlara müdahale yetkisi tanıyan Birleşik Krallık Stratejik Piyasa Statüsü (SMS) rejimi bunlara örnektir. Ancak siyasal rüzgârın yön değiştirmesi ile kapı bekçisi konumundaki aktörlerin ulusal rekabetçilik söylemi arkasına saklanarak altyapısal hâkimiyetlerini pekiştirme riskinin artması kuvvetle muhtemel görünmektedir.</p> <p>Bu tablo, paradigmatik bir dönüşümü zorunlu kılmaktadır: büyük web endekslerinin zorunlu unsur olarak ele alınması ve erişimde hem kalite hem maliyet bakımından tarafsızlığın güvence altına alınması. OpenWebSearch.eu, Brave Search ve Common Crawl gibi açık endeks konsorsiyumların ya da alternatif başka kaynakların teknik olarak telafi edici bir karşı güç oluşturması zor görünmekle birlikte bunun için icrası mümkün eşitlik kuralları ile desteklenmeleri gerekmektedir. Aksi hâlde, küresel yapay zekâ sistemleri tek ya da her biri kendi alanında başat birkaç teşebbüsün veri akışına epistemik olarak bağımlı hâle gelme riskiyle karşı karşıya kalabilir. Bu nedenle</p> |
|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----|---------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                         | rekabet hukuku, görünenin (kendini kayırma) ötesine geçip bilginin görünmeyen sınırlarını da gerektiğinde denetleyen bir yapıya evrilmelidir.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 86. | Dijital Pazarlarda Veri Hakimiyetinin Rekabete Etkileri | <p>Gelişen teknoloji ve artan internet kullanımının getirdiği doğal bir sonuç olarak veri, dijital pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüsler bakımından en az sermaye kadar önemli bir girdi haline gelmiştir.<sup>156</sup> Bu sebeple büyük hacimli verilere sahip olan teşebbüsler, rakipleri karşısında daha avantajlı konumda bulunmakta, sahip oldukları verileri kullanarak pazar güçlerini artırma imkânı bulmaktadır. Bir başka ifade ile teşebbüslerin dijital pazarlardaki rekabet gücü, veriye erişim imkanlarına ve bu verileri kullanarak ne şekilde yenilikçi hizmet veya ürünler ortaya koyabildiklerine göre şekillenmektedir.<sup>157</sup></p> <p>Dijital pazarlarda kritik bir girdi niteliğindeki büyük veriye sahip olan teşebbüsler bakımından veri sahipliğinin getirdiği yüksek pazar payları ve rekabetçi avantaj ise beraberinde rekabetçi endişeler doğurabilmektedir. Bu rekabetçi endişelerden biri, son yıllarda çok sayıda rekabet otoritesinin incelemesine konu olan, pazardaki yerleşik teşebbüslerin, sahip oldukları verilere rakiplerinin erişimini engellemesi sorunudur.<sup>158</sup> Bunun dışında rekabet otoriteleri tarafından mercek altına alınan bir diğer konu ise dijital pazarlarda hâkim durumdaki teşebbüslerin, sahip olduğu farklı platformlara ilişkin verilerin birleştirilmesi suretiyle rakiplerin faaliyetlerinin engellenmesidir. Hâkim durumdaki teşebbüslerin rakiplerinin veriye erişiminin engellenmesi bakımından rekabet otoriteleri inceleme konusu yapılan iki durum bulunmaktadır: (i) rakiplerin taleplerinin doğrudan reddedilmesi ve (ii) veri taşınabilirliğinin engellenmesi.</p> <p>Rakiplerin taleplerinin doğrudan reddedilmesi, hâkim durumdaki teşebbüslerin dışlayıcı davranışlarından biri olan sözleşme yapmanın reddi altında ele alınmaktadır. Her ne kadar veri kaynaklı pazar gücü ve dijital pazarlar son yıllarda daha çok mercek altına alınmaktaysa da rakiplerin veriye erişim taleplerinin reddedilmesi bakımından incelemeler, Avrupa Birliği rekabet uygulamasında geçmiş yıllarda da Magill<sup>159</sup> kararında televizyon yayın akış bilgilerine, IMS Health<sup>160</sup> kararında ilaç ve medikal ürün satışına ilişkin veri tabanına ve Microsoft<sup>161</sup> kararında ise</p> |

<sup>156</sup> Burcu Çalışkan Olgun, 2022, *Dijital Pazarlarda Veriye Erişim Sorunu ve Olası Çözümü*, Rekabet Kurumu Uzmanlık Tezi, s. 1; *Meta* (20.10.2022, 22-48/706-299), para. 242.

<sup>157</sup> a.g.e., s. 14.

<sup>158</sup> a.g.e., s. 1.

<sup>159</sup> *RTE&ITP (Magill)*, Case C-241-242/91 P [1995] ECR I-743.

<sup>160</sup> *IMS Health v. NDC Health*, Case C-418/01 [2004] ECR I-5039.

<sup>161</sup> *Microsoft*, Case COMP/37.792 [2004].

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>bazı yazılım ürünlerine ilişkin arayüz bilgileri kapsamında ele alındığı görülmektedir. Bunun yanında görece daha yakın tarihli kararlarda rekabet otoritelerinin, hâkim durumdaki teşebbüslerin veri taşınabilirliğinin sınırlandırılması yoluyla rekabetin engellenmesi uygulamalarını ele aldığı görülmektedir. Örneğin ABD Federal Ticaret Komisyonu<sup>162</sup> ve Avrupa Komisyonunun<sup>163</sup> yürüttüğü incelemeler ile Kanada<sup>164</sup> ve Brezilya<sup>165</sup> gibi çeşitli rekabet otoritelerinin kararlarında veri taşınabilirliğinin engellenmesinden kaynaklanan rekabetçi endişeler incelenmiştir. Benzer şekilde Rekabet Kurumu tarafından da ilk olarak Bilsa<sup>166</sup> kararında inceleme alanı bulan veri taşınabilirliğinin engellenmesi uygulamaları, daha yakın tarihli Nadir Kitap<sup>167</sup> ve Sahibinden<sup>168</sup> kararlarında da ceza konusu olmuştur.</p> <p>Rakiplerin veriye erişiminin engellenmesi dışında ortaya çıkan bir diğer rekabetçi endişe ise veri birleştirme uygulamalarıdır. Hâkim durumdaki teşebbüslerin kullanıcılardan topladığı verilerin, sundukları hizmetle orantısız şekilde toplanması veya hizmetin gereği olmayan verilerin talep edilmesi, ayrıca toplanan veriler yoluyla pazar güçlerini artırarak rakipleri dışlayıcı sonuçlara yol açmaları şeklinde tezahür eden veri birleştirme uygulamaları da rekabet otoriteleri tarafından inceleme konusu yapılmaktadır. Örneğin Meta'nın (Facebook) iştirakleri ile gerçekleştirdiği veri birleştirme uygulamaları Rekabet Kurumunun yanı sıra ABD ve Avrupa Komisyonu başta olmak üzere Almanya, Avustralya, Hindistan, Fransa, Arjantin, Brezilya ve İngiltere rekabet otoriteleri tarafından incelenmiştir. Ayrıca Rekabet Kurumu, 2025 yılının Haziran ayında Kariyer.net'in aynı ekonomik bütünlük içerisinde faaliyet gösteren <i>isinolsun.com</i> platformu ile gerçekleştirdiği veri birleştirme uygulamaları hakkında yeni bir soruşturma başlatmıştır.<sup>169</sup></p> |
|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>162</sup> <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2013/01/google-agrees-change-its-business-practices-resolve-ftc-competition-concerns-markets-devices-smart> (Son Erişim Tarihi: 17.11.2025)

<sup>163</sup> [https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip\\_10\\_1624](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_10_1624) (Son Erişim Tarihi: 17.11.2025)

<sup>164</sup> [https://www.ct-ct.gc.ca/en/cases/decision-summaries/documents/CT-2011-003%20Summary.pdf?zoom\\_highlight=toronto+real+estate+board%23search=%22toronto%2real%20](https://www.ct-ct.gc.ca/en/cases/decision-summaries/documents/CT-2011-003%20Summary.pdf?zoom_highlight=toronto+real+estate+board%23search=%22toronto%2real%20) (Son Erişim Tarihi: 17.11.2025)

<sup>165</sup> <https://www.gov.br/cade/en/matters/news/bradesco-enters-into-an-agreement-with-cade-regarding-an-investigation-of-anticompetitive-practice-against-guiabolso> (Son Erişim Tarihi: 17.11.2025)

<sup>166</sup> Rekabet Kurulunun Bilsa kararı (21.03.2007, 07-26/238-77).

<sup>167</sup> Rekabet Kurulunun Nadir Kitap kararı (07.04.2025, 22-16/273-122).

<sup>168</sup> Rekabet Kurulunun Sahibinden kararı (17.08.2023, 23-39/754-263).

<sup>169</sup> Rekabet Kurulunun 12.06.2025 tarihli ve 25-22/518-M sayılı kararı.

|     |                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                                              | Tebliğimiz kapsamında Rekabet Kurumu ve dünya genelinde rekabet otoritelerinin veri kaynaklı hâkim durumun kötüye kullanılması uygulamalarına yönelik bakış açıları karşılaştırmalı şekilde ele alınacaktır.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 87. | Teknoloji Teşebbüsü İstisnasının Etkinliği Üzerine Bir Değerlendirme: Öldürücü Devralmalarla Mücadelede Ciro Eşiklerinin Rolü, Alternatif Yaklaşımlar ve Rekabet Kurumunun Uygulama Deneyimi | <p>Rekabet Kurumu 2022 yılında 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ’de (“<b>Tebliğ</b>”) yaptığı önemli değişiklik ile Tebliğ’e “teknoloji teşebbüsleri” tanımını ekleyerek bu teşebbüslerin devre konu taraf olduğu işlemler bakımından bildirim yükümlülüğü kıstasını genişletmiştir. Bu kapsamda, Türkiye coğrafi pazarında faaliyet gösteren veya ar-ge faaliyeti olan ya da Türkiye’deki kullanıcılara hizmet sunan (kısaca “Türkiye bağlantısı koşulu”) teknoloji teşebbüslerinin<sup>170</sup> devralınmasına ilişkin işlemlerde Tebliğ’in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan iki yüz elli milyon TL eşikleri aranmamaktadır. Rekabet Kurumu, teknoloji teşebbüslerinin devralınması işlemlerinin denetime tabi olması yoluyla dijital pazarlarda önemli pazar gücüne sahip teşebbüsler tarafından gerçekleştirilen işlemler ile yeni kurulan veya gelişmekte olan girişimlerin devralınması şeklindeki “öldürücü devralma” niteliğindeki işlemlerin önüne geçmeyi hedeflemektedir.</p> <p>Ülkemizdeki mevzuat değişikliği ile paralel şekilde, aynı endişelere istinaden pek çok yargı alanında birleşme devralma işlemlerinin kontrolü bakımından bazı değişiklikler getirilmiştir. Örneğin Almanya ve Avusturya başta olmak üzere çeşitli Avrupa Birliği (“AB”) üyesi ülkelerde ciro eşğine ek olarak işlem değeri eşği hayata geçirilmiştir.<sup>171</sup> Bununla birlikte Fransa, Hollanda, İtalya, Danimarka, Macaristan ve İsveç gibi ülkelerde rekabet otoritelerinin ülkenin önemli bir bölümünde rekabeti engelleme potansiyeli gösteren eşik altı işlemleri incelemek üzere teşebbüsleri bildirim yapmaya çağırma yetkisi anlamına gelen “<i>call-in power</i>” yetkisi bulunduğu veya bu kapsamda mevzuat taslakları hazırladıkları görülmektedir.<sup>172</sup> AB uygulamasında ayrıca öldürücü devralmaların önüne geçmek adına Illumina/Grail<sup>173</sup> örneğinde görüldüğü üzere AB Birleşme ve Devralma Tüzüğü’nün 22. maddesi geniş şekilde yorumlanarak bildirilmeyen işlemlerin dahi Avrupa Komisyonu tarafından incelenmesini talep etme şeklinde bir uygulamanın denendiği, ancak Avrupa Birliği Adalet Divanı tarafından bu uygulamanın engellendiği görülmektedir. Bir başka örnek olarak yine AB uygulamasında hâkim durumun kötüye kullanılması hallerinde, hâkim durumdaki teşebbüslerin gerçekleştirdiği birleşme devralma işlemlerinin <i>ex post</i> incelenmesini konu alan Towercast</p> |

<sup>170</sup> Dijital platformlar, yazılım ve oyun yazılımı, finansal teknolojiler, biyoteknoloji, farmakoloji, tarım kimyasalları ve sağlık teknolojileri alanlarında (“teknoloji sektörleri”) faaliyet gösteren teşebbüsleri veya bunlara ilişkin varlıkları ifade etmektedir.

<sup>171</sup> <https://www.rekabet.gov.tr/tr/Guncel/rekabet-kurulundan-izin-alinmasi-gereken-82269c8a8f9bec11a21c00505685ee05> (Son Erişim Tarihi: 09.12.2025)

<sup>172</sup> <https://www.hoganlovells.com/en/publications/call-in-the-merger-cavalry-how-new-intervention-powers-are-transforming-merger-control> (Son Erişim Tarihi: 09.12.2025)

<sup>173</sup> Avrupa Birliği Adalet Divanı, Illumina/Grail (C-611/22, C-625/22), 03.09.2024.

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>doktrininin uygulanmasından bahsedilebilecektir.<sup>174</sup> Son olarak, AB Dijital Pazarlar Yasası'nın ("<b>DMA</b>") 14. Maddesi, DMA çerçevesinde "<i>gatekeeper</i>" olarak belirlenen teşebbüslere temel platform hizmetlerine ilişkin gerçekleştirdikleri tüm devralmaları Avrupa Komisyonuna bildirme yükümlülüğü getirmektedir. Bu çerçevede özellikle dijital alanda gerçekleşen öldürücü devralmalarla mücadele etmek amacıyla getirilmiş, bazıları paralel olarak etki gösteren birçok değişik düzenlemeden bahsedilebilmektedir.</p> <p>Türkiye'de Tebliğ'de değişikliğin gerçekleştiği 2022 yılından bu yana teknoloji teşebbüsü istisnası, en az 200'e yakın işlemde uygulama alanı bulmuştur.<sup>175</sup> Yıl özelinde bir inceleme yapıldığında ise teknoloji teşebbüsü istisnası kapsamındaki işlemlerin bitmiş son iki yılda (2023 ve 2024), Rekabet Kurulu'na bildirilen işlemlerin yaklaşık %20'sini oluşturduğu görülmektedir. Düzenlemenin yürürlüğe girmesinden itibaren geçen zaman ve bulduğu yaygın uygulama alanı dikkate alındığında, Rekabet Kurulu'nun teknoloji teşebbüsü istisnasına ilişkin uygulamasının incelenerek mevcut uygulama ve sonuçlarının düzenleme ile ulaşmak istenen amaç ile tamamen paralel olup olmadığının, yukarıda sayılan alternatif opsiyonlara göre avantaj ve dezavantajlarının ve bu açıdan yapılabilecek olası geliştirmelerin değerlendirilmesi içi uygun bir zaman olduğunu düşünmekteyiz.</p> <p>Nitekim, teknoloji teşebbüsü istisnasına istinaden bildirilen işlemlere bakıldığında, bu işlemlerden yalnızca birkaç tanesine koşullu izin verildiği ancak bu işlemlerde ortaya çıkan endişenin genel olarak öldürücü devralmalara ilişkin olmadığı görülmektedir.<sup>176</sup> Yine az sayıda bazı işlemde ise oy çokluğu ile işlemin rekabetçi endişe yaratmayacağına karar verilmekle birlikte işlemin öldürücü devralma niteliğinde olup olmadığına ilişkin değerlendirme yapılmaması sebebiyle karşı oy yazısı bulunduğu görülmektedir.<sup>177</sup> Son olarak teknoloji teşebbüsü istisnasının uygulandığı çok az sayıda işlemde ise teşebbüslerin Avrupa Komisyonuna verdiği taahhütler doğrultusunda işlemlere izin verildiği görülmektedir.<sup>178</sup> Karar istatistikleri değerlendirildiğinde teknoloji teşebbüsü istisnası kapsamında çok sayıda bildirilen işlem içerisinde oldukça sınırlı sayıda işlemde rekabetçi endişelerin ele alındığı görülmektedir. Ancak küresel ölçekte birleşme devralma uygulamasında, Türkiye'de olduğu gibi diğer rekabet otoriteleri tarafından da öldürücü devralmaların önüne geçilmesi adına getirilen düzenlemeler sonucunda tespit edilebilecek rekabet</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

<sup>174</sup> Avrupa Birliği Adalet Divanı, Towercast (C-449/21), 16.03.2023.

<sup>175</sup> Rekabet Kurumu sitesinde 9 Aralık 2025 tarihi itibarı ile yayımlanan gerekçeli kararlar incelenmiştir.

<sup>176</sup> Param/Kartek (27.12.2024, 24-56/1241-531), Doğan Portal/Liderform (27.06.2024, 24-27/652-271), Kariyer.net/Brotek (04.06.2024, 24-24/556-236), Bupa/Compugroup (29.02.2024, 24-11/174-69).

<sup>177</sup> Take Two/Color Block Jam (31.07.2025, 25-28/665-403), Apple/UAB Pixelmator (06.02.2025, 25-04/99-56), Google/Galileo (16.01.2025, 25-02/62-37).

<sup>178</sup> Synopsys/Ansys (06.03.2025, 25-09/202-103), Microsoft/Activision Blizzard (13.07.2023, 23-31/592-202).

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>endişelerinin sınırlı sayıda olacağına ilişkin görüşler bulunmaktadır.<sup>179</sup> Bu doğrultuda bunun tek başına düzenleme açısından negatif bir sonuç olmadığı söylenebilir. Bununla birlikte kanımızca, istisnanın bu seviyede geniş uygulama alanı bulmasının düzenlemenin amacıyla tam olarak örtüşmeyen bazı sonuçları da bulunmaktadır. Örnek vermek gerekirse, teknoloji teşebbüsü istisnasının uygulandığı Rekabet Kurulu kararlarına bakıldığında, bunların yaklaşık %60'ının Türkiye'de yerleşik olmayan teşebbüsler arasında gerçekleşen işlemler olduğu görülmektedir. Bu sonucun Rekabet Kurulu'nun teknoloji teşebbüsü istisnasının uygulanması çerçevesinde özellikle Türk pazarı ile bağlantı unsurunu oldukça geniş yorumlaması ile paralel olduğu söylenebilecektir. Nitekim, Rekabet Kurulu <i>Berkshire/Alleghany</i><sup>180</sup> kararında global çapta teknoloji teşebbüsü olan şirketlerin Türkiye faaliyetleri "teknoloji" sektörlerine ilişkin olmasa bile bunun istisnanın uygulanması için yeterli olduğunu belirtmiştir. Buna ek olarak, teknoloji teşebbüsü istisnasının uygulandığı kararlara bakıldığında, istisnanın birçok girişim sermayesi (venture capital) işlemini de yakaladığı görülmektedir.<sup>181</sup> Bu tür işlemlerde yatırım değerleri genel olarak küçük olduğundan ve işlemin çok hızlı biçimde ilerlemesi gerektiğinden, bu işlemler açısından bildirim yükümlülüğünün ciddi bir ilave işlem maliyeti yarattığı söylenebilecektir.</p> <p>Bu çerçevede, daha sıkı ciro eşikleri yerine işlem değeri eşiği veya eşik altı işlemleri inceleme için çağırma yetkisi gibi alternatif uygulamalarından herhangi birinin tercih edilmesinin Rekabet Kurumunun iş yükünü azaltmak adına tercih edilebilir olup olmayacağı tartışılabilecektir.</p> <p>Bununla birlikte, yakından incelendiğinde bu alternatif düzenlemelerin de küçük çaplı fakat rekabet açısından riskli olabilecek işlemlerin incelenmemesi veya birleşme devralmalar açısından hukuki belirsizlik yaratılması gibi başka dezavantajları bulunmakta olup bunların da dikkatle incelenmesi gerekmektedir.</p> <p>Bu çerçevede, Tebliğ kapsamında (i) öncelikle Rekabet Kurulu'nun teknoloji teşebbüsü istisnası kapsamındaki mevcut özellikle Türkiye bağlantısının yorumlandığı içtihatlarla da değinilerek incelenecek uygulaması incelenecek, (ii) akabinde yukarıda sayılan alternatif düzenlemeler incelenerek bunların avantaj ve dezavantajlarına ilişkin değerlendirmelerde bulunulacak ve (iii) son olarak mevcut düzenlemeye getirilebilecek potansiyel iyileştirmelere ilişkin çıkarımlarda bulunulacaktır.</p> |
|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

<sup>179</sup> Barnett, Jonathan M. (2024) "'Killer Acquisitions' Reexamined: Economic Hyperbole in the Age of Populist Antitrust," The University of Chicago Business Law Review: Vol. 3: No. 1, Article 2.

<sup>180</sup> Berkshire/Alleghany (15.09.2022, 22-42/625-261).

<sup>181</sup> Örneğin Foneria/KabloteK-KT Kablo (18.04.2025, 25-15/356-170), Albaraka/Valenspara (27.03.2025, 25-13/309-147), Albaraka/Millenicom (19.09.2024, 24-38/910-391), İhlas/Kuantum (04.07.2024, 24-28/672-277).

|     |                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 88. | Regulation and Self-Regulation as Alternatives to Classical Antitrust in Digital Markets | <p>Worldwide, three approaches to regulating the activities of digital platforms can be observed: (i) classical antitrust regulation; (ii) regulation separated from competition law, universal in nature, establishing ex ante requirements and prohibitions; and (iii) targeted regulation aimed at addressing specific problems in particular digital markets. In addition to state regulation, self-regulation in various forms is also increasingly emerging as an option.</p> <p>Classical antitrust is not always well suited to the realities of digital markets, which are often characterised by the absence of a price for the product, the presence of network and platform effects, coordination of multiple interrelated groups of customers, the central role of data rather than traditional assets, and a high degree of dynamic change, among other features. Türkiye, alongside a number of other countries, is pursuing this path, as evidenced by recent cases against Google and other digital platforms considered by the TCA.</p> <p>Given the shortcomings of classical antitrust, the EU, and subsequently the United Kingdom, adopted acts of direct application that are formally separated from competition law and that establish prohibitions and restrictions for key digital platforms (the DMA and the DMCC). The DMA/DMCC have a number of advantages, including the direct regulation of specific practices of digital platforms, as well as shorter timeframes for investigations and the imposition of fines. At the same time, their adoption and implementation require a considerable amount of time. In addition, non-compliance with the DMA/DMCC requirements is investigated within the framework of administrative procedures similar to competition law investigations, and the resulting decisions are also subject to judicial review, which likewise entails lengthy timeframes.</p> <p>Given the difficulties in applying the DMA to digital platforms, as evidenced by non-compliance proceedings initiated by the EU Commission against Google, Apple, Amazon and Meta, it remains to be seen whether the DMA/DMCC can indeed serve as a “role model”.</p> <p>As an alternative to the adoption of such comprehensive acts as the DMA/DMCC, targeted regulation of specific problems in digital markets may be implemented through the adoption of special laws aimed at suppressing particular practices of digital platforms. The pioneer in this respect was Russia, where regulatory provisions exist concerning the pre-installation of domestic applications and services. Examples of targeted regulation of digital platforms also exist in other countries (China, Indonesia). Standing apart is Japan, where Law No. 518 “On the Promotion of Competition in the Field of Certain Smartphone Software” was adopted in 2024. Unlike the DMA/DMCC,</p> |
|-----|------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|     |                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|     |                                                                                                                                                                 | <p>the SSCPA focuses exclusively on mobile ecosystems, which aligns it with targeted regulation analogous to the Russian pre-installation requirements.</p> <p>In Russia, unlike other jurisdictions, self-regulation in digital markets is also developing actively. In particular, the Federal Antimonopoly Service of Russia has developed the Principles of Interaction between Participants in Digital Markets (the “Principles”), which have been joined by the key Russian IT companies.</p> <p>My view is that a balance between competition law, targeted regulation and self-regulation of digital markets seems like a better approach than the other options existing worldwide. This combination, which is taking shape in Russia, should ensure an appropriate balance between public and private interests and is capable of preventing distortions of competition while at the same time not harming innovative development.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 89. | <p>How Should Fairness Be Calibrated in Digital Remedies for Platform Markets?<br/>A Mechanism-Oriented Comparison of EU and Chinese Competition Governance</p> | <p>Academic debates in digital platform antitrust enforcement have largely concentrated on the identification of monopolistic conduct. By contrast, far less attention has been devoted to the design of effective remedies once such conduct has been established, notwithstanding their central role in achieving the objectives of competition law. Only in recent years have theoretical and practical questions surrounding antitrust remedies attracted broader scholarly and institutional attention.</p> <p>This imbalance has become increasingly problematic in digital markets. Digital platforms capitalize on network effects, data advantages, and algorithmic mechanisms to generate novel forms of structural market power, posing fundamental challenges to antitrust remedies largely centered on ex post enforcement. As demonstrated by recent landmark cases from the EU and China, including Alibaba, Meituan, and Google Shopping, remedies in practice continue to be largely confined to heavy fines and case-specific behavioral commitments. Such an enforcement model is ill-suited to safeguarding opportunities for entry, visibility, switching, and innovation essential to fair competition in digital platform markets.</p> <p>Faced with similar structural challenges, the EU and China have developed distinct regulatory configurations. The EU has adopted a dual-track approach combining ex ante regulation and ex post enforcement, while China has pursued a more flexible pathway integrating enforcement, administrative guidance, and soft law governance. Despite these institutional differences, both approaches exhibit convergent dilemmas in remedial effectiveness and practical outcomes. This convergence gives rise to a central question: how can the institutional frameworks of EU competition</p> |

|  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  | <p>law and Chinese antitrust law be recalibrated to better reflect mechanisms through which competitive harm arises in digital markets? More specifically, how can a mechanism-oriented and adaptive antitrust remedial framework address the systemic challenges posed by platform markets?</p> <p>To answer this question, the paper develops an analytical framework for assessing competitive harm in digital platform markets anchored in the competitive process. It identifies four core conditions for fair competition and examines how they interact with key platform characteristics, including network effects, algorithmic and default biases, switching costs, and data advantages. Building on this interaction, the paper analyzes how platform operators leverage these characteristics to distort competitive conditions and weaken competitive processes. Drawing on this analysis, the paper distills four mechanisms of competitive exclusion and restriction: entry and expansion exclusion, attention bias, lock-in, and data barriers. Their underlying logic and practical manifestations are illustrated through case studies from prominent EU and Chinese platform enforcement decisions.</p> <p>On this basis, the paper proceeds to a normative assessment of how EU and Chinese institutional frameworks respond to competitive harm in platform markets. The EU has established a dual-track framework combining ex ante regulation and ex post enforcement under the Digital Markets Act. By comparison, China has developed a more flexible approach integrating enforcement, administrative guidance, and soft law governance. While these pathways diverge in remedial configuration and institutional design, both remain insufficient to address structural competitive harm in platform markets.</p> <p>Against this background, the paper advances an “Adaptive Remedies Framework” for digital platform antitrust enforcement. The framework urges enforcement authorities to shift from conduct-based remedy design toward a mechanism-oriented analytical approach. It requires identifying the relevant exclusionary or restrictive mechanism, assessing which competitive conditions are undermined, and strategically allocating and combining sanctioning, restorative, regulatory, and structural remedies according to their functional logics. Through this approach, the framework aims to establish a coherent basis for achieving equitable remedies in digital platform antitrust enforcement and offers an analytical reference point for the long-term evolution of digital market governance in China and the EU.</p> |
|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|